Pſalm. et vultus veſtri nõ erubeſcent. Si recedat lumẽ: redis ad cõ=
xxxiij. fuſionem. Accedite ad eũ ⁊ illuminamini. Ergo ille lumen:
nos ſine illo tenebre. Si receſſeris: in tuis tenebris remane=
bis: ſi acceſſeris / nõ de tuo lucebis. Fuiſtis eñi aliquãdo te=
Ephe.v. nebre: ait apl's fidelibus ⁊ infidelibus. Fuiſtis aliquãdo te=
nebre: nunc aũt lux in domino. Si ergo lux in dño: tenebre ſi
ne domino. Porro ſi lux in dño: et tenebre ſine domino. Ac=
C cedite ad eũ et illuminamini. Attẽdite in pſalmo dedicatio=
Pſ̃.xxix. nis: quẽ modo cantauimus ex ruina edificiorũ. Conſcidiſti
ſaccum meũ: hoc pertinet ad ruinã. Quid ergo ad edificiuꝫ?
vbi ſ̃. Et accinxiſti me leticia. Vox dedicatiõis. Vt cãtet tibi glo
ria mea: et nõ cõpungar. Quis eſt qui loquit? In verbis eiꝰ
agnoſcite. Si expono obſcurũ eſt. Ergo verba eius dicã: cõ=
tinuo agnoſcetis loquentẽ vt ametis alloquentẽ. Quis ẽ qui
Pſ̃.xxix. dicere potuit. Eruiſti dñe ab inferis animã meã? Cuiꝰ ani=
Pſ̃.xv. ma iã ab inferis eruta eſt: niſi de qua dictũ eſt alio loco. Nõ
derelinquas aĩam meã in ĩferno? Proponit dedicatio ⁊ cã=
Pſ̃.xxix. tatur liberatio canticũ dedicationis domꝰ: et dicitur. Exal=
tabo te dñe qm̃ ſuſcepiſti me: et non iocũdaſti ĩimicos meos
ſuper me. Attendite iudeos inimicos: qui ſe putabãt occidiſ
ſe chriſtũ: viciſſe tanq̃ inimicũ: perdidiſſe quaſi hominẽ ce=
teris ſimilẽ atq̃ mortalẽ. Reſurrexit tertia die: ⁊ eiꝰ vox eſt.
Exaltabo te dñe qm̃ ſuſcepiſti me. Attẽdite apoſtolũ dicen=
Phil'.ij. tem. Propter qđ eum exaltauit. Et non iocũdaſti inimicos
meos ſuper me. Ipſi quidẽ in chriſti morte iocũdabant: ſed
in eius reſurrectione: aſcenſione: predicatione aliqui cõpun
gebantur. In eius ergo p̄dicatione ⁊ per apoſtolorũ conſtã=
tie diffamationẽ aliqui cõpungebantur et cõuertebant: aliq̃
obdurabant ⁊ cõfundebant: nulli tamẽ iocũdabant. Modo
quando implent eccleſie putamus iocũdari iudeos? Eccle=
ſie edificant: dedicãtur: implent: quomodo illi iocũdantur?
Non ſolũ non iocũdantur: ſed etiam cõfundunt: et impletur
Pſ̃.xxix. vox exultãtis. Exaltabo te domine qm̃ ſuſcepiſti me: ⁊ nõ io
cundaſti inimicos meos ſup me. Non iocũdaſti ſuper me: ſi
mihi credant: iocũdabis in me. Ne multa dicamus: ad illa q̃
D cantauimus aliquãdo veniamus. Quõ dicit chriſtus. Con=
vbi ſ̃. ſcidiſti ſaccũ meũ: ⁊ accinxiſti me leticia? Saccus eiꝰ erat ſi=
militudo carnis peccati. Nõ tibi vileſcat: qđ ait: ſaccũ meũ /
ibi erat incluſum preciũ tuum. Conſcidiſti ſaccũ meũ. Eua=
ſimus ad ſaccũ iſtum. Cõſcidiſti ſaccũ meũ. In paſſione cõ=
ſciſſus eſt. Quõ ergo deo patri dicit. Conſcidiſti ſaccũ meũ?
Rom.viij Quõ patri dicat: vis audire. Cõſcidiſti ſaccũ meũ? Quia ꝓ
prio filio non pepercit: ſed ꝓ nobis oĩbus tradidit illũ. Fecit
eñi ꝑ iudeos neſciẽtes: vñ redimerent ſcientes: ⁊ cõfunderẽ=
tur negãtes. Neſciũt eñi qđ boni nobis opati ſunt malo ſuo.
Ioh.xix. Suſpẽſus eſt ſaccus: et quaſi letatꝰ eſt impius. Cõſcidit ſac=
cum lãcea pſecutor: ⁊ fudit preciũ noſtrum redẽptor. Cantet
chriſtus redẽptor: gemat iudas venditor: erubeſcat iudeus
emptor. Ecce iudas vẽdidit: iudeꝰ emit / malũ negociũ ege=
runt / ambo dãnati ſunt: ſeipſos p̄diderũt vẽditor et emptor.
Dicat ergo caput noſtruꝫ: dicat ꝓ corpe occiſo: pro corpe de
dicato. Dicat: audiamus. Cõſcidiſti ſaccũ meũ: ⁊ accinxiſti
me leticia: id eſt cõſcidiſti mortalitateꝫ meã et accinxiſti me
Pſ̃.xxix. immortalitate ⁊ incorruptiõe. Vt cãtet tibi gloria mea: ⁊ nõ
cõpungar. Quid ẽ: non cõpungar? Iã contra me nõ ferat lan
Rom.vj. ceam pſecutor. Vt nõ cõpungar. Chriſtus eñi ſurgẽs a mor=
tuis: iã non moritur: et mors: illi vltra non dominabitur. Qđ
autẽ mortuus eſt: peccato mortuus eſt ſemel: q̃ autẽ viuit: vi
uit deo. Ita ⁊ nos inquit exiſtimemus nos mortuos eſſe pec
E cato: viuere autem deo in chriſto ieſu domino noſtro. Ergo
dum nouã conſtructionem ſancte huius eccleſie libenter at=
tendimus quã diuino nomini hodie dedicamus: inuenimꝰ
a nobis debere ⁊ deo noſtro maximã laudem: et ſanctitati ve
ſtre congruum de diuine domus edificatione ſermonẽ. Tũc
autem ſermo noſter congruus erit: ſi in ſe aliquid edificatio=
nis habeat: quod vtilitati animarũ veſtrarum deo vos inte=
rius edificante proficiat. Quod hic factũ corpaliter videmꝰ
in parietibus: ſpiritaliter fiat in mentibꝰ: et qđ hic perfectuꝫ
cernimus in lapidibꝰ ⁊ lignis: hoc edificante gratia dei per
ficiat in corporibꝰ veſtris. Principaliter ergo gratias aga=
Iacobi.j. mus dño deo noſtro: a quo eſt omne datũ optimum: et omne
donum perfectũ: et eiꝰ bonitatem tota cordis alacritate lau=
demꝰ: quoniam ad conſtruendã iſtam domũ orationis fide=
lium ſuorũ viſitauit animũ: excitauit effectũ: ſurrogauit au=
xilium: inſpirauit necdum volẽtibus vt vellẽt: adiuuit bone
voluntatis conatus vt facerent / ac per hoc deꝰ qui operat in
ſuis et velle ⁊ perficere pro bona volũtate: hec omnia ipſe ce Phil'.ij.
pit: ipſe perfecit. Et qꝛ opera bona in cõſpectu ſuo nunq̃ eſſe
permittit inania: fidelibꝰ ſuis quibꝰ operãtibus prebuit vir=
tutis ſue fauorẽ: tribuet condignã pro tanta operatiõe mer=
cedem. Adhuc amplius agende ſunt gratie deo noſtro. Hãc
eniꝫ eccleſiam quã fecit nomini ſuo conſtrui: fecit etiam ſan=
ctorum martyrũ reliquijs amplius honorari.

Finis ſermonũ diui Auguſtini de tempore.

¶ Diui Aurelij Auguſtini hipponẽſis epiſcopi Opus ſermonũ de ſanctꝭ tã in ſpecie q̃ in gñe ſiue cõi / quoruꝫ feſtiuitates p̄cipue ſctã celebrat eccleſia: eo ordine quo occurrũt / feliciter incipit.

De ſancto Andrea.

¶ In vigilia ſancti Andree. Homelia de eo qđ
ſcriptum eſt in euangelio ſm̃ Iohannẽ. Stabat Ioh.j.
iohãnes ⁊ ex diſcipulis eius duo ⁊c̃. que habet
in expoſitione doctoris tractatu. vij. fo. cxlvj.
¶ In feſto ſancti Andree ſermo. Mirũ quibuſ=
dam videtur ⁊c̃. qui habetur inter ſermones de
Verbis domini. ix. fo. xxxix.

De ſancto Thoma.

¶ In feſto ſancti Thome apoſtoli. Homelia de Ioh.xx.
eo qđ ſcriptum eſt in euangelio ſm̃ Iohannem.
Thomas vnus ex duodecim qui dicit didymus
⁊c̃. que habet in expoſitione doctoris tractatu.
cxxj. folio. ccxxxiij.

De ſancto Stephano.

¶ In feſto ſancti Stephani. Sermo. j. In quo
oſtẽdit quõ chriſtus miracula facit ſine ſanctis /
non tamẽ ſancti ſine chriſto.

FRatres chariſſi= Sermo.j. A
mi celebrauimus heſterna die na=
talem quo rex martyruꝫ natꝰ eſt in
mundo: hodie celebramꝰ nataleꝫ
quo primicerius martyrũ migra=
uit ex mũdo. Oportebat eñi vt pri
mũ ĩmortalis ꝓ mortalibꝰ ſuſcipe
ret carnẽ: et ſic mortalis ꝓ ĩmorta
li contẽneret mortẽ. Et iõ natꝰ eſt
dñs vt moreret ꝓ ſeruo: ne ſeruꝰ timeret mori pro dño. Natꝰ
eſt xp̄s in terris vt ſtephanꝰ naſceret in celis. Ingreſſus eſt
dñs mũdũ: vt ſtephanꝰ ingrederet in celũ. Altꝰ ad hũilia de
ſcẽdit: ⁊ humilis ad alta aſcẽdit. Filiꝰ dei factꝰ eſt hoĩs filiꝰ
vt filios hoĩm faceret filios dei. Fecit xp̄s mirabilia: fecit et
ſtephanꝰ. Sꝫ xp̄s fecit ſine ſtephano. Nũquid ſtephanꝰ po=
tuit facere ſine xp̄o? Viuebat ſtephanꝰ de xp̄o: ſicut ſarmen
tũ de vite. Mirarꝭ fructũ de ſarmẽto pẽdentẽ: vide ſarmẽtũ
in vite manẽtẽ. Eia ſancte ſtephane: dic aliq̃d iudeis: vt inci B
pias lapidari ⁊ poſſis coronari. Iaculare v̄ba ⁊ excipe ſaxa.
Dic aliq̃d de incircũciſis cordibꝰ: et morieris lapidibꝰ. Dic
aliq̃d de eo cuiꝰ nomẽ nolũt audire. Erubeſcãt ⁊ ſeuiãt: mu= Pſ̃.xxx.
ta efficiant labia doloſa. Dic eis vbi vides viuũ quem irriſe
rũt crucifixũ. Dic eis vbi eũ vides: ⁊ hic nõ viuis: ſed cũ illo
meliꝰ viuis. Dic eis qꝛ nihil ẽ qđ fecerũt: viuit quẽ occiderũt.
Dic eis qꝛ vides ad dexterã pr̃is ſtantẽ: quẽ irriſerũt ĩ cruce
pẽdẽteꝫ. Et ille inq̃t. Ecce video celos aptos ⁊ filiũ hoĩs ſtã Act.vij.
tẽ ad dexterã dei. At illi clamãtes ꝯtinuerũt aures ſuas. Au
res clauſerũt ⁊ ad lapides cucurrerũt: ĩpetũq̃ fecerũt oẽs in
eũ: et lapidabãt ſtephanũ inuocãtẽ ⁊ dicẽtẽ. Adheſit aĩa mea Pſ̃.lxij.
poſt te: qꝛ lapidat caro mea pro te. Accipe ſpiritũ meũ: ⁊ red Lu.xxiij.
de mihi ꝓmiſſũ tuũ. Orauit xp̄s ꝓ ſuis crucifixoribꝰ: orauit Act.vij.
et ſtephanꝰ ꝓ ſuis lapidatoribꝰ. Dñs ieſus xp̄s orauit affi=
xus ligno: ſtephanꝰ genu flexo. Qui ſtãdo ſuũ ſpiritũ cõmen
dauit dño: ꝓ illoꝝ delicto flexo genu orauit. Orabat dñm pro
inimicis vt amicus dicẽs. Certe ego patior: ego lapidor: in

me ſeuiũt ⁊ ĩ me fremũt: ſꝫ ne ſtatuas illis h̄ pctm̄: qꝛ vt h̄ dicā
tibi a te p̄mo audiui. Ego ſeruꝰ tuꝰ patioꝛ: ſed multũ ĩtereſt
inter me et te. Tu dñs: ego ſeruꝰ. Tu v̄bũ: ego auditoꝛ v̄bi.
Tu magiſter: ego diſcipulus. Tu creatoꝛ: ego creatus. Tu
deꝰ: ego hō. Multũ ĩtereſt ĩter pctm̄ iſtoꝝ q̄ lapidãt me: ⁊ il-
Lu.xxiij. loꝝ q̄ crucifixerũt te. Qñ ergo dixiſti. Pr̄ ignoſce illis qꝛ ne
ſciũt q̄d faciũt: ꝑ magno pctō petiſti: ⁊ me ꝑ minimo petere
Actuũ. vij docuiſti. Dñe inquit ne ſtatuas illis hoc peccatũ. Tanq̄ꝫ di-
ceret. Ego patioꝛ ĩ carne: iſti nō pereãt in mēte. Illi lapides
mittebãt: ⁊ ſanctꝰ ſtephanꝰ oꝛōnes fũdebat. Magna pietas
fratres: magna clementia. Proꝛſus qualia in menſa dñi ſui
comedit: talia ⁊ ipſe in ſuo cõuiuio p̄parauit. Scriptũ eſt in
Ecci.xxxi lege. Ad magnā menſam ſediſti: ſcito q̄m talia te opoꝛtet pre
parare. Talia ergo in oꝛatione exhibuit: q̄lia in ſui dñi men-
ſa comedit. Dñs chriſtꝰ dixit. Pater ignoſce illis qꝛ neſciũt
quid faciũt: ſanctus ſtephanus dixit. Ne ſtatuas illis h̄ pec
catũ: et hoc dicto obdoꝛmiuit in dño. O ſomnũ pacis. Quid
illo ſomno trãquilliꝰ? Quid illo ſomno quietiꝰ? Qualis ibat
ad amicos qui ſic diligebat inimicos? Nam vt nouerit ſan-
ctitas veſtra q̄ꝫtum valuerit oꝛatio ſctī ſtephani martyris:
recurrite nobiſcũ ad illũ adoleſcentē p̄ſecutoꝛē noīe ſaulũ: ſi
cut ex libro dũ legeret audiuimꝰ. Qui cũ ſtephanꝰ lapidare
tur: et ab ipſo oīm lapidantiũ veſtimenta ſeruarent: vt tanq̄ꝫ
Act.ix. in manibꝰ oīm ip̄e lapidari videret. Hic cũ iret ĩ via: ſubito
circũfulſit eũ lumen de celo: et audiuit vocem dicētem ſibi.
Saule ſaule q̄d me p̄ſequeris? Durũ eſt tibi cõtra ſtimulum
calcitrare. Et ille. Et tu q̄s es dñe? Et dñs ad eũ. Ego ſum
Jeſus nazarenꝰ quē tu p̄ſequeris. Quid mihi ⁊ tibi? Quare
te erigis cõtra me: ad tanta mala que cõmiſiſti in me? Olim
quidē debui perdere te: ſed ſtephanꝰ meus oꝛauit ꝑ te. Sau
le ſaule q̄d me p̄ſequeris? Sed qꝛ inſanis cõtra nomen meũ:
ego te faciā ſeruũ meũ. O ſaule lupe rapax: comediſti: expe-
cta paululũ et digeres. Dicā plane: eliſus eſt filiꝰ p̄ditionis.
Nam ſi ſanctꝰ ſtephanꝰ ſic nō oꝛaſſet: eccleſia paulũ non ha
beret. Sed ideo erectꝰ eſt paulꝰ: qꝛ in terra inclinatꝰ exaudi
tus eſt ſtephanꝰ. Ergo q̄d fecit ſaulus: patit paulus. Q̄d fe-
cit p̄ſecutoꝛ: patit p̄dicatoꝛ. Q̄d fecit lupus: patit agnꝰ. Qꝛ
ſic eſt in tali hoīe vindicãdũ: vt diſcat pati q̄d faciebat. Sen
tiat et ipſe q̄d alijs inferebat. Dicitur ananie a dño ieſu xp̄o
vbi ſ. Vade ad eũ et ſigna eũ ſigno meo. Multa enī patiet ꝑ noīe
meo. Abijt ananias: baptizauit ſaulũ: et fecit ex lupo agnũ.
Cepimꝰ habere nos p̄dicatoꝛē: quē ſanctꝰ ſtephanꝰ habuit
lapidatoꝛē. Sic ergo exauditꝰ eſt ſanctꝰ ſtephanꝰ: vt eiꝰ oꝛa
tionibꝰ deleret peccatũ q̄d cõmiſerat ſaulus. Cõmendemꝰ
ergo nos oꝛationibꝰ eiꝰ. Multo magis enī nũc exaudit p̄ ſuis
oꝛatoꝛibus ſuis: a regnãte dño noſtro ieſu chriſto: cui eſt ho
noꝛ et gloꝛia in ſecula ſeculoꝛum. Amen.

¶ In codē feſto: Sermo. ij. In quo dicit q̄ ſte-phanꝰ non expetebat de p̄ſecutoꝛibꝰ vindictam ſed eis potius a deo veniam poſtulabat.

Ser.ij. Poſt extremũ feſtiuiſſimũ diē quo ſalutaris noſtri
A chriſti nobis natiuitas illuxit: ⁊ iā hodiernꝰ dies
beati martyris ſtephani coꝛona illuſtrat. Marty-
ris illius merita: nulla pars oꝛbis ignoꝛat. Paſ-
ſus enī eſt ipſo principio eccleſie. i. in ipſa vrbe hieroſolyma
Ibi enī diaconꝰ miniſtrauit: et in ipſo iuuētutis floꝛe deco-
rem etatis ſue ſanguine purpurauit. Paſſio eiꝰ inſignis eſt
Act.vij. multũq̄ꝫ mirabilis. Hanc modo de libro actuũ ap̄loꝝ cũ le
i. Petri. ij gere audiuimꝰ nō ſolũ: ſed etiā oculis expectauimꝰ. Chri-
ſtus ergo caput martyrũ prioꝛ paſſus eſt ꝑ nobis: relinquēs
vobis exemplũ vt ſequamini veſtigia eiꝰ. Cuiꝰ paſſionis ve
ſtigia prioꝛ ſecutꝰ beatꝰ ſtephanꝰ cõfitēdo xp̄m: lapidatus
a iudeis coꝛonā meruit tanq̄ꝫ ſuo ſibi nomīe poſitā. Stepha
nus enī grece: latine coꝛona appellat. Iā coꝛona nomen ha
B bebat: ⁊ ideo palmam martyrij ſuo nomine preferebat. Qui
cũ lapidaretur: nō ſolũ nō expectabat de perſecutoꝛibus re-
poꝛtare vindictam: ſed eis potius de deo veniā poſtulabat.
Deutero. Meminerat enim dixiſſe dominũ. Mihi vindictam et egō
xxxij. retribuam dicit dominꝰ. Et iterum. Ne dixeris vlciſcar me
Rom.xij. de inimicis meis: ſed expecta dominum vt tibi auxilium ſit
Puerb.xx. Expectare nos iubet dñs deus: vt in die future retributio-
Mat.v. nis cũ ſanctis martyribus vindicemur. Beati enī qui expe-
ctant dominũ: quoniā ipſi hereditate poſſidebunt terrā. Il-
lam ſcilicet terrā que iuſtis eſt preparata. Tu autem o chri-
ſtiane queris vīdicari de aduerſario tuo qui tibi foꝛſitan in-
iuriam fecit: eſtuas: furis: anhelas: feſtinas vindicari: atten
de chriſtũ medicum egritudinis tue: attende redemptoꝛem
anime tue. Propter te pependit in ligno: ⁊ nōdum eſt vindi
catus: et tu vis vindicari: et non vis tantũ et talem magiſtrũ
imitari? Ideo pati voluit: vt tibi patientie ſue demōſtraret
exemplum. Vide pendētem: et tibi languenti de ſuo ſangui-
ne medicamētum cõficientem. Vide pendētem: ⁊ tibi de li-
gno tanq̄ꝫ de tribunali precipientē. Audi precãtem. Pater Lu.xxiij.
(inquit) ignoſce illis quia neſciũt quid faciunt. Sed potuit C
hoc chriſtus: dicis mihi: ego non poſſum. Ego enim homo
ſum: ille deus homo. Deus ergo vt quid homo: ſi nō coꝛrigi-
tur homo? Sed hec tibi loquoꝛ O homo. Multũ eſt a te imi
tari dominũ tuum. Attende ſtephanum cõſeruum tuũ. Cer-
te ſtephanꝰ homo erat an deus? Plane homo erat: hoc erat
quod tu. Sed quod fecit: non fecit niſi donante illo quem ro
gas et tu. Vide tamen quid fecit. Loquebatur iudeis: ſeuie
bat et diligebat. Utrũq̄ꝫ debeo demonſtrare: et ſeuientem et
diligentē. Audi ſeuientē. Dure ceruices. Verba ſunt ſctī ſte Act. vij.
phani quãdo loquebatur iudeis. Dure ceruices et nō circũ-
ciſi coꝛde et auribus: vos ſemper reſtitiſtis ſpirituiſancto.
Quem prophetarum non occiderunt patres veſtri? Audiſti
ſeuientem: audi et diligentem. Irati illi facti et grauius in-
ardeſcentes / et mala pro bonis reddentes ad lapides cucur
rerunt: et dei famulum lapidare ceperunt. Hic probemꝰ ſan
cti ſtephani patientiam et dilectionē. Hic victoꝛem diabo-
li triumphatoꝛē q̄ꝫ cernamus. Audiuimus ſeuiētem aduer-
ſus tacentes: videamꝰ ſi diligat ſeuientes. Seuiebat aduer
ſus tacentes: videamus ſi diligat lapidantes. Ecce ſtepha-
nus lapidatur: ſic cõſtitutus quaſi ante oculos noſtros. Ec-
ce membrum chriſti: ecce athleta chriſti. Inſpice illum q̄ pe
pendit in ligno. Crucifigebatur ille: iſte lapidabat. Ille di-
xit. Pater ignoſce illis: quia neſciunt quid faciũt: iſte quid Lu.xxiij.
dicit? Audiamus illũ foꝛte vel ipſum imitari valemꝰ. Pri-
mo beatus ſtephanus ſtans oꝛauit pro ſe ⁊ ait. Domine ieſu Act.vij.
accipe ſpiritum meum. Deinde genu flexit: et flexo genu
ait. Domine: ne ſtatuas illis hoc peccatum: et hoc dicto ob-
doꝛmiuit. Felix ſomnus ⁊ requies vera. Ecce q̄d eſt requie-
ſcere: pro inimicis oꝛare. Sed paululum queſo te ſancte ſte D
phane expone nobis hoc neſcio quid: quare pro te ſtans oꝛa
ſti: et pro inimicis genu flexiſti? Reſpōderet foꝛtaſſe quod
intelligimus. Pro me ſtãs oꝛaui: quia pro me qui recte deo
ſeruiui oꝛando et impetrãdo nō laboꝛaui: quia qui pro iuſto
oꝛat non laboꝛat. Ideo pro ſe ſtans oꝛauit. Uētum eſt vt oꝛa
ret pro iudeis: pro interfectoꝛibꝰ chriſti: pro interfectoꝛibꝰ
ſanctoꝛum: pro lapidatoꝛibus ſuis: attendit tam multā ⁊ ma
gnam eſſe impietatem ipſoꝛum que difficile donari poſſet:
genu flexit ⁊ ait. Domine: ne ſtatuas illis hoc peccatum. Er
go chariſſimi ſi non poteſtis imitari dominũ: imitamini cõ
ſeruum: imitamini ſanctum ſtephanum: imitamini omnes
martyres ſanctos. Homines erant: cõſerui tui erant. Sicut
tu nati erant: ſicut tu nati ſed a chriſto ſunt coꝛonati: qui vi-
uit et regnat in ſecula ſeculoꝛum. Amen.

¶ In eodem feſto: Sermo. iij. In quo dicit q̄ ſancti exempla nobis reliquerunt pro inimicis oꝛandum.

Donet mihi dñs pauca dicere ſalubriter: q̄ dona- Ser.iij.
uit ſtephano tãta dicere foꝛtiter. Sic cepit ad ſu- A
os p̄ſecutoꝛes loqui: q̄ſi timeret eos. Viri fratres Act.vij.
et patres audite. Quid lenius? Quid clemētius?
Cõciliabat auditoꝛē: vt cõmēdaret ſaluatoꝛē. Blãde cepit
vt diu audiret. Et qꝛ hinc fuerat accuſatus q̄ verba dixerit
cõtra dñm et legē: ipſam legē expoſuit: vt eiꝰ legis eſſet p̄di-
catoꝛ: cuiꝰ accuſabat eſſe vaſtatoꝛ. Et audiuimꝰ ⁊ audiſtis:
nō ſunt noſtra multa neceſſaria: qꝛ multa audiſtis: hoc tantũ
exhoꝛtandā video charitatē veſtrā et edificandā: vt ſciatis
ſctm̄ ſtephanũ honoꝛē xp̄i queſiſſe: vt ſciatis ſctm̄ martyrē
teſtem xp̄i fuiſſe: vt ſciatis tãta eũ tũc miracula in noīe xp̄i
feciſſe. Hoc enī ſalubriter ſcitis ſctm̄ ſtephanũ feciſſe mirabi
lia in noīe xp̄i: nullũ autē miraculũ feciſſe dñm xp̄m in noīe
ſtephani: vt diſcernatis ſeruũ a dño: cultoꝛē a deo: adoꝛato-
rem ab adoꝛando. Qñ enī diſcernitis: tũc vos amat. Nō enī

B ille ꝑſe ſanguinē: ſed ꝓ xp̄o fudit. Uidete cui animā ſuā cō-
mendauerit. Ecce (inq̄t) video celos apertos: et filiū hoīs
ſtantē ad dexterā dei. Uidit xp̄m: cōfitens xp̄m: moriturus
pro xp̄o: perrecturꝰ ad xp̄m. Dñs in cruce pendens ꝓ inimi
Lu.xxiij. cis ſuis: ait. Pater ignoſce illis qꝛ neſciūt q̄d faciūt: ſtepha
Act.vij. nus ſub lapidibꝰ genu flexo ait. Dñe: ne ſtatuas illis hoc de
lictum. Secutꝰ eſt veſtigia paſtoris ſui: tāq̄ bona ouis. Bo-
nus agnꝰ ſecutꝰ eſt agnū: cuiꝰ ſanguis tollit peccata mūdi.
j. Petri.ij Impleuit qđ ait ap̄ls Petrus. Chriſtꝰ ꝓ nobis paſſus eſt:
relinquēs vobis exemplū vt ſeq̄mini veſtigia eiꝰ. Sequunt̄
ergo martyres veſtigia dñi. Chriſtus in cruce ait. Pater in
manꝰ tuas cōmendo ſpm̄ meū. Stephanꝰ ſub lapidibꝰ. Dñe
ieſu accipe ſpm̄ meū. Chriſtꝰ in cruce. Pater ignoſce illis qꝛ
neſciūt q̄d faciūt. Stephanꝰ ſub lapidibꝰ. Dñe ieſu: ne ſtatu
as illis hoc delictū. Quomodo nō poſſet ibi iſte eſſe vbi erat
quē ſecutus eſt: vbi erat quē imitatꝰ eſt? Triūphauit: coro-
C natus eſt. Sane corona nr̄a eſt edificatio veſtra. Et gaudiū
j.Tim.iiij noſtrū ſalus vr̄a: ſalus ⁊ tēporalis ⁊ ſempiterna. Promiſſio
nem eni habemꝰ ſicut dixit ap̄ls vite p̄ntis ⁊ future: ſed ſalu
tē p̄ntem donat deus ⁊ hoībus et pecoribꝰ: donat deꝰ et bo-
nis et malis. Hanc aūt ſalutē tēporalē: ꝓ eterna ſalute mar-
tyres cōtempſerūt. Gaudetis ſine dubio qꝛ ſaluos nos vide
tis: et nos in xp̄o de veſtra ſalute gaudemus: ſed ſatagite vt
etiā in illo die de vobis gaudeamꝰ: qꝛ qđ ait ap̄ls: ꝓ ſua di-
ſpēſatione tā magna ⁊ ampla vt eiꝰ vix veſtigia cōſectemur:
hoc nobis loquebat̄ qđ dicebat. Ei quē edificabat dicebat.
Phil.iiij Gaudiū et corona mea. Quicūq̄ ḡ ꝓficiūt in xp̄o de labori-
bus noſtris: gaudiū ſunt ⁊ corona nr̄a: qꝛ noſtrū eſt fideliter
diſpēſare nō noſtrā ſed dñicam pecuniā: veſtrū eſt cū cura ⁊
ſollicitudine ſuſcipe. Ego eni poſſum eſſe dator: nō exactor.
Et dator nō quaſi mee rei: ſed do vnde ⁊ ego viuo: qꝛ ad vnā
domū magnā oēs ptinemꝰ: vnū patrēfamilias dñm habe
mus. Cellariū habet amplū: vnde nos ⁊ vos viuere poſſumꝰ
Tantū eni rogemꝰ faſtidiū detergat: prius donec eſuriē: et
porrigat panē. Unde viuo: inde dico. Unde paſcor: hoc mi-
niſtro. Nā vobiſcū paup ſum. Diuitie oēs deꝰ noſter: vita
j.Cor.j. oīm noſtrū beata eterna. Ergo q̄ gloriat̄ in dño gloriet̄: qui
viuit et regnat deus per imortalia ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ In eodē feſto: Sermo.iiij. In quo dicit ꝙ ꝓ inimicis orare licet ſit laborioſum multū tamen eſſe meritorium.

Ser.iiij. IEſus filius naue in heremo pugnabat: et moyſes
Exo.xvij. orabat. Nō qꝛ ambo pugnabāt: nec ambo orabāt:
A ſed vnꝰ pugnabat et aliꝰ orabat. Merito q̄ pugna
batnon deficiebat: qꝛ ille orando vincebat. Ita et
ego loquꝛ q̄dē videor: ſed alijs orātibꝰ loquor: vt ꝑcibus eo-
Ezech.ij. rū cōtingat mihi qđ dñs ait. Aperi os tuū et ego adimplebo
Ps.lxxx. illud. Si ille ab vno tm̄ orāte iuuabat̄ ⁊ nō ſuperabat̄: quāto
magis ego vbi nō vnꝰ ſed multi rogāt deū mecū? Loquēdo
ps.cxliiij. iam nō timebit cor meū: qꝛ laudem dñi loquet̄ os meū. Dñs
B noſter ieſus xp̄s iubet nobis aliq̄d: et ꝓmittit nobis aliquid
Qđ iubet hic eſt: qđ ꝓmittit alibi eſt. Qđ iubet finit̄: qꝛ tēpo
rale eſt: qđ ꝓmittit nō finit̄: qꝛ eternū eſt. Qđ iubet opus eſt:
qđ promittit merces eſt. Hinc aduertat vr̄a ſanctitas quāta
eſt eiꝰ miſericordia erga nos: vt laborē hic poſuerit cū fine:
mercedē in celo ſine fine. Et ideo debemꝰ potiꝰ hic labora-
re et poſtea in celo mercedē ſumere: q̄ hic mercedē velle ac-
Mat.vj. cipere: ⁊ poſtea laborare. De q̄buſdā eni dicit. Amē dico vo
bis: ꝑceperūt mercedē ſuā. Sed forte auidus es ad merce-
dem/et piger ad laborē: qua fronte poſtulas qđ ꝓmiſit deꝰ:
ſi nō facis qđ iuſſit deꝰ? Prius audi monitiōes: et ſic erige
repromiſſiones. Prius inq̄ audi iubentē: et tūc erige polli
Mat.v. centē. Iubet eni nobis et dicit. Diligite iīmicos veſtros: bñ
facite his q̄ vos oderūt: et orate ꝓ pſequētibꝰ et calūniāti-
bus vos. Audiſti opus: expecta mercedē. Ut ſitis (inq̄t) fi-
lij patris veſtri q̄ in celis eſt: qui ſolē ſuū oriri facit ſuper bo-
C nos et malos: et pluit ſup iuſtos et iniuſtos. Attēdite ipſum
dñm q̄ hoc iuſſit qđ fecerit. Nonne poſt tanta q̄ in eū cōmiſe-
rūt impij iudei: q̄ retribuebāt ei mala ꝓ bonis: pendens in
Lu.xxiij. cruce ait. Pater ignoſce illis qꝛ neſciūt q̄d faciūt? Orauit in
hoīe q̄ exaudiuit cū patre. Nā et modo orat ꝓ nobis: orat in
nobis: et orat̄ a nobis. Ut ſacerdos noſter orat ꝓ nobis: vt
caput noſtrū orat in nobis: vt deꝰ noſter orat̄ a nobis. Qñ ḡ
in cruce pendēs orabat: videbat et ꝑuidebat oēs inimicos
ſed multos ex illis futuros amicos ꝑuidebat: ideo oibꝰ ve-
niam poſtulabat. Illi ſeuiebant: et ille orabat. Illi dicebant
pilato crucifige. Ille clamat. Pater ignoſce. In aſperis cla
uis pēdebat: ſed lenitatē nō amittebat. Illis iam petebat ve
niam: a quibꝰ accipiebat iniuriā. Illi ſeuiebant: illi circūla-
trabāt: illi inſultādo caput agitabāt qđ ſanū nō habebāt: qꝛ
caput qđ eſt xp̄s nō habebāt: et quaſi in vno ſummo medico
in medio cōſtituto phrenetici circūquaq̄ ſeuiebāt: pēdebat
ille/et ſanabat. Pater (inq̄t) ignoſce illis. Attēdite fratres
Magna pietas. Pendebat ⁊ tn̄ petebat. Et nō deſcendebat
qꝛ de ſanguine ſuo medicamentū phreneticis faciebat. De- Act.ij.
niq̄ fratres poſt reſurrectionē ſanauit: quos pendēs inſaniſ
ſimos tolerauit: et ſanguinē quē fuderūt ſeuiētes: biberunt
credētes: et facti ſunt ſequētes q̄ erant pſequētes. Ecce qua-
re venit xp̄s nō perdere qđ inuenerat: ſed querere et ſaluare Luce.xix.
qđ perierat: vt diligēdo ſeuiētes inimicos: faceret credētes
amicos. Sed ne multū graue eſſe dicas imitari dñm tuum q̄ D
ꝓpter te paſſus eſt: relinquēs tibi exemplū vt ſequaris veſti j. Petri.ij
gia eiꝰ: attēde ſtephanū cōſeruū tuū. Homo erat ſicut et tu:
de maſſa peccati creatas ſicut et tu: eo ꝑcio redēptus quo ⁊
tu. Diaconꝰ erat: euāgelia legebat: que legis vel audis ⁊ tu.
Ibi inuenit ſcriptū. Diligite iīmicos veſtros. Didicit legē- Mat.v.
do: pfecit implēdo. Qui cū a iudeis ſaxoꝝ grādine cederet̄:
nō ſolū nō cōminabat̄: ſed inſuper lapidatoribꝰ ſuis veniam
precabat̄. Poſitis eni genibꝰ orabat dicēs. Dñe: ne ſtatuas Actuū.vij
illis hoc delictū. Illi lapidabāt: et ille orabat. Illi eū furore
perſequebant̄: ille pacatus xp̄m ſequebat̄. Illi malicia ceca
bātur: ille aperto celo viſo filio dei ſapiētia illuſtrabat̄. Illi
lapides mittebant: ille orationes premittebat tanq̄ dixiſſet.
Dñe ſi iſtos modo occideris inimicos: q̄s poſtea facies ami
cos? Deniq̄ fratres vt noueritis q̄ītum valuerit oratio ſan- E
cti martyris ſtephani: recurrite nobiſcū ad illū adoleſcētem
noīe ſaulum. Qui cū ſanctꝰ ſtephanꝰ lapidaret̄: oīm veſtimē vbi ſ.
ta ſeruabat: et tanq̄ manibꝰ oīm lapidabat. Et poſtea ſicut
noſtis accepit epiſtolas a principibꝰ ſacerdotū: vt quoſcūq̄
inueniſſet xp̄ianos viros ac mulieres: vinctos adduceret in
hieruſalē torquēdos ⁊ puniendos. Hic cū iret in via: ſubito Actuū.ix.
circūfulſit eū lumen de celo: cecidit in terrā: et audiuit vocē
dicentem ſibi. Saule ſaule: q̄d me pſequeris? Et ille. Tu q̄s
es dñe? Et dñs ad illū. Ego ſum (inq̄t) ieſus nazarenꝰ: quē
tu perſequeris. Durū eſt tibi cōtra ſtimulū calcitrare: qꝛ non
ſtimulū: ſed pedes quibꝰ calcitras vulnerabis. Quid mihi
et tibi? Quare me pſequeris? Quare te erigis cōtra me ma-
loquo? Sed ꝯtra tanta mala que cōmittis in me: olim quidē
debui perdere te: ſed ſtephanꝰ meus orauit ꝓ te. Eliſus eſt
ſeuiēs: erectus eſt credēs. Eliſus eſt lupus: erectus eſt agnꝰ
Eliſus eſt perſecutor: erectus eſt predicator. Dicā planius:
dicā apertiꝰ. Eliſus eſt filiꝰ perditionis: erectus eſt vas ele-
ctionis. Eliſus eſt ſaulus: erectus eſt paulus. Nā ſi martyr
ſtephanꝰ nō ſic oraſſet: eccleſia paulū nō haberet. Sed ideo
de terra erectus eſt paulus: quia in terra inclinatꝰ exauditꝰ
eſt ſtephanꝰ. Ecce quare dñs dicit. Diligite inimicos vr̄os:
quia diligēdo inimicū: facis amicū. Sed cōtra tanta ⁊ talia F
hec: tu quis es q̄ nō diligis? Figis genu: collidis frontem in
terrā et dicis. Oro vt moriat̄ inimicus meꝰ. Deus ſi q̄d te ꝓ
merui: occide inimicū meū. Et vtiq̄ tu q̄ oras vt homo mo-
riatur: malus oras contra malū: et facti eſtis duo mali. Ille
male agēdo: tu male orādo. Tu malus orādo incipis eſſe q̄ū
dicis. Deus occide malū: Reſpōdet tibi ipſe. Quē veſtrū?
Aduertat ſanctitas veſtra. Iudex homo per ſeipſum reū nō
occidit: ſed iubet: et ſpiculator occidit. Iudex dicit. Occide
⁊ tortor occidit. Et tu quādo dicis. Occide inimicū meū: te
facis iudicē: et deū queris eſſe tortorem. Reſpōdet tibi deꝰ
Non ero prorſus: nō ero peccatoris tortor: ſed liberator: qꝛ Ezechiel
nolo mortē peccatoris: ſed vt cōuertat̄ et viuat. Nam ſi vo- xxxiij.
lūtatem tuā haberē: te prius occiderem anteq̄ inuitatus ve
nires. Nōne me blaſphemaſti? Nōne me in tuis malis ope-
ribus irritaſti? Nonne nomen meū de terra delere voluiſti?
Nōne me in ꝑceptis vel in ſeruis meis cōtēpſiſti? Si tūc te
occidiſſem inimicū: quē modo facerē amicū? Quid ḡ male
orādo doces me: qđ nō feci in te? Immo ergo dicit tibi deꝰ.
Docēā te vt imiteris me. In cruce pēdēs dixi. Pater igno Lu.xxiij.
ſce illis quia neſciūt quid faciunt. Docui hoc milites meos:

docui martyres. Prius eſto et tu martyr meus: tyro meus
aduerſus diabolū: aliter inuicte nullo modo pugnabis niſi
ꝓ tuis inimicis oraueris. Cōuerſi ad dn̄m deū patrem ⁊c.

¶ In eodem feſto: Sermo. v. In quo dicit ꝙ ſtephanus in hoc ꝙ ꝓpoſitus fuit feminis habuit teſtimonium ſinceriſſime charitatis.

Sermo. v. A HEſterno die natalē habuimus dn̄i ſaluatoris: ho-
die ſumma deuotione veneramur ſancti martyris
ſtephani paſſionē. Heſterno quo redimimur ad
premiū: hodierno quo ꝓuocamur ad exemplum.
Bene ḡ heſterne ſolēnitati feſtiuitas hodierna ꝯiuncta eſt:
vt illa credētes eueheret ad vitā: hec cōfitētes duceret ad co
ronā. Dn̄i ḡ eccleſie beatꝰ ſtephanꝰ patꝰ eſt ad ꝑfectū. Ad-
huc laicus diaconij meruit electionē: et leuita martyrij obti
nuit principatū. In plebe adhuc poſitꝰ erat: ſed iā virtutibꝰ
eminebat. Humilis erat: ſꝫ celſus fide. Diſcipulꝰ erat ordi-
ne: ſed factꝰ eſt magiſter exēplo. Quo ſequebat̄ deuotione ſi
Act. vj. dei: ꝑceſſit velocitate martyrij. Scriptū eſt eni de eo in acti-
bus apl'orū: ꝙ ad miniſteriū viduarū ſit ab aplis deputatꝰ.
In hac etiā re ꝙ ꝓpoſitꝰ eſt feminis: teſtimoniū meruit ſin-
ceriſſime caſtitatis. Beatꝰ ḡ erit fratres chariſſimi: qui hūc
ſectatꝰ: qui hūc imitatꝰ fuerit: et pudicitie palmā ⁊ martyrij
cōſequit̄ coronā. De quo ⁊ lectio aplōꝝ actuū q̄ nobis hodie
lecta ē dilectiſſimi fratres: cū plurimū habeat in ipa ſpecie
B admirationis: nō minꝰ tn̄ ꝯtinet in myſterio dignitatis. Ec
Actuū. vij ce (inq̄t) beatꝰ ſtephanꝰ. Video celos aptos: ⁊ filiū hoīs ſtā
tem a dextris dei. Cōſiderate attētius dilectiſſimi frēs: cū
beatꝰ martyr dn̄m ieſum xp̄m ad dexterā dei patris ſtare vi
diſſet: cur ſe filiū hoīs videre teſtatus eſt: ⁊ nō potiꝰ filiū dei:
cū vtiq̄ plus delaturꝰ honoris dn̄o videret̄ ſi ſe dei potius
q̄ hoīs filiū videre dixiſſet? Sed certa rō poſtulabat vt hoc
ita et oſtēderet̄ in celo / et ꝑdicaret̄ in mūdo: Omniū eni iu-
deorū ſcādalū in h̄ erat: cur dn̄s nr̄ ieſus xp̄s q̄ ſc̄m carnē erat
filiꝰ hoīs: eſſe etiā dei filiꝰ diceret̄. Ideo ḡ pulchre ſcriptu-
ra diuina filiū hoīs ad dexterā dei patrꝭ ſtare memorauit:
vt ad cōfutādam iudeorū incredulitatē ille martyri oſtēde-
ret̄ in celo q̄ a ꝑfidis negabat̄ in mūdo: ⁊ illi teſtimoniū cele
ſtis veritas daret: cui fidē terrena ipietas derogaret. Vn̄ licꝫ
Pſ. cxv. iuxta pſalmū q̄ lectus eſt. Precioſa ſit in cōſpectu dn̄i mors
ſanctoꝝ eiꝰ: ſi q̄d tn̄ diſtare īter martyres poteſt: ꝑcipuus vi
Act. vj. det̄ eſſe q̄ primꝰ eſt. Nā cū ſanctꝰ ſtephanꝰ diaconꝰ ab aplis
ordinatꝰ ſit: apl'os ipſos beata ac triūphali morte ꝑceſſit: ac
ſic q̄ erat inferior ordine: primꝰ factꝰ eſt paſſione: ⁊ q̄ erat di
ſcipulus gradu: magiſter cepit eſſe martyrio: cōplens illud
Pſ. cxv. qđ beatꝰ ꝓpheta in pſalmo q̄ lectus eſt dixit. Quid retribuā
dn̄o ꝓ oībus q̄ retribuit mihi? Retribuere eni voluit primꝰ
ſtephanꝰ martyr dn̄o: qđ cū omni humano genere accepit a
dn̄o. Mortē eni quā ſaluator dignatꝰ eſt ꝓ oībus pati: hanc
C ille primꝰ reddidit ſaluatori. Poſt hec ſubiecit ſcriptura ſa
Act. vij. cra q̄ ait. Poſitis (inq̄t) genibꝰ clamauit dicēs. Dn̄e: ne ſta
tuas illis hoc peccatū. Videte dilectiſſimi affectū beati vi-
ri: videte magnā et admirabilē charitatē. In ꝑſecutione po
ſitus erat: ⁊ ꝓ ꝑſecutoribꝰ deꝑcabat̄: atq̄ in illa lapidū rui-
na q̄n alius obliuiſci poterat etiā chariſſimos ſuos: tunc ille
dn̄o cōmēdabat inimicos. Quid eni dicebat cū lapidaret̄?
Dn̄e: ne ſtatuas illis h̄ pctm̄. Plus itaq̄ tunc illorū dolebat
pctā: q̄ ſua vulnera. Plus illorū impietatē: q̄ ſuā mortē do
lebat. Et recte plus. In illorū quippe ipietate erant multa q̄
plāgi potuiſſent: in illiꝰ autē morte nō erat qđ debuiſſet dole
ri. Illorū impietatē mors ſequebat̄ eterna: huiꝰ aut̄ mortē
vita ꝑpetua. Imitemur ḡ in aliquo dilectiſſimi fratres tāti
magiſtri fidē: tā preclari martyris charitatē. Diligamꝰ nos
hoc aīo in eccleſia fratres nr̄os: quo ille tūc dilexit inimicos
D Sed qđ peius eſt aliquotiēs nō ſolū inimicos nō diligimꝰ:
ſed ne amicis quidē fidē integrā cuſtodimꝰ. Sꝫ dicit aliq̄s
Nō poſſum diligere inimicū meū: quē quotidie velut hoſtē
patior crudeliſſimū. O quicūq̄ ille es: attendis q̄d tibi fece-
rit homo: et nō cōſideras q̄d tu feceris deo. Cū eni tu multū
grauiora in deū pctā cōmiſeris: q̄re nō dimittis homini pa-
rum: vt tibi deꝰ dignet̄ dimittere multū? Recole q̄d tibi in
euāgelio veritas ipſa ꝓmiſerit: et quā tibi quodāmodo cauti
Mat. vj. onem fecerit. Si eni (inq̄t) dimiſeritis hoībus peccata eoꝝ
dimittet et vobis pater veſter celeſtis pctā veſtra. Si autē
nō dimiſeritis: nec pater veſter dimittet debita veſtra. Vi-
detis fratres: q̄ cū dei gratia in poteſtate noſtra poſitū eſt
qualiter a dn̄o iudicemur. Si (inq̄t) dimiſeritꝭ: dimittet̄ vo
bis. Nā ſepe dixi fratres: ⁊ frequētius dicere debeo: nemo
ſe circūueniat: nemo ſe ſeducat. Qui vel vnū hominē in hoc
mūdo odio habet: quicq̄d deo in operibꝰ bonis obtulerit to
tū perdet: q̄ nō mentit̄ Paulꝰ apl's dicēs. Si dedero oēs j. Cor. xiij.
facultates meas in cibos pauperum: et ſi tradidero corpus
meū ita vt ardeā: charitatē autē nō habuero nihil mihi pro-
deſt. Quā rem etiā beatꝰ Johānes cōfirmat dicēs. Oīs eni j. Joh. iij.
qui nō diligit fratrē ſuū: manet in morte. Et iterū. Qui fra-
trem ſuū oderit: homicida eſt. Hoc loco fratrē: oēm hominē
oportet intelligi: oēs eni in xp̄o fratres ſumꝰ. Nemo eni ſi-
ne charitate de virginitate preſumat: nemo de elemoſynis:
nemo de ieiunijs: nemo de orationibꝰ cōfidat: q̄ q̄diu ini-
micitiā in corde tenuerit: neq̄ in iſtis: neq̄ in alijs q̄buſlibet
bonis operibꝰ placare ſibi dn̄m poterit. Sed ſi vult habere
ꝓpitiū dn̄m: non dedignet̄ audire cōſiliū meū. Audiat non E
me: ſed ipſum dn̄m ſuū. Si offers (inq̄t) munꝰ tuū ad altare Mat. v.
et ibi recordatꝰ fueris q̄ frater tuus habet aliq̄d aduerſum
te: relinque ibi munꝰ tuū ante altare: ⁊ vade prius recōcilia
ri fratri tuo: et tūc veniēs offeres munꝰ tuū. Et nos pugnas
habemꝰ intrinſecꝰ: et dolos in corde verſantes: et q̄ſi q̄ bonā
cōſcientiā habeamꝰ ꝑſumimꝰ accedere ad altare: nō timen-
tes qđ ſcriptū eſt. Qui mādūcat et bibit indigne: iudiciū ſi- j. Cor. xj.
bi manducat ⁊ bibit. Sed dicit aliq̄s. Grandis labor eſt ini- F
micos diligere: ꝓ ꝑſecutoribꝰ ſupplicare. Nec nos negamꝰ
fratres: nō parūꝰ q̄dē labor eſt in hoc ſeculo: ſed grande erit
premiū in futuro. Per amorē eni hominis inimici: efficie-
ris amicꝰ dei. Immo nō ſolū amicꝰ ſed etiā filiꝰ: ſicut ipſe
dn̄s dixit. Diligite inimicos veſtros: benefacite his qui ode- Mat. v.
rūt vos: vt ſitis filij patris veſtri q̄ in celis eſt. Si te aliquis
hō diues in hoc ſeculo vellet adoptiuū filiū facere: quomō
ſeruires: q̄s ei dignitates īpēderes: etiā ſuoꝝ eiꝰ q̄ ſeruitia
duriſſima et aliquotiēs etiā turpiſſima ſuſtineres conuitia:
vt ad caducā ⁊ fragilē hereditatē ipſiꝰ ꝑuenires? Qđ ḡ ille
ſuſtinet ꝓpter ſubſtātiā terrenā: tu ſuſtine ꝓpter vitā eternā
Cōuincimur eni certiſſima ratione: q̄ ꝓpter deū poſſumꝰ q̄
dem ſed nolumꝰ iniuriā ſuſtinere. Deniq̄ ſi nobis aliqua po G
tens ꝑſona iniuriā facit: ſi nos etiā in faciem maledicit: nec
reſpōdere aliq̄d aſperū: nō dicā vicem reddere auſi ſumus.
Quare hoc? Ne ab illa perſona potēte adhuc maiora q̄ ꝑtu
limus patiamur. Quod a nobis extorquet hoīs timor: debe
ret a nobis exigere xp̄i amor. Si ḡ potens ꝑſona cōtra nos
ſeuit tacemꝰ et nihil dicere auſi ſumꝰ. Si vero equalis / aut
forte inferior vel leuem nobis cōtumeliā fecerit: quaſi fere
beſtie ſine vlla patientia: ac ſine aliq̄ dei cōtēplatione cōſur
gimus: et aut in preſenti noſtrā iniuriā vindicamꝰ: aut certe
ad maiorē vicem reddendam noſtrū animum preparamus.
Quid eſt hoc q̄ quādo potens ꝑſona nobis īiuriā intulit pa
tiēter accepimꝰ: quādo inferior nimio furore ſuccēdimur?
Quia ibi timuimus hoīem: hic deū timere nolumꝰ. Vn̄ er-
go fratres q̄tum poſſumꝰ cū dei adiutorio cor nr̄m ad pati-
entiam ꝑparemꝰ: et in oībus malis hominibꝰ medicoꝝ vicē
agere ſtudeamꝰ: et nō ipſos hoīes: ſed ipſorū maliciā odio
habeamꝰ. Pro bonis orēmꝰ vt ſemꝑ ad meliora cōſcendāt:
pro malis vt cito ad emendationē vite per penitētie medica
menta cōfugiant. Quā rem orātibus vobis ipſe preſtare di-
gnetur: qui cū patre et ſpirituſancto viuit et regnat in ſecula
ſeculorum. Amen.

¶ In eodem feſto Sermo. vj. In quo dicit ꝙ ſtephano erat pulchritudo corporis flos etatꝭ: eloquentia ſermocionātis: ſapiētia ſanctiſſime mentis: ⁊ operatio virtutis.

QVoniā video noſtras diſputationes graphio ce- Ser. vj.
raq̄ ligari et nequaq̄ ſumꝰ idonei lectitare: adiu A
uate meipſum queſo in cerceſſu veſtro apud mar-
tyrē iſtū: quē gamaliel ſtolatus reuelauit. Saulꝰ Act. vij.
ſpoliatꝰ lapidauit: et chriſtꝰ pānis inuolutꝰ ditauit: ⁊ precio Luce. vj.
ſo lapide coronauit. Triūphalis eſt dies iſte beatiſſimi: tri-
umphalis eſt dies ſancto ſtephano martyri: a lapidibꝰ mor-
tuis cōdēnato: extra ciuitatē lapide ꝑcipitato: corpore per-
necato: capite vulnerato: lapide conquaſſato: ⁊ angulari la-

pide coronato. Pulcher erat miniſter: quia pulcher erat et
magiſter. Pulcher erat vbiqꝫ ſtephanꝰ iſte: in corde ⁊ in cor
Pſ. xliiij pore. De magiſtri pulchritudine cantat̄ in pſalmo. Specio-
ſus forma pre filijs hominū: diffuſa eſt gratia in labijs tuis.
Et ipſi cantamꝰ in pſalmo. Specie tua ⁊ pulchritudine tua:
intende ꝓſpere ꝓcede et regna. Stephano ġ martyri et pul-
chritudo erat corporis: ⁊ flos etatis: ⁊ eloquētia ſermocinā-
B tis: et ſapiētia ſanctiſſime mētis: ⁊ operatio diuinitatis. In
uidia magna obſtiterat iudeis ob chriſtiane cauſam ꝓfeſſi-
onis. Videbāt enī ſtephanū iudei iudeū: in medio iudeorū
in ciuitate metropolitana parentū ſuorū diſputantē ꝯtra ſa
cra iudeorū: ⁊ cōtra ſacrificia: et cōtra legē: ⁊ ꝯtra circūciſio
nem: cōtra ſabbata: exurgētes in iracūdiā / et cōcipiētes ve-
nenata ſenſa: loquebant̄ adinuicē ſibi talia verba. Quid eſt
iſtud: q̄d eſt hoc qđ agimꝰ: q̄d facimꝰ: q̄d dicimꝰ: q̄d vult ſi
bi iſte homo et iuuenis / et pulcher / et eloquētiſſimꝰ / ⁊ ſapi-
entiſſimꝰ homo: Nam ſigna magna ⁊ mirabilia facit iſte ho
mo: et ſine cauſa xp̄s mortuꝰ eſt homo. Venite (inquiūt) fra
tres ſimulqꝫ cōueniamꝰ in vnū: faciamꝰ cōſiliū: cōfirmemꝰ
falſum teſtimoniū. Fecimꝰ cōtra deū: faciamꝰ et cōtra famu
Ioh. xj. lum. Diximꝰ cōtra dn̄m. Expedit vt vnꝰ moriat̄ q̄ tota gēs
Hiere. xj. pereat: dicamꝰ cōtra famulū. Exterminemꝰ eū de terra vi-
uentium: et nomen eiꝰ nō memoret̄ ampliꝰ. Quādo conſiliū
cōtra ieſum fecimꝰ: multū nobis ꝓfuimꝰ q꞉ preualuimꝰ: cir
cūuenimꝰ: dedimꝰ: accepimꝰ: ligauimꝰ: tradidimꝰ: ſupera-
uimus: oppreſſimꝰ: crucifiximꝰ. Amatori cupiditatis dedi
mus pecuniā: quā de mā̄mona iniq̄tatis diſtraximꝰ vnuſq̄ſ-
qꝫ. Ligauimꝰ incapabilē filiū ꝟginitatis: tradidimꝰ iudici
iudicē equitatis: ſuperauimꝰ ſuperantē imperiū vanitatis:
oppreſſimꝰ opprimentē ſupbiā calamitatis: ꝯſpuimꝰ faciē
ſanctitatis / et crucifiximꝰ ceci filiū maieſtatis. Occidimus
tamen: ſepeliuimꝰ: eiuſqꝫ ſepulchrū anulo noſtro ſignauimꝰ
ſed ab angelo reſignatū inuenimꝰ. Dicamꝰ: iudicemꝰ ſepul
chrum ſignatū cuſtodiētibꝰ cuſtodibꝰ: et miraculū reſurre-
ctionis videntibꝰ: tantā pecuniā vt pilato mentirent̄ cōtuli-
mus: teſtimoniaqꝫ ꝓduximꝰ: et ꝯfuſione vigilātes caruimꝰ
C Sed et nūc o viri q̄d agemꝰ: q̄d faciemꝰ: q̄d dicemꝰ: qui vnū
xp̄m occidimꝰ / et multos xp̄ianos cōſpicimꝰ: Ecce (inqui
unt) in vno xp̄o a nobis occiſo: ducēti ſunt diſcipuli eius de
ipſo numero nr̄o trāſlati: et nicodemꝰ ſacerdos noſter eſt: et
tria ⁊ q̄nqꝫ milia hoīm ad eoꝝ baptiſmū cucurrerūt: multas
iudeas et grecas ⁊ barbaras nationes baptizauerūt: et ſuis
ſacrarijs ꝓpoſuerūt. Ecce adhuc qđ eſt nobis peius ac dete
Act. vj. rius: ſeptē dyacones ordinauerūt: inter quos vnꝰ q̄ vocatur
Stephanꝰ et iuuenis / et pulcher / et eloquētiſſimꝰ / et ſapien
tiſſimꝰ eſt pre oībus: et ſignis miraculorū eſt plenus: et ſi eſt
plenꝰ neceſſe eſt vt cōfluat ad eū noſter populꝰ: et in noſtram
cōfuſionē apud oēs iudeos ſit magnificatꝰ: niſi noſtris ma-
nibus fuerit lapidatꝰ. Cur ġ (inq̄t) adhuc ſtamꝰ: Quē expe
ctamꝰ: Quare tardamꝰ ſtephanū iſtū noſtre cōfuſionis de-
monſtratorē: Publicū publice rapiamꝰ ad conciliū: in nr̄o
ſtatuamꝰ mediū: pōtificali perturbemꝰ ſynodo: teſtimonio
opprimamꝰ falſiſſimo: faciamꝰ miniſtro qđ fecimꝰ et magi
ſtro. Si enī nō dubitauimꝰ magiſtrū lanceare: nō debemus
dubitare ſtephanū lapidare. Cōſenſeruntqꝫ oēs iudei impij
viri: ad homicidiū ſemꝑ parati. Rapiūt ſtephanū: ad ſuūqꝫ
perducūt cōciliū. Exagitant ⁊ ꝑturbāt: ⁊ interrogāt: audiūt
et attendūt. Audiūt ſapientiſſimū: et ꝯſpiciūt ſpecioſiſſimū
D O iudei ſemꝑ inimici dei: intēdite bene: q̄ iudicatis nō bene
Pſ. lvij. Si ġ iuſtitiā loquimini: recta iudicate filij hoīm. Intēdite
ſimul pōtifices ⁊ miniſtri: ſacerdotes ⁊ populi oēs: ſimul iu
dei intēdite faciē miniſtri dei: intēdite faciē ſtephani ſi po-
Exodi. teſtis. Moyſes enī ꝓpter excecationē veſtrā ꝯtra faciē ſuā
xxxiiij. poſuit velamētū: ſtephanꝰ ꝟo ad cōfuſionē veſtrā ꝯtra vr̄m
cōuentū reſurrectionis annūciat ſacramētū. Sed o iudei fi-
dē nullatenꝰ miramur in vobis: ꝑ multa cōgruitis iniq̄tati-
bus veſtris. Qui enī faciē deſpicitis legiſlatoris: ꝑſonā ſu-
ſcipitis delatoris: ꝑſonā iudei ſuſcipitis delatoris. Qui de-
ſpexiſtis faciē moyſi legiſlatoris: ꝑſonā iudei ſuſcepiſtꝭ cru-
deliſſimi delatoris: ⁊ ad dedecꝰ veſtrū ſemꝑ additis crimē
veſtrū. Et moyſes veſter q̄ñ velamētū poſuit ꝯtra ſc̄tā fa-
ciem ſuā: nolebat videre criminoſam faciē vr̄am. Stephanꝰ
vero reuelata facie ſua: ſpeculabat̄ in celū gloriam dei filij:
Actuū. vj. ideo videbāt vultū eiꝰ iudei tanq̄ vultū angeli dei. Et nūc
tantūmodo beate martyr ſtephane terrā deſpice: celū cōſpi-
ce: et pontificē ſperne: patrē attende. Deſpice iudeū et ſacer
dotē ⁊ populū: cōſpice in celo patrē et filiū ⁊ ſpm̄ſctm̄. Indi
ca tn̄ iudeo q̄d ſit illud qđ diu cōtēplaris in celo. Ecce iquit Act. vij.
ſtephanꝰ: video celū apertū: et ieſum quē crucifixiſtis: quē
illuſiſtis morientē: quē ſignato ſepulchro poſuiſtis iacentē:
video ego ad dexterā patris ſtantē. Quid ġ vobis ꝓfuit iu- E
dei: q꞉ crucifixiſtis filiū dei: ⁊ filij dei martyrem lapidatis:
Ecce duplo labefacti eſtis: q꞉ ciuitatē veſtrā amiſiſtis: et ip
ſum lapidatorū principē ꝑdidiſtis: ⁊ de ciuitate ſancta era-
dicata eſt veſtra planta. Impleta eſt enī in iudea maledicta
maledictio illa dauitica. Propterea deꝰ deſtruet te in finē: Pſ. lj.
euellet te ⁊ emigrabit te de tabernaculo tuo: et radicē tuā de
terra viuentiū. Silentiū aūt fecerūt turbe iudeorū dānabili
animoſitate ſua: ⁊ ſuꝑ martyrē ſtephanū dentibꝰ colubrinis
ſtridebāt: quē quaſi ſerpentē in corde habebāt: precipitātqꝫ
martyrē ſanctū extra ciuitatē ſuā: ꝑmittētes teſtimonia di-
centes falſitatē: ꝓijciuntqꝫ veſtimenta ante ſauli veſtigia: ⁊
currūt cū lapidibꝰ: vlnas erigūt: brachia dirigūt: petras ia
ciunt: lapidātqꝫ iuſtū iniuſti ꝓcūbentē: morientē: orātē atqꝫ
dicentē. Dn̄e ieſu meꝰ: oſtēſor meꝰ: defenſor meꝰ: ꝓpter quē
ſeuit in me nudus lapidator meꝰ: exaudi me: exaudi ſancte
meꝰ: ꝟginis filiꝰ: lapis viuus: ad exaudiendū me vnꝰ: inten
de in meipſum tui fontis lauachro mūdatū: tui ſalutarꝭ gra
tia ſine macula cōſecratū: ꝓ tuo noīe ſpoliatū: humanis lapi
datū manibꝰ: ſed ab amore ſauli nō ſeparatū. Et ne ſtatuas
illis hoc peccatū miſericors vſqꝫ in finē. Stephanus ſanctꝰ
moriens: et in eterna pace dormiuit.

¶ Item in eodē feſto: Relatio ſancti Auguſtini de miraculis ſancti Stephani. Sermo. vij.

Ad aquas tibilitanas ep̄o afferēte ꝓiecto reliq̄as Ser. vij.
martyris glorioſiſſimi ſtephani ad eiꝰ memoriaꝫ A
veniebāt magne multitudinis cōcurſus et occur-
ſus: vbi ceca mulier vt ad ep̄m portantē pignora
ſacra: duceret̄ orauit: flores quos ferebat dedit: recepit: ocu
lis admouit: ꝓtinꝰ vidit. Stupētibꝰ cūctis q̄ aderāt: ꝑibat
exultās: viā carpēs: ⁊ vie ducē vlteriꝰ nō requirēs. Memo- B
rati mēoriā martyris q̄ poſita eſt in caſtello ſynicēſi qđ hip-
ponēſi colonie vicinū eſt: eiuſdē loci Lucilliꝰ epiſcopꝰ ꝓpſo
ꝑcedēte atqꝫ ſequēte portabat: fiſtula cuiꝰ moleſtia iā diu la
borauerat: ⁊ familiariſſimi ſui medici q̄ eā ſecaret operieba
tur manꝰ: illiꝰ pie ſarcine vectatione repēte ſanata eſt. Nam
deinceps eā in ſuo corpore nō inuenit. Euchariꝰ p̄ſbyter ex C
hiſpania: calame habitās: vetere morbo calculi laborabat:
per mēoriā ſupradicti martyris quā poſſidius illo aduexit
epiſcopꝰ: ſaluus eſt factꝰ. Idē ipſe poſtea morbo alio ꝑuale
ſcēte mortuꝰ ſic iacebat vt ei iā pollices ligarent̄: opitulati-
one mēorati martyris cū de mēoria eiꝰ reportata eſſet: ⁊ ſuꝑ
iacētis corpus miſſa ipſiꝰ p̄ſbyteri tunica ſuſcitatꝰ eſt. Fuit D
ibi vir in ordine ſuo primariꝰ noīe marcialis: euo iā grauis:
⁊ multū abhorrens a religione xp̄iana. Habebat ſane fidelē
filiā ⁊ generū: eodē anno baptizatū. Qui cū eū egrotātē mul
tis et magnis lachrymis rogarēt vt fieret xp̄ianus: prorſus
abnuit: eoſqꝫ a ſe turbida indignatione ſubmouit. Viſum eſt
genero eiꝰ vt iret ad mēoriā ſancti ſtephani: ⁊ illic ꝓ eo q̄ṫū
poſſet oraret: vt deꝰ illi daret mentē bonā: q̄ credere nō dif-
ferret in xp̄m. Fecit hoc ingēti gemitu ⁊ fletu: ⁊ ſinceriter ar
dente pietatis affectu. Deinde abſcedēs de altari aliq̄d flo-
rū qđ occurrit tulit eiqꝫ cū iā nox eſſet ad caput poſuit. Tūc
dormitū eſt: ⁊ ecce ante diluculū clamat vt ad ep̄m curreret̄:
qui mecū forte tūc erat apud hipponē. Cū ġ eū audiſſet ab-
ſentē: venire p̄ſbyteros poſtulauit. Venerūt: credere ſe dixit.
Admirātibꝰ atqꝫ gaudētibꝰ oībus baptizatꝰ eſt. Hoc q̄diu
vixit in ore habebat. Chriſte accipe ſpm̄ meū: cū hec verba
beatiſſimi ſtephani q̄ñ lapidatꝰ eſt a iudeis vltima fuiſſe ne
ſciret. Que huic quoqꝫ vltima fuerūt: nā non multo poſt etiā
ipſe defunctꝰ eſt. Sanati ſūt illic ꝑ eūdē martyrē etiam tres E
podagrici: duo ciues: ꝑegrinꝰ vnꝰ. Sed ciues omnimodo:
ꝑegrinꝰ aūt p reuelationē q̄d adhiberet q̄ñ doleret audiuit:
et cū h̄ feciſſet: dolor cōtinuo cōquieuit. Audurus eſt nomē F
fundi vbi eccl'ia eſt ⁊ in ea mēoria martyrꝭ ſtephani. Puerū
quēdā paruulū cū in area luderet: exorbitātes boues q̄ vehi
culū trahebāt rota obtriuerūt: et cōfeſtim palpitauit expi-

rans.Hũc mater arreptũ ad eandeʒ memoriã poſuit:⁊ nõ ſo=
G lum reuixit:verũetiam illeſus apparuit.Sanctimonialis q̄=
dam in vicina poſſeſſione que caſpilina dicit̄:cum egritudi=
ne laboraret ac deſperaret̄:ad eandē memoriã tunica eiꝰ alla
ta eſt. Que anteq̄ʒ reuocaret̄:illa defuncta eſt. Hac tñ tunica
operuerũt cadauer eiꝰ parẽtes:⁊ recepto ſpiritu ſalua facta
H eſt.Apud hipponē baſſus quidã ſyrus ad memoriã eiuſdem
martyris orabat pro egrotãte ⁊ periclitãte filia:eoq̄ʒ ſecũ ve=
ſtē eius attulerat:Cũ ecce pueri de domo occurrerũt:qui ei
mortuã nunciarēt.Sed cum orante illo ab amicis eiꝰ excipe
rent̄:prohibuerunt eos illi dicere:ne ꝑ publicum plangeret̄.
Qui cum domũ rediſſet iam ſuorũ eiulantibus perſonantem
⁊ veſtem filie quã ferebat ſuper eã proieciſſet:reddita eſt vi=
I te.Ruꝛſum ibidē apud nos hyrenei cuiuſdaʒ collectarij filiꝰ
egritudine extinctꝰ eſt.Cumq̄ʒ coꝛpus iaceret exanime:atq̄ʒ
a lugentibꝰ ⁊ lamentantibꝰ exequie pararent̄:amicorũ eius
quidã inter aliorũ conſolãtiuʒ verba ſuggeſſit vt eiuſdē mar
I tyris oleo corpꝰ perungeret̄.Factũ eſt:⁊ reuixit. Itēq̄ʒ apud
nos vir tribunitius eleuſinius ſuper memoriã martyris que
in ſuburbano eius eſt egritudine exanimatũ poſuit infantu=
lum filiũ:⁊ poſt orationē quaʒ multis cũ lachrymis ibi fudit
K viuentem leuauit.Vzali etiam que colonia vtice vicina eſt:
multa preclara ꝑ eundē martyrem facta cognouimus:cuius
ibi memoria longe priuſq̄ʒ apud nos ab epiſcopo euodio cõ=
ſtituta eſt.Cuʒ eñ nuꝑ illic eſſemꝰ:petroniã clariſſimã femi
nã que ibi mirabiliter ex magno atq̄ʒ diuturno:in quo medi=
corũ adiutoria cuncta defecerant languore ſanata eſt:hortati ſumꝰ volente ſupradicto loci epiſcopo vt libelluʒ daret qui
recitaret̄ in pp̄lo:⁊ obedientiſſime paruit. In quo poſuit etiã
quod hic reticere nõ poſſum.A quodã iudeo dixit ſibi fuiſſe
perſuaſum:vt anulũ capillatio vinculo inſereret:quo ſub om
ni veſte ad nuda corporis cingeret̄:qui anulus haberet ſub
gemma lapidē in renibus inuentũ bouis.Hoc alligata qua=
ſi remedio:ad ſancti martyris limina veniebat. Sed ꝓfecta
a carthagine cũ in confinio fluminis bagrade in ſua poſſeſſio
ne manſiſſet:ſurgens vt iter pageret:ante pedes ſuos illum
iacentem anulũ vidit:⁊ capillatiã zonam qua fuerat alligatꝰ
mirata tentauit.Quã cum omnino ſuis nodis firmiſſimis ſi=
cut erat cõperiſſet aſtrictam:crepuiſſe atq̄ʒ exiliuiſſe anulum
ſuſpicata eſt.Qui etiã ipſe cũ integerrimꝰ fuiſſet inuentꝰ:fu=
ture ſalutis quodãmodo pignꝰ de tanto miraculo ſe accepiſ=
ſe preſumpſit:atq̄ʒ illud vinculũ ſoluens:ſimul cũ eodem anu
lo ꝓiecit in flumen. Nõ credent hoc qui etiã dñm ieſum ꝑ in
tegra virginalia matris enixum:⁊ ad diſcipulos oſtijs clau=
ſis ingreſſum fuiſſe nõ credunt.Sed hoc certe querãt:⁊ ſi ve
rum inuenerint:credant.Clariſſima femina eſt:nobiliter na
ta:nobiliter nupta:Carthagini habitat:ampla ciuitas:ãpla
L perſona:rem querẽtes latere nõ ſinit.Unum eſt apud nos fa
ctũ nõ maius q̄ʒ illa que dixi:ſed tam clarum atq̄ʒ illuſtre mi=
raculũ:vt nullũ arbitrer eſſe hipponēſiũ qui hoc nõ vel vide
rit vel didicerit:nullũ qui obliuiſci vlla ratione potuerit.De
cē quidē fratres:quorũ ſeptem ſunt mares:tres femine de ce
ſarea capadocie ſuorũ ciuiũ nõ ignobiles:maledicto matris
recenti patris eorũ obitu deſtitute:que iniuriã ſibi ab eis fa
ctã acerbiſſime tulit:tali pena ſunt diuinitꝰ coerciti:vt hor=
ribiliter quaterent̄ omēs tremore membrorũ. In qua fediſſi
ma ſpecie oculos ſuorũ ciuiũ nõ ferentes:quaquauerſuʒ cui=
q̄ʒ ire viſum eſt:toto pene vagabantur orbe romano. Ex his
etiam ad nos venerunt duo frater ⁊ ſoror:paulus ⁊ palladia:
multis alijs locis miſeria diffamante iam cogniti. Venerũt
autem ante paſcha ferme dies quindecim:eccl̄iam quotidie
⁊ in ea memoriã glorioſiſſimi ſtephani frequentabãt:orãtes
vt iam ſibi placaret̄ deꝰ:⁊ ſaluteʒ priſtinam redderet.Venit
⁊ paſcha:atq̄ʒ ipſo die dñico mane cum iam frequẽs populꝰ
preſens eſſet:⁊ loci ſancti cancellos vbi martyriũ erat:idem
iuuenis orans teneret:repẽte ꝓſtratꝰ eſt:⁊ dormienti ſimili=
mus iacuit:nõ tamē tremens ſicut etiã per ſomnum ſolebat.
Stupentibꝰ qui aderant:atq̄ʒ alijs pauentibꝰ:alijs dolenti=
bus:cũ eum quidã vellent erigere:nõnulli ꝓhibuerunt ⁊ po=
tius exituʒ expectandũ eſſe dixerũt.Et ecce ſurrexit ⁊ nõ tre
mebat:qm̄ ſanatꝰ erat ⁊ ſtabat incolumis intuens intuentes.
Quis ergo ſe tenuit a laudibꝰ dei:Clamantiũ gratulantiũq̄ʒ
vocibꝰ eccleſia vſq̄ʒquaq̄ʒ completa eſt. Inde ad me curritur
vbi ſedebam iam ꝓceſſurus:irruit alter quiſq̄ʒ poſt alterum
omnis poſterior quaſi nouum quod alius prior dixerat nun
ciantes:meq̄ʒ gaudẽte ⁊ apud me deo gratias agente:ingre=
ditur etiã ipſe cum pluribꝰ:inclinat̄ ad genua mea:erigitur
ad oſculũ meum. Procedimꝰ ad populum:plena erat eccl̄ia
ꝑſonabat vocibus gaudiorũ:Deo gratias:deo laudes:nemi
ne tacente hinc ⁊ inde clamãtiũ. Salutaui pp̄lm.⁊ ruꝛſus ea
dem feruẽtiori voce clamabãt. Facto tandem ſilẽtio:ſcriptu
rarũ diuinarũ ſunt lecta ſolennia. Ubi autē ventũ eſt ad mei
ſermonis locũ:dixi pauca pro tempe:⁊ pro illius iocundita=
te leticie. Nobiſcũ homo prãdit:⁊ diligẽter nobis omnē ſue
fraterneq̄ʒ ac materne calamitatis indicauit hyſtoriam. Se= M
quẽti itaq̄ʒ die poſt ſermonē redditũ:narrationis eius libel=
lũ in craſtinũ pp̄lo recitandũ ꝓmiſi. Quod cum ex dñico pa=
ſche die tertio fieret:in gradibus exedre in qua de ſupiore lo
quebar loco feci ſtare ambos fratres. Cum eorũ legeret̄ libel
lus:intuebat̄ populꝰ vniuerſus ſexus vtriuſq̄ʒ vnuʒ ſtantem
ſine deformi motu:alteram in mẽbris omnibꝰ contrementeʒ
⁊ qui ipm̄ nõ viderant quid in eo diuine mie factũ eſſet:in eiꝰ
ſorore cernebant. Videbãt eñ quid in illo gratulandũ:quid
pro illa eſſet orandũ. Inter hec recitato eorum libello:de cõ=
ſpectu populi eos abire p̄cepi:⁊ de tota ipſa cauſa aliquanto
diligentius ceperam diſputare. Cũ ecce me diſputãte voces
alie de memoria martyris noue gratulationis audiunt̄:con=
uerſi ſũt eo q̄ me audiebãt:ceperũtq̄ʒ ꝯcurrere. Illa eñ vbi de
gradibꝰ deſcẽdit in quibꝰ ſteterat:ad ſanctũ martyrē orare ꝑ
rexerat. Que mox vt cãcellos attigit:collapſa ſiľr velut i ſom
nũ ſana ſurrexit. Dũ ḡ req̄rerem̄ q̄d factũ fuerit:vñ ille ſtre=
pitꝰ letꝰ extiterit:igreſſi ſũt cuʒ illa i baſilicã vbi eramꝰ:addu
cẽtes eã ſanã de martyris loco. Cũ vo tantꝰ ab vtroq̄ʒ ſexu ad=
miratiõis clamor exortꝰ ē:vt vox ꝯtinuata cũ lachrymis nõ
videret̄ poſſe finiri:ꝑducta ē ad eũ locũ vbi pauloante ſtete=
rat tremẽs:exultabãt eã ſimilē fratri:cui doluerãt remãſiſſe
diſſimilē:⁊ nondũ fuſas p̄ces ſuas ꝓ illa:iã tñ ꝓuiaʒ volũta=
tē tã cito exauditã eē cernebãt. Exultabãt in dei laude voce
ſine vbis tanto ſonitu:q̄ʒtum nr̄e aures ferre vix poſſent. q̄d
erat in cordibꝰ exultantiũ:niſi fides xp̄i ꝓ quo ſtephani ſan=
guis effuſus eſt:Cui niſi huic fidei atteſtant̄ iſta miracula:i
q̄ p̄dicat̄ xp̄s reſurrexiſſe i carne:⁊ i celũ aſcẽdiſſe cũ carne:
q2 ⁊ ipſi martyres huiꝰ fidei martyres.i.huiꝰ fidei teſtes fuer̄t

De ſancto Johanne apoſtolo.

In feſto ſancti iohannis apoſtoli ⁊ euãgeliſte
Homelia de eo q̄d ſcriptum eſt in euangelio eiuſ=
dē:Dixit ieſus petro:Sequere me ⁊c̄. que habet̄ Iohã.xxj.
in expoſitiõe doctoris.tract.cxxiiij.fo.ccxxxvj

De ſanctis Innocentibus.

In feſto ſanctoꝝ Innocẽtiũ.Ser.j.In quo de
mõſtrat lamẽtationē matrũ in morte Innocentiũ

Credimus iudeis quia notus aliq̄n in iudea deus Ser.viij.
⁊ ipſi id negant propter quod credimus q2 non pa A
trem nouerunt qui filium negant. Unũ dominum Pſ.lxxv.
cõmunis natura teſtat̄:q2 vnus eſt mũdus. Unuʒ
deũ ſignificat:q2 vna eſt fides noui ⁊ veteris teſtamẽti. Unũ
ſpiritumſanctũ gratia teſtatur:q2 vnum baptiſmũ in nomine
trinitatis:dum ꝓphete dicunt:apoſtoli audiũt. Unum deũ Math.ij.
magi crediderũt:aurum thus ⁊ myrrham ſupplices ad chri
ſti cunabula detulerũt. Aurũ ⁊ thus ⁊ myrrha:paſtores:ma=
gi:machera:vt cruentis victimis infantium eterna repleant̄
altaria:vbi eũ paruuli victimant̄:matres miſere lamentant̄.
Naſcente dño:luctus cepit:nõ celo ſed mundo. Indicit̄ ma=
tribus lamentatio:angelis exultatio:infantibus tranſmigra
tio. Deus eſt qui natus eſt:innocẽtes illi debent̄ victima qui
venit damnare mundi malitiaʒ. Agnelli debẽt immolari:q2
agnus futurꝰ eſt crucifigi qui tollit peccata mundi. Sʒ oues
vlulant matres:q2 agnos perdunt ſine voce balãtes. Grãde
martyrium:crudele ſpectactulum. Eximit̄ machera:⁊ nulla B
interuenit cauſa. Sola ſtridet inuidia:cum qui natus eſt nul
li faciat violentiã. Sed oues cernimus matres que ſuperant
agnos lugentes. Vox in rama audita eſt:ploratꝰ ⁊ vlulatus Hier.xxxj
magnus. Pignora ſunt non credita ſed creata:non depoſita
ſʒ expoſita. Teſtis eſt ipſa natura que pugnabat in martyres
cum tyrannus iactaret infantes. Mater crines capitis diſſi=
pabat que ornamentũ capitis amittebat. Quãtis modis in=

fantē volebat abſcōdere:⁊ ipſe ſe infantulus publicabat. Ne-
ſciebat tacere q꜡ necdū dixerat formidare. Pugnabat ma
ter ⁊ carnifex. Ille trahebat: illa tenebat. Ad carnificem ma-
ter clamabat: Quid ſeparas a me: quem genui ex me? Uterꝰ
genuit: nō manſit ille cum vixit: vbera mea fruſtra lacte con-
torquet: caute portaui quē a te video manu crudeli iactari.
Nō eū effuderat viſcera mea: ⁊ tu elidis ad terrā. Alia accla
mabat mater: cum exactor latro nō compelleret ſimul occidi
cū paruulo matrē: vt quid me dimittis inanem? Si culpa eſt
mea eſt. Si nō eſt crimen: iunge mortem: ⁊ libera matrē. Alia
dicebat: Quid queritis? Unū queritis ⁊ multos occiditis: ⁊
ad vnū qui vnus eſt attingere nō poteſtis. Alia de contra cla-
mabat. Ueni iam: veni ſaluator mūdi. Qꝫ diu quereris? nul
lū times: videat te miles: ⁊ noſtros nō occidat infantes. Mi
ſcebat lamentatio matrū: ⁊ ad celū tranſibat oblatio paruu-
C lorū. Sed ille qui agnū tentauit: ipſe per herodē agnulos iu-
gulauit. Manet auctori ⁊ miniſtro ſuppliciū: diaboli ⁊ hero-
dis iudiciū: cum iſta reſurrectio ceperit mortuorꝫ. Herodes
quid putas acturꝰ eris qñ contra te tantorū claſſes infantiū
Ephe.iiij. iudiciale ceperint exercere litigiū? Inuenies clarā linguā:
magnā vocem: mēſuram pfectā: oēs inuenies cādidatos: in
mēſurā etatis plenitudinis chriſti fulgētes. Cū ſtare cepe
rint ante eū quem putaueras occidēdū: pro quo fuderūt ſan-
guinē precioſū. Xp̄m videbis throno igneo pſidentē: illos
ſoliū dominicū circūdantes: candore rubeo ſplēdentes pro-
pter candidam etatē ⁊ ſanguinē paſſionis. Quid acturꝰ es?
Apoca.vj. Quid dicturꝰ? Tacebis reus: dum tantꝰ cantabit exercitus
pſ.lxxviij sanctorū: Uidica ſanguinē ſeruorū tuorū qui effuſus eſt: In
troeat in ꝯſpectu tuo gemitꝰ ꝯpeditorū: ipſo iuuāte q̄ cū pře
⁊ ſpiritu ſancto viuit ⁊ regnat per oīa ſecula ſeculorū: Amen.

¶ In eodem feſto. Sermo.ij. In quo oſtendit cur innocentes ab herode occiduntur.

Sermo.ix Christo igiť ſm pphetie fidem nato in bethleem iu
A de: tpibꝰ herodis regis: de oriētis partibꝰ aduen-
Matth.ij. tantes quidā viri ex magorū gente: percūctanť ab
herode vbi nam eſſet rex qui nup natus eſt iudeo-
rum: affirmātes vidiſſe ſe ſtellā eius in oriente: que ſibi etiā
dux itineris extitiſſet: cauſam vero tante pperationis adorā
di ac venerandi nup editi regis eſſe. Quibꝰ ille auditis incre
dibiliter deterreť: timēſq; verens ne ſtatus ſui periclitareť i-
perij: Aduocatis accerſitiſq; legis doctoribꝰ requirēs pcun-
Michee.v ctatur vbi nā chriſtū naſci ſperarēt. Ut vero ex michee ora-
culis locꝰ natiuitatis eiꝰ apud bethleem deſignatꝰ eſt: vno
pcepto rex omnes lactētes pueros: nō ſolum apud bethleem
ſed ⁊ in omnibꝰ eius finibus a bimis ⁊ infra: ſm tempꝰ quod
explorauerat a magis interimi iubet: ſi quo modo etiā ieſū
cū ceteris poſſet extinguere. Sꝫ puer regis īſidias puer
adductus in egyptū: parentibꝰ de dolo regis angelo prenū-
ciante cōmonitis. Deceptꝰ itaq; herodes rex ⁊ illuſus a ma-
gis: mittit in bethleem ⁊ in oēs fines eius vt iterficianť pue
B ri a bimatu ⁊ infra. Occiduť pro chriſto paruuli: pro iuſticia
moriť innocētia. O beata etas: que necdū chriſtū poteſt lo
qui: ⁊ iam pro chriſto mereť occidi. Nondū oportuna vulne-
ri: ⁊ iam idonea paſſioni. O feliciter nati: quibꝰ in primo na
ſcendi limine eterna vita obuiā venit. Incurrūt quidē inter
ipſa primordia accepte lucis periculū ⁊ finem ſalutis: ſed de
ipſo ptinus fine capiūt principia eternitatꝭ. Immaturi qui
dem videnť ad mortē: ſed feliciter moriunť ad vitā. Uix dū
guſtauerāt pſentē: ſtatim tranſeūt ad futurā. Nondū ingreſ-
ſi infantie cunas: ⁊ iam peruenerūt ad coronas. Rapiunť quidē
C a cōplexibꝰ matrū: ſed redduť gremijs angelorū. Nihil er
go egiſti ferociſſime auſteritatꝭ audacia: potes martyres fa
cere: xp̄m nō potes inuenire. Putabat ſe infelix tyrannꝰ do-
mini ſaluatoris aduētu regali ſolio detrudendū: Sed nō ita
eſt. Nō ad hoc venerat xp̄s vt alienā gloriā inuaderet: ſed vt
ſuam donaret. Nō inquā ad hoc venerat xp̄us vt regnū terre-
ſtre preriperet: ſꝫ vt celeſte donaret. Non venerat ad poteſta
tes dignitateſq; rapiēdas: ſed ad cōtumelias ⁊ iniurias pfe-
rendas. Nō ad hoc venerat vt ſacrū illud caput ad diadema
gemmatū: ſꝫ vt ad coronā ſpineā prepararet. Non inquā ad
hoc venerat vt conſtitueret ſupra ſceptra magnificꝰ: ſꝫ vt cru
D cifigereť illuſus. Naſcente ergo dn̄o conturbatur herodes: ⁊
omis hieroſolyma cū eo. Quid mirū ſi pietate naſcente ptur
betur impietas? Ecce iacentē in pſepio pertimeſcit armatꝰ:
cōtremiſcit humilem rex ſupbus: obuolutum pannis metuit
purpuratus: cū ſimulatione alloquiť magos. Ite inquit req Matth.ij.
rite de puero: ⁊ cum inueneritis renunciate mihi: vt ⁊ ego ve
niens adorem eū. Simulabat adorare ſe velle: quē conabať
occidere. Sed non timet veritas falſitatis inſidias. O ceca
feritas: que credebat q꜡ deprehendere dn̄m fraudibꝰ poſſet.
Ecce cuiꝰ terra celūq; oſtendebat aduentū: qui paſtorū non
latebat ſimplicitatem: quē magi de extrema venientes ethio-
pie parte mereňť agnoſcere: dolis ſuis ad illum nō poteſt rex
ſacrilegus peruenire. Fallitur ergo ſtulti furor tyranni: xp̄m
nō poteſt inuenire perfidia: quia deus nō crudelitate ſed cre
dulitate querēdꝰ eſt: qui viuit ⁊ regnat in ſecula ſeculorꝫ amē.

¶ In eodē feſto: Sermo.iij. In quo dicit q꜡ natalis Innocentiū digne coliť quos beatius eterne vite mundus edidit q̄ quos maternorū viſcerum partus effudit.

Hodie fratres chariſſimi natalem illorum infantiū Sermo.x.
colimus quos ab herode crudeliſſimo rege inter- A
fectos eſſe euāgelij textꝰ eloquiť. Et ideo cū ſum- Matth.ij.
ma exultatione gaudeat terra celeſtiū militū ⁊ tan
torum parens fecunda virtutū. Ecce pphanus hoſtis nūq̄
beatis paruulis tm̄ prodeſſe potuiſſet obſequio: quātum pro
fuit odio. Nā ſicut ſacratiſſimū preſentis diei feſtū manife
ſtat: quantū in beatos paruulos iniquitas abundauit: tantū
in eis gratia benedictionis refudit. Beata es o bethleem ter
ra iuda q̄ herodis regis imanitatē in puerorū extinctione p-
peſſa es: que ſub vno tēpore candidatā plebē imbellis infan-
tie deo offerre meruiſti. Digne tamen natalē illorum colimꝰ
quos beatiꝰ eterne vite mundus edidit: q̄ quos maternorū
viſcerū partus effudit. Siquidem ante vite perpetue adepti
ſunt dignitatē: q̄ vſuram preſentis acceperint. Aliorū quidē
precioſa mors martyrū laudē in confeſſione promeruit: horꝫ
in cōſummatione cōplacuit. Quia incipiētis vite primordijs
ipſe eis occaſus initium glorie dedit: qui preſentis terminū
impoſuit. Quos herodis impietas lactentes matrū vberibꝰ
abſtraxit: qui iure dicunť martyrū flores: quos in medio fri-
gore infidelitatis exortos: velut primas erumpētes eccleſie
gēmas quedam pſecutionis pruina decoxit. Et ideo dignū
eſt interfectis pro chriſto infantibꝰ honores impendere ceri
monias nō dolores: ſacramentis dare vota nō lachrymis: q꜡
ipſe illis fuit cauſa pene qui extitit ⁊ corone: ipſe odium cau-
ſe qui premiū. Parante aūt herode paruulis necem: ioſeph B
per angelum admoneť: vt xp̄m dominū noſtrum in egyptū Matth.ij.
transferat: egyptum idolis plenā. Nam poſt iudeorum pſecu
tionē ⁊ ad occidendū xp̄m pphane plebis aſſenſum: chriſtꝰ
ad gentes idolis deditas tranſire dignať: ⁊ iudeam relinquēs
ignoranti ſeculo colendus inferť. Et q꜡ ex ſcripturis diuinis
fratres chariſſimi: bonos ⁊ iuſtos viros pſecutionē malorū
ſemp ſuſtinuiſſe cognoſcimꝰ: ſi diligēter ꝯſideramꝰ: inuenie
mus illos maiora ſupplicia ſuſtinere. Omnis eñ homo qui
aliū in corpe perſequiť: prius ipſe in corde pſecutionē ſuſtine
re cognoſciť. Nam ſi etiā illi quē perſequuť aliq̄d de ſubſtan
tia ſua tulerit: maiꝰ ſibi ipſe diſpendiū facit: q꜡ nemo habet
iniuſtū lucrū ſine iuſto dāno. Ubi lucrū ⁊ ibi dānū: lucrū in
archa: dānū in conſcientia. Tulit veſtem ⁊ pdidit fidē: acqui C
rit pecuniā ⁊ perdit iuſticiā. Sed hoc hoies ideo faciunt: q꜡
diem nouiſſimū attendere nolūt. Si eñ diem mortis ſue co-
gitare iugiter vellent: animū ſuū ab omni cupiditate vel ma
licia cohiberent. Sed quod modo nolunt ſalubriter cogitare
neceſſe habent poſtea ſine vllo remedio ſuſtinere. Ueniet eñ
illis dies nouiſſima veniet dies iudicij: quando eis nec peni
tentiam licebit agere: nec bonis operibus ſe ab eterna morte
poterunt redimere: q꜡ percutiť etiā hac animaduerſiōe pec
cator: vt moriens obliuiſcatur ſui qui dū viueret oblitus eſt
dei. Ueniet dies iudicij: quando mouebunť fundamēta mō-
tium: ⁊ ardebit terra vſq; ad inferos deorſum: quando celi ar
dentes ſolueňť: quādo ſol obſcurabitur: ⁊ luna nō dabit lumē Matth.xx
ſuum: quando ſtelle cadent de celo: quando peccatores ⁊ im- iiij.
pij mitteňť in ſtagnum ignis: ⁊ fumus tormentorū illorꝫ aſcē Apoc.xiiij
det in ſecula ſeculorꝫ: vbi fletus ⁊ ſtridor dentiū. Ueniet tp̄s Mat.viij.
fratres chariſſimi: qñ nulli bono erit male: nulli malo erit bñ
Ueniet inquā nouiſſima dies: qñ diſcerneňť pij ab impijs: im-

ſti ab iniuſtis:laudatores dei a blaſphematoribus dei. Ue-
niet et quando diſcernunt͛:vt nulli:ſicut dictum eſt :bono ſit
male:nulli malo ſit bene. Quare ergo modo non ſic? Forte et
modo ſic. Sed qđ nunc eſt in occulto: tunc erit in manifeſto.
Lege ſcripturā diuinaꝫ:ingredere mecū ſi potes in ſanctua-
riuꝫ dei:forte ibi ſi poſſum docebo te: immo diſce mecum ab
eo qui docet me:etiā nunc nō eſſe malis bene:⁊ meliꝰ eſſe bo-
nis q̄ malis:q̄uis nōdū venerit bonoꝝ plena felicitas:nōdū q̄
venerit malorū pena nouiſſima. Si legem dei diligēter attē-
D dis:forte intelligis mecū nō eſſe bene malis. Rogo em̄ te ⁊ q̄
ro abs te:tibi quare malū eſt? Reſpōſurꝰ es:Egeſtas angit:
premit difficultas:dolor fortaſſe mēbrorū:timor ab inimico
Tibi ideo male eſt q2 pateris mala:⁊ bene eſt illi qui eſt ipm̄
malū? Multū intereſt inter malū pati:⁊ malū eſſe. Tu qđ pa
teris nō es:malū em̄ pateris:ſed tu malꝰ nō es: Ille hoc ma-
lū nō patit͛ ⁊ malus eſt. Noli ergo falli: Nō poteſt fieri vt tibi
male ſit q2 pateris malū:⁊ illi bn̄ ſit qui eſt malꝰ. Cū em̄ malꝰ
eſt:putas q2 nō patit͛ malū cuꝫ patit͛ ſeipm̄? Tibi male eſt q2
malū alienū pateris in corpe tuo:⁊ illi bene eſt qui malum ſe
ipm̄ patit͛ in corde ſuo? Tibi male eſt qui forte malaꝫ habes
De verbis vitā:⁊ bene eſt illi qui malā habet animā? Eſto bonꝰ qui ha-
dn̄i. Ser. bes bona. Bone ſunt diuitie:bonū eſt aurū:bonū eſt argentū
xij.b. bone familie:poſſeſſiones. Sī iſta bona ſūt:ſed vnde facias
bene:nō que te faciāt bonū. Habeto bona:que te faciāt bonū
Que ſunt inquis iſta? Fac iudiciū ⁊ iuſticiaꝫ. Bona ſunt que
habes:Fac iudiciuꝫ ⁊ iuſticiā. Eſto ⁊ tu bonꝰ inter bona tua
erubeſce bonis tuis. Eſto bonus māſurꝰ inter bona peritura
E erubeſce bonis tuis. Noli eſſe malus in eis: ne pereas cū eis
Ita ergo aurū ⁊ argentū diſtribuit hoībꝰ conditor rerū ⁊ ad
miniſtrator deꝰ:vt ipm̄ ꝑſe natura ⁊ genere ſuo bonuꝫ ſit:co-
De verbis pia vero eiꝰ nō extollat bonos:nec elidat inopia. Malus aūt
dn̄i. Ser. homo ⁊ cū offert͛ excecat͛:⁊ cū aufert͛ excruciat:q2 ⁊ cū acqui
vj.g. In li. runt͛ diuitie falſam leticiā tribuūt:⁊ cū ꝑdunt͛ verā triſticiaꝫ
l.homel. derelinquūt. Diſcamꝰ amare veras diuitias:id eſt caſtitateꝫ
iij.a. ⁊ iuſticiā:pacē ⁊ miſericordiā. Iſte em̄ iuſte dicunt͛ diuitie:
q2 bonis meritis iuſtiſq2 tribuunt͛. Ille vere dicunt͛ diuitie:
q2 quiſquis eas habuerit nō egebit: duꝫ iuxta apl'm:habens
j.Timo.vj victū ⁊ veſtitū his contentꝰ eſt. Iſtas vero terrenas diuitias
iniuſtū eſt putare diuitias:que nō auferūt egeſtatē. Tm̄ em̄
magis quiſq2 ardebit egeſtate auaricie:q̄tomagis eas dili-
gens maiores habuerit. Quō ergo ſunt diuitie quibꝰ creſcat
inopia:que amatoribꝰ ſuis quantū fuerint ampliores nō af-
ferunt ſatietatē:ſed inflāmant cupiditate diuitē? Tu putas
q2 minus indigeres:ſi minus haberes. Unde bene quidā di
☞ xit:Creſcit amor nūmi:quantū ipſa pecunia creſcit. Cum pe
F cunie em̄ incremēto rabies cupiditatis auget͛. Nā oēs aua-
ri vel cupidi velut hydropis morbo egrotare videntur. Quō
em̄ hydropicꝰ q̄tum plus bibit:tm̄ amplius ſitit:ita auarus
vel cupidus acq̄rendo nō ſatiat͛. Nos vero fratres cogitātes
peregrinos nos ⁊ hoſpites eſſe in hoc ſeculo:hoc tm̄ qđ ad vi
ctū ⁊ veſtitū opus eſt nobis in itinere vite iſtiꝰ reſeruemus:⁊
q̄tum poſſumꝰ in eternā beatitudinē ꝑ elemoſynā pauperuꝫ
dirigamꝰ:vt cū in die iudicij cupidi ⁊ auari ꝓ ſterilitate bo-
Mat.xxv. norū operum audire meruerunt: Diſcedite a me maledicti in
ignē eternū:nos pro bonis operibꝰ audire poſſimꝰ: Uenite
benedicti percipite regnū:q2 eſuriui ⁊ dediſtis mihi mandu
care:ſitiui ⁊ dediſtis mihi bibere:nudus fui ⁊ operuiſtis me
Ad iſtam benedictionē vos dominꝰ ſub ſua protectione per-
ducat:cui eſt gloria in ſecula ſeculorum:Amen.

¶ In eodem feſto: Sermo.iiij. In quo declarat quomodo martyrū primitie ſunt innocentes: cū non loquendo ſed moriendo chriſtū confeſſi ſunt.

Sermo.xj Quotienſcūq2 fratres ſanctoꝝ martyria celebramꝰ
A totiens laudes ſaluatoris edicimus:⁊ quotiēs eo-
rū aſſerimꝰ paſſiones:totiens xp̄i gl'iam p̄dicamꝰ
Nō em̄ ſuſpicimꝰ qđ paſſi ſunt:ſed ꝓpter quē paſſi
ſunt admiramur. Igit͛ nō pena in laude:ſed fides eſt in hono
re. Magnificamꝰ ergo martyres:ſed p̄cipue illos qui naſcen
te chriſto in ipo exordio nō loquendo ſed moriēdo ꝯfeſſi: ad
regna ꝑpetua ceteros p̄uenerūt. Uidete aūt quē ideꝫ locum
apud hoīes mereant͛:qui apud deū locum ſub altario merue
Apoca.vj. runt. Dicit em̄ ſancta ſcriptura: Uidi em̄ ſub ara dei aīas oc-
ciſorū ꝓpter verbū dei:⁊ ꝓpter teſtimoniū ieſu qđ habebāt.
Sub ara inquit dei vidi aīas occiſorū. Quid reuerentiꝰ: q̄d
honorabiliꝰ dici poteſt:q̄ ſub illa ara req̄eſcere:in qua deo ſa
crificiū celebrat͛:in qua offerunt͛ hoſtie: in qua dn̄s eſt ſacer-
dos:ſicut ſcriptū eſt: Tu es ſacerdos in eternuꝫ ſm̄ ordinem Pſ̄.cix.
melchiſedech? Recte ſub altario iuſtorum aīe requieſcūt:q2
ſuper altare corpꝰ dn̄i offert͛. Nec imerito illic iuſti vindictā
ſanguinis poſtulāt:vbi etiā ꝓ pctōribꝰ chriſti ſanguis effun
dit͛. Cōueniēter igit͛ ⁊ quaſi ꝓ quodā conſortio ibi martyri-
bus ſepultura decreta eſt: vbi mors dn̄i quotidie celebrat͛:ſi
cut ipſe ait: Quotiēſcūq2 hec feceritis:mortē meā annūcia- j.Cor.xj.
bitis donec veniā:ſcꝫ vt qui ꝓpter mortē eiꝰ mortui fuerant:
ſub ſacramēti eius myſterio requieſcant. Nō imerito inquā
cōſortio quodā illic occiſis tumulꝰ cōſtituit͛: vbi occiſionis
dn̄ice mēbra ponunt͛:vt quos cū chriſto vnius paſſionis cau
ſa deuinxerat: vnius etiā loci religio copularet. Legimꝰ ple
roſq2 iuſtorū abrae ſinibus refoueri: nōnullos paradiſi ame
nitate letari:nemo tm̄ meliꝰ preter martyres meruit:hoc ē ibi
requieſcere:vbi ⁊ hoſtia chriſtꝰ eſt ⁊ ſacerdos:ſcilicet vt ꝓpi
tiationē de oblatione hoſtie ꝯſequant͛:⁊ bn̄dictionē functio-
nē q2 ſacerdotis accipiāt. Inter ceteros igit͛ martyres quos B
ſub ara dei ꝯſiſtere p̄dicamꝰ:etiā beatos illos infantū lactē-
tium pro chriſto primitias martyrū laudemꝰ:qui nō loquen
do ſed moriendo ꝯfeſſi coronas meruerūt. Neq2 em̄ dubitan
dū eſt eos in martyrio plura pre ceterꝭ exorare:qui in marty
rio pre ceteris p̄ceſſerūt. Et clamauerūt inquit iohānes vo-
ce magna: Uindica dn̄e ſanguinē noſtrum. Et date ſunt illis Apoca.vj.
ſingule ſtole albe:⁊ dictū eſt illis vt quieſcerēt tempꝰ adhuc
modicum donec ipleret͛ numerꝰ fratrum ⁊ cōſeruorū eorum.
Orit͛ queſtio in hoc loco:cur ſancti iam cū dn̄o manētes vin-
dictā de inimicis expetāt:cū dn̄s in euāgelio dicat: Diligite Matth.v.
inimicos veſtros ⁊ orate pro ꝑſequētibꝰ ⁊ calūniantibꝰ vos.
Sed ſciendū q2 illi ſancti iam in ꝯſpectu creatoris ſui ꝯſiſtē-
tes vident volūtatē illiꝰ:⁊ ideo ab ipſo accipiūt qđ eum velle
facere nouerūt:⁊ de ipo bibunt qđ de ipſo ſitiūt. Petūt autē
vindictā de inimicis duobꝰ modis:⁊ hoc cauſa charitatꝭ: vt
ſcilꝫ qui ad vitā eternā p̄deſtinati ſunt:conuertant͛ a malo ad iuxta qualitatem
bonū:qui vero p̄ſciente deo dānandi ſunt:moriant͛ ⁊ peccare operum magnitudo
deſiſtant:vt ꝑ hoc minorē penā in inferno habeant: vbi vnuſ penarum in damn
quiſq2 ſm̄ qualitatē operū ſuſtinebit magnitudinē penarum
Petūt autē de reprobis vindictā:q2 optant venire diē extre C
mi iudicij:⁊ reſurrectionē ſuorū corporū preſtolant͛. Et date Apoca.vj.
ſunt illis ſingule ſtole albe. Per ſtolas albas debemus intel
ligere mercedē baptiſmi: p̄miū martyrij :mercedē eternorū
⁊ gaudiū celeſtis patrie. Habēt ergo ante reſurrectionē ſan-
cti ſingulas ſtolas:q2 in ſola anima adhuc eternis beatitudi
nibus ꝑfruunt͛. Poſtea aūt accepturi ſunt binas: qn̄ receptꝭ
corporibꝰ imutabiles erunt in aīa ⁊ incorruptibiles in cor-
pore. De hoc eſaias. In terra ſua duplicia poſſidebūt. Et di Eſa.lxj.
ctū eſt illis vt quieſcerēt tempꝰ adhuc modicū donec implea Apoca.vj.
tur numerus conſeruorū ⁊ fratrū eorum. Dictio iſta inſpira-
tio eſt diuina:qua mentibꝰ eorum deſiderantibꝰ diē iudicij
imittit͛ virtus patiētie:vt patienter ferant oīa expectātes nu
merū illorū qui ſimiliter interficiēdi ſunt pro chriſto cuꝫ eis
poſtmodū regnaturi:vt qui deſiderāt recipe ſua corpa:gau-
deant ex numero colligendorū fratrū. Tali mō loquit͛ deus
omnipotēs ſanctꝭ:veluti quilibet paterfamilias habēs mul
tos filios:ſinguliſq2 de agro reuertentibꝰ ⁊ rogantibus vt ci
bum ſibi tribuat:reſpondet: Refectio quidem veſtra parata
eſt:ſed expectate fratres veſtros:vt cum in vnū poſiti fueri-
tis omnes in cōmune comedatis ⁊ epulamini gaudētes:q2 i-
terficiendi ſunt ⁊ illi vel aperto ſcilicet martyrio vel occulto.
Dicit͛ ergo illis vindictā poſtulantibꝰ poſt datū munꝰ vt q̄e-
ſcant atq2 ſuſtineāt:donec cōpleat͛ numerꝰ cōſeruorū illoruꝫ
Uidetis igit͛ qm̄ ꝓpter nos martyruꝫ vindicta differt͛. Dum
em̄ nos retardamꝰ:horꝫ ſanguis inultus eſt. Sed hoc contin
git noſtra deſidia:qui nō ſicut dictū eſt religioſe viuimus: q̄
non pie ſicut congruit operamur. Nam ſi bonoruꝫ operuꝫ ad
dominū iuſticia noſtra precederet:iam cōſeruorū numerus
qui expectat͛ eſſet completꝰ. Nulli autē dubium eſt:vindictā
poſt iudiciū martyres percepturos:qui etiam ante iudiciuꝫ
premijs celeſtibus honorant͛. Uñ oportet fratres chariſſimi D
q2 primitias martyrum hodierna feſtiuitate veneramur:de
eterna q̄ in celis ē martyrū feſtiuitate ſedule cogitemꝰ: eorū
q2 veſtigia inq̄tū poſſumꝰ ſeq̄ndo ⁊ ipi eiuſdē feſtiuitatꝭ ſup-

ij.Coꝛ.j. ne participes exiſtere curemꝰ:teſtante aplo:Qꝛ ſi ſocij paſſi
onum fuerimꝰ:ſimul ⁊ cõſolationis erimꝰ:nec tam de morte
eoꝝ lugeamꝰ ꝙ̄ de iuſta palme ꝑceptiõe letemur. Siquidē
ſingulos eoꝛuꝫ cum ꝑ toꝛmenta pellerent ex hac vita:rachel
Hier.xxxj gemebunda:id eſt eccl'ia gemit luctu lachꝛymiſqꝫ ꝓſecuta:ſꝫ
Matth.ij. iam hinc expulſos ſupna hierl'm: que eſt mater oīm noſtruꝫ:
mox in aliā vi[illegible] obuijs leticie miniſtris excepit:atqꝫ in gau-
diū dn̄i ſui perpetuo coꝛonandos introduxit. Unde dicit io
Apoca.vij hannes: Stabant ante thꝛonū in cõſpectu agni amicti ſtolis
albis ⁊ palme in manibꝰ eoꝛum. Stant eñ modo ante thꝛonū
dei coꝛonati: qui quondā ante thꝛonū iudicū terrenoꝝ iace-
bant penis aſtricti. Stant in cõſpectu agni nulla ratione illic
a contemplanda eius gloꝛia ſeparandi: a cuiꝰ hic amoꝛe nec
ꝑ ſupplicia poterāt ſepari. Stolis fulgent albis ⁊ palmas in
manibꝰ habent:qꝛ pꝛemia in opibus habent dum coꝛpa que
pꝛo domino ignibꝰ vſtulari ac beſtijs dilacerari: flagris ab-
ſumi:per ꝓcipitia diſſolui: vngulis abꝛadi omnimō penarū
genere paſſi ſunt diſſipari:per reſurrectionē gloꝛificata reci
E piunt. Et clamabant inquit voce magna dicentes. Salꝰ deo
Apoca.vij noſtro qui ſedet ſup thꝛonū ⁊ agno. Magna voce ſaluteꝫ deo
decantāt:qui magna gratiarū actione recolūt:nō ſua ſe virtu
te ſꝫ ipſo auxiliante tribulationū impugnantiū ſupaſſe certa
mina. Dicit iterū eoꝝ ⁊ preteritos agones ⁊ coꝛonas deſcri-
Ubi.ſ. bēs ꝑpetuas: Hi ſunt qui venerūt de tribulatione magna et
lauerūt ſtolas ſuas ⁊ dealbauerūt eas in ſanguine agni. Sto
las ꝗppe martyꝛes in ſanguine agni lauerūt:dum mēbꝛa ſua
que oculis inſipientium viſa ſunt penarū ſqualoꝛe fedari:ſic
potius fuſo pꝛo chꝛiſto ſanguine ab oībus mūdauere conta-
gijs:inſupꝛ beata imoꝛtalitatis luce digna reddidere:qđ eſt
etiā lotas habuiſſe ſtolas in ſanguine agni. Ideo ſunt inquit
ante thꝛonū dei ⁊ ſeruiūt die ac nocte in templo eius. Nō eſt
laboꝛioſa ſꝫ amabilis ⁊ optāda ſeruitꝰ in dei laudibus perpe
tuo aſſiſtere. Dies quippe ⁊ nox nō viciſſitudinē tp̄is pꝛopꝛie
pſ.lxxxiij. ſed perpetuitatē tropice ſignificant. Nox eñ nō erit illic: ſed
Hier.xxxj dies vna melioꝛ in atrijs chꝛiſti ſuper milia. In qua non plo
Apoca.ij. rat rachel filios ſuos: ſed abſterget deus oēm lachꝛymaꝫ ab
oculis eoꝛum:datqꝫ vocē leticie ⁊ ſalutis eterne in tabernacu
lis iuſtoꝛum:qui viuit ⁊ regnat deus ⁊c.

De ſancto Uincentio.

¶ In feſto ſancti Uincentij martyꝛis: Sermo.j In quo oſtendit quomodo Uincentius martyꝛ in ſermōe habebat fiduciā ⁊ in paſſione ꝯſtantiā.

Ser.xij. IN paſſione q̄ nobis hodie recitata eſt:fratres cha
A riſſimi euidēter oſtendit iudex ferox:toꝛtoꝛ cruen
tus:martyꝛ inuictus. In cuius coꝛpe penis varijs
exarato:iam toꝛmēta defecerāt ⁊ adhuc mēbꝛa du
rabāt. Tot cōuicta miraculis ꝑſiſtebat impietas:tot vexata
ſupplicijs nō cedebat infirmitas. Agnoſcat ergo operata di-
uinitas. Qn̄ eñ coꝛruptibilis puluis contra tam imania toꝛ-
B mēta duraret:niſi in eo chꝛiſtꝰ habitaret? In his eñ omnibꝰ
ille agnoſcēdus:ille gloꝛificandꝰ:ille laudādus eſt qui ⁊ in ꝓ
ma vocatione dedit fidem: ⁊ in ſupꝛema paſſione virtutem.
Phil.j. Uultis noſſe qꝛ vtrunqꝫ donatum eſt? Audite aplm paulum
Uobis inquit datū eſt pꝛo chꝛiſto nō ſolum vt credatis in euꝫ
verūetiam vt patiamini pꝛo eo. Acceperat vtraqꝫ hec beatꝰ
vincentius leuita acceperat ⁊ habebat. Si eñ nō accepiſſet:
quid haberet? Habebat in ſermone fiduciā:habebat in paſ-
ſione tolerantiā. Nemo ergo de ſuo coꝛde ꝓſumat quando ꝓ
fert ſermonē:nemo de ſuis viribꝰ ꝯfidat quādo ſuffert tenta-
tionē:qꝛ vt ⁊ bona pꝛudēter loquamur:ab illo eſt nō noſtra ſa
pientia: ⁊ vt mala foꝛtiter ꝑferamus ab illo eſt:non noſtra eſt
C patientia. Recolite dn̄m xp̄m ſuos in euangelio diſcipulos
admonēteꝫ: Recolite martyꝝ regē cohoꝛtes ſuas armis ſpi
ritalibꝰ inſtruentē:bella monſtrantē:adiutoꝛia mininiſtran-
tem:ꝓmia pollicentē:qꝛ cum dixiſſet diſcipulis ſuis. In hoc
mundo ꝑſſuram habebitis: mox vnde territos cõſolaret ad-
Iohā.xvj. iunxit dicens: Sed ꝯfidite:qꝛ vici mundū. Quid ergo mira-
mur chariſſimi ſi in illo vincentiꝰ vicit:a quo victus eſt mun
dus? In hoc inquit mundo pꝛeſſuraꝫ habebitis: vt ſi pꝛemit
nō oppꝛimat:ſi oppugnat nō expugnet. Duplicē mundꝰ aciē
producit cõtra milites xp̄i. Blandit vt decipiat terret vt frā
gat. Nō nos teneat volūtas ꝓpꝛia:nō nos terreat crudelitas
aliena: ⁊ victꝰ eſt mundꝰ. Ad vtroſqꝫ aditus occurrit xp̄s ⁊ nō
vincitur chꝛiſtianꝰ. Si cõſideret int[illegible] a paſſione humana pa D
tiētia:incipit eſſe incredibilis:ſi agnoſcat diuina potētia de
ſinit eſſe mirabilis. Tanta graſſabat crudelitas in martyꝛis
coꝛpe: ⁊ tanta tranquillitas ꝓferebat in voce:tantaqꝫ penarū
aſperitas ſeuiebat in mēbꝛis: vt miro modo putaremꝰ vincē
tio patiēte aliuꝫ loquentē nō toꝛqueri. Et vere fratres chariſ
ſimi ita erat. Pꝛoꝛſus ita erat. Aliꝰ loquebat. Pꝛomiſit eñ
⁊ hoc teſtibus ſuis chꝛiſtꝰ in euangelio:quos ad huiuſmodi
certamina pꝛeparabat. Sic eñ ait: Nolite pꝛemeditari quo Matth.x.
modo aut quid loquamini. Nō eñ vos eſtiſ qui loquimini: ſꝫ
ſpūs patris veſtri qui loquit in vobis: Caro ergo patiebat: ⁊
ſpiritꝰ loquebat. Et loquēte ſpiritu nō ſolum cõuincebat im-
pietas:ſed etiaꝫ confoꝛtabatur infirmitas. Clarioꝛem nobis
martyꝛē tot toꝛmēta faciebāt. Multiplici eñ vulnerū varie-
tate cõfoſſus nō deſerebat pugnā:ſed acrius iterabat. Puta
res ꝙ eū duraret:flāma nō vreret: ⁊ tanqꝫ figuli foꝛnax lutuꝫ
molle ſuſcipiens:durā redderet teſtam? Poterat martyr no E
ſter dicere daciano: Iam non vꝛet ignis tuus carnē meaꝫ:qꝛ Pſ.xxj.
exaruit ſicut teſta virtꝰ mea: ⁊ quomō ſcriptum eſt veraciter:
Uaſa figuli ꝓbat foꝛnax: ⁊ hoīes iuſtos tentatio tribulatio- Ecc.xxvij
nis: ꝓbatus atqꝫ decoctꝰ illo igne vincentiꝰ:dacianꝰ vero ar
ſit ⁊ crepuit. Si eñ nō ardebat: vñ cremabat? Quid eñ erant
verba iraſcentis:niſi fumꝰ ardētis? Ergo martyꝛi noſtro re-
frigeriū in coꝛde habenti:flāmmas extrinſecus admouebat
ſed ipſe facibꝰ furoꝛis accenſus tanqꝫ clibanꝰ intus ardebat
⁊ habitatoꝛē ſuū diabolū cõcremabat. Per furioſas eñ da-
ciani voces:ꝑ truces oculos ⁊ minaces vultꝰ ⁊ totius coꝛpis
motꝰ ille habitatoꝛ eiꝰ interioꝛ mouebat: ⁊ per hec ſigna viſi
bilia tanqꝫ per ſigna ſui vaſculi qđ impleuerat crepātis rimu
la ꝓuidebat. Nō tantū martyꝛē cruciabant plurima toꝛmen
ta:quantū illū vaſtabat inſania. Sed iam fratres illa oīa trā-
ſierunt: ⁊ ira daciani ⁊ pena vincentij. Nūc autem pena da-
ciano:coꝛona vero manet vincentio. Deniqꝫ his ꝑmiſſis fu- F
ture videlicet retributionis finibꝰ:etiā in hoc mundo marty
rum gl'iam demonſtremꝰ. Que hodie regio:que ve ꝓuincia
vlla quouſqꝫ vel romanū imperiū vel chꝛiſtianū nomē exten
dit:natalē nō gaudet celebꝛare vincentij diaconi? Quis au
tē hodie vel nomē daciani audiſſet:niſi vincētij paſſioneꝫ le-
giſſet? Qđ vero tanta cura ſeruauit dn̄s martyꝛis coꝛpus:qđ
aliud demõſtrauit niſi gubernaſſe ſe viuentē:quem non reli-
quit exanimē? Uicit ḡ dacianū viuēs vincentiꝰ: vicit et moꝛ
tuus. Uiuēs toꝛmēta calcauit: moꝛtuus maria trāſnatauit.
Sed ipſe inter vndas gubernauit cadauer extinctuꝫ:qui in-
ter vngulas animū donauit inuictū. Non flexit flāma toꝛto-
ris coꝛ eius:nō merſit aqua maris coꝛpꝰ eius. Sed in his et
huiuſmodi nihil eſt aliud:niſi precioſa in conſpectu domini Pſ.cxv.
ſemper moꝛs ſanctoꝝ eiꝰ:cui eſt honoꝛ ⁊ imperiū in ſecula ſe
culoꝛum: Amen.

¶ In eodē feſto: Sermo.ij. In quo dicit ꝙ quāto durioꝛi pena vrgebatur Uincētius:eo amplioꝛi confeſſionis exultabat conſtantia.

SAnctoꝝ licet dilectiſſimi glorioſas martyꝝ paſ- Ser.xiij.
ſiones:qs diſtincta regionibꝰ loca meruerūt: vna A
fides faciat omnibus indiſcreto honoꝛe venerabi-
les ꝓpꝛiam tamē ſibi in hoc venerationis obſeqo
vendicant dignitatē:qui eccleſiā dei ⁊ documentis pꝛe cete-
ris erexerūt: ⁊ patrocinijs adiuuerūt. Inter quos iuſte bea-
tū leuitā vincentiū cuius confeſſiōe ⁊ moꝛte xp̄m incredulis
pꝛedicatū incunctāter agnoſcimꝰ catholicis ſtudijs celebꝛa
mus: Qui vt fideliū deuotionē deo ſtudioſiꝰ cõmendaret: al
tioꝛi charitatis flāmaſcēs affectu: moꝛti ſeſe tandē fideliter
obtulit:quo videlicet robur fidei in ſolidiſſima petra chꝛiſto
fundatū ſequacibꝰ imitandū daretur:necnō ⁊ ſemen apoſto-
lice pꝛedicationis per euꝫ pluribꝰ diſſeminatū ope ſue inter-
ceſſionis tutū ac perfecte cõſummationis fruge refertū in ce
leſtibꝰ demū hoꝛreis conderet. Nunc ergo amplius pꝛopꝛia B
venerent:quē etiā peregrina mirant:quatenus eis ſe largio-
rem exhibeat in beneficijs:quibꝰ ſe amabilioꝛē cognoſcet in
gaudijs:fiatqꝫ in eiꝰ ſolēnitate vberioꝛ leticie ambitꝰ de quo
fidei creuit effectꝰ. Huius deniqꝫ ſpiritus tanto virtutū mu-
nere claruit: vt ſacri miniſterij fultꝰ officio:qui filiū dei dn̄m
noſtrū ſecuturꝰ eſſet in paſſione:eiuſdē chꝛiſti calicē credēti-
bus pꝛius miniſtraret in ſalutē. Cuius hauſtu feliciter mēte

Annotatio numeralis ordinis ſermonũ huius operis

debriatꝰ rabidi hoſtis atq; in xp̄m ſeuientis inſaniã interri-
tus adijt: modeſtꝰ ſuſtinuit: ſecurꝰ irriſit: ſciens paratꝰ eſſe vt
reſiſteret: neſciens elatꝰ eſſe quo vinceret: qꝛ cuiꝰ amore ſpi-
ritalibꝰ armis ꝓmunitus reſiſtebat: eiꝰ adiutorio quicq̃d pe
narũ in illũ feriẽtis ira excogitabat: inſupabilis fortiter pa-
tiendo vincebat. Ideo nõ hunc lamine ignite ſartaginis: nõ
eculei: nõ vngule ferreeq; manus: nõ vires pauẽde cedentiũ
nec dolor ſciſſorũ mẽbrorum: nõ foci fragor ꝛ ſtrepẽtis in pa
tientis viſceribꝰ ſalis iniectio daciani quiuerunt aliq̃tenus
ſubdere iuſſioni: Sꝫ dũ intantũ eius vecordie tumor excreſ-
ceret: vt tantis paſſionũ ſubactũ doloribus aut viciſſe aut in
teremiſſe ſe letabundus extolleret: ſuſcepta ſpe fruſtratꝰ: vn-
de victor viſus eſt apparere: inde victꝰ cõpulſus eſt erubeſce
C re: qm̃ quo dei martyr duriori vrgebat̃ pena: eo ampliori con
feſſionis exultabat cõſtãtia. Vt ipſiꝰ paſſionis vel vltima ꝑ-
uidere ſeu morari fratres euidentiꝰ placet q̃tenꝰ animaduer
tat ſanctitas veſtra quo diabolꝰ ſuũ ꝑduxerit dolis miniſtrũ
vel quõ xp̄s ſuum in finem vſq; quaq; ſeruauerit famulũ. Ex
quo illud ſane erat mirabile: qꝛ quantũ iſte extrinſecꝰ multi-
plici penarũ genere cõtritus artabat̃: tantũ intrinſecꝰ exultã
te interiori hoĩe dilatabat̃: quantũq; ille exteriꝰ iactantia tẽ-
poralis potẽtie inflabat̃: tantũ interiꝰ deſpici ſe perpendens
interiori vexatꝰ homine ꝓuocabat̃. Contemni igit̃ ſe videns
ſeuiebat: nec in quẽ iam vindictã inferret inueniebat. Vide-
bat namq; de ſeuientiũ manus carnificũ plus in eo inuenire
vulneris q̃ corpis: ſolũq; ingentẽ ſpm̃ eo ſtulticiaꝫ exprobra
re ſuã quod prouocabat veritatis normam. Quapropter cre
dens ꝙ cauſaꝫ cõfuſionis auerteret: ſi ꝑſonã que ſe ſpreuerat
abſentaret: minuſq; dacianus erubeſceret ſi vincentiũ ppl̓s
nõ videret: iuſſit eũ a publico remoueri. Sed nec ſic quidem
caret ſupplicio. Cõtuſa q̃ iacebat teſta ſubſternit̃: vt vis acu-
minis ꝯciſaꝫ molẽ ſupiecti corpis plus diſcideret atq; reddi
ta tormẽtis mẽbra que ſecarẽt obuia ſuſciperent fragmenta.
D Fallit̃ tñ vincendi opinione ceca crudelitas. Nã diuina bo-
nitas dilectũ ſuum amplius in cõfeſſione comitata infert no
uã tenebris lucẽ: ꝛ tabernaculũ ſplendidũ obſcurũ reddit er-
gaſtulũ. Fouebat laceros artus medica dei manus: ꝛ venu-
ſtiori priſtine ſanitatis augmẽto: foſſi lateris damna ſupple-
bat. Inſolita igit̃ huiꝰ luminis claritate ꝑculſi: obſtupuere
cuſtodes quin ꝛ vocem angelis hymnũ deo cõcinentibꝰ mẽs
pallidi ianitoris expauit. Currit examinis miniſter ad preſi
dem: quẽ grauiꝰ relatio nuncij q̃ ictus ꝑcuſſit gladij: ꝛ cũ nõ
poſſet ex magnitudine rei tacere quod viderat: tremor iudi-
cem occupat: dolor lacerat: furor inflãmat: ꝛ ne in penis vin-
centiꝰ vincens gl̃iam martyrij obtineret: citiꝰ inquit dacia-
nus producat̃ e carcere: ne dum inſiſtimꝰ rebellem punire: vi
deamur eũ potiꝰ victoria coronare. Profert̃ itaq; ex illo te-
tri carceris baratro celeſti quidẽ gratia pulchrior: ꝛ ſi adhuc
eſſet paſſurꝰ robuſtior. Sed vbi deſideriũ ad regni vocatio-
nẽ tendentis nullo penarũ vel mortis genere frangenduꝫ in-
telligit: iubet inuida mens lenioris ſtrati fulcra ſubſtitui: ac
blandiori eũ requie cõfoueri: ſcꝫ vt ſi amoto paululũ carnifi-
ce aĩam quietꝰ exhalaret: diceret̃ nõ eſſe occiſus ſed mortuꝰ
quaſi nõ eum pena peremerit: cum quor pena ſimul perierit
Interea beatũ vincentium celeſtis aula ſuſcepit: ac beate fe-
licitatis munere donat. Ad cuiꝰ ingreſſum angelici letantur
ſpũs: omneſq; ſimul ꝯciues gratulant̃ ſancti: Noſq; tibi gra-
tias agimus dñe ieſu: ꝙ anima tuo digna ꝯſortio que ꝑtinax
E tulit ſuppliciũ: mendax fugit obſequiuꝫ: Et que fuit cõtenta
ꝑſecutor quo fureret: ſit dedignata quod parceret. Cognito
igit̃ iudex inſanus: ꝛ qꝛ xp̄s viciſſet in vincẽtio: neſciꝰ dacia-
nus ſancto eius abſceſſu illiꝰ ſibi ꝓmittit cadaueris expoſi-
tione vindictã: cuiꝰ gemit ex virtute victoriam. Feris nãq; ꝛ
canibus decepta furoris ſuperbia abſumenduꝫ ꝓijci mãdat
lictoribꝰ: vt tali paſtu eox impleret ventrẽ: quorum ipe gere
bat mentẽ. Sed vt diuinis excreſcẽtibꝰ beneficijs maioris vi
ctorie vincentio gr̃a cõferat̃ mittit̃ coruꝰ auis inimica cada
ueribus: expoſitas corporis dapes ſeruatura ieiuna. Hinc
fratres dilectiſſimi: hinc aduertite diſtincta meritorũ obſq̃a
Helias quondã impias achab vel iezabelis manꝰ caute de-
clinans in deſerto coruis miniſtrãtibꝰ paſcit̃: aſſertor autem
veritatis vincentiꝰ daciani rabie peremptꝰ feris exponit̃ cõ
iij. Reg. xvij. ſumendꝰ: ſꝫ coruo famulante ſeruat̃ illeſus. Obtinuit ergo he
lias diuino nutu coruis preſtantibꝰ quo aleret̃: preſtitũ eſt vi
centio obſequẽte quoq; coruo ne comederet̃. Qui vt celitꝰ ſe
cuſtodẽ deſignatũ oſtenderet: aduẽtantes reliq̃s aues emi-
nus nõ ſegni ĩpetu ꝑturbabat: inter quas ĩmanẽ quoq; lupuꝫ
propius accedentẽ: veluti qui cõmiſſum theſauruꝫ ſacrilega
audacia attãminare ꝓſumeret: pennis ꝛ alis deuerberans ꝓ
cul abegit. Sed ille ꝙ nõ tam ad inferendã veniſſet iniuriam
q̃ ad augendã miraculi pompã quadã ſui habitudine ſtupi-
dus indicabat. O impudens furor ꝛ ſtulta veſania: Coruꝰ ob
ſequit̃: lupus venerat̃: dacianus ꝑſequit̃: nec erubeſcit velle ſe
adhuc ferox perdere: quẽ manſuefacta beſtialis feritas ſata-
gebat ꝓtegere. Vnde ad occulendã martyris laudẽ nõ iaꝫ ſe F
cretũ ſed ꝓfundũ elegit: credẽs ſibi ad deliteſcẽdaꝫ eiꝰ gl̃iaꝫ
nõ clauſtra fidẽ ſeruatura ſed maria: quaſi nõ idem elementi
dñs eſſet: per quẽ dudũ ei carceris abdita celeſti fulgore ra-
diata micuiſſent. Dat̃ nautis mergendũ corpus in fluctibus
vt ad auxiliũ ſaltem equora ꝓficerẽt: cui ad vincenduꝫ chri-
ſti militem terra defeciſſet. Enauigat̃ itaq; magna ex parte
freti gurgitibꝰ ꝓiectum inter ſorbẽtes vndas ꝓpotẽs eſt dei
dextera cõſecuta: ꝛ que ſpm̃ intulerat in celũ: corpꝰ mox retu-
lit ad ſepulchrũ. Sic ꝓdicator veritat̃ chariſſimi nec tormẽ-
toruꝫ vincit̃ penis: nec tenebroſi carceris ſuperat̃ anguſtijs.
Nõ beſtijs dilaniat̃: nõ profundo celat̃: ſꝫ littori reddit̃: pre-
conio diffamat̃: vt qui vere confeſſus fuerat nomẽ deitat̃: ve
ritate ſibi adeſſe experiret̃ diuine ſuffragia bonitatis. Cuiꝰ
gl̃ioſaꝫ virtute vitã ita ꝑcioſe mortis gratia decorauit: vt qꝺ
viuendo docuit: moriẽdo cõſtãter aſtrueret: eratq; conſeq̃ns
quatenus ad eiꝰ viſionẽ per mortẽ attingeret: quẽ probabi-
lis vite conuerſione ſemp atteſtatus fuiſſet: ſciens ꝙ de con-
temptu ꝑſentis vite gloria ſurgit beatitudinis eterne: preſtã
te dño noſtro ieſu xp̄o: qui viuit ꝛ regnat ꝛc̄.

De ſancti Pauli conuerſione.

In feſto cõuerſionis ſancti Pauli. Sermo. j In quo paulus exponitur per id Beniamin lupus rapax.

Hodie de actibꝰ apoſtolorũ lectio hec prenunciata Ser. xiiij.
eſt: vbi Paulꝰ apl̓s ex ꝑſecutore xp̄ianorũ annun A
ciator factꝰ eſt xp̄ianorũ. Percutiens eũ chriſtus
ꝛ ſanans: occidẽs ꝛ viuificãs: occiſus agnꝰ a lupis
ꝛ faciens agnũ de lupis. Ita enĩ erat: vt ait ꝑclara ꝓphetia:
cũ iacob patriarcha benediceret filijs ſuis: ꝑſentia tangens:
futura ꝓſpiciẽs. Predictũ enĩ erat qꝺ in paulo ꝯtigit. Erat Phil. iij.
aũt paulꝰ (ſicut ipe teſtat̃) de tribu bẽiamĩ. Cũ aũt iacob bñ
dicens filios ſuos: veniſſet ad benedicendũ beniamin ait de Geñ. xlix.
illo: Beniamin lupus rapax. Quid ergo? Lupꝰ rapax ſemp
eſt? Abſit: ſed q̃ mane rapit predã: ad veſperas diuidet eſcas
Hoc in apl̓o paulo impletũ ẽ: qꝛ ꝛ de illo dictũ erat. Iã ſi pla B
cet audiamꝰ illũ mane rapientẽ: ad veſperas eſcas diuiden-
tẽ. Mane ꝛ veſpere poſite ſunt pro eo: ac ſi diceret: Prius ra-
piet: poſtea diuidet eſcas. Attendite raptorẽ. Saulus inquit Act. ix.
acceptis epl̓is a principibꝰ ſacerdotũ ibat vt vbicũq; inueni
ret xp̄ianos ad ſacerdotes attraheret: et adduceret vtiq; pu-
niendos. Ibat ſpirans ꝛ anhelãs cedes: hoc eſt mane rapiẽs
Nam ꝛ qñ lapidatus eſt ſtephanꝰ primus martyr pro nomĩe Act. vij.
chriſti: euidẽtius aderat ꝛ ſaulus: ꝛ ſic aderat lapidantibus
vt nõ ei ſufficeret: ſi tñ ſuis manibꝰ lapidaret. Vt enĩ eſſet in
omniũ lapidãtiũ manibꝰ: ipſe oĩm veſtimẽta ſeruabat: magſ
ſeuiens omnes adiuuãdo q̃ ſuis manibꝰ lapidãdo. Audiui C
mus mane rapiet: audiamꝰ ad veſperũ q̃liter diuidat eſcas.
Voce chriſti proſtratꝰ de celo: ꝛ accipiens deſup interdictũ
iam ſeuiendi: cecidit in faciẽ ſuã: prius ꝓſternendus poſtea
erigẽdus: priꝰ percutiẽdus: poſtea ſanandus. Nõ enĩ in illo
poſtea xp̄s viueret niſi occideret̃ in eo qꝺ male ante vixiſſet.
Quid ergo ꝓſtratꝰ audit? Saule ſaule: q̃d me ꝑſequeris? Du Act. ix.
rũ eſt tibi ꝯtra ſtimulum calcitrare. Et ille. Quis es dñe? Et
vox deſup. Ego ſuꝫ ieſus nazarenꝰ queꝫ tu perſequeris. Mẽ
bris adhuc poſitis in terra caput clamabat in celo: et nõ dice
bat q̃d perſequeris fideles meos: ſed quid me ꝑſequeris? Et
ille: Quid me iubes facere? Iam parat ſe ad obediendũ: qui
prius ſeuiebat ad ꝑſequendũ. Iam format̃ ex perſecutore ꝓ-
dicator: ex lupo ouis: ex hoſte miles. Quis audiat quid face
re debeat. Cecus ſane factꝰ: vt interiore luce fulgeret cor eiꝰ D
Exterior lux ad tps ſubtracta eſt ꝑſecutori vt interior redde
ret̃ ꝓdicatori: ꝛ tñ in eo tempe quo cetera nõ videbat ieſuꝫ vi-

debat: itaꝫ ipſa cecitas eiꝰ informabaṫ ad myſterium creden-
tium. Quiſquis in xp̄m credidit: ip̄m intueri debet. Cetera
creatura vileſcat: vt creator in corde dulceſcat. Videamus ꝙ̄
Adductꝰ eſt ad ananiā: ⁊ ananias interpretaṫ ouis: Ecce lu-
pus rapax adduciṫ ad ouē ſequendā nō rapiendā: ⁊ ne rapiē
tem ouis expaueſceret lupū: ipſe paſtor de celo qui oīa facie
bat: nunciauit lupū venturū oui: ſed nō ſeuiturū: ⁊ tñ tam ima
nis fama lupū illum preceſſerat: vt nō poſſet ouis audito eiꝰ
nomine nō ꝯturbari. Nā cū dn̄s ieſus eidem ananie nūciaſ-
ſet ſaulū veniſſe: iam vt crederet ad eū ananias ire ſe debere:
E ait ananias: Dn̄e audiui a multis de viro hoc ꝙ multa mala
in ſanctis tuis operatꝰ eſt: ⁊ nūc litteras accepit a pricipibꝰ
ſacerdotū vt vbicunqꝫ inuenerit tui noīs ſectatores ꝯtrahat.
Dn̄s aūt ad illū: Sine: ego illi oſtendā quanta illū oporteat
pati pro nomine meo. Mira ⁊ magna res geriṫ. Lupo ſeuitia
interdiciṫ. Lupus ad ouē captiuus duciṫ. Tanta aūt ꝑceſſe
rat fama lupi raptoris vt eiꝰ noīe audito timeret ouis etiā ſub
manu paſtoris. Cōfortaṫ ne iam putet ſeuientē: ne timeat ti-
mentem. Ab agno pro ouibꝰ mortuo: fit ouis ſecura de lupo.
F Ego inquit illi oſtendā: quāta illū oporteat pati pro nomine
meo. Vbi terror? Vbi ſaulꝰ? Qd̄ faciebat cōtra nomē paſto-
ris: patiṫ pro noīe paſtoris. O ſeuitia: o miſericordia. Vides
illū preparare ferrū: ſecaturꝰ eſt nō perēpturꝰ. Curaturꝰ ⁊ nō
occiſurus. Chriſtꝰ dicebat: Ego illi oſtēdā quāta illū opor-
teat pati pro noīe meo. Sed quo fine? Ip̄m qui patiebaṫ au-
Ro.viij. dite. Nō ſunt cōdigne paſſiones huiꝰ tp̄is ad futurā gloriā
ꝙ̄ reuelabiṫ in nobis. Ac ſi dicat: Seuiat mūdus: fremat mū-
dus ꝯcrepet linguis: coruſcet armis: qd̄ poteſt faciat: qd̄ fa-
ciet rei quā accepturi ſumꝰ? Appendo qd̄ patior cōtra id qd̄
ſpero. Hoc nūc ſentio: illud credo: ⁊ tñ plus ē qd̄ credo ꝙ̄ qd̄
ſentio. Quicquid eſt qd̄ ſeuit pro noīe xp̄i: ſi poteſt viuere to-
lerabile eſt: ſi nō poteſt viuere migrare hinc facit. Nō extin-
guit ſed accelerat ipſum premiū: ipſā dulcedinē. Que cū ve
nerit: ſine fine erit. Opus cū fine: merces ſine fine. Nā ⁊ ope-
rarius deficeret in via: niſi attēderet qd̄ accepturꝰ eſſet. Cū
eñ attenderis qd̄ ſis accepturꝰ: oīa tibi erunt vilia que pate
ris: nec digna eſtimabis pro quibꝰ illud accipias. Mirabe-
ris tñ dari pro tanto illo labore. Vita nr̄a xp̄s eſt: Chriſtum
attēdite. Pati venit ſed glorificari. Contēni: ſꝫ etiā exaltari.
G Mori: ſed etiā reſurgere. Iſta cogitantes fratres chariſſimi
nō deſperemꝰ: qꝛ ⁊ ſi pctōres ſumꝰ: magnū medicū habemꝰ:
Matth.ix. ip̄m medicū audite. Nō eñ veni vocare iuſtos ſꝫ pctōres ad
penitentiā. Vtilitas aūt rei geſte huiꝰ hec eſt. Apoſtolꝰ ipſe
ꝯmemorat in ep̄lis ſuis. Dicit eñ ad hoc ſibi veniā datā pec
catorū ſuorū: vt nemo de ſe deſperet qui fuerit magnis pctīs
inuolutꝰ: ⁊ in magnis ſceleribꝰ irretitꝰ: quaſi veniā nō ſit ac
cepturꝰ ſi cōuerſus fuerit ad eū qui pendēs in cruce ꝓ ꝑſecu-
Lu.xxiij. toribꝰ orauit dicens: Pater ignoſce illis qꝛ neſciunt quid fa
ciunt. Factꝰ eſt ille ex ꝑſecutore ꝑ̄dicator ⁊ doctor gentium.
j.Timo.j. Qui priꝰ inq̄t fui blaſphemꝰ ⁊ ꝑſecutor ⁊ iniurioſus. Vides
ꝙ meritū pro pena ꝯſequiṫ. Gratia eñ ſalui efficimur de pec
catis noſtris: largiēte ipſo domino noſtro ieſu xp̄o: qui viuit
⁊ regnat in ſecula ſeculorum. Amen.

¶ Item in eodē feſto alius ſermo: qui habeṫ de
Verbis apl'i.ix.⁊.x.fo.lxxix.⁊.lxxx.

¶ Itē in eodē feſto alius ſermo qui inſertus eſt
in ſermone.xvij.in libro quinquagita homelia-
rum: littera B ⁊ ſequentibus.fo.cxix.

¶ Itē in eodē feſto Homelia de eo qd̄ ſcriptum
eſt in euangelio ſc̄m lucā: Homo quidam erat di-
ues q̄ habebat villicū ⁊c̄. q̄ habeṫ lib.j.de queſti
onibus euāgeliorū.ca.xxxiiij.⁊ ſequentibus.

De marie virginis purificatione.

¶ In feſto purificatiōis ſanctiſſime ꝟginis ma-
Sermo xvj fo: cxlv ric. Sermo Hodiernus dies ⁊c̄. qui habetur in-
ter ſermones de tempore. ~~ij.fo.ccxxxvij~~.

¶ In feſto cathedre ſancti Petri: Dicitqꝫ ꝙ ca-
thedra Petri inde nomen accepit.

Sermo.j.

INſtitutio ſolēnitatis hodierne a ſenioribꝰ noſtris Ser.xv.
cathedre nomē accepit: ideo ꝙ primꝰ apl'orum pe A
trus hodie epiſcopatꝰ cathedrā ſuſcepiſſe referaṫ
Recte ergo eccl'ie natalē ſedis illiꝰ colūt: quā apo-
ſtolꝰ pro eccl'iarū ſalute ſuſcepit dicēte dn̄o: Tu es petrꝰ ⁊ ſu Mat.xvj.
per hanc petrā edificabo eccl'iā meā. Petrū itaqꝫ fundamē
tū eccleſie dn̄s noīauit: ⁊ ideo digne fundamētū hoc eccleſia
colit: ſupra quod eccleſiaſtici edificij altitudo conſurgit. Vñ
cōuenietēr pſalmꝰ qui lectꝰ eſt dicit: Exaltent eum in eccl'ia Ps̄.cvj.
plebis: ⁊ in cathedra ſeniorū laudēt eū. Benedictꝰ deus qui B
exaltari in eccl'ia hoc ꝑcepit: qꝛ dignū eſt vt fundamentū hoc
in eccleſia honoreṫ ꝑ qd̄ ad celū aſcēdiṫ. Quod natalis ergo
cathedre hodie coliṫ: ſacerdotale honoraṫ officiū. Sibi hoc
eccleſie inuicē preſtant: qꝛ tanto neceſſe plus habet eccl'ia di-
gnitatis: quāto ſacerdotale officiū plus honoris. Cū ſolēni
tatē hanc eccl'ijs merito religioſa obſeruatio introduxerit:
miror cur apud quoſdā infideles hodie tam ꝑnicioſus error
increuerit: vt ſup tumulos defunctorū cibos ⁊ vina cōferant
quaſi egreſſe de corpibꝰ aīe carnales cibos requirant. Epu-
las eñ ⁊ refectiones caro tñ requirit: ſp̄us autē ⁊ aīa his non
indigent. Parare aliqs ſuis charis dicit qd̄ ipſe deuorat: qd̄ C
ꝑſtat ventri imputat pietati. Ceſſate ergo fratres ab hoc gē-
tili infidelitatis errore. Anime eñ ſancte q̄ in hoc ſeculo aut
ꝑ vite innocentiā preſunt: aut penitētie ſatiſfactiōe purgan
tur: a ſaluatore nr̄o recipiunṫ: ⁊ cū eo eſſe credende ſunt: ſc̄m
apl'i dictū: Cupio diſſolui ⁊ eſſe cū chriſto. Aie ergo fratrū Phil'.j.
parentūqꝫ noſtrorum minime cibis carnalibꝰ delectanṫ. Of-
fendi his magis poſſunt ꝙ̄ delectari: ſi cum ille in ſacris ſedi
bus ſint: vos eas in terra eſſe credatis. Ceſſate ergo ab his er-
roribꝰ: ⁊ ſicut ſcriptū eſt: Que ſurſū ſunt ſapite: nō q̄ ſup ter- Col'.iij.
rā: vt ſupſtitiones fidei veſtre ꝯtrarias repudiantes: dum ea
que deo placita ſūt facitis: etiā vos cū chriſto in eternū eſſe
mereamini. Quod ipſe preſtare digneṫ qui ⁊c̄.

¶ In eodē feſto. Sermo.ij. In quo dicit ꝙ Pe
trus pro ſoliditate deuotionis eccleſiarū petra
diciṫ: qꝛ primꝰ nationibꝰ fidei fundamēta poſuit.

NOſtis fratres chariſſimi beatiſſimū petrū in ſalua Ser.xvj.
toris paſſiōe ſuis erroribꝰ ꝑfeciſſe: ⁊ poſtea ꝙ̄ ne- A
gauit dn̄m fuiſſe apud dn̄m meliorē. Fidelior eñ
factꝰ eſt poſtea ꝙ̄ fidē ſe ꝑdidiſſe defleuit: atqꝫ iō
maiorē gratiā reperit ꝙ̄ amiſit. Tanqꝫ bonꝰ eñ paſtor tuen-
dū gregem accepit: vt quo ſibi antea infirmꝰ fuerat: fieret oī
bus firmamentū. Et qꝛ ipſe interrogationis tētatione nega-
uerat: ceteros fidei ſtabilitate fundaret. Deniqꝫ pro ſolidita- j.Retr.xx.
te deuotionis eccl'iarū petra dr̄: ſicut ait dn̄s: Tu es petrꝰ et Mat.xvj.
ſup hāc petrā edificabo eccl'iam meā. Petra eñ dr̄: eo ꝙ pri
mus nationibꝰ fidei fundamēta poſuerit: ⁊ tanqꝫ ſaxū imobi
le totiꝰ opis xp̄iani cōpagē molēqꝫ cōtineat. Petra ergo ꝓ
deuotione petrꝰ dr̄: ⁊ petra pro ꝟtute dn̄s nuncupaṫ: ſicut ait
apl's: Bibebāt aūt de ſpiritali ſequēte eos petra: petra autē j.Cor.x.
erat xp̄s. Recte ꝯſortiū mereṫ noīs q̄ conſortiū mereṫ ⁊ opis
In eadē domo eñ petrꝰ fundamentū ponit: petrꝰ plātat: dn̄s j.Cor.iij.
incremētat: dn̄s irriguū ſubminiſtrat. Petrꝰ ꝙ̄ tentationibꝰ
ſuis ꝓficit: fletibꝰ ſuis gaudet: ꝑiculis ſuis creſcit. Hic nāqꝫ B
in mare dū ſup vndas temerariꝰ viator ingrediṫ: nutat īceſſu
ſed ꝯualeſcit affectu. Periclitaṫ corpe: ſꝫ deuotione nō labiṫ
Mergiṫ pedibꝰ ſed xp̄i dextera ſuſtentaṫ. Suſtētabat eñ fi-
des: quē vnda mergebat: Et quē fluctuum ꝓcella turbabat:
ſaluatoris dilectio cōfirmabat. Ambulabat eñ in mari petrꝰ
magis dilectiōe ꝙ̄ pedibꝰ. Nō eñ videbat vbi pedum veſti-
giū figeret: videbat aūt vbi figeret veſtigiū charitatis. In na
ui eñ poſitꝰ cōſiderat dn̄m: ⁊ amore eiꝰ ductꝰ deſcēdit in ma
re. Nō cogitat labētes aquas: nō fluēta currētia: ⁊ dū xp̄m re
ſpicit: nō reſpicit elementū: dū credit fide: etiā inter vndas ſo
lidū īuenit veſtigiū. Iacteṫ lꝫ fluctibꝰ mare: vētis pelagꝰ cō
turbeṫ: nō tñ turbabaṫ petri ſemita q̄ ducit ad dn̄m. Ambula
bat igiṫ ſup aquas petrꝰ: ⁊ ſub pedibus eiꝰ mollis vnda nō ce
dit. Legimꝰ ī veteri teſtamēto filios iſſr̄ ꝑ mare rubrū ſiccis C
itineribꝰ ambulaſſe: ⁊ ad ſecuritatē gradiētiū ne labereṅṫ vn- Exo.xiiij.
da iter ſolidatū: quāto hic meliꝰ vbi ambulāte petro nec mu
taṫ vnda nec labiṫ nec ſolidaṫ aqua nec refugit? Meliꝰ inquā
vbi eadē vnda que fluctuat ⁊ ſuſtētat: ibi idē gurges qui mer
gitur ⁊ famulaṫ. Illic vt portareṫ ꝑ mare ppl's iſrael meatum

Annotatio ſuū natura ꝑdiderat: hic dū portat̄ in aquis petrꝰ: curſuʒ ſuū
numeralis fluentē nō perdidit. Temerariꝰ ergo viator apl's noui itine=
ordinis ſer ris viā carpit: modo curuati gurgitis molē aſcendit: nō ſub
monū hu= labentes ſinꝰ vnde deſcēdit: ⁊ inter marinos fluctꝰ aſcenſus
ius operis illi itineris deſcenſuſq; nō deeſt. Sʒ vbi turbātibꝰ vētis exa=
Mat. xiiij gitant̄ ꝓcelle: incipit timere qđ credidit: ſtati ei gurges ſub=
D trahit̄: vnda ſubducit̄. Mox eñ deficiēte fide: defecit ſemita
Tunc exclamās ad dñm ieſum ſaluū ſe fieri depcat̄. Quē ap
Ubi. ſ. prehēſa manu ſaluator liberat: ⁊ ſubiūgit dicens: Modice fi
dei: quare dubitaſti? Hoc eſt: cur taʒ modice fidei es: vt qui
credēdo in mare ambulare ceperas: non id pſeuerādo tranſi
Mat. x. res? Scriptū eſt eñ: Qui pſeuerauerit vſq; in finē: hic ſaluus
erit. Sʒ dum cūctaris ⁊ dubitas: iter quo ingreſſus fueras ꝑ
didiſti. Cur inquaʒ tam modice fidei es: vt nō ea fide qua ve
nire ceperas peruenires? Intellige ergo: q: in mare creduli
tas te portabat: pfidia ſubmergebat. Igit̄ ſanctꝰ petrꝰ dū flu
ctuat: dū mergit̄: dum piclitat̄: ſic ꝑuenit ad dñm: oſtendens
nobis q nō niſi ꝑ picula ꝑuenit̄ ad xp̄m. Multi eñ diaboli
fluctus ſunt in hoc mūdo: tentationū multa naufragia: a qui
bus ita liberari poſſumꝰ: ſi clamātibꝰ manū ſuā ſaluator extē
derit. Nos ergo clamare ad dñm nō ceſſemꝰ: ille auxiliū ſoli=
tū nō negabit: ieſus dominus noſter qui cū patre ⁊ ſpiritu ſan
cto viuit ⁊ regnat in ſecula ſeculorum: Amen.

¶ In feſto Annunciationis dominice: de eo qđ
Eſa. xj. ſcriptū eſt in Eſaia: Et requieſcet ſuper eum ſpiri
tus timoris dñi ⁊c̄. Dicitq; de timore dei multa
precepta in ſcripturis poſita. Sermo. j.

Ser. xvij. A Multa nobis fratres de dei timore p̄cepta ſunt: ⁊ q̄
ſit vtile timere deuʒ innumerabiliter diuina eloq̄a
ſonuerūt. Ex qua vberrima copia pauca me cōme
morantē: ⁊ ad ea quantū pro tp̄is breuitate potue=
ro diſſerentē libenter aduertite. Quis nō ſapientē ſe eſſe lete=
tur: aut ſi nondū eſt eſſe deſideret? Sed quid dicit ſcriptura?
Ecci. j. Initiū ſapientie timor dñi. Quē nō regnare delectet? Sʒ au
Pſ. ij. diamus q̄d in pſalmo ſpiritꝰ moneat: Et nūc reges intelligi=
te: erudimini qui iudicat̄ terram. Seruite dño in timore ⁊ ex
Phil. ij. ultate ei cum tremore. Unde ⁊ apoſtolꝰ dicit: Cum timore et
tremore veſtrā ipſoꝝ ſalutem operamini. Legimus etiā ſcri
Ecci. j. ptū. Cōcupiſti ſapientiā: ſerua iuſticiā: dñs ꝑbebit illā tibi
Multos eñ reperimus negligentiſſimos iuſticie: ⁊ auidiſſi=
mos ſapiētie. Hos docet ſcriptura diuina ꝑuenire non poſſe
ad id qđ appetūt: niſi ſeruādo quod negligūt. Serua inquit
iuſticiā: ⁊ prebebit tibi dñs quam cōcupiſti ſapientiā. Quis
aūt poteſt niſi deū timeat ſeruare iuſticiā? Dicit eñ alio loco
Nam qui ſine timore eſt nō poterit iuſtificari. Porro ſi dñs
nō prebet ſapientiā niſi ſeruāti iuſticiā: qui aūt ſine timore ē
nō poterit iuſtificari. Recurrit̄ ad illā ſententiā: Initium ſa
B pientie timor dñi. Eſaias etiā ꝓpheta cū ſeptem illa notiſſi=
ma dona ſpiritalia cōmendaret: incipiēs a ſapiētia peruenit
ad timorē dei: tanq; de ſublimi deſcendēs ad nos: vt nos do=
ceret aſcēdere. Inde ergo cepit quo volumꝰ ꝑuenire: ⁊ illuc ꝑ
Eſa. xj. uenit vnde debem⁹ incipe. Requieſcet in eo inquit ſp̄us dei ſpi
ritus ſapiētie ⁊ intellectꝰ: ſpiritꝰ conſilij ⁊ fortitudinis: ſp̄us
ſciētie ⁊ pietatis: ſpiritus timoris dñi. Sicut ergo ille nō de=
ficiendo ſed docendo a ſapiētia vſq; ad timorē deſcendit: ſic
nos nō ſuperbiēdo ſed ꝓficiendo a timore vſq; ad ſapientiaʒ
Ecci. j. oportet aſcēdere. Initiū eñ ſapientie timor dñi. Ipſa eſt eñ
illa cōuallis plorationis: de qua pſalmꝰ dicit: Aſcēſiones in
pſ. lxxxiij corde eiꝰ diſpoſuit in cōualle plorationis. Per cōuallē q̄p=
pe humilitas ſignificat̄. Quis eſt aūt humilis: niſi timēs deū
Et eo timore conterēs cor in lachrymis cōfeſſionis ⁊ penitē
Pſ. l. tie: Q: cor contritū ⁊ humiliatū deus nō ſpernit. Sed non ti=
meat: ne in cōualle remaneat. In ipſo eñ corde cōtrito ⁊ hu=
miliato qđ deus nō ſpernit: aſcenſiones per quas in illū aſſur
geremꝰ ipſe diſpoſuit. Nam ita pſalmꝰ dicit: Aſcenſiones in
corde eiꝰ diſpoſuit in cōualle plorationis: in loco quē diſpo=
ſuit. Ubi ſūt aſcēſiones? In corde inq̄t. Sed vnde aſcendē=
dū eſt? Utiq; a cōualle plorationis. Et quo aſcendendū eſt?
In locū inquit quē diſpoſuit. Quis iſte locus eſt: niſi quiet̄
⁊ pacis? Ibi eñ eſt illa clara ⁊ que nunq; marceſcit ſapientia
Unde ad nos exercitandos quibuſdā doctrine gradibus de
Eſa. xj. ſcēdit eſaias a ſapiētia vſq; ad timorē: A loco ſcʒ ſempiterne

pacis vſq; ad cōuallē plorationis: vt nos in cōfeſſione penitē
tie dolendo: gemēdo: flendo nō remaneamꝰ in dolore ⁊ gemi
tu ⁊ fletu: ſed aſcendētes ab iſta conualli in montē ſpiritalem
vbi ciuitas ſancta hieruſalē mater noſtra eterna fecundata ē
impturbabili leticia pfruamur. Ergo ille cū ꝑpoſuiſſet ſapi= C
entiā: lumē ſcilicet mētis indeficiēs: adiunxit intellectū: tan
q̄ querētibꝰ vnde ad ſapientiā veniret̄: reſponderet: ab intel
lectu: vnde ad intellectū a cōſilio: vnde ad cōſilium a fortitu
dine: vnde ad fortitudinē a ſcientia: vnde ad ſcientiam a pie=
tate: vnde ad pietatē a timore. Ergo ad ſapiētiā a timore: q:
initiū ſapiētie timor dñi. A conualle plorationis vſq; ad mon Ecci. j.
tem pacis. Beati eñ paupes ſpiritu: qm̄ ipſorū eſt regnū ce= Matth. v.
lorū. Ipſi ſunt in conualle humiles: ipſi in tremore cor cōtri=
tum ⁊ humiliatū ſacrificant deo. Unde aſcendūt ad pietateʒ
vt nō reſiſtant volūtati eius: ſiue in ſermonibꝰ eius vbi nō ca
piunt ſenſum eiꝰ: ſiue in ordine ipſo ⁊ gubernatione creature
cū pleraq; aliter accidūt q̄ priuata homis volūtas expoſcit.
Ibi quippe dicendū eſt: Uerū non qđ ego volo: ſed qđ tu vis Mat. xxvj
pater. Beati eñ manſueti: qm̄ ipſi hereditate poſſidebūt ter Matth. v.
rā. Nō terrā morientium ſed terram de qua dictuʒ eſt: Spes
mea es tu: portio mea in terra viuentiuʒ. Ab iſta quippe pie Pſ. cxlj.
tate merebunt̄ ſcientie gradū: vt nouerint nō ſolū mala prete
ritorū peccatorū ſuorū de quibꝰ in primo gradu penitētie do
lore fleuerunt: ſed etiā preſentia ⁊c̄. In chriſto videt̄ fuiſſe di
uinitatis. Porro ſi fides dñm natū credit in carne: deo non D
dubitet eſſe vtrūq; poſſibile vt ⁊ corpꝰ maioris etatis nō reſe
rato aditu domꝰ intus poſitis preſentaret: ⁊ ſpōſus infans de
thalamo ſuo: hoc eſt vtero virginali illeſa matris virginita=
te ꝓcederet. Illic naq; dei filiꝰ humanā ſibi dignatꝰ eſt con=
iungere naturā: vt ſibi capiti īmaculato immaculatā ꝯſocia
ret eccl'iam: quā paulꝰ apoſtolꝰ virginē vocat: nō ſolas in ea
conſiderans corpe virgines: ſed incorruptas deſiderans om
niū mētes. Deſponſaui inq̄t vos vni viro virginē caſtam ex= ij. Cor. xj.
hibere xp̄o. Ergo ⁊ eccl'ia imitās domini ſui matreʒ: qm̄ cor=
pore nō potuit mente: tñ ⁊ mater ⁊ virgo ē. Nullo itaq; modo
virginitatē matris ſue naſcēdo xp̄s ademit: qui eccl'iam ſuā
de fornicatione demonū redimēdo virginē fecit. Ex cuiꝰ in=
corrupta virginitate ꝓcreate virgines ſancte q̄ terrenas nu=
ptias ꝯtemnētes eſſe etiā carne virgines elegiſtis gaudētes
celebrare ſolenniter hodierno die virginis partū. Ille quip= E
pe eſt natꝰ ex femina: qui nō eſt a maſculo factꝰ in femina. Qui
vobis attulit qđ amaueritis: matri nō abſtulit quod amatis
Qui ſanat in vobis qđ extraxiſtis ex eua: abſit vt vitiaret qđ
dilexiſtis in maria. Illa igit̄ cuiꝰ veſtigia ſancta ſectamini ⁊
vt cōciperet cuʒ viro non manſit: ⁊ vt pareret virgo ꝑmanſit.
Imitamini eā quātum poteſtis: nō fecūditate: q: hoc nō po=
teſtis ſalua virginitate. Sola vtrūq; potuit que omnipoten=
tem peperit: qui ⁊ vtrūq; poſſe ꝯceſſit. Soluʒ eñ vnicū dei fi=
lium: iſto vnico incorrupto partu fieri oportebat hoīs filiuʒ
Nec tñ ideo nō eſt vobis aliquid xp̄us: q: vnus eſt virginis
filius. Nam ⁊ vos eū ⁊ ſi filiū edere nō potuiſtis in carne: ſpō
ſum tñ inueniſtis in corde. Et talem ſponſuʒ quē redempto=
rem ſic teneat felicitas veſtra: vt peremptorē nō timeat virgi
nitas veſtra. Qui eñ matris virginitatem nec corpali abſtu=
lit partu: multomagis in vobis eā ſpiritali ſeruat amplexu.

¶ In eodem feſto: de eo quod ſcriptū eſt in euan
gelio ſm̄ Lucam: Miſſus eſt angelus ⁊c̄. Ser= Luce. j.
mo. ij. In quo oſtendit quomodo Maria gratia
impleta eſt ⁊ eue culpa euacuata.

Adeſt nobis dilectiſſimi: optatus dies beate ac ve= Ser. xviij.
nerabilis ſemper virginis marie: Ideo cū ſumma A
exultatione gaudeat terra noſtra: tante virginis il
luſtrata die ſolenni. Hec eſt eñ flos campi: de qua
ortum eſt precioſum lilium conuallium: per cuius partū mu=
tatur natura protoplaſtorum: deletur culpa. Preciſum eſt
in ea illud eue infelicitatis elogium: quo dicitur: In dolore Geñ. iij.
paries filios tuos: quia iſta in leticia dominuʒ peperit. Eua
eñ luxit: iſta exultauit. Eua lachrymas: Maria gaudiuʒ in
ventre portauit. Quia illa peccatorem: iſta edidit innocentē
Uirgo quippe genuit: quia virgo concepit. Inuiolata pepe
rit: quia in conceptu libido nō fuit. Utrobiq; miraculum: ⁊ ſi
ne corruptione grauida: ⁊ in partu virgo puerpera. Deſcēdit

Angelus de celo miſſus a patre deo in noſtre redēptionis ex=
Luce.j. ordium: ad beatam ſalutando mariam: Aue ait gratia plena
dominus tecum. Impleta eſt ergo gratia: ⁊ eue vacuata eſt
culpa. Maledictio eue: in benedictionē mutat̄ Marie. Aue
inquit gratia plena: dominus tecum. Tecum dominꝰ in cor=
de: tecum in ventre: tecum in vtero: tecum in auxilio. Gratu
lare beata virgo: chriſtus rex e celo ſuo incarnat̄ in vtero tuo:
ex ſinu patris in vterum dignat̄ deſcendere matris. Benedi
cta tu inquit in mulieribꝰ: que vitam ⁊ viris ⁊ mulieribus pe
periſti. Mater generis noſtri penaz intulit mundo: genitrix
domini noſtri ſalutem attulit mūdo. Auctrix peccati eua: au
ctrix meriti Maria. Eua occidendo obfuit: Maria viuificā
do profuit. Illa percuſſit: iſta ſanauit. Pro inobediētia eñ
B obedientia cōmutatur: fides pro perfidia compenſat̄. Leta
igitur Maria geſtat infantem: exultans amplexat̄ filiū: por=
tat a quo portabat̄. Nec fortuitu vt fingunt ſabelliani reperit
paruuluz: ſed decurſis nouem mēſibus peperit xp̄m. Plau=
dat nunc organis maria: ⁊ inter veloces articulos tympana
puerpere concrepent. Concinat̄ letantes chori: ⁊ alternanti
bus modulis dulciſona carmīa miſceant̄. Audite igitur quē
Luce.j. admodum tympaniſtria noſtra cantauerit. Ait eñ: Magni=
ficat anima mea dominū. Et exultauit ſpiritꝰ meus: in deo
ſalutari meo. Q: reſpexit humilitatem ancille ſue: ecce enim
ex hoc beataz me dicent omnes generationes. Quia fecit mi
hi magna qui potens eſt ⁊c̄. Cauſam igit̄ inualeſcentis erra=
ti: miraculuz noui partus euicit: ⁊ eue planctū marie cantus
C excluſit. Deniq; poſt illius benedicibile angeli preſagiū: dū
tacita ſecuz virgo mentis altercatione confixit: qualis eſſet
iſta ſalutatio: nuncius interim celeſtis exequit̄: Ne timeas
maria: inueniſti gratiam apud dominū: Ecce concipies in
vtero ⁊ paries filium: et vocabis nomen eius ieſum. At illa:
Quomodo inquit fiet iſtud: quoniā virum non cognoſco? Et
angelus ad eam: Spiritusſanctus ſuperueniet in te: ⁊ virtus
altiſſimi obumbrabit tibi. Ideoq; quod naſcet̄ ex te ſanctuz
vocabitur filius dei. Iam audiſti quomodo fiet hoc: reſpon=
de nunc verbum. Vtrum quid tricas mūdo? Audiſti quomo
do fiet hoc: q: ſpiritusſanctus ſuperueniet in te: vt prolem gi
gnas: ⁊ virginitatē non perdas: filium proferas: ⁊ poſt partū
incorrupta permaneas. O beata maria: ſeculum omne capti
uum tuum deprecat̄ aſſenſum: te apud deum mundus ſue fi=
dei obſidez fecit. Noli morari virgo: nūcio feſtinanter reſpō
de verbum et ſuſcipe filium: da fidem et ſenti virtutem. Ec=
D ce inquit ancilla domini: fiat mihi ſm verbum tuum. Nec
mora reuertit̄ nuncius: ⁊ virginalem thalamum ingreditur
chriſtus. Efficitur ſubito pregnans beata dei genitrix: ⁊ cū=
cta per ſecula predicatur felix. Concepit mox ad credulitatē
verbi: virilis ignara conſortij: Impletur vterus nullo huma
no pollutus amplexu. Extat itaq; virgo cum cōcepit: virgo
grauida: virgo cū parit: ⁊ virgo poſt partuz. Preclara ergo
illa virginitas: ⁊ glorioſa fecunditas. Exultat maria et ma=
trem ſe leta mirat̄: ⁊ de ſpirituſancto ſe protuliſſe gaudet: nec
quia peperit inupta terretur: ſed quia genuerit cuz exultatio
ne miratur. Gaudeamus ergo ⁊ nos fratres in die annuncia
tionis que per angelum hodie facta eſt ad aures virginis: q̄
dum deſponſaretur fabro: celi nupſit architecto. Promittit̄
eñ ei filius per viſitationem ſanctiſpiritus. Hec illa audiēs
gaudet: cupitq; effici mater. Quid igitur miruz ſi ſine corru=
ptione naſcitur: qui de ſanctificatione concipitur? Non eniz
decebat vt ille qui nobis afferebat ſalutē: matri preriperet in
tegritatis dignitatē. Nam qui terra mari celoq; non capitur
E intra vnius corpuſculi membra ſuſcipitur. Hec eſt illa noui=
Hie.xxxj. tas: Hieremie prophete vaticinio prenunciata. Faciet inq̄t
dominus nouum ſuper terram: femina circundabit viruz. O
femina ſup feminas benedicta: que virum omnino nō nouit:
⁊ virū ſuo vtero circundedit. Circūdat virū maria angelo fi=
Geñ.iij. dem dando: q: eua perdidit viruz ſerpenti conſentiēdo. Sa=
lutat angelus puellam viri ſalutationis ignarā: Terret̄ vir=
go nouitate verboꝝ. Ad quā angelus (vt ſuperiꝰ pretulimꝰ)
dixit: Ne timeas Maria: inueniſti eñ gratiam apud domi=
Luce.j. num. Ne inquit a cōſpectu meo terrearis mater dñi mei: ego
conceptionis tue miniſter adueni: nō vt virginitatē amitte=
res interueni. Ipſe me miſit ad te: qui eſt naſciturꝰ ex te. Cō
cipies eñ ⁊ paries filium: nō cuiuſlibet meriti hoīem: ſed to=
tius ſeculi ſaluatorē. Recole Maria in libro Eſaie prophete Eſa.vij.
virginē quam pariturā legiſti: ⁊ gaude atq; exulta: q: tu eſſe
meruiſti. Tu ibi prefigurata es virgo: Tu ecce concipies in Matth.j.
vtero: nō de viro: ſed de ſpirituſancto: ⁊ grauida eris ⁊ incor=
rupta permanebis. Paries quidē filium: ⁊ virginitatis non
patieris detrimentum. Efficieris grauida ⁊ eris mater ſem=
per intacta. Senties pondera vētris: ⁊ pudorē nō perdes ca=
ſtitatꝭ. Intumeſcēt vbera tua: ⁊ intacta manēt genitalia tua:
At illa dixit: Ecce ancilla dñi: fiat mihi ſm verbum tuuz. O Luce.j.
felix obedientia: O inſignis gratia: que dum fidez dedit hu= F
militer: celi in ſe opificem corporauit. Impleuit in ea domi=
nus: quod dudum ꝑ dixerat. Obedientiaz inquit malo q̄ ſa= Oſee.vj.
crificiuz: ⁊ ſcientiā dei plus q̄ holocauſta. Hec fuit vera obe
dientia omni ſacrificio gratior: hec voluntas cunctis hoſtijs
acceptior: hinc ꝓmeruit gloriam: quā ipſa poſtmodum hau=
ſit. Ecce ait: Ex hoc beatam me dicēt omnes generationes Luce.j.
O beata maria: quis tibi digne valeat iura gratiaruz ac lau=
duz preconia repēdere: que ſingulari tuo aſſenſu mundo ſuc=
curriſti perdito? Quas tibi laudes fragilitas humani gene=
ris perſoluat: que ſolo tuo commertio recuperandi adituz in
uenit? Accipe itaq; quaſcunq; exiles: quaſcunq; meritis tuis G
impares gratiarū actiones: ⁊ cum ſuſcepeꝛꝭ vota: culpas no=
ſtras orādo excuſa. Admitte noſtras preces intra ſacrarium
exauditionis: ⁊ reporta nobis antidotum reconciliationis.
Sit ꝑ te excuſabile qđ ꝑ te ingerimus: fiat īpetrabile qđ fida
mēte poſcimꝰ. Accipe qđ offerimꝰ: redona qđ rogamꝰ: excu
ſa quod timemus: q: tu es ſpes vnica peccatorum: per te ſpe=
ramus veniam delictorum: ⁊ in te beatiſſima: noſtrorum eſt
expectatio premioruz. Sancta maria ſuccurre miſeris: iuua
puſillanimes: refoue flebiles: Ora pro populo: īterueni pro
clero: intercede pro deuoto femineo ſexu. Sentiant oēs tuuz
iuuamen: quicunq; celebrant tuam cōmemorationem. Aſſi=
ſte parata votis poſcentiū: ⁊ repende omnibus optatum effe
ctum. Sint tibi ſtudia aſſidue orare pro populo dei: que me=
ruiſti benedicta redemptorem ferre mūdi: qui viuit ⁊ regnat
in ſecula ſeculorum.

¶ In eodem feſto: Sermo .iij. In quo oſtendit cur pro genere humano chriſtus mori voluit: cuz per ſapientiam vel potentiā potuiſſet liberaſſe.

Corruptū peccatis originalibꝰ ⁊ actualibꝰ: mundū Ser.xix.
mundi cōditor ſecretor mirabili conſilio ꝑ myſte= A
riū verbi incarnati eiuſdē mundi lapſum voluit re
parare: qui eo v̄bo quo potuit de nihilo cūcta crea
re potuit que ꝑdita fuerant reformare. Ipſe nāq; dixit ⁊ facta
ſunt ipſe mādauit ⁊ creata ſunt. Hanc eiꝰ potentiā non credi= Pſ.xxxij.
mus iminoratā: nō credimꝰ īmutataz: apud quē nō eſt tranſ= Jacobi.j.
mutatio nec viciſſitudinis obumbratio: quo minus eſſet po=
tens ⁊ ſapiens in reformādo: q̄ fuerat in plaſmādo. Omnipo= Pſ.xxiiij
tētis quippe figuli manꝰ: cuiꝰ vniuerſe vie miſericordia ⁊ ve
ritas q̄ lutū de terra leuatū rationalis nature dignitate ſubli
mauerat: ſic voluit ruinā vaſis fragilis reformare vt nec pec
catū hoīs dimitteret īpunitū q: iuſtꝰ eſt: nec inſanabile q: mi
ſericors eſt. Si tñ iuſtꝰ eſſet: cuiꝰ ſapiētia attingit a fine vſq;
ad finē fortiter ⁊ diſponit oīa ſuauiter: potuit ſua fortitudine Sapi.viij
aduerſus ſeductorē gñis humani contēdere: ⁊ ouē perditam Luce.xv.
ad gregē reductā ſuo dñio reſtituere. Sed hoc mō videt̄ emi
nētiam tñ ſue virtutis oſtēdiſſe: nō medicinalē miām impen
diſſe redēptis: nec appareret quāta charitate creator creatu
rā diligebat: a qua ſe diligendū eſſe multiplici bñficio expe=
tebat: quatenꝰ miſer homo ꝓcedente gr̄a obtineret etiā ꝑ me
ritū: qđ ei male merito repēdebat̄ indebitū. Quod ergo dei
ſapiētia potuit facere ſapiēter ⁊ fortiter: voluit facere ſuauit̄
vniēs ſibi infirmitatē carnis nr̄e quā primo in ſe ſanaret: ⁊ ꝑ
hāc q̄ſi medicinalē ꝯfectionē generi hūano ſanitatē reſtitue=
ret: nō q: nō potuerit aliter fieri q̄tū ad peritiā ⁊ potētiaz me=
dici: ſz q: nō potuit cōmodius antidotū ꝓcurari q̄tuz ad cō
plexionē egroti. Qđ eñ infirmū eſt dei fortiꝰ eſt hoībꝰ: ⁊ qđ j.Cor.j.
ſtultū eſt dei ſapientiꝰ eſt hoībus. Hec cauſa nobis ſpecialis B
eſſe videt̄ cū dei filiꝰ hoīem induere voluerit ⁊ inter hoīes cō
uerſari: vt mortalitatē quā a nobis accepit moriendo ſupera
ret ⁊ naturā noſtrā ſupra ꝓme originis dignitatē repatā ſecū
ad immortalitatē reuocaret: vt eo ſequeretur humilitas gre

Annotatō gis:quo preceſſit celſitudo paſtoris. Sic radius ſolis humo
nūeralis rem quē ad ſe trahit exſiccat: ipſe tamen virtutē ſui caloris
ordinis ⁊ ſplēdoris nec minorat/nec imutat. Sic ignis materi[am] quā
ſermonū aſſumit in ſe cōuertit:naturā vero ſuam ideo nec mutat/nec
huiꝰ opis. minuit. Multo fortius ille ignis de quo dicitur. Deꝰ noſter
Deut. iiij. ignis cōſumēs eſt:mortalitatē noſtrā in ſe aſſumpſit: et inde
gratia ſanitatis totū corpus reſumpſit. Mirabile et incōpa
rabile genꝰ medicine:ꝓpter quā medicꝰ voluit egrotare: et
egrotos quibꝰ ſalutis remediū ꝓcurabat:ſua decreuit infir-
mitate ſanare. In hoc apparet ꝙ icōparabili charitate nos
dilexerit:qꝛ in eo ꝙ deſertores ſuos q̄ſiuit:ſemen abrahe ap
Heb. ij. prehēdit:errantes reduxit:ſaucios curauit: nihil ſibi addi-
dit. Non eſt inde factꝰ altior:nō eſt factꝰ inde beatior. Tota
hec diſpēſatio nr̄e vtilitati conſuluit:noſtre ſaluti militauit:
ij. Tim. ij. diuine potētie nil cōtulit. Nā [et] cū eſſemus vaſa cōtumelie:
Ro. ix. omīpotētis figuli manū effugere nō potuimꝰ: vtebat̄ vaſis
ire ꝓut volebat ad manifeſtationē ſue glorie. Sic enī dictū
Exo. ix. eſt pharaoni. In hoc ipſum excitaui te vt oſtendā in te vir-
tutē meā:et annūciet̄ nomen meū in vniuerſa terra. Nōne ⁊
demones cū a dn̄o eijcerent̄ de corporibꝰ obſeſſis dn̄m glori
Mat. viij. ficabāt qn̄ dicebāt. Quid nobis ⁊ tibi ieſu fili dei viui? Quid
veniſti ante tēpus torq̄re nos? Cōſtat ergo ex his et huiuſmodi
alijs:qꝛ diuina virtꝰ nr̄a reparatione nō eguit:ſed tn̄ ea boni
tate qua nos cōdidit:eadē nos reformare voluit: et ad h̄ me-
dicamen nūq̄ꝫ forte poſuit:ſed ꝙ lenius cōplexioni egrotan
C tis cōpetere ꝓſpexit appoſuit. Solent q̄ppe medicine periti
egritudines q̄s curādas ſuſcipiūt aliq̄n curare ꝑ contraria:
aliq̄n per ſimilia. Hoc fecit dn̄s noſter ieſus chriſtꝰ:ſua pau
pertate nos ditās:ſua humilitate nos ſubleuās: ſua infirmi-
tate nos ſanās:ſua morte nos viuificās. Sic ratione medici
ne ſicca humidis:humida ſiccis:calida frigidis opponun-
tur:et minꝰ fortia cōtraria a fortioribꝰ cōtrarijs ſuꝑuenieti-
bus ſuperant̄. Simili rōne:ſimilia ſimilibus apponūtur: cū
ſ̄m quātitatē vulnerū vel tumorū mēſurat̄ longitudo vel la
titudo epitematū. Sic ſcorpionū carnes oleo cocte ꝑcuſſio-
nibus medētur ſcorpionū:ſic tiriaca de ſerpētis carne cōfe-
cta:morſibꝰ ſerpētinis occurrit:et potiones veneno īfectas
in potu ſumpta expellit. Ad hāc ſimilitudinē medicꝰ noſter
mortē carnis noſtre de ſerpēte venientē:carnis ſue morte ſa-
nauit:et ad imortalitatis ſue ſpeciē in tp̄e reſtitutionis com
D plendā reformauit. Ubi diligētius attendendū eſt: ꝙ mors
Geñ. iij. que ꝑ lignū venit:ꝑ lignū ſuperata eſt. Et ipā ligni forma lō
Ephe. iij. gitudini/et latitudini/et altitudini hūani corporis ꝯfigura
ta eſt:quorū ſicut totū corpus motū eſt vt manꝰ ad vetitū ex
ij. Retrac. tenderet̄:ita corpus ꝑ oīa mēbra ſua in cruce diſtenderet̄:et
xxxvj. totū q̄d reatu paterni delicti cōfractū fuerat: hoc emplaſtri
malaxatione cōſolidaret̄. Sed huic medicamento ꝑ ſimilia
cōpoſito:admixtū eſt ⁊ medicamentū factū ꝑ oppoſitū. Nā
hic ſanauit obediētia:q̄d ibi corruperat inobediētia. Et q̄d
ibi cōtaminauit gule oblectamentū:hic reformat crucis tor
E mentū. Continet̄ in hac crucis figura altius ſacramentū: q̄d
quāto eſt altiꝰ:tāto attēdendū diligētiꝰ. Intelligit̄ nanq̄ꝫ in
latitudine crucis dilectio ꝓximi:q̄ nō tantū vſq̄ꝫ ad amicos
In li. I. ho- ſed etiā extendēda eſt vſq̄ꝫ ad diligēdos amicos. Intelligit̄
mel. iij. quoq̄ꝫ in eiuſdē lōgitudine:longa ⁊ ꝑſeuerans laborū et ꝑſe-
cutionū ſuſtinētia:quā patienter ferre debet ad patriā ſuſpi-
rans nr̄a peregrinatio:tā ꝓ dilectione ꝓximorū ꝙ ꝓ exhibi
tione oīm bonorū operū. Figurat̄ ſimili ratione in altitudi-
ne eiꝰ eminētia ſpei penetrans vſq̄ꝫ ad interiora velaminis:
Heb. vj. vbi viſione pacis ꝑfruētur q̄ hic a ciuibꝰ babylonis multipli
Rom. viij citer exercētur donec in libertatē glorie filiorū dei a ſeruitu-
te corruptionis huiꝰ liberētur. Significauit hāc charitatis
latitudinē dn̄s ieſus in cruce caput ad oriētē erigēs: pedes
ad occidētem ſubmittēs:manꝰ ad aquilonē et auſtrū exten
Joh. xij. dens: vt adimpleret q̄d de ſe ante paſſionē ſuā ꝑdixerat. Cū
exaltatꝰ fuero a terra.i. cū crucifixus fuero: omīa trahā ad
meipſum.i. vocabo ad me totū mundū. Hoc ſacramēto cru-
iiij. Regū cis ſanctꝰ heliſeꝰ ſunamitis filiū os ori:manꝰ ſuas manibus
iiij. eiꝰ applicans orādo ſuſcitauit:et viuū matri reſtituit. Eiuſ-
Num. xx. dem virtute ſacramēti moyſes in deſerto bis ſilicē v̄ga per-
cuſſit: ⁊ ſitienti populo aquā de petra ꝓduxit. Bina quippe
percuſſio:duū lignorū figurate intelligit̄ in cruce facta com
pactio. Bis ergo petra percutit̄:cū chriſtus de quo dicit apl's.
j. Cor. x. Petra autē erat chriſtꝰ:in duobꝰ lignis crucis extēſus lan-

cea perforat̄. De hac petra aqua ꝓfluxit:cū ſanguis redem-
ptionis et aq̄ baptiſmatis:quibꝰ in nouū hoīem transforma
mur de latere xp̄i manauit. Preterea inter has crucis dimē F
ſiones ſollerter attēdenda eſt crucis ꝓfunditas: qꝛ ꝓfundū
eſt myſteriū crucis:in quo multorū q̄ ſapiētes dicebant̄ inge
nia defecerūt:ꝙ hoc auſi ſunt reprehēdere:q̄d nō potuerunt
humana ratione cōprehēdere: videlicet cur verbū deo patri
coeternū oīa cōtinēs:oīa implēs in aſſumpto hoīe totū ſe cō
cluſit:et tn̄ totū mundū regere:cōplere ⁊ ꝯtinere nō deſierit:
nō ſatis cōſiderantes q̄d valet in minori:multo magis poſſe
valere in maiori:cū vox vna et tota de ore loquētis ꝓdeat: ⁊
tota ad multorū hoīm aures ꝑueniat. Qui de hac queſtione
ſtrupuloſius diſputāt:et tanq̄ꝫ clauſo oſtio ad parietem pal-
pant:audiāt primū dicentē apl'm. O homo tu q̄s es q̄ reſpō- Rom. ix.
deas deo? Demū initeſcant ⁊ cū pietate pulſent vt aperiatur
eis:et iuſtū fuiſſe cōditorē in cōdēnando: ⁊ miſericordem in
redimēdo credāt:nec potuiſſe ſanari ſine miſericordia:q̄d iu-
ſte cōdēnauerat oīpotētis iuſtitia. Hinc cōſequēter aduer- G
tāt cur vſq̄ꝫ ad captiuati hoīs pauꝑtatē ⁊ crucis ignominiā
ſe humiliauerit diuina oīpotentia:q̄ in paradiſo reū hoīem
cōdēnauerat iuſta ſentētia. Cū enī de ꝑpetrata a dn̄o argue-
ret̄ inobediētia: non ſe humiliter vt culpa exigebat accuſa-
uit:ſed auctorē ſuꝑbe accuſauit dicens. Mulier quā dediſti Geñ. iij.
mihi:dedit mihi fructum et comedi. Hec dicēdo ſe putauit
excuſatū:et creatorē mulieris cōditorēq̄ꝫ ad peccandū virū
traxerat inculpatū. Qui ſi humiliter ſe accuſaſſet: ⁊ in aucto
rē ſuū culpā nō retorſiſſet:a paradiſo nō exulaſſet. Erat aūt
cōtra diuinā iuſtitiā ſi reū impenitentē in priſtinū gradū re-
ſtitueret: ⁊ nō vſq̄ꝫ ad dignū penitētie fructū qua vellet rōne
cōpelleret. Diuina itaq̄ꝫ ſentētia morti eſt iudicatꝰ: ⁊ cū tota
poſteritate q̄ de lūbis eiꝰ erat ꝓceſſura:eiectꝰ eſt de paradi-
ſo et erūnoſo cōdēnatus exilio. Et qꝛ ſine penitentia in ſtatū
ſuū redire nō poterat:monēdus et admonēdus erat ad peni
tentiā: vt reformaret volūtaria et ſubiecta humilitas q̄d cor
ruperat male erecta iniq̄tas. Non enī cōueniēs erat: vt inui-
tus traheret̄ ad penitentiā q̄ ſpontaneꝰ corruerat in penā:ne
itidem ingratꝰ exiſteret ſue reformationi ſicut ingratꝰ exti-
terat prime cōditioni. Prouiſum eſt igit̄ tale medicamētū
quale cōueniebat egroto:ꝙ duritiā tumoris ſic emolliret vt
molle factꝰ ſponte mortiferū virus effunderet: dicente pſal-
miſta. Effundite corā illo corda veſtra: id eſt ꝑ cōfeſſionem Pſ̄. lxj.
eijcite de cōſciētijs veſtris oīa immūda. Q̄d q̄ꝫdiu tardauit
facere mūdus:tādiu remāſit imūdus. Ut ergo hoc fieret miſit
medicus noſter ꝑcones et teſtes ſuos ante ſe legiſlatores et
ꝓphetas:q̄ corda auditorū ad penitentiā ꝑpararent et ei in
tp̄e gratie teſtimoniū ꝑhiberent. Uenit ipſe medicus in tp̄e
plenitudinis publice:ꝑdicauit cauſam aduētus ſui:factꝰ do
ctor medicine dicēs. Penitētiā agite:appropinq̄bit enī re- Mat. iiij. ⁊
gnum celorū. Et item. Qui crediderit et baptizatꝰ fuerit ſal Mar. xvj.
uus erit:hoc ꝯſiliū medicine accepe rūt multi. Cōtēptoribꝰ
placuit adhuc magis ſibilus ſerpētis perimētis:ꝙ ꝑſuaſio
medici redimētis. Filius adoptionis audiuit:et obaudiuit
voci ꝓmittētis q̄ in paradiſo nō obedierat ꝑcepto mortē cō
minātis. Expleta diſpēſatione doctrine ſue: ⁊ cecitate in iſ- H
rael ex parte ꝑdurante:tādē exhibuit ſe medicū ⁊ fecit de ſe Rom. xj.
ipſo medicamētū. Exhibuit ſe ſacerdotē:et fecit ſeipſum ſa
crificiū:vt cōpleret ad q̄d venerat:et ꝓbaret quāta dilectio-
ne dilexerat eos ꝓ quibꝰ corpus ſuū in ara crucis offerebat
Unde ⁊ in euāgelio ſuo ante ꝑdixerat. Maiorē charitatē ne Joh. xv.
mo habet:ꝙ vt aīam ſuam ponat q̄s ꝓ amicis ſuis. Hinc eſt
q̄d apl's dicit. Cōmendat charitatē ſuā deus in nobis: qꝛ cū Rom. v.
inimici eſſemꝰ recōciliauit nos ſibi per mortē filij ſui. Et qꝛ
naturale eſt vt hoīes diligētes ſe diligant:hac humilitate et
charitate humiliata eſt et liquefacta duritia mūdi: vt agno
ſceret bn̄ficiū ſue reparationis:q̄ nō agnouerat excellētiam
ſue ꝯditionis. Unde pſalmiſta. Homo cū in honore eſſet nō pſ̄. xlviij.
intellexit:cōparatus iumētis inſipiētibus: ⁊ ſimilis factus
eſt illis. Poſtq̄ꝫ vero ad ſe reuerſus eſt: et ꝑ dilectionē redi-
mentis:et eruditionē admonētis cognouit de quāta corru-
iſſet glīa:et in quāta verſaret̄ miſeria: expertꝰ eſt ꝙ magna
indigeret miſericordia: ⁊ ipletū eſt q̄d dicit pſalmiſta. Mul- Pſ̄. xxv.
tiplicate ſunt infirmitates eorū:poſtea accelerauerūt. Pre
dicata eſt ex in virtꝰ crucis per vniuerſum mūdū: q̄ partibꝰ
ſuis per quattuor mūdi partes eſt extēſa:et totū mundū ſua

malaxatione cõplexata. Nec iã potuit mũdus ex toto eſſe in
gratus: q̃ tãta fuerat charitate ſanatꝰ. Crucifixus nr̃ a mor
te ſurrexit / ⁊ celos aſcẽdit: crucẽ nobis in mẽoriã ſue paſſio
nis reliq̃t: crucẽ reliq̃t ad ſanitatẽ. Hoc ſignũ p̃ſidiũ eſt ami
I cis: obſtaculũ eſt ĩimicis. Huius crucis myſterio rudes ca
thezizãtur: eodẽ myſterio fons regñationis cõſecrat: eiuſdẽ
crucis ſigno p manꝰ ĩpoſitionẽ baptizati dona gratiaꝝ acci
piũt. Cũ eiuſdẽ crucis charactere baſilice dedicant: altaria
ↄſecrant: altaris ſacramẽta cũ interpoſitione dñicoꝝ ꝟboꝝ
cõficiũtur. Sacerdotes ⁊ leuite p hoc idẽ ad ſacros ordines
ꝓmouent. Et vniuerſalit oĩa eccľiaſtica ſacramẽta: in huiꝰ
Pſ.ciij. ꝟtute p̃ficiũtur. Qui h mare magnũ et ſpacioſum in quo ſũt
reptilia quorũ nõ eſt numerꝰ: abſq naufragio trãſire deſide
rat: crucẽ ſequat: crucẽ teneat: et eã nõ deſerat donec ad optã
tũ ſalutis portũ ꝑueniat. Hoc curſum noſtrũ dirigit: hoc ad
agonẽ nos inſtruit: h in luctamine adiuuat: h ad victoriã ꝑ
uehit: h ad coronã ꝑuehit: h maleficia deſtruit: et oĩa demo
num machinamẽta ad nihilũ redigit. Et qđ faciebat in ter
ris corporis xp̄i p̄ſentia: hoc facit cũ fideli ĩuocatione nois
xp̄i victorioſe crucis inſignita memoria. Longũ eſt p ſingu
la ꝟtutẽ crucꝭ exponere. Qui ꝟo in angaria xp̄i crucẽ portat
poterit plura de eiꝰ ꝟtute experimento cognoſcere: q̃ poſſit
ſermo retexere / vel humana cogitatio cõprehendere.

¶ Itẽ in eodẽ feſto: Sermo. Vos inq̃ cõuenio
o iudei ⁊c̃. q̃ inſertꝰ eſt in ſmone quarto de tẽpo
re inter. L. et. N. fo. ccxxxix.

¶ Item in eodẽ feſto. Sermo. Legimꝰ et fideli
ter retinemꝰ ⁊c̃. q̃ habetur inter ſermones de tẽ
pore. ſer. ix. fo. ccxlij.

¶ De ſanctis quorum feſta inter paſcha et pente
coſten occurrunt.

¶ De ſanctis Philippo et Jacobo.

¶ In feſto ſanctoꝝ Philippi et Jacobi apoſto
Joh.xiiij. lorũ: Homelia de eo qđ ſcriptũ eſt ſm Johannẽ
Non turbet cor veſtrũ. incipiẽs. Erigenda ⁊c̃. q̃
ſũpta eſt ex expoſitiõe doctorꝭ. Tractatu. lxvij.
fo. ccviij. Et ex ſermonibꝰ de Verbis dñi. liiij.
et ſequẽtibꝰ. fo. lxvj. Et ex libro Quinquagin
ta homeliarum. ſer. xxxiiij. fo. cxxvij.

¶ De Inuentione ſancte crucis.

¶ In feſto inuẽtionis ſancte Crucis: Homelia
Joh.iij. de eo qđ ſcriptũ eſt ĩ euãgelio ſm Johãnẽ. Erat
homo ex phariſeis ⁊c̃. incipiẽs. Nicodemus ex
his erat ⁊c̃. q̃ ſumpta eſt ex expoſitione doctoris
Tractatu. xj. fo. clij. col. j. Et ex ſermõibus de
Verbis apľi. ſer. xiiij. fo. lxxxiij. Et ex libro q̃n
quaginta homeliarũ. iij. fo. cxiij.

¶ De ceteris ſanctis quoꝝ feſta eodẽ tẽpore oc
currũt: Homelia de eo qđ ſcriptũ eſt in euãgelio
Joh.xv. ſm Johannẽ. Ego ſum vitis vera ⁊c̃. incipiens
Iſte locꝰ euãgelicus ⁊c̃. q̃ ſumpta ex expoſitiõe
doctoris. Tractatu. lxxx. fo. ccxiij. col. j. Et ex
ſermonibꝰ de Verbis dñi. ſer. lix. fo. lxviij.

¶ De ſancto Johãne baptiſta.

¶ In vigilia ſancti Johannis baptiſte. Home
Luce.j. lia de eo qđ ſcriptũ eſt in euãgelio ſm Lucã. Fu
it in diebꝰ herodis regis iudee ⁊c̃. q̃ habet in li
bro Quinq̃ginta homeliaꝝ. xliiij. fo. cxxxij.

¶ In feſto natiuitatis ſancti Johãnis baptiſte.
Sermo. j. In q̃ oñdit cur natalis ſcti Johãnis
baptiſte ſingulari celebritate veneret.

Ser.xx. Poſt illũ ſacroſctm̃ dñi natalis diẽ: nulliꝰ hoĩm na
A tiuitatẽ legimꝰ celebrari: niſi ſoliꝰ bti Johis ba
ptiſte. In alijs ſctis et electꝭ dei nouimus illũ diẽ
coli: q̃ illos poſt ↄſũmationẽ laborũ et deuictũ tri
umphatũq mũdũ in ꝑpetuas eternitates p̄ſs hec vita par
turit. In alijs ↄſũmata vltimi diei merita celebrãtur: in hoc
etiã p̃ma dies ⁊ ipa etiã hois initia ↄſecrant: ꝑ hac abſq du
bio cauſa: q2 p hũc dñs aduẽtũ ſuũ: ne ſubito hoies ĩſperatũ
nõ agnoſcerẽt voluit eſſe teſtatũ. Johannes aũt figura fuit
veteris teſtamẽti: ⁊ in ſe formã p̃tulit legis. Et iõ iohannes
p̃nũciauit ſaluatorẽ: ſič lex grãm p̃cucurrit. Qđ aũt nondũ
natꝰ de ſecreto materni vteri ꝓphetauit: ⁊ expers lucis iam
teſtis eſt ꝟitatis: h eſt itelligẽdũ: q latẽs ſub velamine ⁊ car
ne littere: ⁊ redẽptorẽ mũdo ſpũ p̃dicauit: ⁊ nobis dñm nr̃m
de quodã legis vtero ꝓclamauit. Ergo q2 iudei errauerũt a
vẽtre. i. a lege q̃ a xp̄o grauida erat. Errauerũt a vẽtre locuti Pſ.lvij.
ſũt falſa: ideo h venit in teſtimoniũ: vt teſtimoniũ ꝑhiberet Joh.j.
de lumie. Qđ aũt Johẽs in carcere ↄſtitutꝰ ad xp̄m diſcipu B
los ſuos ordinat: lex ad euãgelia tranſmittit. Que lex iuxta Mat.xj.
typũ Johis q̃ſi ignorãtie clauſa carcere in obſcuro et ĩ occul
to iacebat: ⁊ iudaica cecitate ſenſus intra lr̃am tenebat ĩclu
ſus. De h beatꝰ euãgeliſta ꝓloquit. Ille erat lucerna ardẽs: Joh.v.
id eſt ſpũſancti igne ſucceſus: vt mũdo ignorãtie nocte poſ
ſeſſo: lumen ſalutꝭ oñderet: et q̃ſi iter dẽſiſſimas delictoꝝ te
nebras ſplẽdidiſſimũ iuſtitie ſolẽ: lucis ſue radio demõſtra
ret: et de ſeipſo dicẽs. Ego vox clamãtis in deſerto. Videa Mat.iij.
mus in q̃ deſerto. i. in gẽtiliũ populo. Vacua eni timore dei
pectora: ⁊ ſpũſctõ carẽtia: deſerto ſqualẽtis heremi ↄparant
Deſertꝰ eni erat hic mũdꝰ ab omi cultura fidei ⁊ timoris dei
et pctõrũ ſpinis obſitus ſqualebat tãq ager incultꝰ: ⁊ nullã
penitꝰ bonoꝝ operũ fecũditatẽ attulerat: nullũ imbrem grẽ
ſpiritaľ acceperat. Mittit beatꝰ Johẽs qui eũ p ꝓphetica
atq apľicã p̃dicationẽ annũciãdo pniam: q̃ſi rudẽ cãpũ ꝓ
ſcinderet: fecũdaret ⁊ excoleret: diuini ꝟbi ſeminibꝰ ĩpleret
et ad maturã frugẽ. i. ad regñationis grãm p̃pararet. Iã il C
lud quãte gľie eſt: qđ zacharie ſacerdoti ſeni ⁊ eliſabeth ſteri Luce.j.
li a gabriele. i. ab illo angelo ꝓmittit a quo marie natiuitas
dñi nũciat: et q̃ſi ex aliq̃ ſiľis dñi p̃mittit filiꝰ ſterilis ante fi
liũ ꝟginis: neſcio qđ maius miraculũ ipſa natiuitate decla
rãs. Inſperata ꝓle poſteritas munerat: q2 nouo partu erat
munerãda ⁊ ditãda ꝟginitas. Premittit ante ieſum xp̄m io
hãnes: q̃ſi teſtamẽtũ vetus ante nouũ: Vt dies diei eructet Pſ.xliiij.
ꝟbũ: et ſacramẽtorũ obſcura ꝓfunditas euidẽtioribꝰ noue
doctrine myſterijs reuelet. Premittit ğ lucerna ante ſolẽ:
ſeruꝰ añ dñm: amicꝰ añ ſpõſum: p̃co ante iudicẽ: vox añ ver D
bũ. Et ideo de ſe dicit. Ego vox clamãtis in deſerto. Quid Mat.iij.
eſt q beatꝰ Johẽs vocẽ ſe eſſe dixit. i. q2 verbi annũciator et
p̃dicator erat. Hic iã ſollicite req̃ramꝰ: q̃d iter ꝟbũ ſit et vo
cẽ. Scripture ſctẽ ꝟbũ eſſe diffiniũt: qđ intra animi ſilentiũ
mẽte cõcipimꝰ. Verbũ eſſe diffiniũt ipam cogitationẽ q̃ ad
huc itra ↄſciẽtie ſecreta retinet: vocẽ ꝟo p quã verbũ ꝓfert
in mediũ. Vox ſonꝰ eſt iudex cogitationis: ꝟbũ ꝟo ipa cogi
tatio. Sič eni q̃ ꝟbũ corde cõcipimꝰ neceſſaria eſt vox q̃ſi
quoddã vehiculũ ꝟbi: ⁊ quãlibet ꝟbũ ipm per oris ſonũ ad
aliũ trãſferamꝰ: tñ illud integrũ etiã itra nos. i. clauſum a lo
quẽte trãſfert: vt tñ in ſua ſede teneat. Ita ⁊ oĩpotẽs pr̃ ĩno
teſcere nobis volẽs ſapiẽtiã ⁊ ꝟbũ illud qđ in principio erat Joh.j.
deꝰ apud deũ: ſič ipſe teſtat. Eructauit cor meũ ꝟbũ bonũ: Pſ.xliiij.
btm̃ iohẽm q̃ſi vocẽ p quã ad nos ꝟbũ ſuũ ꝓferret aſſũpſit.
Qđ quidẽ ꝟbũ de illa ſede ita ad nos deſcẽdit: vt in ſinu. i. in
ꝓfundo paterni pectorꝭ ꝑmaneret: frens viſitans: ⁊ celeſtia
nõ relinquẽs. Hãc itaq gľiã beatꝰ Johẽs baptiſta nõ de lõ E
giquo ſic reliq̃ ꝓphete: ſed vicinꝰ ⁊ primꝰ anteceſſit. Illi ad
uentũ regis añ multa tp̄a p̃dicauerũt: alij dixerũt q̃nq vẽtu
rus eſt: alij ecce cito venit: iſte autẽ quẽ vẽturũ p̃dixit: digi
to oñdit: ⁊ ꝓphetiã ſuã p ipm quẽ annũciabat aſſiſtẽtẽ cõple Joh.j.
uit. Adhuc itaq in vtero matrꝭ ſue ſpũſctõ eſt repletꝰ: et ſuã
ipſiꝰ natiuitatẽ ꝓphetãdo p̃uenit. Ad ſiľitudinẽ dñi ſctifica
tus anteq̃ natꝰ: itra viſcera exultãs: ⁊ ſaluatoris aduẽtũ ma
terno ore ꝓteſtans. Vere lucerna ardẽs in q̃tam ſingularis
grã diuine dignationis effulſit: vt iã iãq affore redẽptorẽ
ſctẽ genitricis voce narraret: ⁊ p eã velut p quãdã ꝟitatis lu
cernã: nõdũ in lucẽ ꝓlatus oñderet. Hic eſt ille q̃ noui ⁊ vete
ris teſtamẽti idoneꝰ mediator: ⁊ gľioſi agni dignꝰ oſtẽſor: q̃
dñm ſuũ ⁊ ãnũciare vno tp̄e meruit ⁊ videre: vna eadẽq ſue
natiuitatis etate ⁊ noua incipiẽs / ⁊ vetera ↄcludẽs. De pſo F
na huiꝰ euãgeliſta teſtat. A diebꝰ Johãnis regnũ celoꝝ vim Mat.xj.
patit. Nouimꝰ q2 familiariter mens hũana in diuerſis huiꝰ

Annotatõ nũeralis ordinis ſermonũ huiꝰ opis.

mũdi illecebris et cõcupiſcẽtijs deuicta fugit laborẽ: expe-
tit voluptatẽ: et vix adducit̃ vt cõſuetudinẽ a ſe vite prioris
excludat: ſed cũ ceperit cogitare vltimi diei neceſſitatem: ac
futuri iudicij põdus: incitata ⁊ ſtimulata vel ſpe pmij / vel ti
more ſupplicij: voluntariũ bellũ indicit paſſionibꝰ: ⁊ vim fa
cit priſtinis ſuis deſiderijs: ⁊ violẽter ſe vincere ipſe cõten-
dit. Nõ eni ſine violentia fieri poteſt: vt de abũdantia ⁊ deli
tijs ad famẽ ⁊ ſitim: ad abſtinẽtiã ⁊ crucẽ tranſeat: vt ſomno
priꝰ atq₃ ocio amicã carnẽ cõtritione vigilijſq₃ cõficiat. Nõ
inq̃ ſine violẽtia fieri põt: vt vnuſquiſq₃ iracũdiã patientia:
ſupbiã humilitate cõmutet: amore paupertatis diuitiarũ ac
ſufficiẽtie affluẽtiã ſuperet: vinolẽtiã ſobrietate: luxuriã ca
ſtitate cõdẽnet: ⁊ homo ſubito in virũ tranſformet̃ pfectũ: et
quodãmodo alter reddat̃ ex altero: ac ſic a talibꝰ p violẽtiã
G regnũ celeſte diripit̃. Duo aũt ſunt abſtinẽtie ⁊ crucis gene-
ra: vnũ corporale: aliud ſpiritale. Vnũ a potu atq₃ epulis tẽ
perare appetitũ gule: a delectationibꝰ / ⁊ molliſſimis ſuaui-
tatibꝰ coercere: ab his que p tactũ ⁊ guſtũ viſumq₃ decipiũt
ſenſum viriliter reuocare: ac violẽter abſtrahere. Alterũ ab-
ſtinẽtie: ⁊ crucis genꝰ eſt p̃cioſius atq₃ ſublimiꝰ: motꝰ animi
regere: ⁊ pturbationes illiꝰ modeſtie trãquillitate placare:
ire ac ſupbie ĩpetus q̃ſi ferã beſtiã refrenare: litigare q̃tidie
cõtra vitia ſua: increpare ſe q̃dã cẽſura auſteritatis ⁊ vtutis:
et rixã quodãmodo cũ hoĩe interiore cõſerere. Precioſa in
cõſpectu dei ⁊ glĩoſa crux: cogitationes malas in poteſtatẽ
redigere: volũtates pprias abnegare: eaſq₃ interiori exami
natione diſcutere: ⁊ regẽtis ĩperio ſubiugare. A ſmone atq₃
opere quo aĩa ledit̃ tanq̃ a cibis noxijs abſtinere: et ſenſum
ab his q̃ ɔ̃ria ſũt ſpiritali tẽperãtia ſobriũ cuſtodire. Hec q̃
facit: prupto paſſionis muro: violẽter ad celoꝝ regna cõſcẽ-
dit. Vim itaq₃ ſibi factura eſt aĩa: vt palmã laborũ quã ſibi
ſubtrahi multis inimicis aduerſantibꝰ ſentit: viribꝰ ɔtẽdat
eripere. Neceſſe ḡ eſt cũ ſũmo labore ex h̃ mũdo rapere pal
mam ſalutis: ⁊ q̃ſi excũbantibꝰ et circũiectis hoſtibꝰ obſeſ-
ſos puigili intẽtione fructꝰ decerpere: ⁊ predã a theſauro vi
H te velut de medio abreptã ſeculi huiꝰ incẽdio reportare. Eſt
et aliud direptionis genꝰ: q̃ñ alijs pmiſſa et oblata diripi-
mus. Saluator ad hoc vel maxime ſuſcepta ĩcarnatione de-
ſcenderat: vt iudeorũ populũ iuſtificaret: ſicut ipſe in euãge
Mat.xv. lio loquit̃. Nõ ſum (inq̃t) miſſus niſi ad oues q̃ perierũt do-
mus iſrael. Sed ⁊ diſcipuli ita incredulã ſynagoge plebem
Act.xiij. coarguebãt. Vobis (inquiũt) priꝰ oportuerat verbũ dei lo-
qui: ſed q₂ vos ĩdignos iudicaſtis eterne vite: ecce cõuerti-
mur ad gẽtes. Ergo cũ iudei munera ſibi parata reſpuerẽt:
publicani ⁊ pctõres ex gẽtibꝰ crediderũt: ac ſic rapit eccl'ia
ſynagoge regnũ. Regnũ eni noſtrũ xp̃s eſt. Rapimus itaq₃
eũ: cũ a iudeis occidit̃: ſepelit̃ a nobis. Rapimus itaq₃ eũ il-
Matthei xxviij. lis dormiẽtibꝰ: ſicut ipſi in euãgelio cõfitent̃. Dicite (inq̃t)
q₂ diſcipuli eiꝰ nocte venerũt: ⁊ furati ſunt eũ nobis dormi-
entibꝰ. Surgat ḡ q̃ dormit: ne forte xp̃m p negligẽtiã reſolu
tus amittat: dũ mẽs eiꝰ in infidelitate ⁊ in corpore dormitat
Rapit̃ itaq₃ regnũ celoꝝ: dũ negat̃ a domeſticis: ⁊ a gẽtibꝰ
adorat̃. Rapit̃ cũ alijs ad ſalutẽ mittit̃ ab alijs ĩuenit̃. Cum
eni ſui eũ recuſant: ſuſcipiunt alieni. Inſectant̃ pprij: cõple
ctũtur inimici: Q̃ñ hereditatẽ ciuis reſpuit: peregrinꝰ inua-
dit. Filiꝰ repudiat: ſeruꝰ recognoſcit. Adhuc et alio ordine:
regnũ celoꝝ vim patit̃: q̃ñ illud hoĩes acquirũt qđ angeli p-
diderũt: q̃ñ illuc adoptati humiles aſcẽdũt: vnde ſupbi inco
le ceciderũt. Ergo cũ inter tãtos ludos: ĩter tãtos latrones
et inuiſibiles ĩſidiatores viuamꝰ: quibꝰ tãdẽ viribꝰ celorũ
regna capiemꝰ? Quis inq̃ niſi obediẽdo doctoribꝰ: ⁊ vitijs
et iniuſtitijs ex cupiditate naſcentibꝰ reſiſtẽdo: deflẽdo pec
cata / et ea ieiunijs atq₃ elemoſynis redimendo?

¶ In eodẽ feſto. Sermo.ij. In quo oſtẽdit qualiter Johãnis natiuitas xp̃i cõparat̃ natiuitati.

Ser.xxi. A Luce.j.

Natalẽ ſancti Johãnis fr̃es kmĩ hodie celebramꝰ
qđ nulli vnq̃ ſctõꝝ legimꝰ fuiſſe cõceſſum. Soliꝰ
eni dñi ⁊ beati iohãnis dies natiuitatis in vniuer
ſo mũdo celebrat̃ ⁊ colit̃. Illũ eni ſterilis peperit:
illũ vgo cõcepit. In eliſabeth ſterilitas vincit̃: in beata ma-
ria cõceptionis cõſuetudo mutat̃. Eliſabeth virũ cognoſcẽ
do filiũ genuit: maria angelo credidit et cõcepit. Hoĩem cõ-
cepit eliſabeth: hoĩem ⁊ maria. Sed eliſabeth ſolũ hominẽ:
maria deũ et hoĩem. Quid ſibi ḡ vult iohes? Vnde iterpoſi
tus? vnde pmiſſus? Magnꝰ igit̃ Johãnes: cuiꝰ magnitudi
ni etiã ſaluator teſtimoniũ phibet dicẽs. Nõ ſurrexit iter na Mat.xj.
tos mulierũ maior iohãne baptiſta. Precellit ceteros: emi-
net vniuerſis. Antecellit pphetas: ſupgredit̃ patriarchas:
et q̃ſq₃ de muliere natꝰ eſt inferior eſt iohãne. Dicit fortaſſe B
aliq̃s. Si inter natos mulierũ iohãnes maior eſt: maior eſt
ſaluatore. Abſit. Johãnes eni natꝰ mulieris: xp̃s aũt virgi-
nis natꝰ eſt. Ille corruptibilis vteri ſinibus effuſus eſt: iſte
impollute vginis flore pgenitꝰ. Ideo aũt cũ iohãnis natiui
tate dñi generatio deputat̃: ne dñs extra vitatẽ videat̃ cõdi
tionis humane ſi cõparet̃ hoĩbus. Johãnes pmiſſus eſt ãte
deũ. Tãta in illo excellẽtia erat: tãta gratia vt ipſe putatꝰ ſit
chriſtꝰ. Quid ḡ dixit de xp̃o? Nos oẽs de plenitudine eius Joh.j.
accepimꝰ. Quid ḡ nos? Omnes pphete: patriarche: apoſtoli
quotquot ſcti: et ante incarnationẽ pmiſſi: vel ab incarnato
miſſi: oẽs nos de plenitudine eiꝰ accepimꝰ. Nos vaſa ſumꝰ:
ille fons eſt. Si ḡ intelligimus myſteriũ fratres mei: Johes C
homo eſt: chriſtꝰ deꝰ eſt. Humiliet̃ hõ vt exaltet̃ deꝰ: ſcđm il
lud qđ de dño ipſe iohannes dixit. Illũ oportet creſcere: me Joh.iij.
autẽ minui. Vt humiliaret̃ hõ: hodie natꝰ eſt iohãnes: quo
incipiũt decreſcere dies. Vt exaltet̃ deꝰ eo die natꝰ eſt xp̃s:
quo incipiũt creſcere dies. Magnũ ſacramẽtũ fratres cha-
riſſimi. Ideo celebramꝰ natalẽ iohãnis ſicut et xp̃i: q₂ ⁊ ipſa
natiuitas plena eſt myſterio. Quo myſterio niſi hũilitatis no
ſtre: ſicut natiuitas xp̃i plena eſt myſterio altitudinis nr̃e?
Ergo in hoĩe minuamur vt in deo creſcamꝰ. In nobis humi
liemur: vt in illo exaltemur. Humiliet̃ hũana p̃ſumptio: vt
creſcat diuina miſeratio. Nã huiꝰ rei ſacramentũ etiã in paſ
ſionibꝰ amboꝝ ĩpletũ eſt. Vt minuat̃ homo: caput iohãnis Mat.xiiij.
abſcidit̃: vt exaltet̃ deꝰ: chriſtꝰ in ligno ſuſpẽdit̃. Quare aũt Matthei
beatũ iohãnẽ dñs ⁊ ſaluator nr̃ lucernã eſſe dixerit: et quare xxvij.
eũ mitti ante ſe voluerit: breuiter ſi iubetis charitatis veſtre D
auribꝰ intimabo. Premiſſus eſt eni velut vox ante vbũ: lu-
cerna ante ſolẽ: p̃co ante iudicẽ: ſeruꝰ ante dñm: amicꝰ ante
ſpõſum. Et q₂ vniuerſum mũdũ pctõꝝ tenebre ⁊ nox infideli
tatis oppreſſerãt: ⁊ ſolẽ iuſtitie aſpicere nõ valebãt: beatꝰ io
hãnes q̃ſi lucerna pmittit̃: vt cordis oculi q̃ lippitudine ini-
quitatis oppreſſi fuerãt: magnũ et verũ lumen videre nõ po
terãt: ad lumen lucerne primũ q̃ſi tenuem ſplẽdorem videre
cõſueſcerent: vt paulatim pctõꝝ nubilo remoto: ⁊ ĩfidelitatis
humore digeſto: adueniente xp̃o ab illo celeſti lumine letifi-
cari poſſent potiꝰ q̃ retorqueri. Sicut eni lippiẽtes oculos
ad videndũ puocas: ſi exiguũ ſplẽdorẽ lucerne oſtẽderis: ⁊
ampliꝰ crucias ſi lumẽ magnũ ingeſſeris: ita dñs ⁊ ſaluator
noſter q̃ eſt lumen verũ: niſi priꝰ btm̃ iohem velut lucernam
pmitteret: claritatẽ eiꝰ totꝰ mũdus ſuſtinere non poſſet. Lo- E
quat̃ iohãnes et dicat. Ego vox clamantis in deſerto. Vox Mat.iij.
erat: q₂ vbi dei ſpũ replebat̃. Sicut ſmo vocis quodãmodo
miniſterio ac vehiculo ad audientẽ a loquẽte trãſmittit̃: ita
iohãnes xp̃m ſonans vbi erat miniſter et portitor. Sanctus
inq̃ iohãnes typũ in ſe legis q̃ xp̃m lõge per ſigna ⁊ indicia
mõſtrabat oſtendit: ⁊ ideo miſit ad xp̃m duos de diſcipulis Mat.xj.
ſuis. Iſti duo diſcipuli a iohãne ad xp̃m miſſi: forte duo po
puli ſunt: quorũ vnꝰ ex iudeis credidit: alter ex gentibꝰ. Jo
hannes dirigit ad xp̃m: lex mittit ad grãm: ⁊ p euãgelij fidẽ
veterẽ deſiderat aſtrui veritatẽ. Nos ḡ fratres dilectiſſimi F
vt tã ſctãm feſtiuitatẽ nõ ſolũ corporali ſed etiã ſpiritali cuꝫ
gaudio celebrare poſſimꝰ: ſcđm vires nr̃as ad dãdas elemo
ſynas et ad tenẽdã cũ oĩbus pacẽ noſtros animos pparemꝰ
et ab omĩ ſcurrilitate vel turpiloquio nõ ſolũ noſmetipſos: ſꝫ
et oẽm familiã noſtrã: ⁊ vniuerſos ad nos ptinẽtes p amore
dei / ⁊ zelo ſancte diſcipline phibere totis viribꝰ laboremꝰ:
nec pmittamꝰ ſolẽnitatẽ ſctãm cãtica luxurioſa pferẽdo pol
luere. Tũc eni p nobis ſanctꝰ iohãnes quicq̃d petierimꝰ po
terit obtinere: ſi nos feſtiuitatem ſuã pacificos: ſobrios: ca-
ſtos: abſq₃ vllo turpiloquio cognouerit celebrare. Hec ḡ fra
tres chariſſimi p paterna ſollicitudine ſuggero: nã deo ppi
tio ita de veſtra deuotione ɔfido: q̃ nõ ſolũ vos ipſos ſed etiã
oẽs q̃ ad vos ptinẽt cũ omĩ honeſtate caſtos ſobrioſq₃ cõſer-
uetis. Vnde deo grãs agens ſupplico: vt q̃ vobis dedit ea q̃
ſancta ſunt fideliter incipere: concedat vobis felicẽ perſeue
rantiã cuſtodire: qui cũ patre et ſpirituſancto viuit ⁊ regnat.

¶ In eodẽ feſto. Sermo.iij. In quo parentum Johannis laus oſtenditur.

Ser.xxij. A Urum de terra eligere ꝗ nouerũt: vbi diuitẽ ſen-
ſerũt venã: ibi quicꝗd artis eſt: quicꝗd laboris im
pendũt. Et nos fratres qꝛ in ſancto zacharia cele-
ſtem vidimꝰ latere theſaurũ: in ipſo totũ qḋ ſermo
nis eſt noſtri: qḋ veſtri auditꝰ eſt occupamꝰ quatenꝰ ꝯmune
Luce.j. lucrũ ſit: qḋ fuerit cõmuni labore acꝗſitũ. Fuit (inꝗt) in die
bus herodis regis iudee: ſacerdos quidã noĩe zacharias et
vxor ei de filiabꝰ aaron: et nomen eiꝰ eliſabeth. Et erãt (in-
quit) ambo iuſti ante deũ: incedẽtes in oĩbus mãdatis et iu
ſtificationibꝰ dñi ſine querela. Beati igiẗ fratres quos in ſe
culo iſto aliqua culpa nõ ꝑcutit: nullũ vulnerat crimen. Bea
ti plane iſti quos vlla nõ potuit aliqñ tangere querela. Ince
dentes (inꝗt) in oĩbus mãdatis et iuſtificationibꝰ dñi ſine
querela. Si pueritia: ſi adoleſcẽtia: ſi iuuentus eorũ extitit
ſine ꝗrela vbi tñ maxime ſolet eſſe ꝗrela: ꝗlis eſſe potuit eoꝝ
B ſenectus? Si tale fuit initiũ: qualis eſſe potuit finis? Et non
erat (inꝗt) illis filius: eo ꝙ eſſet eliſabeth ſterilis. Nõ dixit:
non erãt illis filij: ſed nõ erat illis filiꝰ: qꝛ ſingularis futurus
Mat.xj. erat: ꝗ erat de talibus naſciturꝰ. Audi dñm dicentẽ. Non eſt
maior inter natos mulierũ iohãne baptiſta. Eo ꝙ eſſet eliſa
beth ſterilis. Erat quidẽ ſterilis corpore: ſed fecũda virtuti
bus? Tarda ſoboli: ſed nõ tarda deo. Nõ germine clauſa ſed
tẽpore: nõ negata pignoribꝰ: ſed ſeruata myſterio. Fres eli-
ſabeth ſancte partꝰ nõ ablatꝰ eſt: ſed dilatꝰ: donec trãſiret tẽ
pus carnis: paſſio corꝑis: cõiugij neceſſitas: voluptatis cãu
ſa: cupiditatis ſenſus: et totũ qḋ humanũ cõfundit: grauat:
onerat ꝯſcientiã. Mũdabaẗ enĩ lõgo tpe ſacrificij domꝰ: ſan
ctitatꝭ hoſpitiũ metatũ metatoris xp̄i: angeli domiciliũ: au-
j.Cor.iij. la ſpũſſancti: dei tẽplũ. Dei tẽplũ eſtis (inꝗt) apl's et ſpiritꝰ
dei habitat in vobis. Deniꝗ vbi tota corporis ſedata eſt ꝗre
la: ⁊ in toto facti ſunt ſine ꝗrela: vox ſterilitatis fugit: reuiui
ſcit ſenectus: fides cõcipit: parit caſtitas: naſciẗ maior hoĩe:
par angelis: tuba celi: ꝑco xp̄i: archanũ patris: filij nũciꝰ: ſi-
gnifer ſupni regis: peccatorũ venia: iudeoꝝ correctio: voca
tio gentiũ: ⁊ (vt ꝓprie dicã) legis ⁊ gratie fibula ꝗ diploidẽ
C ſummi ſacerdotis ſctõ patri iũgebat in corpore. Euãgeliſta
ergo ꝟtutes pr̄is / matriſꝗ deſcribit: vt generantiũ meritis
dignitas germinis noſcereẗ: ⁊ ꝓbareẗ maior hoĩe ꝗ ortu ſuo
excedebat leges natiuitatꝭ humane. Sed ſi ꝓceſſurus eſt iã
naſcaẗ Iohãnes: qꝛ inſtat natiuitas xp̄i. Surgat nobis luci
fer qꝛ iubar veri ſolis erũpit: et vociferet ꝑco qꝛ adeſt iudex.
Et qꝛ ꝓceſſurꝰ eſt deꝰ: angelus precedat. Uerũ qꝛ qḋ ſupra
hoĩem eſt: hõ referre nõ ſufficit: ꝟtutẽ naſcẽtis angeli: ange
Luce.j. lus iã loquaẗ. Dixit (inꝗt) angelꝰ ad zachariã. Ne timuerꝭ
zacharia: exaudita eſt enim obſecratio tua: ⁊ eliſabeth vxor
tua pariet tibi filiũ: et vocabis nomẽ eiꝰ iohannẽ: et erit gau
dium tibi et exultatio: et multi in natiuitate eius gaudebũt.
Erit enĩ magnꝰ corã dño. Uinũ et ſicerã nõ bibet: et ſpiritu
ſancto replebiẗ adhuc ex vtero matris ſue: ⁊ multos filiorũ
iſrael ꝯuertet ad dñm deũ ipſorũ. Et ipſe ꝑcedet ante illũ in
ſpũ ⁊ ꝟtute helie cõuertere corda patrũ in filios: et incredu-
D los ad prudẽtiã iuſtoꝝ: parare dño plebẽ ꝑfectã. Uacat hic
fratres magnꝰ ſermo: ſilet ꝑdicatio tractatoris. Qñ euãgeli
co ꝑconio iohãnis gloria ꝑdicaẗ: virtꝰ inſonuit: laus collau-
datur: nec eſt qḋ illi iã adijciat homo cui deꝰ cõtulit totum.
Spiritu (inꝗt) ſctõ replebiẗ adhuc ex vtero matris ſue. Ui-
detis fratres quẽadmodũ iohãnes ante ꝑuenit ad celũ ꝙ tã
geret terrã. Ante accepit diuinũ ſpiritũ ꝙ humanũ. Ante ſu-
ſcepit diuina munera ꝙ humana corporis mẽbra. Añ cepit
viuere deo ꝙ ſibi. Immo ante vixit ille dño ꝙ deus viueret
Gal.ij. illi: iuxta illud apl'i. Iam non ego viuo: ſed viuit in me xp̄s.
Sexto (inꝗt) mẽſe: ſue matris exultat in vtero: ⁊ in vtero vir
ginis veniſſe nũciat xp̄m. Feruens nũcius: qui ante geſtiuit
nũciare ꝙ viuere. Impatiẽs dux ꝗ anteꝙ ꝑueniret ad cor-
pus ꝑuenit ad regẽ. Ante rapuit arma ꝙ mẽbra. Añ aciem
petit ꝙ lucẽ. Et vt vinceret mundũ: vicit ante naturã. Ipſe
enĩ ſine viſceribꝰ viſcera mr̄is exſuſcitat: et qꝛ tardabat cor-
pus: ſolo ſpũ iplet euãgelizãtis officiũ. Quid dicã fratres?
Iohãnes anteꝙ xp̄m ꝑcederet ſeipſum ꝑceſſit. Patris: ma
tris: filij corda vnꝰ atꝙ idẽ implet ſpũſſanctꝰ: vt vno ſancti-
tatis organo reſonet natiuitatis dñice cantilena.

**In eodẽ feſto. Sermo. iiij. In quo dicit ꝙ io
hannis natiuitas potius celebreẗ ꝙ cuiuſlibet
apoſtoli: vel martyris: vel ꝓphete: aut pr̄iarche:**

Ser.xxiij. A Ici hodierne ſolẽnitas: ſolennẽ deſiderat tãta ex
pectatione ſermonem. Ergo adiuuãte dño: mini-
ſtrabimꝰ vobis qḋ dederit: recolẽtes et aĩo tenen
tes nr̄i officiũ ſeruitutis: vt loꝗmur nõ tanꝙ ma-
giſtri: ſed tãꝙ miniſtri: nõ diſcipulis ſed codiſcipulis: qꝛ nec
ſeruis ſed cõſeruis. Magiſter autẽ vnꝰ nobis: cuiꝰ ſchola in
terra eſt: ⁊ cathedra in celo. Cuiꝰ ꝑcurſor iohãnes eſt natus:
cuiꝰ natiuitatis dies hodiernꝰ tradiẗ: hodie celebraẗ. Hoc
maiorũ traditione ſuſcepimꝰ: ꝟ ad poſteros imitãda deuo-
tione trãſmittimꝰ. Iohãnis ḡ nõ euãgeliſte: ſed baptiſte na-
B talẽ hodie celebramꝰ. Qua ꝑma repoſita: occurrit ꝗſtio nõ
pretereũda: ꝗre natalẽ quo eſt natꝰ ex vtero iohãnes potius
celebramꝰ: ꝙ cuiuſlibet apl'i: vel martyris: vel ꝓphete: vel
pr̄iarche? Si iterrogemur: ꝗd rñdebimꝰ? Qṫũ mihi videẗ
ꝙtũ mearũ viriũ mediocritati occurrit: eſt cauſa hec. Diſci-
puli dñi nati ſũt: ⁊ ꝑ etatꝭ acceſſum ad annos capaciores per
ducti: in diſcipulatũ aſſũpti ſũt. Illorũ poſtea fides dño ad
heſit: ſed nulliꝰ illorũ natiuitas dño militauit. Recordemur
⁊ ꝓphetas: recolamꝰ pr̄iarchas: nati ſũt hoĩes: etatis acceſ
ſu pleni ſpũſctõ: xp̄m ꝓphetauerũt. Nati ſũt vt poſtea ꝓphe
tarẽt. Iohãnis aũt dñm xp̄m ipſa natiuitas ꝓphetauit: quẽ
C cõceptũ ex vtero ſalutauit. Iſta vt potuimꝰ ſoluta ꝗſtione:
alterã aggrediamur ꝓ viribꝰ ꝗs dederit dñs. Occurrit enĩ
alia ꝗſtio aliquãto vt mihi videẗ obſcurior: et ad ꝑſcrutãdũ
laborioſior: in ꝗ me multũ adiuuabit veſtra intẽtio: ⁊ ꝓ mea
exiguitate ad dñm dep̄catio. Iohes iſte tãta excellens gr̄a:
vt quẽadmodũ dictũ eſt: dñm etiã ex vtero ſalutaret: nondũ
loquẽdo: ſed exultãdo: cuiꝰ gr̄a in deũ iã tũc erat aperta: qñ
eiꝰ caro in carne erat excluſa. Hic ḡ iohãnes nõ iueniẗ inter
diſcipulos dñi: ſed iueniẗ potiꝰ diſcipulos habuiſſe cũ dño
Quid eſt h? Quis eſt iſte hõ? Homo tñ. Quis hõ tãtꝰ? ꝙtꝰ
tãtus hõ? Cũ nõ ſequebaẗ inter diſcipulos dñm: ⁊ ſeꝗbãtur
eũ diſcipuli. Abſit vt dicã ꝯ dñm: ſed tñ ꝗſi extra dñz. Diſci
pulos habebat xp̄s: diſcipulos habebat iohãnes. Docebat
xp̄s: docebat iohãnes. Quid iã dicã? Baptizabat iohãnes:
baptizabat xp̄s. Plus hic ꝟ baptiſmo dico: a iohãne bapti-
zatus eſt xp̄s. Ubi ſũt ꝗ de miniſterio baptiſmi: arrogãtia
tumide animoſitatis inflanẗ? Ubi ſũt voces carẽtes hũilita
te: elate ſupbia: ego baptizo: ego baptizo? Quid dixiſſes: ſi
D xp̄m baptizare meruiſſes? Magna iã ꝙtũ aduertit ſãctitas
vr̄a: apparere ⁊ eminere cauſa cepit: ꝗ fuerat xp̄s a pr̄e mit-
tẽdus: et iohes a pr̄e ꝑmittẽdus. Prior miſſus eſt iohes: ſꝫ
ſicut ab obſequentibꝰ antecediẗ iudex. Poſterior hõ creatꝰ
eſt xp̄s: ſed iohãnẽ creauit deꝰ xp̄s. Erat igiẗ iohãnes hõ ꝑ-
fectus ꝗdẽ: ⁊ cuiꝰ tãta gr̄a ꝯmẽdata eſt: vt ipſe de illo dñs di
Mat.xj. ceret. In natis mulieꝝ nemo exurrexit maior iohãne bapti-
ſta. Iſte ḡ tã magnus: agnoſcit dñm in paruo magnũ: agno-
ſcit homo eũ ꝗ venerat homo deꝰ. Si enĩ in natis mulierũ: h
eſt in hoĩbus nemo exurrexit maior iohãne baptiſta: quiſꝗs
iohãne plus eſt: nõ tñ hõ ſed et deꝰ eſt. Debuit ḡ tãtus iſte ⁊
diſcipulos ꝓprios habere: et cũ diſcipulis ſuis magiſtrum
oĩum xp̄m cognoſcere. Qḋ enĩ eſt maius teſtimoniũ verita-
tis: ꝙ ſe humiliando eũ agnoſcere: cui emulãdo potuit inui-
dere? Putari xp̄s potuit et noluit: exiſtimari xp̄s potuit et
Lucc.iij. noluit. Dixerũt homines cũ fallerẽtur in eo. Nũ forte hic eſt
chriſtꝰ? Reſpõdit ille qḋ non erat: vt maneret qḋ erat. Inde
quippe adam lapſus ꝑdidit qḋ erat: quia qḋ nõ erat vſurpa-
uit. Recolebat hoc iſte magnꝰ: ſed in paruo chriſto minimꝰ.
Nouerat hoc: recolebat hoc et tenebat: qꝛ recipere qḋ perdi
E derat cogitabat. Homo ergo iſte vt dixi magnus iohãnes:
cui dñs tale perhibuit teſtimoniũ: quem ſic veritas cõmen-
Mat.xj. dauit vt diceret. In natis mulierum nõ exurrexit maior io-
hanne baptiſta: potuit credi chriſtus: imo iam ab eis ꝗ eius
magnitudinis gratia fallebãtur credebaẗ chriſtus: et in illo
morerẽtur niſi ab illo cõfitente corrigerẽtur. Reſpõdit ergo
Joh.j. putãtibus et ait. Nõ ſum ego chriſtꝰ. Tanꝙ diceret. Certe
in honorẽ meum ita fallimini: et certe mihi hoc putãdo ma-
gnam additis laudẽ: ſed debeo cognoſcere: vt vobis erranti
bus ille poſſit ignoſcere. Si enim qḋ nõ erat fallaciter puta-
retur: ab illo qui erat veraciter amputareẗ. Premiſſus eſt er
go iohannes: vt dñm humilem baptizaret. Baptizari enim
dominus propter humilitatem voluit: non propter iniquita
F tem. Dominꝰ chriſtus quare eſt baptizatus? Dominus chri

ſtus dei filius vnigenitus: quare eſt baptizatꝰ? Inueni qua
re eſt natus: et inuenies quare ſit baptizatus. Ibi quippe in
uenies humilitatis viam quã pede ſuperbo non capis. Quã
niſi humili pede calcaueris: ad celſitudinẽ quo ducit puenī
re non poteris. Baptizatus eſt ꝓpter te: qui deſcendit ꝓpter
Phil.ij. te. Vide quãtus factus ſit tãtillus. Qui cũ in forma dei eẽt:
non rapinã arbitratꝰ eſt eſſe equalis deo. Non eñi erat rapi-
na: ſed erat nature eq̃litas filij cũ patre. Johannes ſi ſe chri-
ſtum putari vellet: illi rapina eſſet. Nõ ergo rapinã arbitra-
tus eſt eſſe equalis deo. Erat eñi ⁊ ſine rapina: erat coeternꝰ
ab eterno natus erat. Tamẽ ſemetipm̃ exinaniuit formã ſer-
ui accipiẽs: hoc eſt formã hoĩs. Qui cũ in forma dei eſſet: nõ
formã dei accepit: ſed cũ in forma dei eſſet: ſemetipm̃ exina-
niuit. Suſcepit qḋ nõ erat: ita vt non [illegible]deret qḋ erat. Manẽs
deus hoĩem aſſumpſit. Formã ſerui accepit ⁊ factus deꝰ ho-
G mo: a quo factꝰ eſt hõ. Vide ergo que maieſtas / q̃ poteſtas /
que ſublimitas / que cũ patre equalitas. Venit ꝓpter nos ad
indumentũ forme: et intellige illã a magiſtro tante humilita
tis viam: qm̃ plus eſt ꝙ voluit hõ fieri q̃ꝫ ꝙ voluit ab hoĩe ba
ptizari. Baptizat ergo inq̃ꝫ iohãnes chriſtũ: ſeruus dominũ
Joh.j. vox verbũ. Memẽtote eñi. Ego ſum vox clamãtis in deſer-
to: ⁊ memẽtote: qꝛ verbũ caro factũ eſt: ⁊ habitauit in nobis.
Baptizat ergo inq̃ꝫ iohãnes chriſtũ: ſeruꝰ dñm: vox verbũ:
creatura creatorẽ / lucerna ſolem: ſed ſolẽ qui fecit hunc ſolẽ:
Malach. iiij. ſolẽ de quo dictũ eſt. Ortus eſt mihi ſol iuſticie: ⁊ ſanitas in
pẽnis eius. De quo impij ſero penitẽtes: in fine dicturi ſunt.
Sapie.v. Quid nobis profuit ſupbia: aut quid diuitiarũ iactantia con
tulit nobis? Tranſierũt illa oĩa tanq̃ꝫ vmbra: et cũ vmbris q̃
ſecuti ſunt vmbras. Ergo inquiũt. Errauimꝰ a via veritatis:
et iuſticie lumẽ non luxit nobis: ⁊ ſol intelligẽtie nõ eſt ortus
nobis. Illis nõ eſt ortus chriſtus: a quibꝰ nõ eſt agnitꝰ xp̄s.
Sol ille iuſticie / ſine nube / ſine nocte. Ipſe nõ oritur malis /
non orit̃ impijs / non orit̃ infidelibꝰ. Nam ſolẽ iſtum de celo
Mat.v. corporeũ: quotidie facit oriri ſuper bonos et malos. Bapti-
zauit ergo vt dixi creatura creatorẽ: lucerna ſolẽ: ⁊ non ſe ex-
tulit baptizator: ſed ſubdidit baptizando.

¶ Item in eodẽ feſto. Homelia de eo qḋ ſcriptũ
Luce.j. eſt in euangelio ſm Lucã. Heliſabet impletũ eſt
tempus pariẽdi ⁊c̃. que habetur de queſtionibꝰ
euangeliorum. lib.j.ca.ij. Et.lib.ij.ca.j.

¶ In vigilia Petri ⁊ pauli apoſtoloꝝ: de eo qḋ
Joh.xxj. ſcriptũ eſt in euãgelio ſm Johãnẽ. Simon iohã
nis diligis me plus his. Sermo.j. In quo dicit
ꝙ petrus ideo factus eſt timidus negator qꝛ erat
audax preſumptor.

Sermo. xxiiij. A Apoſtolum petrũ primũ omniũ apoſtoloꝝ memi-
niſtis in dñi paſſione fuiſſe turbatũ. Fuit eñi priꝰ
audax pſumptor: ⁊ poſtea factꝰ eſt timidus nega
tor. Promiſerat ſe pro dño moriturũ: cũ prius ꝑ
Mat.xxvj illo eſſet dñs moriturus. Quãdo ergo dicebat. Tecũ paratꝰ
Joh.xiij. ſum vſq̃ꝫ ad mortẽ ire. Et aĩam meã ꝓ me ponã. Reſpõdit ei
dñs. Animã tuã pro te pones. Amen dico tibi priuſq̃ꝫ gallus
cantet ter me negabis. Ventũ eſt ad horaꝫ. Et quia deꝰ erat
Pſ.cxv. chriſtus: hõ autẽ petrus: ĩpleta ẽ ſcriptura. Ego dixi ĩ pauo
Rom.iij. re meo: oĩs hõ mendax. Dixit autẽ apl's. Eſt autem deꝰ verax: oĩs
B autẽ hõ mẽdax. Verax xp̄s: mẽdax petrus? Modo q̃dẽ iter
Joh.xxj. rogat eũ dñs: ſicut audiſtis cũ euãgeliũ legeret̃: ⁊ dicit ei. Si
mon iohãnis diligis me plus his? Rñdit ille ⁊ dixit. Dñe tu
ſcis qꝛ amo te. Et iterũ dñs h̃ iterrogauit: ⁊ tertio h̃ interro-
gauit. Et reſpõdẽti dilectionẽ: ꝯmẽdauit gregẽ. Per ſingu
la enim dicebat dñs petro ieſus dicẽti. Amo te: paſce agnos
meos: paſce ouiculas meas. In vno petro figurabat̃ vnitas
omniũ paſtoꝝ: ſed bonoꝝ q̃ ſciãt oues chriſti paſcere xp̄o nõ
ſibi. Nũquid mõ petrus mẽdax erat: aut amare ſe dñm men
daciter reſpõdebat? Veraciter h̃ rñdebat / h̃ eñi reſpõdebat
qḋ in corde ſuo videbat. Quãdo autẽ dixerat. Animã meã ꝓ
te ponã: de futuris voluit pſumere viribꝰ. Oĩs autẽ hõ q̃lis
ſit tunc cũ loquit̃ forte ſcit: q̃lis craſtino futurꝰ ſit q̃s ſcit? Re
uocabat ẽ oculos ſuos ad cor ſuuꝫ petrus qñ interrogabat̃ a
dño: et fidẽs reſpõdebat qḋ ſibi videbat̃. Etiã dñe: tu ſcis qꝛ
amo te. Qḋ tibi dico: tu ſcis qḋ hic video ĩ corde meo: vides

et tu. Nõ auſus ẽ tñ dicere qḋ dñs iterrogauerat. Nõ eñi ſim C
pliciter dñs dixerat. Diligis me: ſꝫ addiderat: Plus his di
ligis me: id eſt plus me diligis q̃ꝫ iſti: de alijs diſcipulis: ille
nõ potuit dicere niſi amo te: nõ auſus ẽ dicere plus his. No-
luit iteꝝ eſſe mẽdax. Sufficeret ei teſtimoniũ ꝑhibere cordi
ſuo / nõ debuit eẽ iudex cordis alieni. Verax ẽ petrus: an ve
rax in petro xp̄s? Quãdo aũt voluit dñs ieſus chriſtus deſe-
ruit petrũ: ⁊ inuẽtus eſt hõ petrus: qñ autem placuit dño ieſu
chriſto ĩpleuit petrũ: ⁊ inuẽtus eſt petrus verax. Veracẽ pe-
trum petra fecerat. Petra eñi erat chriſtus. Et quid ei nun- j.Cor.x.
ciauit quãdo tertio reſpõdit amare ſe chriſtũ: et tertio domi D
nus petro ſuas ouiculas cõmẽdauit? Prenũciauit ei paſſio
nem ſuã. Cum eſſes inq̃t iunior cingebas te et ibas quo vole Joh.xxj.
bas: cũ autẽ ſenueris: extẽdes manus tuas ⁊ alter te cinget ⁊
feret quo tu nõ vis. Euãgeliſta nobis expoſuit quid dixerat
chriſtus. Hoc autẽ dicebat inq̃t ſignificãs qua morte clarifi
caturus eſſet deũ: id eſt quia pro xp̄o fuerat crucifigẽdus: h̃
eſt eñi extẽdes manꝰ tuas. Vbi eſt ille negator? Deinde poſt
hec ait dñs ieſus chriſtꝰ. Sequere me. Non ſic quõ prius qñ
vocauit diſcipulos. Nam et tũc dixit. Sequere me: ſed tunc
ad doctrinã: modo ad coronam. Nũquid nõ quãdo negauit
chriſtũ occidi timuit? hoc timuit pati qḋ paſſus eſt xp̄s. Sꝫ
iam timere nõ debuit. Videbat eniꝫ in carne viuentẽ quẽ vi-
derat in ligno pẽdentẽ. Reſurgẽdo chriſtus abſtulit mortis
timorẽ: ⁊ qm̃ abſtulerat mortis timorẽ: merito interrogabat
petri amorem. Ter negauerat timor: ter confeſſus eſt amor.
Trinitas negationis deſertio veritatis. Trinitas cõfeſſio-
nis: teſtimonium dilectionis.

¶ In feſto apoſtoloꝝ Petri et pauli. Sermo.j.
In q̃ dic̃ ꝙ mr̃ eccl'ia pariẽdo ñ diſcernit etates.

Filioli mei audite nos: ⁊ liberate vos. Currite pro Ser.xxv.
vobis: et nobis preſtatis ⁊ vobis. Commune erit A
gaudiũ noſtrũ: ſi vos viderimꝰ induere xp̄m. Iu
uenes ⁊ virgines / ſeniores cũ iunioribꝰ ad grãm
feſtinẽt. Mater noſtra pariẽdo nõ diſcernit etates. Ipſa ge-
nuit petrũ: ipſa parturiuit et pauluꝫ: vt ex lupo fieret agnus.
Tanq̃ꝫ ergo natꝰ eſt ſaulus: creuit et factꝰ eſt magnꝰ. Bapti-
zatus eſt a mr̃e: illuminatꝰ a deo pr̃e. Et cepit velle petrũ vi-
dere: et cũ quereret eũ velle videre: magis eũ petrus cepit ti
mere. Audiuit eñi petrus: qꝛ ſaulus eũ quereret. Noli time-
re beate petre: qꝛ ſaulus nõ te querit: ſed paulus vas electio-
nis te cupit videre. O ſancte petre bñdic patrẽ et ſuſcipe fra-
trem: ⁊ habes cũ quo potes defendere matrẽ. O beate petre
quia cõuerſus eſt ſaulus miraris: qualis es tu: erit et ipſe ta-
lis: ⁊ vnꝰ vobis erit natalis. Qui fecit ex ſaulo paulũ: ipſe fe-
cit ex ſimone petrũ. Vnus vos honorauit: vnus vos corona
uit. Mutauit perſecutorẽ / mutauit et piſcatorẽ. Et ſi te pri-
orem: tamen ambos ditauit honore vno. Veni ſancte paule:
veni ſequere petrũ: ſed docentẽ non fugientẽ. Fugiebat quã
do te neſciebat. Nam iſte beatiſſimus paulus: ſicut in lectio B
ne actuum apoſtolorũ cum recitaret̃ audiuimus: celeſti vo-
ce proſtratus eſt. Dũ fureret ad caulas in lupina rabie: ⁊ ex- Act.ix.
oſum ſibi nomẽ innocẽtis agni perſequitur: dũ querit diſcer
pere aut vexare gregem: audiuit altiſonã vocem. Saule ſau
le quid me perſequeris? Quid fruſtra inſaniſti contra nomẽ
meum: ⁊ occidiſti martyrem meũ? Olim quidem debui per-
dere te: ſed ſtephanꝰ meus orauit pro te. Et ille. Quis es do Act.vij.
mine? Et dominꝰ ad illum. Ego ſum inquit ieſus nazarenꝰ: Act.ix.
quem tu perſequeris. Caput de celo pro mẽbris clamat. In
quietatur corpus: et de celo ĩtonat chriſtus. Saule (inquit)
ſaule: quid me perſequeris? Quid eſt ꝙ rugiẽte ſaulo mugit
archanum: et contra ſeuitiã pauli militia conquerit̃ celi: niſi
vt qui non crediderat reſurgẽti: ſaltem crederet in celo ſedẽ
ti? Nam dicitur ananie. Accede ad eum: ⁊ ſigna eum chara-
ctere meo: multa enim patietur pro nomine meo. Et ille. Do
mine audiui a multis de viro hoc quia multa mala fecit ſan-
ctis tuis. Ait illi dominus. Vade: quoniã vas electionis eſt
mihi. O beate anania: merito in tiore trepidares ſi forti ma
nu nõ eſſet cui militares. Ideo proſternitur ſuperbia: vt eri-
gatur ſanctitas. Venit ergo ananias: baptizauit ſaulũ: ⁊ fe- C
cit paulum. Baptizauit lupũ: et fecit agnum: ⁊ cepimus ha
bere predicatorẽ: quem habuimꝰ perſecutorẽ. Deniq̃ꝫ cepit
predicare chriſtuꝫ: cui antea reſiſtebat: poſtea paratus pati ꝓ
eo ꝯtra quẽ antea pugnabat. Patit̃ paulꝰ: qḋ fecerat ſaulꝰ.

Saulus lapidauit: paulus lapidatꝰ eſt. Saulus chriſtianos
virgis affecit: paulus pro xp̄o quinquies quadragenas vna
minus accepit. Saulus ꝑſecutꝰ eſt eccleſiā dei: paulus ſub=
ij. Cor. xj. miſſus ē in ſporta. Saulus vinxit: paulus vinctus eſt. Et dū
ſaulus ſeuiēs querit minuere numerū chriſtianoꝝ / etiā ipſe
acceſſit ad numeꝝ confeſſorū. Et dū inferret alijs necē: ſuſce
pit ipſe pro comorte. Dū intrat lupus rapax in ſtabula pecu
dis: ſubito ⁊ ipſe factꝰ eſt ouis. Itaqꝫ quis iā deſperet de ma
gnitudine criminis / aut de humilitate generis? Nā beatiſſi
mū petrū piſcatorē: modo genibꝰ prouolutis adorat gentiū
multitudo credentiū: per dominū noſtrum ieſum chriſtū ⁊c̄.

In eodeꝫ feſto. Sermo. ij. In quo dicit ꝙ petri largitas licet petenti argentū non attulit / contulit tamen ſanitatem.

Sermo. xxvj. Notū vobis oībus eſt fratres chariſſimi et vniuer=
ſo mūdo notiſſimū ꝙ beatiſſimoꝝ petri ⁊ pauli na=
A talis ſit hodie: nec aliquā partem orbis latere po=
tuit tāta deuotio. Siquidē cū de his dicat dauid
Ps̄. xviij prophetā. In omnē terrā exiuit ſonus eorū: et in fines orbis
terre verba eorū. In omni terra mira petri virtꝰ eſt: ⁊ ī fines
orbis terre epiſtole pauli penetrauerūt. Quis em̄ nō audiuit
ꝙ primꝰ apl̄s petrus ſedēti ad ſpecioſam portā tēpli claudo:
et ex matris ſue vtero olim iam debili pedum reſtituerit fir=
mitatē: vt qđ natura minus cōtulerat: apl̄ica gr̄a repararet?
Cum eni claudus ille ſtipē rogās: aliqđ pecunie ſe ab apl̄is
Actuū. iij. crederet accepturū: ait illi apl̄s petrus. Argentū ⁊ aurum nō
habeo: ſed qđ habeo hoc tibi do. In noīe ieſu chriſti nazare=
ni ſurge et ambula. Beata plane largitas que petēti argentū
quidē non cōtulit: ſed contulit ſanitatē. Beata largitas: q̄ de
theſauris ſuis aurū non ꝓtulit: ſed ꝓtulit medicinā. Beatus
et ille claudꝰ q̄ dum ſtipē querit pecunie: diuitias incolumi=
tatis accepit. Hoc eniꝫ ab apl̄is donū meruit: qđ nullis the=
B ſauris a medicis redimere potuiſſet. Primū ergo ſignū mi=
rabile qđ beatꝰ apl̄s petrus fecit: claudo pedū reſtituēdo vt
dixīmꝰ veſtigia. Audiſtis frequenter ip̄m petrū a dn̄o petrā
Mat. xvj. nūcupatū: ſicut ait. Tu es petrus: et ſup hāc petrā edificabo
eccleſiā meā. Si ergo petrus petra eſt ſupra quā edificatur ec=
cleſia: recte priꝰ pedes ſanat: vt ſicut in eccl̄ia fidei fundamē
tum cōtinet: ita ⁊ in hoīe membroꝝ fundamēta cōfirmet. Re
cte inquā pedes chriſtiano curat: vt iā non trepidꝰ quis nec
imbecillis poſſit ſupra petrā eccleſie ſtare: ſed robuſtus ⁊ for
tis incedere. Ubi aūt pauli verba nō leguntur? Quis locus ea
Act. ix. litteris nō ſcribit / corde retinet / cōuerſatione cuſtodit? Qui
paulus a dn̄o vas electionis eſt noīatus. Bonū vas: in q̄ pre=
cioſa mādatoꝝ chriſti ꝓcepta conduntur. Bonū vas: de cuius
plenitudine ſubſtātia vite populis ſemꝑ erogatur et plenū eſt.
Optima apoſtoloꝝ noīa petra ⁊ vas neceſſaria ſūt domui ſal
uatoris. Domus em̄ petraꝝ fortitudine cōſtruitur: vtilitate va
ſis ornatur. Petra ad firmitatē ne labantur ſuſtētat ppl̄os: vas
C ad cuſtodiā ne tentētur operit chriſtianos. Exitꝰ vero eorū
de hoc ſeculo q̄ꝫ beatꝰ fuerit: nemo q̄ ignoret. Nā prima hec
in illis beatitudo eſt: ꝙ ambo vna die paſſi eſſe noſcūtur: ſcili
cet vt quos vna fides ſeruitio deuixerat: vna dies martyrio
coronaret. Deinde ip̄a paſſio licet diuerſa in ſingulis fuerit:
tamē vna referta eſt gr̄a ſanctitatiſ. Nā petrus crucē ſicut ſal
uator in exitu ꝑtulit: ⁊ dominice deuotionis ſimili morte di=
ſcerptus eſt: ſcilicet vt quē imitabatur fide: imitaretur et paſſiōe.
De pauli vero ceruice cuꝫ eam ꝑſecutor gladio ꝑcuſſiſſet: di=
citur fluxiſſe lactiſ magis vnda q̄ꝫ ſanguinis: ⁊ mirū in modū
ſanctū apoſtolū baptiſmi gratia: in ipſa nece fecit ſplendidū
potiꝰ q̄ꝫ cruentū. Que quidē res in ſancto paulo ſtupēda nō
eſt. Quid em̄ mirū ſi abūdat lacte nutritor eccleſie: ſicut ip̄e
j. Cor. iij. ad corinthios ait. Lac vobis potū dedi non eſcā? Hec ē pla=
ne repromiſſionis illa terra / quā patribꝰ noſtris ꝓmiſit deꝰ
Exo. iij. dicens. Dabo vobis terrā melle ⁊ lacte manantē. Non em̄ de
hac terra locutus eſt: que manātibus aquis cenū inuoluit lu
tumqꝫ ꝑmiſcet: ſed de illa terra pauli ⁊ ſimiliū pauli: que ſua=
uem potuꝫ diſtillat. Que em̄ pauli epiſtola nō melle dulcior:
non lacte candidior? Que epiſtole tāq̄ꝫ vbera eccleſiaꝝ po=
pulos enutriunt ad ſalutē. De ceruice ḡ apoſtoli pro ſangui=
j. Cor. xv. ne lac manauit. Legimꝰ ī ep̄la ipſiꝰ: q2 caro ⁊ ſanguis regnū
dei nō poſſidebūt. Iam igitur paulus poſſidet regnū: qđ caro
et ſanguis nō poſſunt: q̄ impedire dicūtur regnatuꝝ. Adhuc
ergo paulus in terris poſitꝰ iam in regni celeſtis ſubſtantiā
transformatur. Ideo fratres chariſſimi quotiēſcunqꝫ martyrū D
memorias celebramꝰ: pretermiſſis oībus ſeculi actibꝰ ſine
aliqua dilatione cōcurrere debemꝰ ad domū dei: reddere il=
lis honorificētiā: qui nobis ſalutē effuſione ſui ſanguinis pe
pererūt: qui tā ſacratā hoſtiā pro noſtra ꝓpitiatione dn̄o ſe
obtulerūt: preſertim cū dicat ad ſanctos ſuos oīpotens deꝰ.
Qui vos honorat me honorat: et qui vos ſpernit me ſpernit. Luce. x.
Quiſquis ḡ honorat martyres: honorat ⁊ chriſtū: ⁊ q̄ ſpernit
ſanctos: ſpernit chriſtum dominū noſtruꝫ: qui viuit ⁊c̄.

In eodem feſto. Sermo. iij. In quo oſtendit duas eſſe claues eccleſie.

Cum oēs beati apoſtoli parē gratiā apud dominū Sermo.
ſanctitatis obtineāt: neſcio quo tn̄ pacto petrus et xxvij.
paulꝰ videntur pre ceteris peculiari quadā in ſalua A
tore fidei virtute ꝓcellere. Qđ quidē ex ipſius dn̄i
iudicio poſſumꝰ approbare. Nā petro ſicut bono diſpēſatori Mat. xvj.
clauē regni celeſtis dedit: paulo tāq̄ꝫ idoneo doctori gētiū:
magiſteriū eccl̄iaſtice īſtitutiōis iniūxit. ſ. vt q̄s iſte erudie=
rit ad fidē: ille ſuſcipiat ad ſalutē: vt quoꝝ corda paulꝰ pate=
fecerit doctrina verborū: eorū aīabus petrus aperiat regna
celoꝝ. Clauē em̄ quodāmodo a xp̄o ſciētie et paulꝰ accepit. B
Clauis em̄ dicēda eſt q̄ ad fidē pectoꝝ dura reſerantur: mētiū
ſecreta pādunt: et q̄cq̄d itrinſecus tenetur clauſū: in palā rōna=
bili manifeſtatiōe ꝓducit. Clauis inquā eſt q̄ ⁊ ꝯſcientiā ad
cōfeſſionē peccati apperit: ⁊ gr̄am ad eternitatē myſterij ſalu=
taris icludit. Ambo igitur claues a dn̄o ꝑceperūt: ſcientie iſte:
ille potētie. Diuitias imortalitatiſ ille diſpēſat: ſciētie theſau
ros iſte largitur. Sunt eni theſauri ſciētie: ſicut ſcriptū eſt: in q̄ Col. ij.
ſunt oēs theſauri ſapiētie et ſciētie abſcōditi. Ergo beati pe C
trus ⁊ paulꝰ eminēt ſup vniuerſos apl̄os: et peculiari quadā
prerogatiua ꝓcellūt. Uerꝫ inter ipſos q̄s cui ꝓponatur incertū
eſt. Puto eni illos eq̄les eſſe meritis: q̄ eq̄les ſunt paſſiōe: et
ſimili eos fidei deuotiōe vixiſſe: quos ſimul videmꝰ ad mar
tyrij gloriā ꝑueniſſe. Non eni ſine cauſa putemꝰ factū ꝙ vna
die vno in loco: tyrāni vniꝰ tolerauere ſentētiā. Una die paſ= ij. q. vij.
ſi ſunt: vt ad xp̄m pariter ꝑuenirēt: vno ī loco: ne alteri roma beati.
deeſſet. Sub vno ꝑſecutore: vt equalis crudelitas vtrūq̄ꝫ cō=
ſtringeret. Dies ḡ pro merito: locꝰ ꝓ gloria: ꝑſecutor decre=
tus ē ꝓ virtute. Et in q̄ tādē loco martyriū ꝑtulerūt ſcti apl̄i? D
In vrbe roma q̄ ꝓncipatū tenebat: ⁊ caput obtinet nationū:
ſcilicet vt vbi caput ſuperſtitiōis erat: illic caput q̄eſceret ſan=
ctitatiſ: ⁊ vbi gētiliū ꝓncipes habitabāt: illic eccl̄iaꝝ morarē
tur ꝓncipes. Cuiꝰ aūt meriti ſint beatiſſimi petrus ⁊ paulus:
hinc poſſumꝰ itelligere: ꝙ cū dn̄s oriētis regionē ꝓpria illu
ſtrauerit paſſiōe: occidētis plagā ne q̄d minus eſſet: vice ſui
apl̄orū ſanguīe illumīare dignatꝰ eſt. Et licet illiꝰ paſſio no
bis ſufficiat ad ſalutē: tn̄ etiā hoꝝ martyriū nobis cōtulit ad
exēpluꝫ. Hodierna igitur die beati apl̄i ſanguinē ꝓfuderūt: ſꝫ E
videamꝰ cām q̄re iſta perpeſſi ſūt: ſcꝫ ꝙ īter cetera mirabilia
etiā ſimonē magū illuꝫ orōnibꝰ ſuis de aeris vacuo ꝓcipitij
ruina ꝓſtrauerint. Cū em̄ idē ſimō ſe xp̄m diceret: ⁊ tāq̄ꝫ fi
liū ad patrē aſſereret volādo ſe poſſe cōſcēdere: atqꝫ elatꝰ ſu=
bito magicis artibꝰ volare cepiſſet: tūc petrꝰ fixis genibꝰ ꝓ=
catꝰ eſt dn̄m: ⁊ ꝓcatiōe ſctā vicit magicā leuitatē. Prior em̄
aſcēdit ad dn̄m orō q̄ꝫ volatꝰ: ⁊ an̄ ꝑuenit iuſta petitio q̄ꝫ ini=
qua ꝓſumptio. Ante inquā petrus ī terris poſitꝰ obtinuit qđ F
rogauit: q̄ꝫ ſimō ꝑueniret ī celeſtia q̄ tēdebat. Tūc igitur petrꝰ
velut victū illū de ſublimi aere depoſuit: ⁊ quodā ꝓcipitio ī
ſaxo elidēs eiꝰ crura ꝯfregit. Et h̄ in opprobrio facti illiꝰ ē:
vt q̄ paulo ante volare tētauerat: ſubito āblare nō poſſet: ⁊ q̄
pēnas aſſūpſerat: plātas amitteꝫ. Sꝫ ne forte h̄ mirꝫ videatur
ꝙ magus iſte ꝓſente apl̄o ꝑ aereꝫ aliq̄ꝫdiu volitauerat: h̄ pa=
tientia petri fecit. Permiſit em̄ illū aliq̄ꝫdiu ſublimiꝰ aſcen=
dere: vt altiꝰ caderet. Uoluit eū in excelſum leuari a conſpe=
ctu omniū: vt ruentem illum de excelſo omniuꝫ peruiderent
oculi. Hec igitur eſt iniquitatis elatio: vt in altuꝫ ſe ferat: in
ſublime ſe erigat: ſed ſancta oratio omnē humiliat ſuperbiā:
vniuerſam deijcit vanitatem preſtante domino.

In eodē feſto. Sermo. iiij. In quo dicit ꝙ cū petrus linea caſſa laxaret in freto / chriſtus retia miſit in verbo.

Sermo. xxviij. A Piſcatoris ⁊ perſecutoris ſacratiſſimū diem gemi-
ne feſtiuitatꝭ occurſu deuotione p̄cipua hodie ce-
lebremus. Jlle quo retia euaſit ſeculi: iſte q̄ ex pre
done cōfeſſor factꝰ eſt xp̄i. Elegit ecce duos: vnū
piſcatorē: alterꝝ graſſatorē. Jllū vocat ex littore: iſtū clamat
ex itinere. Jllū acceſſit ex ponto: iſtū terret de celo. Cū igiꝛ
petrus linea caſtra laxaret in freto: xp̄s retia miſit in verbo.
Cepit chriſtꝰ: cepit ⁊ petrus. Chriſtus diſcipulū: petrus pi-
ſciculū. Et dum circūdat gentē ſquameā: ipſe venit in retia.
Preteriēs (inq̄t) ieſus vidit duos fratres: ſimonē qui diciꝛ
petrus: ⁊ andreā fratrē eiꝰ retia mittētes in mare. Erant enī
Mat. iiij. piſcatores. Quibꝰ chriſtus ſic ait. Venite inq̄t poſt me et fa-
B ciam vos fieri piſcatores hominū. At illi relictis retibꝰ: ſecu
ti ſunt eū. Stabat petrus mobilitate gurgite pēdulus: ⁊ in-
ter obſcuras aquas inquieti maris: victū quē nō habebat ar
tificio requirebat: nutabat ſup ambiguā vndā: vt poſſit inue
nire capturā. Vario fertur referturq̄ veſtigio: ſtat mobilis:
et mouebaꝛ ſtabilis. Rimatur iter ceteros marini germinis
fluctꝰ: ſub obſcura vmbra fugitiuā iſequiꝛ predā maculoſus
partes fit: ceca piſcibus in mari cuſtodia. Et dū inſidiaꝛ pe-
trus gregibꝰ equoreis piſciū in mari: ipſe in rete incidit ſal-
uatoris. Fit de predone p̄datio / de piſcatore piſcatio / de pi-
vbi ſ. rata captiuitas. Venite (inq̄t) poſt me: et faciā vos piſcato-
res hominū. At illi relictis retibꝰ ſuis ſecuti ſunt eū. Dū vel-
let petrus inani muro querēs concludere piſceꝫ: hamo verbi
chriſtus et ip̄m tenuit piſcatorē. Diſtēdebat petrus ſinu lini
voluit in ſe vacuā cortinaꝫ: ⁊ dū inſequiꝛ grauidi ſemp equo
ris prolē: captorem ſuū emptorem: ſaluatorē trahebat et tra-
hebatur. Exercebat in equore violentiā et patiebaꝛ in mēte
capturā. O aque genus pirata reptiliū: deſeruiſti artificiū
hoc quē mutaſti de piſce ad piſcem. Eſt enīꝫ chriſtus piſcis
Tobie. vj. ille qui ad tobiā aſcendit de flumine viuus: cuius iecore per
paſſionē aſſato: fugatus eſt diabolus: et per amaritudinē fel
lis afflatꝰ eſt cecus: ⁊ illuminatꝰ eſt mūdus. De piſce inquā
ad piſcē: de rete ad eccleſiā: de mari ad fonteꝫ: de captura fa
ctus eſt factura. Reliquit ergo ſalū fluctuantē: ⁊ cepit ambu
lare poſt piſcē. Similitudo artis inflāmat deſideriū audien
tis: vt qui ante capturā latebat i ſalo verbi nūc retia ſpargat
in mūdo. Tunc enī piſces induxit: nunc autē hoīes ſagenis
C ſpiritalibꝰ irretiuit. Paulus autē paruus: ſed ex paruo ma-
gnus: dū diceret ſaulus: ſyderee vocis tuba conterritꝰ: certe
Act. ix. eliſus audacia: vt ſeminet erectus in mūdo doctrinā. Saule
(inquit) ſaule q̄d me p̄ſequeris? Jbat igiꝛ ſaulus furijs iue-
ctus: duri pectoris efflabat incēdiū: ſanctorūq̄ ſanguinē ſi-
tiens: per totā iudeā alienꝰ ferebaꝛ inſania: vt chriſti mēbra
laniaret i terris. Fit vna religione crudelis: vt queſtionariꝰ:
et inocētiū per cāpos ſceleratiſſimi aggeris euacuatꝰ: vt iu-
dea que pridē ſeuierat in capite: crudelitatē exerceret in cor
pore. Acceperat enī ſaulus poteſtatē a principibꝰ ſacerdotuꝫ:
vt hoīes fidei nr̄e occideret: et germinantē fidei campū ma-
nu nefaria detrūcaret. Dū ergo portat ſaulus funereū cōtra
milites chriſti gladiū: fulmineū de celo accepit teſtimoniū.
Dum craſſat percutiꝛ: dū chriſti ſanctos p̄ſequiꝛ: violēto ra-
dio celeſtis luminis cecaꝛ. Et q̄ aduerſus deuꝫ erigebaꝛ: di-
D uina voce terribiliter ꝓſterniꝛ. Saule (inq̄t) ſaule q̄d me per
ſequeris? Caput ꝓ mēbris clamat. Jnquietaꝛ corpus: ⁊ into
nat xp̄s i celis. Saule ſaule quid me p̄ſequeris? Quid eſt q̄d
muget populus / muget archanū: ⁊ cōtra ſeuitiā pauli ꝓuin-
cia cōqueriꝛ celi: vt qui nō crediderat reſurgentē: ſaltē crede
ret i celis ſedentē: et qui defuncto apoſtoloꝝ dn̄o aſſueuerat
ex ſepulchro mēdaciū: de celo viuētꝭ acciperet teſtimoniū?
Saule (inq̄t) ſaule q̄d me p̄ſequeris? Subito igiꝛ ad iſtā di-
uinā vocē increpatiōis infixus in terrā ⁊ ſeuitiā p̄dit ⁊ ſemi
tam: deponit feritatem ⁊ incurrit oculoꝝ cecitatē. Cepit hr̄e
ductores quos habuerat ante p̄ſecutores. Vbi nā paule cur
rebas: q̄ currebas? Ecce nūc aberrās queris locū: et q̄ per-
ſequebaris xp̄m: cecus curris ad manū. O ſaule rapax lupe:
comedes ſed expecta paululū et digerēs digereris. Credis
ergo ſaule in deo: adhibes fidē p̄fido? Non ſolēt iſte manꝰ in
ſanguine pollui: niſi te adhuc ab eis videris cruciari. Par
erat generi tuo q̄ crucifixerat chriſtū: inſuper ⁊ manus mit-
tere nō formidauit in celū. Expreſſit patibulū: poſuit i oſtia
ſepulchri cuſtodes. Jam xp̄s aſcēdit ad patrē ⁊ adhuc geni
Mat. xxiij trix tua nō caret ſeueritate. O iudea ꝓphetaruꝫ ſanguine te-
mulēta / nondū ſatiata es a ſanguine abel vſq̄ ad ſanguinem
zacharie? Flumina tui ſceleris ſpumāt: ⁊ te adhuc vſq̄ nō ſa
tiant. Ab origine mūdi ſanguinē bibis ⁊ adhuc ſitis / necdū
tui facinoris vnda ſiccauit etiā alueo tui ſceleris ſitis. Mo-
do chriſtū patibulo crucifixiſti: et tā cito crudelitate ſangui
nis aruiſti? Sed ecce proſterniꝛ audacia tua: vt ſanctitas eri
gaꝛ. Cadit miles diaboli: vt ſurgat ſignifer xp̄i. Mittit pe- C
trus in ſeculū retiaculū: circūfert paulus dominicū in mūdo
vexillū. Et iſte piſcator hoīm: ⁊ ille titulat ſigno crucis gen-
tiles. Currūt itaq̄ vterq̄ ad palmā martyrij: ⁊ vterq̄ ꝑueni-
unt ad coronā. Nō quidē eodē tp̄is curſu: ſed eodē anni ver-
tentis occurſu. Petrus ꝓ xp̄o capite deorſum verſo in ligno
ſuſpēdiꝛ: paulus ꝓ chriſto gladio trucidaꝛ. Jlle ꝓprijs greſ
ſibꝰ ꝓficiſcebaꝛ ad chriſtū oculiſq̄ ſuperiora reſpiciēs beatū
ſpiritū deducebat ad celū: iſte ceruicē curuat ad penā: ⁊ offe-
rebat ceruicē capitis ad coronā. Petrū crux necat: paulum
gladiꝰ immolat. Duo genera ſupplicioꝝ dn̄i ⁊ chriſti in duo
bus ap̄lis chriſti. Petrus patiꝛ crucē: paulꝰ ſentit pugionē.
Piſcatorē ſuſpēdit hamus crucis / p̄ſecutorē mucro minuit
perſecutoris. Nūc ad memoriā piſcatorꝭ flectūtur genua im
peratoris. Jbi radiant gemme diadematis: vbi fulgent be-
neficia piſcatoris. Ex piſcatore fecit dominus apoſtoloruꝫ
principem: ex perſecutore fecit ap̄licum cōfeſſorem. Preſti
tit paſſio ſocios: quos fecerat fidei p̄dicatio copulatos. Ve-
neremur ergo principes gregis noſtri: ſi volumus caulas in
trare paſtoris.

In eodem feſto. Sermo. v. Jn quo dicit q̄ pe trus et paulus erant diſpares partiū ſtudijs: ſed operum meritis pares.

Hodie duos chriſtiani noīs fundatores exultātis Ser. xxix.
eccleſie feſta cōcelebrāt. Hi enī duo electi ſunt ad A
duorū populoꝝ ſalutē. Petrus ad iudeoꝝ: paulꝰ
ad gentiū. Petrus vt in iudea veterē ac deſertum
agrū repararet: atq̄ eū ſub vmbra legis ifructuoſum ⁊ a calo
re veri ſolis abſconditū fidei ſalubritate ⁊ gratie fecūdaret:
paulus vero ad gētes mittiꝛ: ⁊ ad terraꝫ nouā que nullā ante
dederat frugē: nullū fuerat expta cultorē: q̄ aratro dn̄ice cru
cis proſcinderet: ⁊ in rudi cāpo chriſti nouellā infatigabilis
oparīꝰ excitaret. Petrus itaq̄ vineā vbi iā fuerat reparat:
paulus plātat vbi nō erat. Petrus in iudeis arborē ab anti-
qui germinis nobilitate degenerē: in radice ſua excolit: pau
lus xp̄o in alieno fomite p̄egrinos ponit gentiū ramos. Pe-
trus in iudeis terrā male fecūdā excolit: paulꝰ in gētibꝰ non
dum cultā fecūdat. A petro in iudea olea reparaꝛ: a paulo in Roꝫ. xj.
gentibꝰ oleaſter inſeriꝛ. Petrus i iudeis mollit duritiā: pau
lus in gētibꝰ illuminat ignorātiaꝫ. Petrus tenebras ⁊ vitia
pellit ex oculis: paulꝰ reddit oculos a natiuitate cecatꝭ. Va-
rio ac diuerſo genere inumeri ppl̄i ad vniꝰ regis militiā cō-
gregaꝛ: ac ſic duo potētiſſimi duces. petrus antiquū de ve-
teribꝰ reducit: paulꝰ nouū de tyronibꝰ xp̄i cōducit exercitū.
Diſcurrūt itaq̄ ꝑ vniuerſum mūdū duo ſplēdidiſſimi nego-
ciatores / portātes corā gētibꝰ ⁊ regibꝰ et filijs iſrael p̄cioſa
fidei mercimonia. Circūferūt aromata iuſticie: thura diui-
ne venerationis: icēſum cōpūctionis: balſamū caſtitatis. Jlli
igiꝛ ſal prudentie ſpiritalis: de quibꝰ diciꝛ. Vos eſtis ſal ter Mat. v.
re: quibꝰ vtiq̄ aīe cōdiaꝛ: vt iuiolate ab eterna pctī corru-
ptione ſeruenꝛ. Erogāt ꝑ omnē terrā ſpiritales diſpēſatores B
precia ſalutis theſauros ſanctitatꝭ. Querūt q̄s ſecū ad celos
attrahāt p̄iſſimi aīaꝝ parētes: diſpares partiū ſtudijs: ope
rū meritꝭ pares. Eq̄les enī illos ac ſimiles ꝑ varia ac diuer-
ſa virtutū gn̄a dixerim. Nā ⁊ ſi cū petro xp̄s vixit i terris: ſꝫ
paulū cōpellere nō dedignaꝛ e celis: adhuc etiaꝫ p̄ſequentē.
Sed in ope p̄ſequētis ap̄li fidē preuidebat: et ideo q̄ ꝓſpe-
xit zelū: honorauit affectū. Et quia ſub ꝓpoſito placēdi deo
agebaꝛ ignarus ad culpā: ſtatim poſt admonitionē cucurrit
deuotus ad gratiā. Quobrem ⁊ ſi in corpore non eſt locutus
cum chriſto paulus: non minꝰ eſt illud q̄d locutus eſt chriſtꝰ
in paulo: dicente eodem. An experimentum queritis eius q̄ ij. Cor. xiij
in me loquiꝛ chriſtus? Ac ſic quē foris predicationibꝰ p̄fere
bat: intus corde geſtabat. Neſcio igitur quid ei defuerit ſan-
ctitatis: de cuius pectore dn̄s quaſi de peculiari templo ſuo
ſalutaria populis reddebat oracula. Petrus ambulare ſup C
aq̄s debita ſoli deo poteſtate p̄ſumpſit: et rerū obſtāte natu- Mat. xiiij.

ra ꝑ inſueti itineris nouas vias pendulũ inferẽs greſſum tu
mentia maris dorſa calcauit: ſed non minor paulus qui ſicut
ij. Cor. xj. ipſe de ſe dicit: nocte ⁊ die in ꝓfundo maris fuit. Non minor
Jone. ij. inquã paulus quẽ velut noui teſtamẽti ionam: die ac nocte ꝑ
maris ꝓfunda iactatũ abſorbuit fluctꝰ et reddidit: q̃ſi ſacrũ
depoſitũ violare nõ audẽs: qȝ famulatrix eũ vnda cuſtodiẽs
illeſum populoꝝ predicationibꝰ reſeruabat. Hic ẽ quoqȝ be-
atus petrus in illa celeſtiũ diſcipuloꝝ ſchola ꝑcipuus: ac pri
mus idoneus q̃ verba vite ex chriſti ore ſuſcipiens: ꝑ euãge-
lij poteſtatẽ iudeorũ gentẽ perditã quereret: ⁊ abdicatos ad
hereditatẽ vocaret: interpres legis: aſſertor gr̃e: deſtructor
ſynagoge: eccleſie repator: et iõ ſolus iter apoſtolos meruit
Mat. xvj. audire. Amẽ dico tibi: qȝ tu es petrus: et ſup hanc petrã edi-
ficabo eccleſiã meã: dignꝰ certe q̃ edificãdis in domo dei po
pulis: lapis eſſet ad fundamẽtum: colũna ad ſuſtẽtaculũ: cla
D uis ad regnũ. De hoc ait ſermo diuinꝰ. Et ponebãt inquit in
Actuũ. v. firmos ſuos: vt vmbra ſaltem tranſeũtis petri obũbraret eos.
Si tũc opem ferre poterat vmbra corpis: quãtomagis nunc
plenitudo virtutis? Si tũc ſupplicãtibus ꝓderat aura que-
dam ptranſeũtis: quãtomagis gratia nunc pmanẽtis? Me-
rito per oẽs chriſti eccleſias auro ꝓcioſius habet ferrũ illud
penaliũ vinculoꝝ. Si tã medicabilis fuit obũbratio viſitan
tis: quãtomagis catena vinciẽtis? Ut vmbra inquã trãſeun
tis petri obũbraret eos. Si inanis quedã ſpecies vacue ima
ginis hr̃e potuit in ſe vim ſalutis: q̃to plus de corpe merue-
runt attrahere ſalubritatis ferreo pondere ſacris ipreſſa mẽ
bris vincula paſſionis? Si ad pſidia ſupplicãtiũ tam potẽs
fuit ante martyriũ: quãtomagis efficax poſt triũphum? Fe-
lices illi nexus q̃ de manicis ⁊ cõpedibus in coronã mutãdi:
apoſtolum contingẽtes martyrẽ reddiderũt felices catene: q̃
nudatis pene oſſibꝰ iherẽtes: viuas reliquias de ſanguinis
ſudore iã attrita carne rapuerũt: tactuſqȝ membroꝝ cruciatꝰ
ſui ſanctificat iſtrumentũ: in quo dũ afflictio creſcit ad penã
cauſa pene ꝓficit ad gloriã. Felicia vincula que reũ ſuũ vſqȝ
ad chriſti crucẽ non tã condẽnatura q̃ cõſecratura miſerũt.
Jn illa itaqȝ cruce imitari metuẽs ſacrificium redẽptoris: ca
pite in terra demergi elegit. O virtus humilitatis ingenite:
honorari etiã ſupplicij genere ptimeſcit: ⁊ q̃ nõ recuſat dñici
tormẽta patibuli: ſimilitudinẽ expaueſcit triumphi.

¶ Itẽ in eodẽ feſto. Homelia de eo qđ ſcriptum
Mat. xvj. eſt in euãgelio ſm Mattheũ. Uenit ieſus in par
tes ceſarie philippi ⁊c. que iſerta eſt in ſermone.
xxxj. de Uerbis apl̃i lr̃a B. ⁊ ſeq̃ntibꝰ. fo. xcvij
¶ Itẽ in octauis eorũdem apoſtolorũ. Home-
lia de eo qđ ſcriptũ eſt in euãgelio ſm Mattheũ
Mat. xiiij Juſſit diſcipulos aſcẽdere in nauiculam ⁊c. que
ſumpta eſt ex ſermonibus de Uerbis dñi. xiij. ⁊
xiiij. folio. xliij. et. xliiij.

De ſancta Maria magdalena.

¶ Jn feſto ſancte Marie magdalene. Homelia
Luce. vij. de eo qđ ſcriptũ eſt in euangelio ſm lucã. Roga-
bat ieſum phariſeus quidam ⁊c. Jncipiens. Qđ
admonemur ⁊c. que habetur in libro Quinqua-
ginta homeliaꝝ. xxiij. fo. cxxj.

De ſancto Petro ad vincula.

¶ Jn feſto ſãcti Petri ad vincula. Homelia de
eo quod ſcriptum eſt in euangelio ſm Mattheũ.
Mat. xvj. Uenit ieſus in partes Ceſarie philippi ⁊c. que
inſerta eſt in ſermone. xxxj. de Uerbis apl̃i litte-
ra. B. et ſequẽtibus. fo. xcvij.

De ſancto Laurentio.

¶ Jn feſto ſancti Laurentij. Sermo. j. Jn quo
dicit q̃ tanta erat gloria martyrij eiꝰ vt paſſione
ſua mundũ illuminaret vniuerſum.

Sermo. xxx. BEatiſſimi laurentij martyris: cuius natalem ho-
die celebramus: paſſionẽ noſſe vos credo: ⁊ quãta
B in perſecutione ptulerit: dilectionẽ veſtram ſcire
poſſe nõ dubito. Tãta enĩ eius martyrij gloria ex-
titit: vt paſſione ſua mundũ illuminauerit vniuerſum. Illu-
minauit mũdum plane laurẽtius eo lumine quo ipſe accen-
ſus eſt: et flãmis quas ipſe pertulit: oĩm xp̃ianoꝝ corda ca-
lefecit. Quis nolit ad horã vri laurẽtij igne: vt eternũ gehen
ne nõ patiat incendiũ? Beati igit laurẽtij exemplo ꝓuoca- B
mur ad martyriũ: ⁊ accẽdimur ad fidẽ: incaleſcimꝰ ad deuo
tionẽ: et ſi in nobis pſecutoris flãma deeſt: fidei tñ flãma nõ
deeſt. Non ardemꝰ quidẽ corpore pro chriſto: ſed ardemꝰ af
fectu. Nõ ſubijcit mihi perſecutor ignẽ: ſed ſubijcit mihi de-
ſiderium ſaluatoris. Eſſe autẽ ſaluatoris ignẽ legimꝰ in euã
gelio: dicente eodẽ domino. Neſcitis qȝ veni ignem mittere Lu. xij.
in terram: et quid volo niſi vt accendat? Quo igne ſuccẽſi il-
li duo diſcipuli dixerũt. Nonne cor noſtrũ ardens erat in no Lu. xxiiij.
bis: dũ loqueret in via: ⁊ aperiret nobis ſcripturas? Hoc igi C
tur igne beatus laurẽtius accẽſus: flãmarũ non ſentit incen-
dium: et dũ chriſti ardet deſiderio: pſecutoris penã non ſen-
tit. Jnquãtũ enĩ in illo fidei ardor fuerit / itantũ ſupplicij flã-
ma frigeſcit. Corporali enĩ beatꝰ laurẽtius laborat incẽdio:
ſed diuinus ſaluatoris ardor materialẽ tyrãni reſtrinxit ar-
dorem. Uuis enĩ in fauilla membra ſoluant: fidei tamẽ for-
titudo non ſoluit. Corporis quidẽ detrimentum ſuſtinet: ſed
lucrũ ſalutis acquirit. Non enĩ fratres beatus laurẽtius bre
ui vel ſimplici paſſione perimitur. Nã qui gladio percutit:
ſemel moritur: qui in flãmarũ camino mergit vno impetu li-
beratur: hic autẽ longa ⁊ multiplici pena cruciat: vt mors ei
aſſit ad ſupplicium ⁊ deſit ad finẽ. Dicitur enĩ ab illo ſeuiſſimo D
perſecutore hec beato laurẽtio cõſtituta pena: vt ardẽtiũ ex
poſita maſſa carbonũ / inſuper eũ ferrea crate diſtentũ lenta
flãma cõſumeret: vt nõ tam inflãmando cito interimeret ho
minẽ: q̃ diu exurẽdo torqueret: ita vt cũ vnũ latus exuſtũ ꝑ-
ſecutor cerneret: aliud latꝰ ignibus obijceret exurendo. Le- Dañ. iij.
gimus ananiã: azariam ⁊ miſabelẽ beatiſſimos pueros a re-
ge in camino ignis icluſos: in penarũ ſuarũ deambulaſſe flã
mis: ⁊ igneos globos pedibꝰ cõculcare. Unde ⁊ beatꝰ laurẽ
tius nõ minori eſt gloria preferẽdus. Si quidẽ illi in penarũ
ſuarum flãmis ambulabãt hic ⁊ in ipſo ſupplicij ſui igne di-
ſcũbit. Illi veſtigijs pedũ conculcarũt incẽdia: iſte laterum
ſuoꝝ diffuſione extinguit. Illi inquã ſtãtes in pena eleuatis
manibꝰ orabãt ad dominũ: hic autẽ pſtratus i ſua pena: toto
corpe dominũ depcat. Itex ergo beatꝰ laurẽtius in dorſum E
ſupinꝰ vertit: ⁊ renes eiꝰ ignibꝰ exurunt: vt impleret pſalmi
ꝓphetia: q̃ dicit ex pſona laurẽtij. Proba me dñe ⁊ tẽta me: Pſ. xxv.
vre renes meos ⁊ cor meũ. Ure inq̃t renes meos et cor meũ.
Duplici ſe poſtulat igne cõburi. Nã ſi de ſolo mũdi igne loq̃
retur: ſufficeret renes tãtũ exurẽdos incẽdijs obtuliſſe. Cor
autẽ niſi flãma chriſti nõ vrit: atqȝ iõ ad cõprobãdã deuotio
nem ſuã geminũ ſibi ignẽ poſtulat: vt luctamine habito oſtẽ
dat in ſe plus poſſe amorẽ xp̃i q̃ penã tyrãni. Oremꝰ igit fra F
tres beatũ laurẽtiũ: qui dũ fide ſua pſecutoris flãmas vicit:
oſtẽdit nobis ꝑ ignẽ fidei gehẽne incẽdia ſuperari: ⁊ amore
chriſti diẽ iudicij nõ timeri. Nos vero fratres dilectiſſimi ſi
ad cõſortiũ ſanctoꝝ martyrũ peruenire volumꝰ: de imitatio
ne martyrũ cogitemꝰ. Debẽt enĩ in nobis aliq̃d de ſuis virtu
tibus recognoſcere: vt pro nobis dignentur dño ſupplicare.
Si enĩ tormenta que ſancti martyres pertulerũt ſufferre nõ
poſſumus: vel cõtra malas concupiſcẽtias ipſis interceden
tibus repugnemus. Et quia nõ deſunt q̃tidiana peccata: nõ
deſint etiã quotidiana remedia. Nemo ſe credat aliquã feli G
citatem aut aliquod verũ gaudium in hoc ſeculo poſſidere.
Beatitudinẽ hic preparare poteſt: poſſidere nõ poteſt. Duo
ſibi tẽpora ordine ſuo ſuccedunt: tẽpus flendi: et tẽpus ridẽ-
di. Nemo ſe circũueniat fratres: nõ eſt in hoc mundo tẽpus
ridẽdi. Scimus fratres: q̃ oĩs homo gaudere deſiderat: ſed
non toti ibi querũt gaudiũ vbi oportet inquiri. Uerũ in hoc
mũdo gaudiũ nec fuit nec eſt nec eſſe poterit. Sic enĩ ipſe do
minꝰ in euãgelio ſuos diſcipulos admonet dicẽs. Jn h mũ- Joh. xvj.
do preſſurã habebitis. Et iteꝝ. Mundꝰ gaudebit: vos autẽ
contriſtabimini: ſed triſticia veſtra vertet in gaudiũ. Ac ſic
in hac vita cum labore: et dolore qđ bonũ eſt auxiliante dño
faciamus: vt in futuro ſeculo bonorũ fructus colligere cum
gaudio et exultatiõe poſſimꝰ: preſtante dño noſtro ieſu xp̃o
qui viuit et regnat in ſecula ſeculorum. Amen.

¶ Jn eodem feſto. Sermo. ij. Jn quo declarat
cur regnũ celorum grano ſinapis comparet.

Ser.xxxj. A Dicit dominus in euangelio. Cui ſimile eſt regnū
dei? Et cui ſimile illud eſtimabo? Simile eſt gra
no ſinapis: quod acceptum homo miſit in hortuꝫ
Luce.xiij. ſuum: et creuit et facta eſt arbor: ⁊ volucres celi re
quieuerunt in ramis eiꝰ. Mouet fortaſſe ſenſus veſtros: qua
re regnum dei tam preclarū atqꝫ magnificum grano ſinapis
exiguo comparetur: et ſpei noſtre in ſe tam grande ſolatium:
rei viliſſime ſimile eſſe dicamus: preſertim cum alibi idē do
Mat.xvij. minus diſcipulis ſuis dicat. Si habueritis fidem ſicut gra
num ſinapis: dicetis huic monti: tollere et iactare in mare ⁊
fiet. Igitur ſi fides tanta eſt que poteſt ab ipſis ſedibus mon
tium fundamenta transferre: neceſſario et granū ſinapis ma
gnum eſt: ad cuiꝰ ſimilitudinem fidem habere compellimur
Magnum autem diximus: non ſpecie ſed virtute: et fidei
non qualitate oleris comparādum: ſed vigore acrimonie co
B equandū. Nam ſi diligenter intendamus: inueniemus a do
mino recte hanc ſimilitudinem comparatam. Sicut enī gra
num ſinapis prima fronte ſpeciei ſue eſt paruum: vile: deſpe
ctum: non ſaporem preſtans: non odorem circumferens: non
indicans ſuauitatem. At vbi teri ceperit: ſtatim odorem ſuū
fundit: acrimoniam exhibet: cibuꝫ flammei ſaporis exhalat
et tanto caloris feruore ſuccenditur: vt mirū ſit in tam friuo
lis tantum ignem fuiſſe concluſum. Cuius etiam ſemen in ci
bum homines hyemis precipue tempore magna pro ſuaui
tate percipiunt q̄tenus repellant frigora: humores egerant:
viſcerum interna calefaciant. Sepe etiam ex hoc capiti ad
hibent medicinam: vt ſi quid inualidū: ſi quid egrotū fuerit
ſinapis igne curetur. Ita ergo et fides chriſtiana prima frō
te videtur eſſe parua: vilis et tenuis: non potentiam ſuā oſtē
dens: non ſuperbiam preferens: non gratiam ſubminiſtrans
At vbi diuerſis tentationibus teri ceperit: ſtatim vigorem
ſuum prodit: acrimoniam indicat: calorem dominice credu
litatis aſpirat: et tanto diuini ignis ardore iactatur: vt ⁊ ipſa
ferueat et participantes ſibi ardere compellat. Sicut in ſan
cto euangelio duo ex diſcipulis dixerunt dum cum ipſis poſt
Lu.xxiiij. paſſionem ſuam dominus loqueretur. Nōne cor noſtrū erat
ardens in nobis in via: dum aperiret nobis ſcripturas domi
nus Jeſus? Ergo granum ſinapis membrorum viſcera cale
facit: fidei autem vigor cordium peccata comburit. Et illud
quidem aſperum algorem frigoris remouet: hec autem deli
ctorum diabolicum frigus expellit. Sinapis inquam granū
humores decoquit corporum: fides autem libidinum fluēta
conſumit. Et per illud medicina capitis procuratur: per fidē
autem ſpiritale caput noſtrum quod eſt chriſtus dominus ſe
pius refouetur. Sed et fidei iuxta comparationem ſinapis
ij.Cor.ij. ſancto odore perfruimur. Sicut ait apoſtolus beatus. Quo
C niam chriſti bonus odor ſumus deo. Igitur ſanctum marty
rem Laurentium grano ſynapis poſſumus comparare: qui
diuerſis attritus paſſionibus: per totum orbem gratia me
ruit ſui fragrare martyrij. Qui ante conſtitutus in corpe erat
humilis: ignotus et vilis: poſtea q̄ꝫ vexatꝰ: laceratus: exuſtꝰ
eſt: vniuerſis per totum mundum eccleſijs odorem ſue nobi
litatis infudit. Recte igitur huic comparatio copulatur. Si
quidem granum ſinapis cum teritur accenditur: Laurētius
cū patitur inflammatur. Illud feruor attritionis ſue mouet:
hic ignem plurima vexatione ſuſpirat. Sinapis inquam in
vaſculo calido decoquitur: Laurentius in craticula flam
marum igne torretur. Ardebat itaqꝫ extrinſecus beatus lau
rentius martyr tyranni ſeuientis incendijs: ſed maior illum
intrinſecus chriſti amoris flamma torrebat. Et q̄uis rex im
probus ligna ſubijceret: incendia maiora ſupponeret: tn̄ ſan
ctus Laurentius has flammas fidei calore non ſentit: et dū
chriſti precepta cogitat: frigidum eſt illi omne quod patitur
Nec enim poteſt in viſceribus ignium tormenta ſentire: qui
ſenſibꝰ paradiſi refrigeria poſſidebat. Licet iaceat ante pe
des tyranni exuſta caro corpus exanime: nihil tamen detri
menti patitur in terris: cuius animus demoratur i celis. Ex
tenditur ergo ſuper flammarum ignitos globos: et vexatur
in latera: ſed quantum plus penarum tormenta patitur: tāto
amplius chriſtum dominum pertimeſcit. Nouo admiratio
nis genere alius illum torquet: et alij ſeuienti tormenta pro
ficiunt. Deuotiorem Laurētium ſaluatori ſupplicia atrocio
ra fecerunt.

In eodem feſto. Sermo. iij. In quo oſtendit beatum laurētium inter oēs martyres precipue eſſe venerandum propter tria.

Cum omnes beatos martyres quos nobis anti Ser.xxxij
quitas tradit honorificētia digna miremur: pre A
cipue tamen beati Laurētij martyris triumphū
debemus tota deuotione ſuſcipere. Maiorem er
go affectum ibi debeo: vbi credulitatem meam cogit cōtem
platio: q̄ꝫ vbi fideꝫ meam hortatur opinio. Maiorem inquā
affectum ibi debeo: vbi per ea que vidi compellor deuotione
credere: etiam illa que non vidi. Nam cum audio aliquanta
mihi impoſſibilia videbantur: ſed cepi ea potuiſſe credere
fieri: dum ſimilia facta eſſe cōſpexi. Et ideo temporis noſtri
paſſio: hanc nobis tribuit conferre gratiam: vt fidem preteri
tam confirmaret. Supradictū igitur virum beatum tota de
bemus deuotione ſuſcipere. Primū quia precioſum ſangui
nem ſuum propter dominum tradidit. Deinde q̄ prerogati
uam nobis apud dominum noſtrum non minimam tribuit:
oſtendens qualis eſſe debeat in chriſtianis fides. Tertio q̄
idem tam ſancte conuerſationis fuerit: vt coronam martyrij
tempore pacis inuenerit. Sed cum ſanctitate tanta beatum B
Laurentium pro chriſti nomine vidiſſent certare gentiles:
erroreſqꝫ eorum manifeſtos rationabili caſtigatione cōuin
ceret: tunc illi inebriati furore rapuerunt eum: et cede crude
liſſima ſauciarunt: tunc beati viri corpus flammis in crati
cula tradiderūt. Vere beatum corpus: quod non ad penam
funeſtus ignis: vel tormenta a fide chriſti immutauit: ſed ad
requiem dominicam ſancta religio coronauit. Sed et ipſa
flamma ideo ſuſcepit martyrem non vt eam a fide ſua ignis
mutaret: ſed vt probatum domino ſuo redderet. Tali enī in
cendio beata conſecrata ſunt viſcera: non condemnata. Con
uenit huic paſſioni quod ait apoſtolus. Ipſe aūt ſaluus erit j.Cor.iij.
ſic tamen quaſi per ignem. Saluus enim iſte factus eſt: dum
venerabilis confeſſionis eſt incendio concrematus. Hec eſt
ergo tota cauſa paſſiōis fratres propter quam morti addictꝰ
eſt ſanctus vir: q̄ ſui ſimiles ceteros hortaretur. Nam exhor
tatio illa in tantū profecit: vt illo a ſeculo recedēte: fides eius
regionis ipſius loca vniuerſa peruaſerit. Ita chriſtus tūc in
beato martyre ſuo laurētio perſecutiōes paſſus eſt: nūc illic
plurimi chriſtianoruꝫ exultant in populis. Sufficere nobis C
debent ad profectum ſalutis noſtre martyrū exempla ſancto
rum: qui propter adipiſcendam celeſtem coronam omnibus
ſe mandatis dominicis ſubdiderūt: et ita cūctis deuinxerūt
ſe legibus ſaluatoris: vt propter anteactā vitā mererent ad
hanc martyrij gloriā peruenire. Non enī illo in tpe tantū per
fecerunt preceptum dn̄i: quo confeſſionis ſuppliciū pertule
rūt: ſed neceſſe fuit illis prius ſm̄ euangeliū vixiſſe vt chriſti
paſſionibꝰ participarentur. Neceſſe eſt inquā vt initia bona
fierent quorū finis eſt optimus ſubſecutus: et martyres eos
non ſolum fuiſſe cū paſſi ſunt: ſed etiā tūc martyres chriſti eē
cum viuerent. Martyr enim grece latine teſtis dicit̄. Igitur
quotienſcūqꝫ bonis actibus mandatum xp̄i facimus: totiēs
xp̄o teſtimoniū perhibemus. Unde ⁊ crux dn̄i non tantū illa D
dicitur que paſſionis tempore ligni affixione cōſtruitur: ſed
illa q̄ totius vite curriculo cunctarum diſciplinaꝝ ꝟtutibus
coaptat̄. De qua mihi videtur ſaluator dicere. Qui vult poſt Mat.xvj.
me venire: tollat crucē ſuā et ſequatur me. Nunquid enī oēs
martyres qui ſecuti ſunt dominum: crucifixi ſunt cū domio?
Nunquid oēs virgines qui iuxta Apocalypſim ſequuntur Apoc.xiiij
agnum dei: crucifixe ſunt vt ſequātur? Nunquid paulꝰ apo
ſtolus crucifixus fuerat cū dicebat. Mihi aūt abſit gloriari Gal.vj.
niſi in cruce domini noſtri ieſu chriſti: per quem mihi mūdꝰ
crucifixus eſt et ego mūdo. Hoc autē dicit: vt intelligas cru
cē non ligni eē patibulū: ſꝫ vite ꝟtutiſqꝫ ꝓpoſitū. Tota igit̄
vita xp̄iani hoīs ſi ſm̄ euāgeliū viuat: crux ē atqꝫ martyriū.

In eodem feſto. Sermo. iiij. In quo oſtēdit quomodo ſinapis ſemen confert ſanitatem.

Cui ſimile eſt regnū celorū: et cui ſimile eſtimabo Sermo
illud ait dn̄s. Simile ē grano ſinapis. Multa pre xxxiij.
ſtrinximus: quibꝰ probaremus regnuꝫ dei grano Luce.xiij.
ſinapis nō immerito cōparari: et diſtantiā in ſola A
eſtimatiōe eē ꝟborꝫ: nō i collatiōe ꝟtutū. Si q̄dē xp̄iana fides
q̄ regnū dei ē: eādē ꝟtutē obtinet: q̄ ſinapis natura depromit
Nā ſicut ſinapis granū cū ſumimus vultu contriſtamur: frō

re contrahimur: ad lachrymas permouemur: ⁊ ipſam ſalubri
tatem corporis noſtri cū quodā fletu auſteritatis accipimus
Illinc enim amaritudo nos exaſperat: acrimonia penetrat:
hinc calor ignei saporis accendit: et toto perturbati corpore
tunc magis ſani efficimur cū amplius deploramꝰ. Ita ergo
et cum fidei chriſtiane mādata pcipimus: contriſtamur aīo:
affligimur corpore: ad lachrymas permouemur: et ipſam ſa
lutem noſtrā cum quodam fletu ac merore ꝯſequimur. Inde
enim nos ieiunia exaſperant: illinc peccatoꝝ conſcientia ma
cerat. Hinc patrimonij iactura perturbat: et toto contriſtati
habitu magis ſalutem cōſequimur ſi amplius defleamꝰ: ſm
Iohā. xvj. quod ait dominus. Uos plorabitis et flebitis: ſeculum autē
B gaudebit. Sicut autem cū ſinapi caput forte curandum eſt:
iubemur ad raſum capillos demere: impedimenta cutis vni
uerſa deponere: vt nudo corpori perfectius medicina perue
niat. Ita et cum anima per fidem curanda eſt: precipimur a
nobis ſubſtātiam auferre ſeculi: impedimenta auri argētiqꝫ
deponere: vt et nude et ſoli anime congruentiꝰ ſpiritalis me=
dicina conueniat. Quiſqꝫ enim rebus mundi et diuitijs ſclī
obuolutus eſt: huic fidei medicina nō proderit. Ergo quod
ſuccus ſinapis ī corpore: hoc fides chriſtiana operat̄ in aīa.
Luce. xiij. Sed qm̄ in eadem dominica ſententia ſcriptum eſt. Qđ acce
ptum homo miſit in hortum ſuū: et creuit et facta eſt arbor: et
volucres requieuerunt in ramis eius: diligētius requiramus
quis iſte ſit: cui hec cuncta conueniant. Diximus ſuperiꝰ ſan
ctis matyribus qui diuerſis attriti ſunt paſſionibꝰ naturam
C ſinapis poſſe congruere. Sed qm̄ dicit ſcriptura. Et creuit
Ubi. ſ. et facta eſt arbor: et volucres requieuerunt in ramis eius: ar
bitror hoc ipſi chriſto domino dicere: et rectius comparari:
qui naſcendo in homine humiliatus vt granū eſt aſcendēdo
ad celum exaltatus vt arbor eſt. Granū plane eſt chriſtus dū
Mat. iiij. patitur: arbor eſt dum reſurgit. Granū inquam eſt: cū famis
Luce. ix. eſuriem ſuſtinet: arbor eſt cum quinqꝫ milia viroꝝ quinqꝫ pa
nibus ſaturat. Ibi ſterilitatem humana conditione patitur:
hic ſatietatem propria diuinitate largitur. Granum autē di
xerim dn̄m cum ceditur: cum contemnitur: cum increpatur:
arborem autem cū cecos illuminat: mortuos reſuſcitat: pctā
D condonat. Ramos autē huius arboris ſi requiras inuenies.
Ramus eſt petrus: ramus eſt paulus: ramus eſt beatus lau=
rentius: cuius hodie natalitia celebramus. Rami ſunt om̄s
apoſtoli vel martyres ſaluatoris: ad quos ſi qͥs ſe fortiter te=
nere voluerit: fluctibus ſeculi minime mergitur: quin potius
ſub vmbra illorum latitans gehenne non patietur ardorem:
ſecuruſqꝫ de diabolice tempeſtatis procella erit: et de die iu=
dicij exurentis incendio ipſo adiuuante: qui viuit et regnat
in vnitate ſpūſſancti deus: p infinita ſeculorū ſecula. Amen.

¶ Item in eodem feſto. Homelia de eo qđ ſcri=
Iohā. xij. ptum eſt in euangelio ſm Iohannem. Amē dico
vobis. Niſi granum frumenti. ⁊c. incipiēs. Hu
militatis magne. ⁊c. que ſumpta eſt de expoſitio
ne doctoris. Tract. lj. fo. cc. col. iij.

¶ In feſto Aſſumptiōis ſanctiſſime dei genitri=
cis virginis Marie. Sermo. j. In quo ſingula=
riter de ſanctiſſimo corpore beate Marie eiuſqꝫ
anima declarat que fide tenemus.

Sermo Ad interrogata de ꝟginis et matris domini reſolu=
xxxiiij. tione temporali: et aſſumptione perenni: quid in=
A telligam reſponſurus: te deus omnipotens pater
Prefatio. voto ſupplici exoro: vt qui mādas nubibꝰ ⁊ pluūt
Pš. cxliij ymbres: qui tangis mōtes et fumigant: qui aperis terram et
germinat: quid dicam iubeas: quid ꝓferam prebeas: ad qđ
ſermonem dirigam aperias. Uenerabile enim mihi eſt dn̄e:
et precordijs meis reuerēdiſſimum de matre filij tui loqui: ⁊
de ſanctiſſimo corpore eius linguam ſermonibus occupare:
que ſola meruit deū hominēqꝫ paritura ſuſcipere: facta thro=
nus dei et aula regis eterni: ſm quod tu docuiſti nos per ſan
ctos patriarchas tuos: prophetas et apoſtolos figuris ⁊ ſer
monibus: quibus nos credimus: quia nunqꝫ fefelliſti: q̄ nec
fallere nec falli nouiſti: oſtendens filium tuum coeternū tibi:
et conſubſtantialem incarnandum: et incarnatum per virgi=
nis vterum: de qua carnem aſſumpſit: qui corporalia cuncta
tecū creauit auctor: adminiſtrator ⁊ deus: ab homine factus
eſt homo: ab ea naturā ſumens non originem: ſanctificāte ſpi
ritu tuo: in ea vterum humanum ⁊ purificante atqꝫ mundāte
ad conceptionem filij tui. Cuius dignitatis et gratie effectū
nec cor concipere nec lingua valet exprimere. Non eni talis
conceptus: taliſqꝫ partus niſi deum decuerat: qui venerat re
dimere quos voluit creare. Creare profecto maieſtate: redi=
mere humilitate: humilitatis naturam ſumēs ſanctā de ſan=
ctificato corpore: et immaculatā de immaculato. Ineſtima=
bilem enim ſanctificationis gratiam quam concipiendꝰ pre=
buit: cōceptus et natus non abſtulit. Que quantū in corpore
valuerit virginis: illi ſoli notiſſimū eſt qui de eius natura na
turam ſuſcepit quā cōdidit. Per quem te queſo domie: quia B
per illum cūcta bona tribuis: que vt tribuas eligis: vt me in=
offenſe de tanta ſanctitate loqui tribuas. Et ſi non totū vt eſt
quod impoſſibile omni hūane lingue eſt: tamen ipſum quod
eſt ex parte dicatur vt eſt. Sonet ergo precioſiſſimum vera
precioſitate: ſanctiſſimū certa ſanctitate: ineſtimabiliſſimū:
fidiſſima veritate. Que quia humanam rationem excedunt
ſpūs tuus aſſit: qui ſuo ſacro ſpiramine inducat nos ī omneꝫ
dicendorum veritatem: vt quia de eius corpore et anima lo=
quendum eſt: quod ipſe preter naturalem vſum ſanctificauit
et gratiam contulit: non aliena dicere patiatur: ſed propria
ad laudem et gloriam tuam deus omnipotens pater: ⁊ ad ho
norem filij tui per virginē nati: et eiuſdem ſpiritusſancti dei
et domini noſtri: cum quo eſt tibi regnum ⁊ imperium in oīa
ſeculorum ſecula. Amen.

Ui a profundiſſime et ſua dignitate altiſſime ſum Incipit
reſponſurus queſtioni: lectorem meum obſecro: vt ſermo.
pro me deprecetur: et ſi qua a me pleniter dicta co= C
gnouerit: donis dei gratus exiſtat: ſin autem minꝰ Ca. j.
noſtre compatiatur infirmitati. Quia licet minus valeamus
dicere: vera tamen proculdubio volumꝰ. De ſanctiſſimo igi=
tur corpore perpetue virginis Marie eiuſqꝫ ſacre anime aſ=
ſumptione: quantum deus donauerit loqui ſuſcipientes: hoc
primum dicimus: quod in diuinis ſcripturis poſtqꝫ dominꝰ Iohā. xix.
in cruce matrem diſcipulo commendauit: vt caſtitas caſtis
tueretur obſequijs: nihil reperitur de ea ꝑter id quod lucas
commemorat in actibus apoſtolorum: commemorās eiuſdē
nominatim dicēs. Hi omnes erant perſeuerantes vnanimi= Act. j.
ter in oratione cū mulieribus et Maria matre ieſu et fratri=
bus eius. Hoc dicimus quia tanto que magna exiſtunt cau=
tius tractanda ſunt: quāto ſpecialibus auctoritatum teſtimo
nijs non poſſunt ad liquidum roborari. Sed quia quedā ſcri D
ptura ſancta veris indagationum ſtudijs querenda reliquit Ca. ij.
que nō ſunt ſuperflua eſtimanda dum vera indagatione fue=
rint patefacta. Fecunda eſt enim veritatis auctoritas: et dū
diligenter diſcutitur: de ſe gignere quod ipſa eſt cognoſcitur
Sepe enim diſcuſſa veram conuenientiam parit: quam ma=
nifeſtis ſermonibus abſcondit. Et ſepe apertis ſermonibus
inſinuat: in quibus nihil preter illud quod ſonuit querendū
inuitat. Ut eſt illud: quia abraam genuit yſaac: yſaac genuit
iacob: Iacob iudam et fratres eius: et cetera talia in quibus
ſola littera tenenda eſt. Quedam autem ſic cōmendat vt pa=
riter litteram et myſticum intellectum inſtruat: vt in trāſitu Exo. xiiij.
maris rubri: et manna celeſti: et tabernaculo dei atqꝫ archa Exo. xvj.
teſtamēti: vbi futurorum figura baptiſmi videlicet chriſti et Exo. xxv.
eccleſie oſtenſa eſt prerogatiua. Quedam tātum myſtice: vt
cum deum dicit inſufflaſſe in faciem adam ſpiraculum vite: Geñ. ij.
qui tamen os ad ſpirandum non habet: nec manus ad operā
dum: licet ꝓpheta dicat. Manus tue fecerunt me: et plaſma pš. cxviij.
uerunt me. Sūt etiam quedam: que qͣuis commemorari ex
toto omiſſa ſint: vera tamen ratione creduntur: atqꝫ ipſa con
uenientia rei quodāmodo quemadmodū dux et preuia cre=
ditur. Nihil enim de melchiſedech ſacerdotis dei excelſi iu Geñ. xiiij.
ſticia loquitur: cum ipſa preceſſiſſe tāte laudis merita cogno
ſcatur. Nihil de enoch et helye poſtqꝫ rapti ſunt vite felicita= Geñ. v.
te commendat: cunctis liquido ſcientibus beate eos viuere: iiij. Re. ij.
quos dn̄s hinc in futurum ſeruandos voluit rapere. Quid
ergo de Marie morte: quid ve de eius aſſumptiōe dicendū
eſt. Unde diuina ſcriptura nihil cōmēmorat: niſi querendū
ratione quod conueniat veritati: fiatqꝫ ipſa veritas auctori=
tas: ſine q̄ nec ē: nec valeat auctoritas. Memores eni cōdi= E
tiōis hūane: mortē illā ſubijſſe tpalē dicere nō metuimꝰ quā Ca. iij.
idē eius filiꝰ q̄ deus et hō eſt: lege ſortis hūane ſuſtinuit: ⁊ ħ

quia homo de eius ſuſceptus et profuſus ē vtero. Sed ſi di-
cim⁹ mortis eā vinculis teneri: ⁊ reſolutā ī cōmunē putredi-
nē vermē ac cinerē: laborādū ē ſi h̄ cōueniat tāte ſctitati tāte
Gen.iij. aule dei prerogatiue. Scimus enī dictū primo parēti. Quia
puluis es et in puluerē ibis? Quod ſi de morte dicit̄: gn̄alis
eſt ſententia: ſi de reſolutione in puluerē: hanc conditionem
caro chriſti euaſit de carne marie ſumpta: q̄ corruptionē non
ſuſtinuit. De hoc enim ſcriptum eſt ꝑ dauid prophetā dicētē
Ps.xv. Qm̄ non derelinques aīam meā in inferno: nec dabis ſanctū
tuum videre corruptionē. De quo aūt ſancto dictū ſit: archā
Luce.j. gelus ꝓdidit: qui ad mariā ait. Et quod naſcetur ex te ſctm̄:
Exo.xxvj vocabitur filius dei. Vere ſanctū et ſanctum ſanctorū. Unde
⁊ illa ſancta ſanctorum dicūtur: que illa ſeruabāt: quibus ille
figurabatur qui veraciter ſolus ſanctus ſanctorū dicit̄. Hic
enim idē eſt de quo archangelus gabriel danieli loquit̄ inter
Daniel.ix. cetera q̄ futura oſtendit dicēs. Et impleatur viſio ⁊ ꝓphetia
et vngatur ſanctus ſanctorū. Hic enim ſanctus corruptionē
non vidit: qui tertia die cū triumpho rediens ab inferis re-
ij.Cor.xiij ſurrexit. Caro eius q̄ de maria ſumpta eſt: et ſi mortua eſt ex
infirmitate: reuixit tn̄ ex dei virtute. Sed hoc ille qui quādo
voluit mori: quādo voluit reſurgere potuit. Excipitur ergo
ab illa generali ſententia de virgine ſumpta natura. Quod ſi
marie nō congruit: congruit tn̄ filio quem genuit ieſu. Voca-
bulū ieſus glorioſum omni ornatu cultuq; digniſſimū: nomē
quod eſt ſuper omne nomē: nō decuit ab hominib⁹ appellari
neq; ab eis efferri in mundū: ſed ab excellētiori quadam ma-
F ioriq; natura. Poſt hec q̄ ad e dicta ſunt de quib⁹ excipitur
Ca.iiij. marie filius: cōtuenda ſunt q̄ etiam eue dicta ſunt: ſi cunctis
feminis generalia ſint: et ſi in aliquo excipiatur maria. Scri
Gen.iij. ptū quippe eſt. Mulieri quoq; dixit de⁹. Multiplicabo erū-
nas tuas ⁊ cōceptus tuos. In dolore paries filios: ⁊ ſub viri
Luce.ij. poteſtate eris: et ipſe dn̄abitur tui. Erumnā maria ſuſtinuit:
cuius aīam gladius paſſionis xp̄i pertrāſiuit: ſed cōceptus
nō multiplicauit: nec ſub viri: id ē mariti poteſtate deguit: q̄
integerrimis viſceribus de ſpiritu ſancto xp̄m ſuſcepit: ⁊ vir
ginitatis integritate manente virgo permāſit. Quem q2 ſine
peccati colluuione et ſine virilis admixtionis detrimēto ſu-
ſcepit: ſine dolore genuit et ſine integritatis violatiōe cū pu-
dore virginitatis integra ꝑmanſit. Hoc enim potuit efficere
de matre: qui ſic elegit naſci de⁹ de hoīe. Maria ergo ⁊ ſi cō-
municat erumnis eue: nō cōmunicat parturiēdo cum dolore
Promeruit enim hoc ſingularis ſanctitas eius ⁊ ſingularis
grā: q̄ ſuſceptione dei ſingulariter eſtimata ē digna. Nō im-
merito ergo a quibuſdā generalib⁹ excipit̄ vera eſtimatiōe:
quam tanta ſeruat gratia: et attollit dignitatis prerogatiua.
G Quantū enim xp̄i poteſtas poſſit mūdi oſtendit vniuerſitas
.J.v. quantū gratia marie mōſtrat integritas. Que ſicut diuerſa ē
a natura: ita diuerſa eſt ab vſu. Quid ergo? Si ī tāta diuerſi-
tate dicimus eā hūane ſortis mortē ſubijſſe: nec vinculis ei⁹
retineri: per quā deus voluit naſci: et carnis ſubſtantiam cō-
municare: nunq̄d impiū erit? Scimus enim ieſum oīa poſſe:
Matth. qui de ſeipſo ait. Data eſt mihi oīs poteſtas in celo ⁊ in terra
xxviij. Si ergo voluit integrā matrē cū ꝟginitatis ſeruare pudore:
Roma.xj. cur nō velit incorruptā a putredinis ſeruare fetore? Dicat q̄
cognouit ſenſum dn̄i: ⁊ qui cōſiliarius eius fuit. Nunq̄d non
Matth.v. pertinet ad benignitatem dn̄i matris ſeruare honorē: q̄ legē
Exo.xx. ſoluere nō venerat ſed adimplere. Lex enim ſicut honorē ma
tris precipit: ita inhonorationem dānat. Qui enī in vita pre
ceteris illā grā ſui cōceptus honorauit: piū credere ē ſingu-
H lari ſaluatione eam ī morte et ſpeciali gratia honoraſſe. Po-
Ca.vj. tuit enim eā tam a putredine q̄ a puluere alienū facere: q̄ ex
ea naſcēs virginē eā potuit relinq̄re. Putredo nāq; ⁊ vmis
opprobriū eſt hūane cōditionis: a quo opprobrio cum ieſus
ſit alienus: natura marie excipit̄ quā ieſus de ea aſſumpſiſſe
probatur. Caro enim ieſu caro marie ē: ⁊ multo ſpecialius q̄
Ge.xxxvij ioſeph iude ceterorūq; fratrum eius quibus dicebat. Frater
enim ⁊ caro noſtra ē. Caro enim xp̄i q̄uis gloria reſurrectio
nis fuerit magnificata: et potenter ſuꝑ oīs celos aſcenſione
glorificata: eadem tamen carnis manſit ⁊ manet natura que
aſſumpta eſt de maria. Ipſe enim eſt qui cōceptus ⁊ genitus
atq; a mortuis ſuſcitatus eſt ꝑ gloriā patris: ſicut ꝑfecto ipſe
Lu.xxiiij. teſtat̄ poſt reſurrectionē: qn̄ apoſtolis dixit. Videte manus
meas et pedes meos quia ego ipſe ſum. Quid enim eſt: Ipſe
ego ſum: niſi quia alter nō ſum: q̄ qui tūc erā qn̄ paſſus ſum?
Hoc ſiquidē cognoſcere poteſtis: qui ī manibus et pedibus
meis clauorum vulnera cognoſcitis. Ipſe ergo ideoq; celos Act.j.
aſcendit: et carnem quā de matre ſuſcepit ſuꝑ aſtra trāſuexit:
honorans omnem humanā naturā: et multo magis maternā.
Si igitur natura matris eſt filius: cōueniens eſt vt ſit et filij
natura mater: nō quātum pertinet ad equā adminiſtrationē
ſed quantū pertinet ad eandē reciprocā ſubſtantiā: vt homo
de homine: caro de carne: mater a filio: filius a matre: non ad
vnitatē ꝑſone ſed ad vnitatem corporalis nature ⁊ ſubſtātie.
Si enim vnitatē facere poteſt gratia ſine ꝓprietate ſpecia- I
lis nature: quātomagis vbi gratie vnitas ⁊ corporis ſpecia- Ca.vij.
lis eſt natiuitas. Vnitas nāq; gratie ē: vt diſcipulorū in xp̄o
de quibus ipſe dixit. Pater ſancte: ſerua eos in nomine tuo Joh.xvij.
quos dediſti mihi vt ſint vnū ſicut et nos. Et item de oībus
iuſtis. Non aūt ꝓ his rogo tm̄: ſed et ꝓ eis qui credituri ſunt
per verbū eorum in me: vt omnes vnum ſint ſicut et tu pater
in me: et ego ī te: hoc eſt vt ipſi ſint per gratiā quod nos ſum⁹
ꝑ diuinitatis naturā. Hec quippe gratie vnitas que cūctis
in chriſtum credentibus ſeruatur: ſi marie nec minus ſapiē-
tium eſtimatione nō tollitur: quantomagis cū gratie vnitate
ipſa ſpecialitas nature efficit vnū matrem et filiū: filiū ⁊ ma-
trem? Vidēdū etiam eſt quid de his quos ſecū per gratiam
vnū eſſe voluit cōſequenter adiungit. Ait enim. Pater quos
dediſti mihi volo vt vbi ego ſum et illi ſint mecū: vt videant
claritatem quam dediſti mihi. O magnam et ineſtimabilem
bonitatē dei: qui ſecū ſuos habere in gloria vult vt ſua clari-
tate fruantur: qui hic ſua fide iuncti: vnum cum eo eſſe digni
iudicantur. Si ergo ſecū eos habere vult: atq; hoc poteſt qui
omnia poteſt: quid eſtimādum eſt de matre vbi digna ſit ha
beri ſi nō in preſentia filij? Quantum igitur contueor: quātū K
intelligo: quantumq; credo: marie anima claritate xp̄i fruit̄: Ca.viij.
et glorioſis conſpectibus eius ſemper inherere ſitiēs ⁊ ſemp
conſpiciēs: dum ineſtimabiliter paſcitur: excellētiori quadā
ſpecialiq; prerogatiua a filio honoratur: poſſidēs in chriſto
corpus ſuum quod genuit glorificatum in dextera patris: et
ſi non ſuum per quod genuit: tamen ſuū quod genuit. Et q̄re
non ſuum per quod genuit? Si non obuiauerit necdum per-
ſpecta auctoritas: vere credo et per quod genuit: quia tanta
ſanctificatio dignior celo ē q̄ terra. Thronum dei: thalamū
celi domini: tabernaculū chriſti: dignum eſt ibi eſſe vbi ipſe
eſt. Tam precioſum theſaurum dignius eſt celum ſeruare q̄
terram: tantam integritatē merito incorruptibilitas non pu
tredinis vlla reſolutio ſequitur. Illud ergo ſacratiſſimū cor-
pus de quo chriſtus carnem aſſumpſit ⁊ diuinam naturā hu-
mane vniuit: non amittens quod erat: ſed aſſumens quod nō
erat: vt verbū caro: hoc eſt deus homo fieret: eſcam vermib⁹ Joh.j.
traditū: quia ſentire nō valeo: dicere pertimeſco: ī communi
ſorte putredinis futurū de vermib⁹ puluerē. De quo ſi nihil
aliud ſentirem q̄ de ꝓprio: nihil dicerem niſi quēadmodum
de ꝓprio: quod abſq; vlla ambiguitate ſoluendū eſt in mortē
poſt mortē eſt futurū putredo: poſt putredinem vermis: poſt
vermē vt dignum eſt abiectiſſimus puluis. Quod de maria L
credendum nō videtur cōſentibile: quia eſtimationem ꝓcul Ca.ix.
pellit munus incōparabilis gratie. Quod me dicere multa ꝑ
conſideratio rerū inuitat: quarum ⁊ illa quedam eſt quā ſuis
aliquando miniſtris ipſa veritas ait. Qui mihi miniſtrat me Johā.xij.
ſequatur: et vbi ego ſum: illic et miniſter meus erit. Si enim
hec eſt generalis ſententia omnium per fidē et piam opera-
tionem chriſto miniſtrantiū: quantomagis quodammodo ⁊
ſpecialiter marie. Maria nāq; operis exhibitione et fidei fi-
diſſima veritate miniſtrā chriſti fuiſſe omnis qui ſane ſapit
intelligit. Abſq; dubio enī opere adminiſtratrix extitit: que Lu.j.⁊.ij.
hūc in vtero geſſit partuq; ꝓfuſum aluit et fouit: atq; vt euā-
gelium refert: in preſepe reclinauit: et a facie herodis fugiēs
in egyptum abſcondit: et omnem infantiam eius pio pro ma
tris affectu eſt proſecuta: ita vt vſq; ad crucem in qua filium Johā.xix.
vidit pēdentem iam virum perfectum: ab eius indubitāter
non receſſerit conſectatu: nō ſolum greſſibus pedum tanq̄ ꝓ
reuerentia dei: verumetiam et imitationis affectu. Maria
ergo miniſtratrix chriſti ſpiritalium operum qualitatibus:
ſicut deuotiſſima extitit: ita abſq; dubio religionis fide ⁊ ve
re credulitatis charitate ſecutrix fuit. Nō enim potuit eius
diuinitatē nō eē credula: q̄ ſe nouerat hūc nō virili ſemīe ſm̄
ordinē nature: ſed diuino ſpiramine nunciāte archāgelo cō- Luce.j.

cepiſſe:vidẽs ſemper famulantiũ angelorũ ei adeſſe frequẽ=
tiã vt naſcituro ⁊ nato:qñ videlicet facta eſt cũ angelo multi=
Luce.ij. tudo celeſtis exercitus clamantiũ ⁊ dicentiũ. Gloria i excel=
ſis deo:⁊ in terra pax hoibus bone volũtatis:⁊ in egyptũ fu=
gituro atq; inde iterũ redituro. Quibꝰ liq̃do cognoſcere po=
Matth.ij. tuit:quia talia obſequia nõ niſi deũ decuerãt. Unde et ſtelle
annũciatio:⁊ magorũ de lõgiſſimis partibꝰ inſperata addu=
Luce.ij. ctio q̃ maximũ illi extitit indiciũ veritatis. Similiter et ſy=
meonis et anne ꝓphetali dignitate inſolitus cetꝰ:⁊ huic ſpe=
cialis occurſus. Que oia ꝓculdubio maria cõſeruãs his cun
ctis altiꝰ ad fidẽ roborata pio corde ↄferebat: intãtũ vt oino
non nutabunda: ſ; certa de filij ꝑtãte tanq̃ de dei ꝟtute vera
Johan.ij. deficiẽte i nuptijs vino dixerit:q2 vinũ nõ habẽt: ſciẽs plane
illũ h̄ potuiſſe qđ eũ mox cõtigit diuino miraculo cõpleuiſſe
Ecce igitꝛ maria fide ⁊ ope xpi miniſtratrix:⁊ deuota vſq; ad
mortẽ eius ſecutrix:nõ plꝰ greſſu q̃ imitationis (vt credẽdũ
eſt) affectu:ſi ibi non fuerit vbi xps ſuos miniſtros vult eſſe:
Mat.xvj. vbi ergo erit? Et ſi ibi:nunq̃d equali grã? Et ſi non eq̃li: vbi
equa dei cẽſura q̃ vnicuiq; reddit ſm ſua merita? Si ḡ meri=
to pre oibꝰ marie viuẽti donata ẽ grã:mortue erit minuẽda?
Abſit. Quia ſi oim ſanctorũ mors eſt precioſa: marie ſane eſt
precioſiſſima:quã tanta comitata eſt grã: vt mater dei dicatꝛ
M et ſit. Cõſideratis igitur vniuerſis:vera ratione cenſeo cõſi=
Ca.x. tendum mariã in xpo ⁊ apud chriſtũ eſſe. In chriſto:quia in
Act.xvij. ipſo viuimꝰ:mouemur ⁊ ſumus. Apud xpm glorioſe ad eter
nitatis gaudia aſſumptam benignitate xpi et honorate ſuſce
ptam pre ceteris quam grã honorauit pre ceteris:atq; ad cõ=
munem humilitatẽ non eſſe adductã poſt mortẽ putredinis
videlicet vermis ⁊ pulueris:que ſuũ et oim genuit ſaluatorẽ
Luce.xxj. In cuius ſi poteſtate eſt ſanctorũ de capite capillũ nõ perire
eſt et illam aĩa et corpe integram poſſe ſeruare. De cuius po=
teſtate ſi nullus dubitat eccleſiaſticorũ quin poſſit matrẽ ſine
corruptiõe in perpetuũ ſeruare:cur dubitãdũ eſt voluiſſe qđ
Daniel.iij attinet ad tantã benignitatis gratiã? Si elegit diuina volũ=
tas ſola gratia inter crepidantes vehementiũ ignũ flãmas
non ſolum puerorũ corpa ſeruare illeſa: verumetiam veſtimẽ=
ta ſeruare inuſta:cur abnuat in matre ꝓpria qđ elegit i veſte
Jone.ij. aliena? Jonam ſeruare in vẽtre ceti preter naturalẽ vſum vo
luit incorruptũ ſola mia:mariam incorruptã preter naturam
Daniel.vj nõ ſeruabit grã? Seruatus eſt daniel datus intẽperatiſſime
et.xiiij. fami leonũ:non ſeruanda eſt maria tantis donata meritis di=
gnitatũ? Hec cuncta q̃ diximus:quia naturã ſeruantia nõ co
gnoſcimus:in marie integritate plus potuiſſe gratiã q̃ natu
ram nõ dubitamus. Diuinitatis enim opa ſunt q̃ dicimus: et
j.Cor.j. ideo poſſibilia q2 omnipotentia. Chriſtus ergo dei virtus ⁊
dei ſapiẽtia cuius ſunt oia q̃ patris ſunt ⁊ velle. Uelle autem
oia q̃ ſunt iuſta ⁊ digna:et ꝑ hoc videntꝛ digna:letari facit ma
riã leticia inenarrabili aĩa et corpe in ꝓprio filio cum ꝓprio
filio ꝑ propriũ filiũ:nec vllam ſequi debere corruptiõis erũ=
nam quã nulla ſecuta eſt tñ filiũ parturiẽdo integritatis cor=
ruptio:vt ſit ſemper incorrupta quam tanta ꝑfudit grã: ſit in
tegraliter viuẽs q̃ oim integram perfectãq; genuit vitam: ſit
cũ illo quem i ſuo geſſit vtero:ſit apud illũ illa que genuit:fo=
uit ⁊ aluit illũ:maria dei geĩtrix:dei nutrix: dei miniſtratrix
et dei ſecutrix:de qua vt iã dixi:quia aliter ſentire nõ audeo:
N aliter dicere non preſumo. Suſcipiat igitur hũc ſenſum fra=
Ca.xj. terna charitas: ſm quod ſpũs xpi inſpirauit. Oſtenſa ſunt ex
parte q̃ taliter hortata ſunt me dicere. Si quis aũt refragare
his elegerit:cũ dicere nõ velit hoc nõ poſſe chriſtum: ꝓferat
quare nõ cõueniat velle:ac per hoc nõ eſſe. Et cum ſe veraci=
ter cõſiliũ dei de his noſce manifeſtauerit:incipiam credere
de quibꝰ aliter nõ poſſum ſentire. Mirabor illum altitudinẽ
cõſilij diuini inueſtigaſſe:quam me cũ apoſtolo digna reue=
Roma.xj. rentia videor debere admirari dicẽte. O altitudo diuitiarũ
ſapientie et ſciẽtie dei: q̃ incõprehenſibilia ſunt iudicia eiꝰ:
j.Cor.xiij. et inueſtigabiles vie eius. Et quia ſm eũdem apoſtolum: ex
parte cognoſcimus et ex parte ꝓphetamus: dixi de his: et ſi
non quantũ eſt:tñ quemadmodũ me dicere debuiſſe credidi
Si ergo vera ſunt que ſcripſi: tibi gratias ago xpe: q2 de ſan
cta virgine matre tua niſi quod piũ:dignũ et iuſtũ eſt ſentire
non potui. Si ergo dixi vt debui: approba xpe tu et tui. Si
autẽ non vt debui:ignoſce obſecro tu et tui. Qui cũ deo patre
et ſpiritu ſancto viuis et regnas deus. Per omnia ſecula ſe=
culorum. Amen.

¶ In eodem feſto. Sermo.ij. In quo oſtendit quomõ aſſumptionẽ beate Marie ſine maximo honore peragere indignũ eſt:per quam meruimꝰ auctorem vite ſuſcipere.

ADeſt nobis dilectiſſimi fratres dies valde venera Ser.xxxv
bilis:dies oim ſanctorum ſolennitates precellens A
Adeſt inquã dies inclita:dies preclara:dies i qua
e mundo migraſſe creditur virgo maria. Et ideo
laudes intonet vniuerſa terra cũ ſumma exultatione tãte vir
ginis illuſtrata exceſſu:quia indignũ valde eſt vt illiꝰ recor=
dationis ſolennitas ſit apud nos ſine maximo honore:ꝑ quã
meruimus auctorẽ vite ſuſcipere. Satiſq; prepoſterũ iudicã
dum eſt:vt cũ ſanctorũ celebramus victorias martyrũ: illius
ſolennitatem illis non preferamus q̃ huic mũdo edidit prin=
cipem martyrum. In hac ſiquidẽ die competẽter ſponſo illi
celeſti proclamat beata virgo. Tenuiſti manũ dexterã meã: Pſ.lxxij.
et in voluntate tua deduxiſti me:et cũ gloria aſſumpſiſti me.
Hodie inquã et ipſa a ſponſo filio et dño cõgrue audiuit. Iã Cant.ij.
hyems trãſijt:ymber abijt et receſſit. Surge proxima mea:
ſponſa mea:columba mea et veni. Hec ideo dicimus fratres B
quia ſicut iam in cõſuetudinẽ ſuſcepit eccleſia: hodierna die
ad celos aſſumpta fuiſſe creditur ꝟgo maria. S; quo ordine
hinc ad ſuperna trãſierit regna:nulla catholica narrat hiſto=
ria. Non ſolũ aũt reſpuere apocripha: verũetiã ignorare di=
citur hec eadem eccleſia. Siquidem ſunt nõnulla ſine aucto
ris nomine de eius aſſumptione cõſcripta:que vt dixi ita ca
ventꝛ: vt ad cõfirmandã rei veritatẽ legi minime ꝑmittantur
Hic ſane pulſantꝛ nõnulli: q2 nec corpꝰ eiꝰ i terra inueniꝛ: nec
aſſumptio eius cu; carne vt in apocripha legiꝛ: in catholica
reperiꝛ hyſtoria. Quibus dicẽdum eſt:quia ſi moyſi corpus Deut.xxx=
non inuenitur ab hoie in terris cũ quo locutus eſt deus facie iiij.
ad faciẽ:illius querere demẽtie eſt:ꝑ quã idẽ maieſtatis deꝰ Exo.xxxiij
incarnatꝰ effulſit in terris. Neq; eni dignũ eſt de corpis eiꝰ
noticia ſollicitũ quempiam eſſe:quã non dubitat ſuper celos
eleuatam cũ xpo regnare. Sufficere debet tantũ noticie hu=
mane hanc vere fateri reginã celorũ:pro eo q᷑ regem peperit
angelorũ. Sed nec inuenitur apud latinos aliquis tractatorũ C
de eiꝰ morte quippiã dixiſſe aperte. Nam illũ euãgelij ver=
ſiculũ quem ſimeon dixit ad dñi matrem. Et tuã ipſiꝰ aiam Luce.ij.
pertrãſibit gladius: beate recordationis ambroſius cũ tra=
ctaret:ait. Nec hyſtoria nec littera docet mariã gladio vitã
finiſſe. Hinc ⁊ iſidorus. Incertũ inquit ꝑ hoc dictũ vtrũ gla
dium ſpũs an gladiũ ſignificet perſecutionis. Et qđ de his
de quibus loquor dicã: cũ nec ipſe qui hanc accepit ante cru Johã.xix.
cem dñi in ſua:idẽ iohãnes euangeliſta de hoc poſteris ali=
quid retinẽdũ ſcriptis mãdauerit? Nullus enim hoc fideliꝰ
narrare potuit ſi illud deꝰ manifeſtare voluiſſet: q̃ ille vtiq;
qui hãc nutriendã ſuſcepit:nec cõtra morẽ filius matrem re=
liquit. Reſtat ergo vt homo mẽdaciter non fingat apertũ qđ
deus voluit manere occultũ. Uera aũt de eius aſſumptione
ſentẽtia hec eſſe probatur: vt ſm apoſtolũ: ſiue in corpe:ſiue ij.Cor.xij.
extra corpus ignorãtes:aſſumptã ſuper angelos eã eẽ creda
mus. His igitur premiſſis:loquamur aliquid i laudibus ſa= D
cratiſſime virginis. Sed quid nos tãtilli: qđ actione puſilli:
quid in eius laudibus referemus: cũ et ſi omniũ noſtrũ mẽ=
bra verterentꝛ in linguas: eam laudare ſufficeret nullꝰ. Altior
celo eſt de qua loquimur:abyſſo profundior cui laudes dice
re conamur. Hec eſt enim que ſola meruit mater et ſpõſa vo=
cari. Hec prime matris damna reſoluit: hec homini perdito
redẽptionẽ adduxit. Mater eni generis noſtri penã intulit Geñ.iij.
mundo:genitrix dñi noſtri ſalutẽ edidit mũdo. Auctrix pec= Luce.ij.
cati eua:auctrix meriti maria. Eua occidẽdo obfuit: maria E
viuificando profuit. Illa percuſſit:iſta ſanauit. Hec eni mi=
rabili atq; ineſtimabili modo oim rerum ⁊ ſuũ peperit ſalua=
torem. Que hec virgo tam ſancta ad quã venire dignaretur
ſpũſſanctus? Que tam ſpecioſa: vt eã deus ſibi eligeret ſpon=
ſam. Que tam caſta: vt eſſe poſſet virgo poſt partũ? Hec eſt
dei templũ:fons ille ſignatꝰ:et porta in domo dei clauſa. Ad Cant.iiij.
hanc namq; vt dixi ſpiritusſanctus deſcendit: hãc virtus al= Eze.xliiij
tiſſimi obumbrauit. Hec eſt immaculata coitu:fecũda partu F
virgo lactãs:angelorũ et hominũ cibũ nutriens. Merito nã
q; beata ſingulari a nobis preconio extollitur que ſingulare
commerciũ mundo prebuit. Deniq; tñ ſe ad celi faſtigia ſub

Annotatio leuauit:vt verbũ in principio apud deũ: de ſuperna celi arce
numeralis ſuſciperet. O felix maria:et omni laude digniſſima. O virgo
ordinis ſer dei genitrix glorioſa:o ſublimis puerpera: cuius viſceribus
monũ hu- auctor celi terreq́ꝫ cõmittitur. O felicia oſcula lactẽtis labijs
ius operis impreſſa:cũ inter crebra indicia reptãtis infãtie: vtpote ve-
G rus ex te filius tibi matri alluderet:cũ verus ex p̄re dñs im-
Luce.ij. peraret. Nam auctorem tuũ ipſa cõcipiẽs edidiſti in tp̄e pu-
berem quẽ habebas ante tp̄a cõditorẽ. O felix puerperium:
letabile angelis: optabile ſanctis:neceſſariũ ꝑditis: cõgruũ
profligatis. Qui poſt multas aſſumpte carnis iniurias: ⁊ ad
Matth. vltimũ verberatus flagris:potat⁹ felle: affixus patibulo: vt
xxvij. te veram matrẽ oſtenderet: verum ſe hoĩem patiẽdo mõſtra-
H uit. Sed quid dicã paup ingenio:cũ de te quicq̃d dixero mi-
nor laus ẽ q̃ꝫ dignitas tua meretur? Si celũ te vocẽ: altior es
Si matrem gentiũ dicam:precedis. Si formã dei appellem
digna exiſtis. Si dominã angeloꝝ vocitẽ: ꝑ oĩa te eẽ ꝓbaris
Quid ergo de te digne dicã:quid referam:cũ nõ ſufficiat lin-
gua carnis tuas enarrare ꝟtutes? Has interim laudes ſileat
lingua carnis:quas ſemper ardẽter ꝓfert aĩa. Nunc noſtras
peto vt aures doctrinarũ tuarũ demulceas organis. Plau-
dat nunc tympanis ſcena tuis et veloces articulos puerpere
cõcrepent. Concinãt letantes chori:⁊ alternãtibus modulis
J dulciſona carmia miſceãtur. Audiamus fratres: audiamus
pio mentis affectu:audiam⁹ quemadmodũ tympaniſtriarũ
doctrinis cõcrepet beata ꝟgo maria. Audiamus inquam:et
huic harmonie morib⁹ reſpõdeamus. Deniq́ꝫ cũ hec mulier
beatiſſima ab angelo iã ſalutata:ſpiritu ſancto repleta: pleni-
tudine diuinitat afflata:ad eliſabeth veniſſet cognatã: poſt
exultationẽ Johis in vtero matris:hec dño decantauit cãti
Luce.j. ca laudis. Magnificat aĩa mea dñz. Et exultauit ſpũs meus
K in deo ſalutari meo. Primo igit̃ in hoc loco querendũ eſt:q̃d
ſit magnificare dñm. Neq́ꝫ enĩ magn⁹ fit a creatura creator.
Sed ſciendũ nobis ẽ duobus modis dici magnificari: id eſt
aut magnum facere: aut magnum adorare:magnũ admirari
Magnificatur enĩ deus a nobis:cũ magnificari dignat̃ a no
bis. Sed nunq̃d ſic in nobis ſicut ĩ beata maria eandẽ carnẽ
aſſumpſit ꝓ nobis? Aue inq̃t ad eã angel⁹ gr̃a plena: dñs te-
cum:bñdicta tu in mulieribus. Spũſſanctus ſuperueniet in
te: ⁊ virtus altiſſimi obumbrabit tibi. Ideoq́ꝫ quod naſcetur
ex te ſanctũ: vocabitur filius dei. Quecunq́ꝫ tñ aĩa ſancta ver
bum cõcipere põt credendo:parere predicando: magnificat
pš.xxxiij. amãdo. Unde ⁊ dauid ꝓpha dicit. Magnificate dñm mecũ:
⁊ exaltemus nomẽ eius in inuicẽ. Ac ſi diceret. Magnitudi-
nem dñi mecũ predicate: et nois eius preconia magna voce
Pš.ciij. attollite. Hinc iterũ dicit. Dñe deus me⁹: magnificat⁹ es ve
Pš.lvj. hemẽter. Unde aũt magnificet̃ in nobis iſdẽ ꝓpha ait. Ma-
L gnificata ẽ vſq́ꝫ ad celos mĩa tua. Hinc namq́ꝫ optãdũ eſt in
ſingulis: vt nr̃a aĩa magnificet dñm: concipiat dei verbũ:pa
riat ⁊ nutriat: recordetur ſaluatiõis ſue pia ꝯmercia:quomõ
nullis ſuis precedẽtib⁹ meritis ſit ab iniq̃tate ſaluata: ſꝫ ſola
Luce.j. dei bonitate gratuita xp̄i ſanguine redẽpta ⁊ dicat. Magni-
Johã.iij. ficat aĩa mea dñm. Sic enĩ de⁹ dilexit mũdũ (ait euãgeliũ)
Ro.viij. vt filiũ ſuũ vnigenitũ daret. Hinc namq́ꝫ et apl's. Qui ꝓprio
inq̃t filio nõ pepercit:ſꝫ ꝓ nobis tradidit illũ. O mire pietat
affect⁹:o ineſtimabilis ardor charitatis. Quis ante tãte pie
tatis diuitias nõ obſtupeſcat? Quis ante tã ineffabilẽ chari-
tatẽ nõ cõtremiſcat? Quis vnq́ꝫ poſſet ſperare: vt ex deo ante
tp̄a natus: naſceretur ꝓ hoĩbus in tp̄e ex femina hõ factus?
Gal.iiij. Unde ſcriptũ eſt. Cũ venit plenitudo tẽporis:miſit de⁹ filiũ
ſuũ factũ ex muliere: factũ ſub lege: vt eos qui ſub lege erant
redimeret: vt adoptionẽ filiorũ reciperemus. Quis inquam
poſſet eſtimare: vt portaretur manib⁹ femineis portator or-
bis:panis angelorũ aleretur: virt⁹ celorũ infirmaretur: vita
oĩm moreretur? Magnificet ergo ĩ his aĩa glorioſiſſime ma
M rie dñm:magnificet ⁊ nr̃a. Admiremur:gratulemur: amem⁹
laudemus:adoremus:gratias illi agamus:q̃ꝫ per eiuſdẽ re
demptoris nr̃i mortẽ de tenebris ad lucẽ: de morte ad vitam
de corruptiõe ad incorruptionẽ: de exilio ad patriã: de luctu
ad gaudiũ: de terris ad celeſte regnũ vocati ſumus. Qualiſ-
cunq́ꝫ igitur aĩa ſancta talibus fuerit incitamentis occupata
nihil concupiſcit terrenũ: nihil trãſitoriũ: nihil qđ ad tẽpus
arridet: nihil quod ad preſens delectat. Hec riſum luctũ com
putat: ⁊ gaudiũ in merorẽ cõmutat: cui mũdus carcer: celũq́ꝫ

habitatio eſt. Cui exultatio de preſentibus nulla eſt: q2 in illo
tantũ gaudere appetit: qui ſuper oẽs eſt. Unde in ſancto can N
tico cũ diceret virgo glorioſa. Magnificat aĩa mea dominũ. Luce.j.
Et exultauit ſpũs meus: ſignanter addidit. In deo ſalutari
meo. Ac ſi diceret. Anima mea q̃ magnificat dñm: non ĩ quo-
libet alio ſed in illo tantũ exultat: quem amando magnificat.
Nouerat enim eſſe aliã vituperabilem exultationẽ: qua mũ-
dus gaudere dicitur tendens ad luctũ. Et de qualibus ſalo-
mon ait. Letantur cũ male fecerint: et exultant in rebus peſſi ꝓuer.ij.
mis. Hinc ⁊ apoſtolus non quodlibet gaudiũ in ſanctorũ cor Phil.iiij.
dibus eſſe deſcribit: ſed in ſpiritu ſancto. Hinc dauid cum di
ceret. Gaudete iuſti: ſubiunxit. In domino. Hinc cũ domio Pš.xxxij
diceret. Gaudebũt labia mea dũ cantauero: addidit. Tibi. Pš.lxx.
Hac enim exultatione nullus eorũ gaudet: quiſquis de pre-
ſentibus tantũ exultat eterniſq́ꝫ bonis intereſſe nõ cõcupiſcit
cui exiliũ patria eſſe creditur: ⁊ mors vita eſtimatur: cui de⁹
venter eſt: et ornatus non in moribus ſed in actu eſt: qui cum Phil.iij.
laudatur extollitur: et cũ vituperat⁹ fuerit magnis iracũdie
ſtimulis agitatur: qui cũ manſuetis non humiliatur: ſed ĩ ſu-
perbie faſcibus eleuatus ceteros quaſi ex alto montis ſuper
cilio cõtẽplatur. Sed quis hec ad plenũ ita poteſt calcare: vt
ab hac exultatione hiſdem vitijs interpellãtibus nec ad mo-
mentum ſe credat abſtrahi: cũ ſcriptura pronunciet. Corpus Sapiẽ.ix.
quod corrumpitur aggrauat animam: ⁊ deprimit terrena in-
habitatio ſenſum multa cogitantẽ? Ingemiſce ergo o ſancta
anima quecunq́ꝫ in domino exultas: et quotiens te ab hac ex
ultatione abſtractã videris eſſe: dicito. Ne proijcias me do- Pš.l.
mine a facie tua: et ſpiritum ſanctum tuum ne auferas a me.
Redde mihi leticiã ſalutaris tui: ⁊ ſpiritu principali confir-
ma me. Et hic attẽtius intuere: quam exultationem petierit. O
Quod enim hebraice Jeſus: hoc latine ſalutaris dicit̃. Que
enim hec leticia eſt ieſu: niſi contemplatio eius: qualis vẽtu-
rus eſt in gloria ſua? Sciendum vero eſt: quia illi tũc hac cla
ritate potientur: qui hic poſiti redemptoris ſui veſtigia imi-
tantur. Et quidem dominũ Jeſum legim⁹ doluiſſe: fleuiſſe: Joh.xj.et
ex itinere fatigatum fuiſſe: opprobria et iniurias ſuſtinuiſſe iiij.
ſputa: flagella: crucem ſuſcepiſſe: nunq́ꝫ tamen legimus eũ ri- Matth.
ſiſſe: proſperatum in terra fuiſſe. Hinc plane: hinc in ſpe gau- xxvij.
dent omnes electi: cum ceperint aduerſitatibus mundi fati-
gari: et nullis eius proſperitatibus fallaciter decipi: ſciẽtes
aliam vitam ſupereſſe per quã poſſint celos penetrare. Hinc
eſt quod iſdem dominus ait diſcipulis ſuis. Beati eſtis cum Mat.v.
maledixerint vobis homines: et perſecuti vos fuerint: et di-
xerint omne malũ aduerſum vos mentiẽtes ꝓpter me. Gau-
dete in illa die et exultate: ecce enim merces veſtra multa eſt
in celis. Sed in his preſſuris atq́ꝫ anguſtijs nequaq́ꝫ poſſent
ſubſiſtere: ⁊ quod his maius eſt gaudere: niſi veraciter in cõ
ſpectu dei et hominum humiles eſſent. Quibus dominus eo
rum ait. Diſcite a me quia mitis ſum et humilis corde: et in- Matth.xj.
uenietis requiem animabus veſtris. Hinc iter dicit. Beati Mat.v.
mites: quoniam ipſi poſſidebũt terram. Hic etiam hec ꝟgo
glorioſa beatam ſe dici ab omnibus generationibus manife
ſtat: eo q̃d eius humilitatem deus reſpexit. Nam ſubdit. Qr P
reſpexit humilitatem ancille ſue: ecce enim ex hoc beatã me Luce.j.
dicent omnes generationes. O vere beata humilitas: q̃ deũ
hominibus peperit: vitam mortalibus edidit: celos innoua
uit: mundũ purificauit: paradiſum aperuit: et hominum ani
mas ab inferis liberauit. O inquam vere glorioſa marie hu-
militas: que porta paradiſi efficitur: ſcala celi conſtituitur.
Facta eſt certe humilitas Marie ſcala celeſtis: per quam de
ſcendit de⁹ ad terras. Quia reſpexit inquit humilitatem an-
cille ſue: ecce enim ex hoc beatam me dicent omẽs generatio
nes. Et quid eſt dicere: Reſpexit: niſi comprobauit: placuit
ei humilitas mea? Unde per prophetam domin⁹ dixit. Ad Eſa.lxvj.
quem reſpiciam: niſi ad pauperculum et humilem et tremẽ-
tem ſermones meos? Hic Dauid domino dicit. Quia reſpe- Pš.xxx.
xiſti humilitatem meam: ſaluaſti de neceſſitatibus animam
meam. Multi ſiquidem videntur in conſpectu hominum hu
miles eſſe vt ab eis beatificentur: ſed eorum humilitas a do-
mino non reſpicitur: quia falſo et non vere de humilitate glo
riantur. Si enim veraciter humiles eſſent: deum ab omnib⁹
et non ſe vellent laudari. Non in hoc mundo eorum ſpiritus
exultaret: ſed in deo ſalutari. Humilitatem ſuam non ab ho-

D minibus cõſpici: ſed a deo optarent. Sequitur in hoc ſancto
Luce.j. cantico. Quia fecit mihi magna qui potens eſt: et ſanctũ no-
ctum nomen eius. Que tibi magna fecit domina: que glorio
ſa virgo vt dici beata merearis? Puto eniʒ immo veraciter
credo: vt creatura ederes creatorem: famula dominum ge-
R nerares: vt per te deus mundum redimeret: per te illumina-
ret: per te ad vitã reduceret. Hucuſ virgo beata de te ipſa
que nos ad amorem dei accenderent: fideliter protuliſti: ea
vero que ſequuntur humano generi prophetaſti. Meum au-
tem votum extitit ea tãtum inde tranſcurrere: que ad tui lau-
dem nominis pertinebant. Sed hec q̃ de te ipſa narraſti: ne
tu vt dignitas tua meret̃ dicere potuiſti. Quas ergo tibi lau-
des fragilitas humani generis perſoluet: que ſolo tuo com-
mercio recuperandi aditum inuenit? Accipe ita quaſcũ
exiles: quaſcun meritis tuis impares gratiarum actiões
et cum ſuſceperis vota: culpas noſtras orãdo excuſa. Admit
te hoſtras preces intra ſacrarium exauditiõis et reporta no-
bis gratiam recõciliationis. Sit per te excuſabile: quod per
te ingerimus. Accipe quod offerimus: impetra quod roga-
mus: excuſa quod timemus: quia nec potiorem meritis inue
nimus q̃ te ad placandam iram iudicis: que meruiſti eẽ ma
ter redemptoris et iudicis. Succurre ergo miſeris: iuua pu-
ſillanimes: refoue flebiles: ora ꝓ populo: interueni ꝓ clero:
intercede pro monachorum choro: exora ꝓ deuoto femineo
ſexu. Sentiant omnes tuum leuamen: quicun deuote cele-
brant tuum nomen. Sit tibi cõpaſſio ſuper afflictis: ſit pius
affectus ſuper celorum peregrinis. Et cum te letantem ſem-
per aſpicis: fletus noſtros queſumus ipſa ad deum admittas
S eum vt proprium filium pro nobis interpelles. Nos enim
adhuc in hac terra affligimur: perſequimur: iniurijs laceſſi-
mur: opprobrijs afficimur: eſurimus: ſitimus: ſomnum pati
mur: in carcere retinemur. Tu vero in celeſtibus regnis pre
Apoc.xiiij lata es cunctis virginum choris: tu agnum quocun perre-
xerit ſequeris. Tu virgineos choros et ab incentiue carnis
illecebris alienos per albentia lilia roſaſ vernantes: ad fon
tes perennis vite potandos inuitas. Tu in illa beatorum fe
liciſſima regna primi ordinis dignitatem adepta plantis ro
ſcidis oberrãs: inter paradiſi amenitatem gramineoſ cro-
cos tenero poplice pergis: felici palma violas immarceſ-
ſibiles carpis. Tu concinis ſine fine choris coniuncta ſum-
mis angelis archãgeliſ ſociata indefeſſa voce: ſanctus cla-
mare non ceſſas. Tu in cubiculo regis beatitudinem gẽmis
ac margaritis ornata aſſiſtis. Tibi thronus regius ab ange-
lis collocatur in aula eterni regis: te ipſe rex regum vt ma-
trem veram et decoram ſpõſam pre omnibus diligens amo-
ris amplexu ſibi aſſociat. Nec mirum ſi dignetur tibi aggau
dere deus regnans: quem tu paruulum ex te hominem natũ
totiẽs oſculata es in terris. Has q̃ tuas felicitates poſſidẽs
T conuertere ad noſtrarum miſeriarum ſalutem. Inter hec igi
tur fratres cum toto mentis affectu beatiſſime virginis nos
interceſſionibus cõmittamus: omnes eius patrocinia omni
niſu imploremus: vt dum nos ſupplici eam obſequio frequẽ
tamus in terris: ipſa nos ſedula prece commẽdare dignetur
in celis. Ne enim dubium que meruit pro liberandis pro-
ferre precium: poſſe plus omnibus liberatis impendere ſuf-
fragium. Sed quid nobis prodeſt hanc interpellare vocibꝰ
niſi etiam humilitatis eius exempla teneamus? Curremus
ergo dilectiſſimi fratres: vt cuʒ huiꝰ diei feſtiuitati intereſſe
cupimus: veſtimẽtis humilitatis at charitatis induti ap-
pareamus. Non nos inuidia aliene felicitatis torqueat: non
ira vſ ad diuiſionem dilaniet: nõ cupiditas chriſtum a no-
bis excludat: non ſeculi triſticia exurat: non proſperitas eiꝰ
incaute decipiat: non luxuria inquinet: non immundicia pol
luat: non elatio corrumpat: non ſuperflua inflet: verbum nos
virtutibus ornatos charitate coniunctos: humilitate funda
tos beata dei genitrix ſue nos intereſſe feſtiuitati proſpexe-
rit: ardentius nobis ſubuenire feſtinet apud filium et domi-
num ſuum Ieſum chriſtum: deum et ſaluatorem noſtruʒ: qui
coronis perennis regni glorificat ſanctos ſuos: et eſt eterna
laus et expectatio omnibus electis eius: ipſi gloria: virtus:
poteſtas eterna: et nunc et ſemper per immortalia ſecula ſecu-
lorum. Amen.

¶ Item in eodem feſto. Homelia de eo qđ ſcri-
ptum eſt in euangelio ſm Lucam. Intrauit Ie- Luce.x.
ſus in quoddã caſtellum. etc. que habetur de ver-
bis domini. xxvj. et xxvij. fo. lj.

¶ In feſto decollationis ſancti Iohãnis bapti-ſte. Sermo. j. In quo oſtẽdit cur ſancti Iohãnis baptiſte natiuitas ſingulari celebritate veneret̃.

Hodie dilectiſſimi fratres Iohannis qui domini Sermo
precucurrit aduẽtum natalem diem colimus: qđ xxxvj.
nulli ſanctorum meminimus attributum. Hodie A
inquam natalem diem vnica ac ſingulari celebri-
tate veneramur. Unde quia eum recte extollere non valemꝰ
humane vocis officio: predicemus dominice atteſtationis
oraculo: proloquente chriſto: quia inter natos mulierũ ma- Matth.xj.
ior non eſt Iohanne Baptiſta. Ipſe hoc dicit: et ideo co-
gnoſce magnificentiam laudis ex dignitate laudãtis: ac ſic
dum nemo illo eſſe maior aſſeritur in natis mulierum: datur
intelligi q Iohannes ſupra humanorum fuit mẽſuram me-
ritorum. Ego vox clamãtis in deſerto. Hoc eſt dicere. Non Iohã.j.
ſum ego verbum quod erat in principio deus apud deũ: ſed
vox potius: id eſt miniſter ſum verbi vt ꝑ me ad auditus ho-
minum ſenſuſ perueniat. Unde beatus baptiſta pari humi
litate pronunciat. Illum oportet creſcere: me autem minui.
Illum inquit oportet creſcere: quia per omnem mũdum xp̃i Iohã.iij.
euangelium dilatatur: me autem minui: quia Iohannis pro
phetia finitur. Illum oportet creſcere qui erit exaltandus in
cruce: me autem minui qui ſum truncandus in capite. Iohã
nis enim prophetia finem accepit: quia is qui prophetaba-
tur aduenit. Iohannes ergo formam venturi domini natiui B
tate et conuerſatione ſignauit. Iohãnes naſcitur de ſene pa-
tre: chriſtus ex matre a mundi ſeneſcentis etate: etate inquã Luce.j.
illa que erat fide et operibus infecunda. Iohannes venit de
ſperata generatione per ſterilem: et chriſtus natura obſtupe
ſcente per virginẽ. Ille ſalutem predicauit: hic cõtulit. Ille Mat.iij.
baptiſauit in penitentia: iſte regenerauit in gratia. Hic ẽ eni Mat.xiiij
Iohannes: qui impietatem regis herodis qui vxorem fra-
tris inuaſerat publica auctoritate condemnans propter iu-
ſticiam perdidit vitam: ſed lucratus eſt gloriam. Et nos in- C
terdum pro gratia hominum vel timore offenſionum prefe-
rimus adulationem et vendimus veritatem: non timentes
illud quod terribiliter ſcriptum eſt. Si nõ annunciaueris ini Ezech.iij.
quo iniquitatem ſuam: ſanguinem eiꝰ de manu tua requirã.
Solent tamẽ aliquotiens doctores eccleſie non pro negligẽ
tia peccantium ab increpatione ceſſare: ſed q2 eos timent ex
ipſa caſtigatione ad peiora mala prorumpere. Quando pro
hac re non predicant ſacerdotes: non poſſunt habere de taci
turnitate reatum: quia ſicut viri boni interdũ ex dura incre-
patione corriguntur: ita econtra omnes etiam ſuperbi leniſ-
ſima admonitione ad peiora precipitia prouocantur. Nam
et intantum predicatores eccleſie aliquotiens non ex volun
tate ſed ex neceſſitate peccatores non arguunt: vt interdum
per ſpiritale medicamentum et charitatis artificium ſuper-
bos quoſ etiam indignis laudibus proſequantur Et dum
erubeſcunt falſa eſſe que de eis dicuntur: ad emendationem
vite et bona opera prouocentur: ſm illud quod ſcriptum eſt.
Quoniam laudatur peccator in deſiderijs anime ſue: et qui Pſ.ix.
iniqua gerit benedicitur. Et quia vera eſt illa ſapientis viri
ſententia. Sicut vera laus ornat: ita falſa caſtigat: non eſt ta-
men impoſſibile apud deum vt etiã illi qui ab humanis lau-
dibus inuitati bona opera exercere ceperint: deus illis hoc
in amorem et conſuetudinem vertat: ſm illud quod de ſapiẽ-
tibus quidã dixit. Bene cõſueuiſſe: pudebit diſſueſcere. Et ☞
iterum. Bona loquamur: trãſiet ſermo in affectum. Beatus
tamen Iohannes plena et perfecta libertate maluit iniuſta
ſuſtinere: q̃ iuſta non dicere. Unde euangelico ipſe beatus D
Iohannes alloquio corda nr̃a pulſat ſalutifero dicẽs. Ego
vox clamantis in deſerto: parate viam domini: rectas facite Luce.iij.
ſemitas dei noſtri. Si teneamus in nobis verbum: veritatis
affectum iuſticie: erit in nobis illa via per quam humanum
pectus chriſtus adeat. Ideo autem dicit. Ego vox claman-
tis. Uox preconis iudicem loquitur: clamor iudicium cõmi

Annotat ō natur. Et conſequenter annūciat. Omnis vallis implebit̄: et
nūeralis omnis mons ⁊ collis humiliabit̄. Hoc eſt ergo: qđ alijs ver=
ordinis bis euangeliſta cōmemorat. Qui ſe exaltat humiliabit̄. Ve
ſermonū niet tēpus fratres dilectiſſimi vt ſe ſupbos fuiſſe ſine vllo re=
hui⁹ opis. medio doleant: qui ſe nūc ſalubriter humiliare diſſimulant.
Veniet tēpus vt humiles eleuētur in celis: et ſupbi in īferni
profunditatē mergant̄. Veniet tēpus vt ſe auaros oēs fuiſſe
diuites doleāt: a quibus nūc chriſti irrident̄ pauperes. Nō
ſemper iſte qui nūc humane eſt cōſuetudinis ordo ſeruabit̄.
Luce.xvj. Non ſemp lazarus fame torquebit̄/ nec ſemp auarus diues
delitiaꝝ abundātia perfruet̄: ſed citoꝛ ille de ſterquilinio ab
angelis eleuabit̄ in paradiſuꝫ: ⁊ ille qui elemoſynā noluit da
re: ſi penitētia non ſubuenerit: de luxurioſo conuiuio rapiet̄
in tartaruꝫ: vt qui in hoc ſeculo pauperi noluit dare micā: in
inferno nō mereatur accipere guttā. Et qui pauperē paſcere
E noluit delitijs ſuis: paſcat flāmas medullis ſuis. Nos ꝯo fra
tres quantū poſſumus laborem⁹: vt quod ſupbia tumidum
elatūqꝫ reddiderat in aīo: humilitate et māſuetudine cōpla=
netur. Qđ iniquitas deprauauerat: directione iuſticie corri
gatur. Qđ malicia exaſperauerat: bonitatis gratia tēperet̄.
Inter hec ſtudia īueniat in nobis chriſtus dn̄s quā ipſe con
ferre dignatus eſt viam per quā nos pducat ad patriā: vt de
ij. Cor.vj. nobis dicere dignet̄. Et inambulabo et inhabitabo cū eis: ⁊
ero illoꝝ deus. Si in iſto ſeculo ambulauerit in nobis: in illo
habitabit in nobis qui viuit ⁊ regnat in ſecula ſeculoꝝ. Amē

De omnibus ſanctis.

¶ In feſto omniū ſanctoꝛuꝫ. Sermo.j. In quo demonſtrat cur omniū ſanctorum feſtiuitas ſub vna ſolēnitatis leticia celebretur.

Sermo. Hodie dilectiſſimi omniū ſanctoꝛuꝫ ſub vna ſolēni=
xxxvij. tatis leticia celebram⁹ feſtiuitateꝫ: quorū ſocieta
A te celum exultat: quoruꝫ patrocinijs terra letatur:
quorū triumphis eccleſia ſancta coronatur: quoꝝ
confeſſio quāto in paſſione fortioꝛ: tāto eſt clarioꝛ ī honore:
quia dū creuit pugna/ creuit ⁊ pugnantiū gloria: et martyrij
triūphus multiplici paſſionuꝫ genere adornat̄: per que gra=
uiora tormenta gratiora fuere ⁊ premia: dūqꝫ catholica ma=
ter eccleſia p totū orbē lōge lateqꝫ diffuſa: in ipſo capite ſuo
chriſto ieſu edocta cōtumelias crucis et mortē didicit nō ti=
mere/ magis magiſqꝫ roborata eſt nō reſiſtēdo ſed pferēdo.
Uniuerſos aūt quos agmine inclyto carcer penalis īcluſit:
pari et ſimili caloꝛe virtutꝫ ad gerendū certamē gloria triū=
phalis īſpirauit. O vere beata mater eccleſia: quā ſic honoꝛ
diuine dignatiōis illuminat: quā vincētiū glorioſus marty=
rum ſanguis exornat: quā inuiolate ꝯfeſſionis cādida īduit
virginitas. Floꝛib⁹ eius nec roſe: nec lilia deſunt. Certēt nūc
chariſſimi ſinguli ad vtroſqꝫ honores/ ampliſſimas accipe
dignitatū coronas: vel de virginitate cādidas: vl' de paſſiōe
purpureas. In celeſtib⁹ caſtris pax ⁊ acies hn̄t flores ſuos:
B quib⁹ milites chriſti coronant̄. Dei em̄ ineffabilis et īmenſa
bonitas etiā hoc ꝓuidit vt laborū quidē tēpus et agonis nō
extēderet/ nec longū faceret aut eternū: ſed breue: et vt ita di
cam: momētaneū. Ut in hac breui ⁊ exigua vita agones eſſent
et labores: in illa vero que eterna eſt corona ⁊ p̄mia meritoꝝ:
vt labores quidē cito finirent̄: meritorū vero p̄mia ſine fine
durarēt: vt poſt huius mūdi tenebras viſuri eſſent cādidiſſi=
mā lucē: et accepturi maiorē paſſionū cunctaꝝ acerbitatib⁹
Rom.viij beatitudinē: teſtante hoc apoſtolo vbi ait. Non ſunt cōdigne
paſſiones huius tēporis ad ſupuenturam gloriā que reuela=
bitur in nobis. Qꝫ leto ſinu de prelio reuertētes ciuitas cele
ſtis excipit de hoſte proſtrato trophea ferentib⁹ occurrit: cū
triumphātib⁹ viris ⁊ femine veniūt que cū ſeculo ſexū quo=
qꝫ vicerūt: et geminata gloria militie virgines cū pueris te=
neros annos virtutib⁹ trāſeuntes: ſed et cetera fideliū turba
aule ꝑpetue regiā intrabit: q̄ ſinceritatē fidei incōcuſſis pre=
C ceptorū celeſtiū diſciplinis vnita pace obſeruauerūt. Ergo
agite nunc fratres: aggrediamur iter vite: reuertamur ad ci=
Ephe.ij. uitatē celeſtē: in qua ſcripti ſum⁹ et ciues decreti. Non ſum⁹
hoſpites: ſed ciues ſanctoꝝ et domeſtici dei: etiā illius here=
des: coheredes autē chriſti. Huius nobis vrbis ianuas ape
riet fortitudo: et fiducia latū prebebit ingreſſum. Cōſidere=
mus ergo inclytā vrbis illius felicitatē: in quātuꝫ cōſiderare
poſſibile eſt. Ut em̄ vere eſt: cōprehēdere nullus ſermo ſuffi=
ciet. Dicit̄ de ea in quodā loco ſic: qꝛ aufugiet ibi doloꝛ ⁊ tri= Eſa.xxxv
ſticia et gemitus. Quid hac vita beati⁹: vbi nō eſt pauperta=
tis metus/ nō egritudinis imbecillitas? Nemo ledit̄: iraſci=
tur nemo: nemo inuidet. Cupiditas nulla exardeſcit: nullum
cibi deſideriū/ nulla honoris pulſatio/ aut poteſtatis ambi=
tio. Nullus ibi diaboli metus: inſidie demonuꝫ nulle: terroꝛ
gehēne procul. Mors ibi neqꝫ corporis neqꝫ anime erit: ſed
immortalitatis munere vita iocūda. Nulla erit tunc vſqꝫ di=
ſcordia: ſed cuncta cōſona: cūcta ꝯuenētia: qꝛ omniū ſancto=
rum vna cōcordia: pax cuncta et leticia cōtinet: tranqlla ſunt
omnia ⁊ quieta. Iugis ſplēdoꝛ non iſte qui nūc eſt: ſed tanto
clarioꝛ quāto felicioꝛ: quia ciuitas illa: vt legitur/ nō egebit Apoc.xxj.
lumine ſolis: ſed dn̄s omnipotens illuminabit eā: et lucerna
eius eſt agnus. Ubi ſancti fulgebūt vt ſtelle in ꝑpetuas eter= Dan̄.xij.
nitates: et ſicut ſplendoꝛ firmamēti qui ad iuſticiā erudiunt
multos. Quapropter nox ibi nulla/ nulle tenebre/ concurſus
nubiū nullus/ nec frigoris ardoriſqꝫ aſperitas vlla: ſed talis
quedā erit rerū tēperies: quā nec oculus vidit/ nec auris au= j.Cor.ij.
diuit/ nec in coꝛ hoīs aſcēdit: niſi illorū qui ea perfrui digni
inueniūtur: quorū nomina ſcripta ſunt in libro vite: qui et la= Apo.xxij.
uerunt ſtolas ſuas in ſanguine agni: ⁊ ſunt ante thronum dei
ſeruiūtqꝫ ei die ac nocte. Non eſt ſenectus ibi: nec ſenectutis
miſeria: dum oēs occurrūt in virū perfectū: in mēſuram eta= Ephe.iiij
tis plenitudinis chriſti. Uerum ſup hec oīa eſt cōſociari an= D
gelorū et archangeloꝝ cetibus: thronis etiam ⁊ dominatio=
nibus: principatib⁹ et poteſtatibus: omniūqꝫ celeſtiū ſuper=
narūqꝫ virtutum cōtubernijs pfrui: ⁊ intueri agmina ſancto=
rum ſplendidi⁹ ſyderibus micantia: patriarchaꝝ fide fulgē
tia: prophetarū ſpe letātia: apoſtolorū in duodecim tribub⁹
iſrael orbem iudicātia: martyrū purpureis victorie coronis
lucentia: virginū quoqꝫ choros cādētia ſerta geſtātes inſpi=
cere. De rege autem qui horū medius reſidet dicere vox nul
la ſufficit. Effugit eniꝫ omnē ſermonē: atqꝫ omnē ſenſum hu=
mane mētis excedit decus illud: illa pulchritudo: illa virt⁹:
illa gloria: illa magnificentia: illa maieſtas. Ultra eni omnē
ſanctoꝛuꝫ eſt gloriā ipſius ineſtimabilē aſpicere conſpectū:
et ſplendore maieſtatis eius irradiari. Si em̄ quotidie opoꝛ
teret nos tormenta pferre: ſi ipſam gehēnā paruo tēpore to=
lerare vt chriſtum videre digni poſſem⁹ in gloria venientē ⁊
ſanctoꝛuꝫ eius numero ſociari: nōne erat dignum pati omne
qđ triſte eſt vt tāti boni tanteqꝫ glorie pticipes haberemur?
Que erit illa fratres chariſſimi iuſtorū gloria: qꝫ grādis ſan E
ctorum leticia: cū vnaqueqꝫ facies fulgebit vt ſol: cū ordini=
bus diſtinctis populū ſuum dominus in regno patris ſui ce
perit recēſere: ⁊ meritis atqꝫ operib⁹ ſinguloꝝ premia ꝓmiſ
ſa reſtituere? Pro terrenis celeſtia: pro tēpoꝛalib⁹ ſempiter
na: pro modicis magna preſtare: adducere ſanctos in viſio=
nem paterne glorie: ⁊ facere in celeſtib⁹ cōſedere: vt ſit deus j.Cor.xv.
omnia in oībus: eternitatēqꝫ amatoꝛib⁹ ſuis et īmortalitatē
largiri: atqꝫ eos quos ſanguinis ſui viuificatione reparauit:
denuo ad paradiſum reducere: regna celorū fide et veritate
ſue pollicitationis aperire. Hec hereant firmiter ſenſib⁹ no=
ſtris: hec intelligant̄ plena fide: hec toto corde diligant̄: hec
indeſinentiū operū magnanimitate acquirātur. Repoſita ē F
in poteſtate facientis: qꝛ regnum celorū vim patit̄. Res iſta Mat.xj.
o hō: id eſt regnū celeſte aliud non querit preciū qꝫ teipſum.
Tantum valet quantū es tu. Te da: et habebis illud. Quid
turbaris de precio? Chriſtus ſemetipſum tradidit vt acqui= j.Cor.xv.
reret te in regnū deo patri: ita et tu teipſum da vt ſis regnum
eius: ac nō regnet peccatū in mortali tuo corpe: ſed ſpiritus Rom̄.vj.
in acquiſitionē vite. Ad hanc igit̄ operū ſalutariū dilectiſſi=
mi palmā libenter ac prōpte certemus: oēs in agone iuſticie
deo ⁊ chriſto ſpectāte curramus. Et qui ſeculo ⁊ mūdo maio
res eſſe cepimus: a curſu noſtro nulla ſeculi cupiditate retar
demur. Si expeditos: ſi celeres in hoc operis agone curren
tes dies vltim⁹ inuenerit: nuſqꝫ dominus meritis noſtris ad
premiū deerit remunerator. Qui coronā in perſecutiōe pur=
puream pro paſſione donauit: ipſe in pace viuētibus pro iu=
ſticie meritis dabit cādidā. Nam nec abraam: nec iſaac: nec
iacob occiſi ſunt: et tn̄ fidei et iuſticie meritis honorati inter
patriarchas primi eſſe meruerunt. Ad quorum cōgregatur
conuiuiū: quiſqꝫ fidelis ⁊ iuſtus et laudabilis inuenit̄. Me= G
mores eſſe debemus voluntatē non noſtrā ſed dei facere de=
bere: quia qui fecerit eius voluntatē: ipſe manebit in eternū j.Joh.ij.

quomodo ⁊ ille manebit in eternuꝫ. Quapropter chariſſimi
mēte integra: fide firma: virtute robuſta: charitate perfecta
parati ad omnē volūtatē dei ſimus: cōſeruantes fortiter do=
minica mādata. In ſimplicitate ſeruate inocentiā: in chari=
tate concordiā: modeſtiā in humilitate: diligētiam in admi=
niſtratione: vigilantiā in adiuuādis laborātibus: miſericor
diam in fouendis pauperib⁹: indefeſſa veritate cōſtantiā: in
diſcipline ſeueritate cenſurā: ne aliquid ad exemplū bonoꝝ
factorum in nobis deſit. Hec ſunt veſtigia que nobis ſancti
quiqꝫ reuertētes in patriā reliquerunt: vt illoꝝ ſemitis inhe=
rentes ſequeremur ad gaudia. Patriā quoqꝫ noſtram para=
diſum cum illis cōputemus / parētes patriarchas iā habere
cepimus. Cur nō properam⁹ et currimus vt patriā noſtram
H videre et parētes ſalutare poſſim⁹? Magn⁹ illic nos charo=
rum numerus expectat: parentū: fratrū: filioꝝ frequēs nos
et copioſa turba deſiderat: iā de ſua incolumitate ſecura: ad=
huc de noſtra ſalute ſollicita. Ad eoꝝ cōplexum et cōſpectū
venire: quāta illis et nobis ī cōmune leticia eſt? Qualis illic
celeſtium voluptas conſeruoꝝ ſocietatem expectantiū? Que
ſumma et ꝑpetua felicitas? Illic apoſtoloꝝ glorioſus cho=
rus: illic ꝓphetarū exultātium numerus inſignis. Ibi mar=
tyrum populus inumerabilis ob certaminū victoriam coro
natur. Illic clariſſima virginū turba letaꝛ: illic etiā confeſſo=
rum fortitudo laudaꝛ. Sed et illoꝝ remuneratio cenſeꝛ: qui
precepta dñica ſeruātes: ad celeſtes theſauros terrena patri
monia tranſtulerūt. Ad hos electos dei auida cupiditate ꝓ=
peremus: vt cū his cito eſſe: et cito nos ad chriſtū peruenire
contingat: ad eū quē huius itineris ducē habeamus ſalutis
auctorē: lucis ꝑncipē: leticie largitorē: qui viuit et regnat cū
deo patre oīpotente et ſpiritu ſancto in ſecula ſeculoꝝ. Amē.

¶ Item in eodē feſto. Homelia de eo qđ ſcriptū
Mat. v. eſt in euāgelio ſm Mattheū. Videns ieſus tur=
bas aſcendit in montē ⁊c̄. que ſumpta eſt ex pri=
mo libro de ſermone dñi in monte. I. ⁊c̄.

De animabus fideliū defunctoꝝ.

¶ In die cōmemorationis aiarū fideliū defun=
Mat. xxv. ctoruꝫ / de eo qđ ſcriptū eſt in euāgelio ſm Mat
theum. Venite benedicti ⁊c̄. Sermo. j. In quo
declarat cur in ſentētia iudicis ſolū opera pieta=
tis facta vel nō facta cōmemorantur.

Sermo. xxxviij. Modo cum euāgelica lectio legereꝛ: audiuim⁹ di=
centem dominū. Venite bñdicti percipite regnū
A quod vobis paratū eſt ab origine mūdi. Vt ergo
Mat. xxv. iſtam vocē deſiderabilē audire: et ab auditu ma=
lo poſſitis per dei gratiā liberari: totis virib⁹ deo auxiliante
contēdite lectionem diuinā in domib⁹ veſtris frequenter le=
gere: ⁊ in eccleſia libēter et obedicēter audire. Sicut illa vox
deſiderabilis eſt per quā diciꝛ miſericordib⁹. Venite bene=
dicti percipite regnū: ita econtrario ſceleratis et imiſericor=
dibus metuenda eſt et valde terribilis. Diſcedite a me male
dicti in ignē eternū. Auertat a nobis hoc de⁹ fratres chariſ=
ſimi: et ab auditu malo nos liberare digneꝛ: vt in nobis iple=
Pſ. cxj. atur illud qđ ſcriptū eſt. In memoria eterna erit iuſt⁹: ab au
ditione mala nō timebit. Hoc eſt auditū maluꝫ qđ audituri
ſunt impij. Diſcedite a me maledicti in ignē eternū. Irreuo=
cabilis eniꝫ ſentētia erit: que a piiſſimo deo ideo multo ante
prediciꝛ: vt a nobis totis viſcerib⁹ caueatur. Si em̄ nos de⁹
noſter vellet punire: nō nos ante tot ſecula cōmoneret. Inui=
tus quodāmodo vindicat: qui quō euadere poſſimus multo
ante demōſtrat. Non em̄ te vult percutere qui tibi clamat ob
B ſerua. Cōſiderate tn̄ quid dictur⁹ eſt ad dexterā poſitis. Ve
Mat. xxv. nite (inqt) bñdicti: percipite regnū qđ vobis paratum eſt ab
origine mūdi. Aduertite fratres chariſſimi qꝛ regnum celo=
rum nobis predeſtinatū: gehenna autē non nobis ſed diabo=
vbi ſ. lo ꝑparata eſt. Deniqꝫ ſic audituri ſunt ad ſiniſtraꝫ. Eſuriui
enim inquit et nō dediſtis mihi mādūcare. Ergo nec illi qui
ad dexteram erūt: ideo accipiunt: qꝛ nunqꝫ peccauerunt: ſed
quia peccata ſua mūdare elemoſynis ſtuduerūt. Et illi ꝙ ad
ſiniſtrā erunt nō ideo mittūtur ad ignē quia peccatores fue=
rūt: ſed quia peccata ſua elemoſynis redimere noluerūt. Ac
ſic et illos largitas ſola glorificabit: ⁊ iſtos ſola ſterilitas cō=
dēnabit: qꝛ ſicut impoſſibile ē vt nullus hō poſſit ſine pecca=
to eſſe: ſic ꝑ dei miſericordiā poſſibile eſt: vt bonis operib⁹ ⁊
precipue elemoſynis ſe vnuſqſqꝫ redimat a peccato: vt tamē
in malo impleaꝛ quod ſcriptū eſt. Iudicium ſine miſericor= Jacobi. ij.
dia illi qui nō fecit miſericordiā. Cōſequēter ⁊ in bono illud
in pſalmo. Diſperſit dedit pauperib⁹: iuſticia eius manet in Pſ. cxj
ſeculū ſeculi. Et hoc cōſiderate fratres ꝓ qua re mittūtur in
ignē eternū. Non em̄ illis dicendū eſt: qꝛ homicidia feciſtis:
adulteria cōmiſiſtis: qꝛ alienam ſubſtantiā rapuiſtis: ſꝫ hoc
ſolum audituri ſunt qꝛ eſuriui ⁊ nō dediſtis mihi mādūcare.
Rogo vos fratres nolite hec trāſitorie cogitare: nec credatiſ C
ꝙ hec de iudeis tantū aut paganis vꝉ hereticis fuerit dictū:
ſed diffinitiſſime credite qꝛ hoc chriſtiani et catholici qui in
malo opere ꝑſeuerare voluerint: audituri ſunt. Ad iudiciuꝫ
enim nō veniunt nec pagani / nec heretici / nec iudei: qꝛ de ip=
ſis ſcriptū eſt. Qui non credit iā iudicatus eſt. Et ideo inter Joh. iij.
illos qui ad ſiniſtrā mittendi ſunt: non ſoluꝫ laici erunt: ſed et
multi epi: quod peius eſt clerici mali vel monachi cupidi vꝉ
ſuperbi: ſimul et ſanctimoniales ⁊ vidue iracūde ſuperbe vꝉ
cupide: ⁊ ſi eis fructuoſa penitētia non ſubuenerit: audituri
ſunt illā metuēdā et irreuocabilē vocem. Diſcedite a me ma Mat. xxv.
ledicti in ignem eternū. Sentētia iſta ſi eā fideliter cū ingen
ti timore voluerim⁹ audire: ab omni opere malo nos poterit
reuocare. Diligenter ergo cauete ⁊ videte qđ veritas dixit.
Diſcedite a me maledicti in ignē eternū: qꝛ eſuriui: et nō de=
diſtis mihi mādūcare. Si in ignē mitteꝛ qui eſurienti non de Ad fres in
dit panē ſuuꝫ: putas vbi mittēdus eſt qui tulit alienū? Si in heremo
ignē mittetur qui nudū nō veſtit vbi mittēdus eſt qui veſtitū xxxj. c.
expoliauit? Si cū diabolo dānatur qui hoſpitib⁹ non ꝑbuit
domū ſuam: putas vbi mittēd⁹ eſt ꝗ tollit alienā? Si perituꝛ
rus eſt qui carcerē nō viſitauit: qđ de illo fiet qui forte in car=
cerem miſit? Rogo vos fratres chariſſimi hinc attēdite quā
ſpem hr̄e poſſunt qui mala faciūt: quādo illi perituri ſūt qui
bona nō faciunt? Deniqꝫ et alio loco dñs terribiliter nos ad=
monet dicēs. Oīs arbor que nō facit fructuꝫ bonū excidetur Mat. iij.
et in ignē mitteꝛ. Non dixit que facit fructū malū: ſed ꝗ non
facit fructū bonum. Hinc ergo poſſum⁹ euidēter agnoſcere
quas penas arbor ſpinoſa in die iudicij patieꝛ: quādo illa ꝗ
fructū non dederit excideꝛ et in ignē mitteꝛ? Nemo ſe deſpi D
ciat frēs chariſſimi. Nemo ſe falſa ſpe circumueniat: qꝛ chri=
ſtiani noīs non facit ſola dignitas chriſtianū: nihilqꝫ ꝓdeſt
ꝙ aliqs chriſtianus vocaꝛ in noīe: ſi hoc nō oſtēdit in opere.
Scriptū eſt eni. Fides ſine operib⁹ mortua eſt. Qui em̄ cre= Jacobi. ij.
dit ⁊ opera bona nō exercet: clamat illi ſcriptura diuina. Tu vbi ſ.
inquit credis qꝛ deus vnus eſt: bene facis. Et demones cre=
dunt ⁊ ꝯtremiſcūt. Ac ſic qui credūt ⁊ opera bona nō faciūt:
fideꝫ demonū vidētur habere. Qui vero nō credūt: peiores
demonib⁹ cōprobantur. Et illud diligēter cōſideranduꝫ eſt
quod dñs dicit. Qui audit mādata mea ⁊ facit ea: ipſe eſt qui Joh. xiiij.
diligit me. Et iterū. Si quis diligit me: mādata mea ſeruat.
Et ſine dubio ꝗ nō cuſtodit non diligit. Et illud valde timē
dum eſt qđ iterū dñs dicit. Quid prodeſt ꝙ dicitis. Domine Mat. vij.
dñe: et non facitis ꝗ dico vobis? Scire debem⁹ fratres cha=
riſſimi ꝙ nihil ꝓdeſt verbis ꝓferre fidē ⁊ factis deſerere ve=
ritatem. Sicut nobis nō placet ſi ſerui noſtri verbis ſe ꝓfitē
tur eſſe noſtra mācipia: ⁊ tamē nō velint iplere opera ſua: ita
nec deo placet: ſi ſe quiſqꝫ chriſtianū verbis tantūmodo eſſe
pronūciat ⁊ opera ꝗ fieri iuſſit chriſtus iplere diſſimulet. De E
niqꝫ beat⁹ apl's cū de reddēda ratione in die iudicij loquere
tur ita pronūciauit dicēs. Oportet nos inquit oēs ſtare ante ij. Cor. v.
tribunal chriſti: vt referat vnuſqſqꝫ ꝓpria corporis ꝓut geſ=
ſit ſiue bonū ſiue malū. Et dñs ī euāgelio. Tūc inqt reddet Mat. xvj.
vnicuiqꝫ ſm opera ſua. Nō dixit ſcđm fidē ſuā: ſed vnicuiqꝫ
ſcđm opa ſua: qꝛ ſicut iā ſupra dictū ē. Jacob⁹ apl's clamat.
Fides ſine operib⁹ mortua ē. Nos ḡ frēs chariſſimi: ſi ⁊ pe= Jacobi. ij.
nam euadere ⁊ ad eternā beatitudinē volum⁹ ꝑuenire: nō ſo
lū credam⁹ in deū: ſed etiā toto corde diligam⁹: ⁊ quātū poſ=
ſum⁹ ipſo adiuuāte bōa opa facere ſtudeam⁹: vt cū ipſo auxi=
liāte fecerim⁹ ꝗ ꝑcepit mereamur recipere ꝗ ꝓmittit. Amē.

¶ Eodem die. De iudicio extremo et parabola
zizaniorum. Sermo. ij.

Recogitemus fratres chariſſimi cuncta mala que Sermo.
fecimus vt minis eterni iudicis perterriti: ad vlti xxxix.
mum ſaltem ſtudeamus bona facere. Vnde domi B
nus in euangelio dicit. Non omnis qui dicit mihi Mat. vij.

Annotatõ domine domine intrabit in regnũ celoꝝ:ſed qui facit volũ-
nũeralis tatẽ patris mei qui eſt in celis ipſe intrabit in regnũ celoꝝ.
ordinis Hoc etiã fratres chariſſimi cogitare debemus:q꞉ in illa die
ſermonũ reddet deus vnicuiqꝫ ſcḋm opera ſua:bonis bona:malis ma
huiꝰ opis. la. Bonos mittet in vitã eternam:malos in ignẽ eternũ. Ue
Mat.xxv. illi homini qui cum diabolo mãſionẽ habebit. Pẽſemus ꝙ
iſtud regnũ finez habet:regnũ dei finem nõ habet. Iſta vita
laborioſa:caduca et fragilis:plena ſcandalis:ĩuidioſa quid
aliud querit niſi mãducare/bibere/inebriari/luxuriari/de
tractiones facere? Certe vbi volumus ꝑmanere/illuc debe-
B musfeſtinare. Fratres nos peregrini ſumus in hoc mundo:
cõuertamur ad dominũ q̄ fecit nos. Fratres audiſtis ꝙ dñs
vindicare veniet: ⁊ peccatores mittet in ignem eternũ:ſicut
Pſ̄.lxvij. in pſalmo dicit. Exurgat deꝰ et diſſipent̃ inimici eiꝰ. Quid
Mat.xxv autẽ ſuis dicturus ſit in die illa audiamꝰ. Uenite benedicti
Pſ̄.lxvij patris mei. Et iuſti regnabũt ſine fine cũ chriſto:ſicut dicit.
Mat.xiij. Et iuſti epulent̃ et exultẽt in cõſpectu dei. Et dñe:nonne bo
num ſemẽ ſeminaſti ĩ agro tuo: vnde ergo mixtũ eſt zizania?
Et ait illis. Inimicꝰ hõ hoc fecit. Primuz colligite zizania
et alligate ꝑ faſciculos ad cõburendũ. Meſſis hec eſt genus
humanũ in cõſummatione ſeculi ad iudiciuz congregandũ.
Zizania peccatores. Inimicus hõ diabolꝰ q̄ ſupſeminauit
peccata. Meſſores ſunt angeli q̄ eligunt iuſtos a pctõribus.
Ligate faſciculos:hoc eſt rapaces cũ rapacibus:adulteros
cũ adulteris:fornicatores cũ fornicatoribus:homicidas cũ
homicidis:auaros cũ auaris:iracũdos cuz iracũdis:falſos
teſtes cũ falſis teſtibꝰ:fures cũ furibꝰ:deriſores cũ deriſori
bus:ſimiles cũ ſimilibꝰ. Hi ſunt faſciculi ad cõburẽdũ. Tri
ticum aũt cõgregate in horreũ meũ:id eſt mittite iuſtos ĩ pa
radiſum. Fratres expaueſcere et timere debemꝰ de tã breui
ſatietate: de tã longa fame:de tã longis tenebris:de tã breui
luce. Dũ tempus habemꝰ conuertamur ad dominũ qui fecit
nos: vt nõ mereamur introire ĩ illas tenebras: ſed in lucẽ: q꞉
omnis hõ cuius opa facit eius filiꝰ eſt. Si opera dei facimꝰ:
C filij dei ſumꝰ. Qñ modo peccamꝰ cito emẽdare debemus:et
nõ addere peccata peccatiſ. Unñ pſalmiſta. Appone iniq̄tatez
pſ̄.lxviij. ſup iniquitatẽ eoꝝ: ⁊ nõ intrent in iuſticiã tuã. Cõfeſſionẽ q̄
ramus puro corde: ⁊ penitentiã donatã a ſacerdotibꝰ ꝑficia-
mus. Nolite irã recondere in cordibꝰ veſtris: q꞉ quando irã
portamꝰ:nec oblatio nec oratio a deo recipit̃. Date elemoſy-
nam:recipite peregrinos in domibꝰ veſtris:pedes eoꝝ laua
te: ⁊ lectos ipſoꝝ ꝓparate:dolẽtes cõſolamini. Nolite deſpi-
cere peregrinos: q꞉ ipſi peregrini eſtis. Nõ circũuenias fra
trem tuũ in negocio: q꞉ deꝰ iudex ẽ. Pauperes ⁊ viduas ⁊ or
phanos nolite opprimere. Nolite de rapinis pauperꝝ elemo
ſynas facere. Triſtat̃ qui ꝑdit:gaudet q̄ acquirit. Lucrat̃ pe
cuniã ⁊ ꝑdit aïam. Attẽdit quid acq̄rit: ⁊ nõ attẽdit quid per
dit. Fratres cũ domini adiutorio dũ tẽpus habemꝰ labore-
mus quatenꝰ a malis ſimꝰ penitentes/aut per ieiuniũ/aut ꝑ
elemoſynas/aut per vigilias/aut ꝑ orationes/aut per chari
tatem vt mereamur ꝑuenire ad regna celeſtia: vbi ẽ ſatietas
ſine fame: vbi eſt lux ſine tenebris: iuuẽtus ſine ſenectute:re
quies ſine labore:gaudium ſine fine. Ipſe q̄ nos creauit nos
adiuuet: vt ad celeſtia regna mereamur peruenire:per chri-
ſtum dominum noſtrum.

¶ Eodem die. De iudicio extremo cogitando: ſignaqꝫ iudicium extremum precedentia demõ-ſtrat. Sermo.iij.

Ser.xl. O Fratres chariſſimi q̄ꝫ timẽdus eſt ille dies in quo
A dñs noſter ieſus chriſtꝰ ꝓponit venire cum flãma
ignis qui inflãmabit aduerſarios ſuos et eos q̄ fa-
Matthei ciũt iniquitatẽ. In illa die plangẽt ſuper ſe oẽs tri
xxiiij. bus terre: ⁊ videbunt filiũ hominis veniẽtem in nubibꝰ celi
cum virtute magna ⁊ maieſtate excelſa: ⁊ cõmouebit̃ ante eũ
terra: ⁊ peccatores peribũt:et celum plicabit̃ ⁊ mare ſiccabi-
tur:et mõtes ſicut terra ardebũt: ⁊ terra vſqꝫ ad inferos. Sol
conuertet̃ in tenebras: ⁊ luna nõ dabit lumẽ ſuum: ⁊ ſtelle ca-
dent de celo in terrã:et virtutes celoꝝ cõmouebunt̃: ⁊ tũc ap
j.Theſſal. parebit ſignũ filij hominis qḋ eſt crux chriſti:in cuius lumi-
iiij. ne tenebrabit̃ totus mũdus. Tunc ſancti volabũt obuiã chri
ſto in aera:et ſic ſemꝑ cũ dño erunt: peccatores autẽ peribũt
Matthei et confundent̃. Et tũc fiet iudiciũ. Et tunc veniet dñs noſter
xxiiij. ieſus xp̄s: ⁊ mittet angelos ſuos ad quattuor angulos terre:
et congregabũt electos eius a ſummo celi vſqꝫ ad ſummum
eius:et tũc ſeparabit dñs ſanctos ſuos a peccatoribus ⁊ mit
tet eos in caminũ ignis ardẽtis:ibi erit fletus et ſtridor den-
tium:qui preparatꝰ eſt diabolo ⁊ angelis eius. Ue illis hoĩ- B
bus qui habebũt manſionẽ cum diabolo: et qua aſcẽdet fu- Eſa.lxvj.
mus tormentoꝝ in ſecula ſeculoꝝ. Quoꝝ vermes nõ moriẽ-
tur: ⁊ ignis nõ extinguet̃. In q̄ nulla vox niſi gemitꝰ: vbi nul-
la requies ſed ſemꝑ inquietudo. In qua nullũ habebũt refri-
geriũ ſed ſemꝑ flammã: vbi lux nunqꝫ videbit̃ niſi tenebre: ⁊
non veniẽt vnqꝫ in memoriã ante deũ. Quoꝝ cibus ẽ crucia-
tus: ⁊ manſio eoꝝ cum diabolo: vbi nulla viſitatio niſi pena.
O hõ qui deſideras regnũ dei poſſidere:cur feciſti malũ:dũ
potes emẽda:dũ tempus habes clama ad oĩpotentẽ deũ:dũ
datur ſpaciũ luge:dũ licentia eſt peniteas:feſtina dũ potes:
dum aïa verſat̃ in corpe:dũ adhuc viuis futurũ remediũ re-
quire tibi prius q̄ꝫ te ꝓfundũ abſorbeat pelagus: ⁊ priꝰ q̄ꝫ te
malignꝰ rapiat infernꝰ: vbi nulla dat̃ ĩdulgẽtia: vbi nullꝰ re-
gredit̃ ad veniã: de q̄ pena pius nos dñs eripere dignet̃: qui
cum deo patre viuit ⁊ regnat per oïa ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ Eodẽ die. De igne purgatorij:et quõ non criminalia ſed venialia purgabit. Sermo.iiij.

IN lectione ap̄lica fratres chariſſimi audiuimus Sermo.
apoſtolũ dicentẽ. Fundamẽtũ aliud nemo poteſt xlj.
ponere ꝑter id qḋ poſitũ eſt: qḋ eſt chriſtus ieſus. j.Cor.iij.
Si quis aũt ſuperedificat ſupra fundamentũ hoc A
aurum/argentuz/lapides precioſos/ligna/fenũ/ſtipulam/
vniuſcuiuſqꝫ opus manifeſtũ erit. Dies eniz dñi declarabit:
quia in igne reuelabit̃:et vniuſcuiuſqꝫ opus q̄le ſit: ignis cõ-
probabit. Si cuiꝰ opus manſerit qḋ ſupedificauit: mercedẽ
accipiet. Si cuiꝰ opus arſerit detrimẽtũ patiet̃: ipſe autẽ ſal
uus erit:ſic tamẽ quaſi per ignẽ. Multi ſũt qui lectionez iſtã diſ.xxv.
male intelligẽtes falſa ſecuritate decipiũtur: dũ credũt ꝙ ſi vnuz circa
ſupra fundamẽtũ chriſti capitalia crimina edificẽt: peccata me.
ipſa per ignẽ tranſitoriũ poſſint purgari: ⁊ ipſi poſtea ad vi-
tam ꝑpetuã peruenire. Intellectꝰ iſte fratres chariſſimi cor-
rigẽdus eſt: q꞉ ipſi ſe ſeducũt q̄ taliter ſibi blãdiunt̃. Illo em̄
trãſitorio igne:de quo dixit ap̄ls. Ipſe aũt ſaluus erit ſic tñ
quaſi ꝑ ignẽ: nõ capitalia: ſꝫ minuta pctã purgant̃. Et q̄ꝫuis
qḋ peius eſt nõ ſolum maiora:ſed etiã minuta ſi nimiũ plura
ſint mergũt. De ipſis tñ maioribꝰ ſiue minoribꝰ peccatiſ ⁊ ſi
nõ oïa vel aliq̄ cõmemorãda ſunt: ne aliq̄s ſe inaniter excuſa
re conet̃ ⁊ dicat neſcire ſe q̄ ſint minuta peccata vł que crimi- B
na capitalia. Et q̄ꝫuis ap̄ls capitalia plura cõmemorauerit:
nos tñ ne deſperationez facere videamur: breuiter dicimꝰ q̄
ſunt illa. Sacrilegiũ: homicidiũ: adulteriũ: falſum teſtimo-
niũ:furtũ:rapina:ſupbia:ĩuidia: auaricia: ⁊ ſi lõgo tpe tene-
atur iracũdia: ⁊ ebrietas ſi aſſidua ſit in eoꝝ numero cõputa
tur. Quicũqꝫ em̄ aliq̄ de iſtis peccatiſ in ſe dñari cognouerit:
niſi digne ſe emẽdauerit: ⁊ ſi habuerit ſpaciũ longo tpe peni
tentiã egerit: et largas elemoſynas erogauerit: ⁊ a peccatis
ipſis abſtinuerit: illo tranſitorio igne: de q̄ ait ap̄ls: purgari
nõ poterit: ſed eterna illũ flãma ſine vllo remedio cruciabit.
Que aũt ſunt minuta pctã: licet oĩbus nota ſint: tñ q꞉ longũ ẽ C
vt oïa replicent̃: opus eſt vt ex eis vel aliq̄ nominemꝰ. Quo-
tiens aliquis ĩ cibo aut in potu plus accipit q̄ꝫ neceſſe ſit: ad
minuta pctã nouerit pertinere. Quotiẽs plus loquit̃ q̄ꝫ opor-
tet: aut plus tacet q̄ꝫ expedit. Quotiens pauperẽ importune
petentẽ exaſperat. Quotiens cũ corpore ſit ſanus alijs ieiu-
nantibus prãdere voluerit: aut ſomno deditꝰ tardius ad ec-
cleſiam ſurgit. Quotiẽs excepto deſiderio filioꝝ vxorẽ ſuã
cognouerit. Quotiẽs in carcere clauſos ⁊ in vĩculis poſitos
tardius requiſierit. Quotiens infirmos tardius viſitauerit.
Si diſcordes ad cõcordiã reuocare neglexerit. Si plus aut
proximũ aut vxorẽ aut filiũ aut ſeruũ exaſperauerit q̄ꝫ opor
tet. Si amplius fuerit blãditus q̄ꝫ expedit. Si cuicũqꝫ maio
ri perſone aut ex volũtate aut ex neceſſitate adulari voluerit
Si pauperibꝰ eſuriẽtibus cibũ non dederit: aut nimiũ deli-
tioſa aut ſumptuoſa ſibi cõuiuia preparauerit. Si ſe in eccle
ſia aut extra eccleſiaz fabulis ocioſis de quibꝰ in die iudicij
ratio reddẽda eſt occupauerit. Si dũ inceute iuramus: ⁊ cũ
hoc ꝑ aliquã neceſſitatẽ implere nõ poterimꝰ vtiqꝫ periura-
mus. Et cũ omni facilitate vel temeritate maledicimꝰ: cum
ſcriptũ ſit. Neqꝫ maledici regnũ dei poſſidebũt. Et cũ aliq̄d j.Cor.vj.
ſuſp camur temere: qḋ tamen plerũqꝫ nõ ita vt credimꝰ com-

probatur: ſine vlla dubitatione delinquimus. Hec enī ⁊ his
ſimilia ad minuta peccata ptinere nō dubiū eſt: que ſicut iā
dixi enumerari vix poſſunt: ⁊ a quibꝰ non ſolū populus chri-
ſtianus: ſed etiā nullus ſanctorū immunis eſſe potuit aliqñ
D aut poterit. Quibꝰ peccatis licet occidi animā nō credamꝰ:
ita tamē ea velut quibuſdā puſtulis ⁊ quaſi horrenda ſcabie
replentes deformē faciunt: vt eam ad amplexus illius ſpōſi
celeſtis aut vix aut cum grandi cōfuſione venire permittāt.
Ephe.v. De quo ſcriptū eſt. Aptauit ſibi eccleſiam nō habentē macu
lam aut rugam. Et ideo cōtinuis orationibꝰ et frequētibus
ieiunijs ⁊ largioribꝰ elemoſynis: ⁊ ꝓcipue p indulgentiā eo-
rū qui ī nos peccāt aſſidue redimant: ne forte ſimul collecta
cumulū faciāt et demergant animā. Quicquid enim de iſtis
peccatis a nobis redēptū nō fuerit: illo igne purgandū eſt:
j.Cor.iij. de quo dixit apoſtolus. Quia in igne reuelabitur. Et ſi cuiꝰ
opus arſerit: detrimētum patiet. Aut eñ dum in hoc mūdo
viuimus: ipſi nos per penitentiā fatigamus: aut certe volen
te aut ꝑmittēte deo multis tribulationibꝰ pro iſtis peccatis
affligimur: et ſi deo gratias agimus liberamur. Qđ ita fit: ſi
quotiēs maritꝰ aut vxor aut filius morit: vl' ſi ſubſtātia a no-
bis plus ꝙ oportet amat: aufertur. Licet plus chriſtū ꝙ ip-
ſam ſubſtātiā diligamus: ⁊ ſi neceſſitas fuerit malimꝰ ipſam
ſubſtātiā perdere ꝙ chriſtū negare: tñ qꝛ ſicut iā dixi: ſi plus
eam ꝙ oportet diligimus: amittere eā aut dū viuimꝰ aut dū
morimur ſine grandi dolore nō poſſumus: et tamē ſi deo qui
illā a nobis auferri velut pius pater ꝑmittit: tanꝙ boni filij
gratias agamus: ⁊ minus nos pati ꝙ meremur cū vera hu-
militate ꝓferamus. Ita peccata ipſa in hoc ſeculo purgant
vt in futuro ille ignis purgatorius aut nō inueniat aut certe
parū inueniat qđ exurat. Si autē nec ī tribulatione deo gra-
tias agimus: nec bonis operibꝰ peccata redimimus: ipſi tā-
diu in illo purgatorio igne moras habebimꝰ: ꝙdiu ſupradi-
E cta peccata tanꝙ ligna: fenū: ſtipula cōſumant. Sed dicit ali
quis. Nō ptinet ad me ꝙdiu moras habeā: ſi tñ ad vitā eter-
nam prexero. Nemo hoc dicat fratres chariſſimi: qꝛ ille pur
gatorius ignis durior erit ꝙ quid poteſt in hoc ſeculo pena-
rum videri aut cogitari aut ſentiri. Et cū de die iudicij ſcri-
pſā.lxxxix. ptū ſit: ꝙ erit dies vnus tanꝙ mille anni: ⁊ mille anni tanꝙ
dies vnus: vñ ſcit vnuſquiſꝙ vtrū diebꝰ an menſibus an for
te etiam ⁊ annis per illū ignem ſit tranſiturus. Et qui modo
nec vnū digitū ſuū in ignē vult mittere: timeat neceſſe eſt vel
tunc paruo tēpore cum aīa et toto corpe cruciari. Et ideo to-
tis viribus vnuſqſꝙ laboret vt capitalia crimina poſſit eua-
dere: ⁊ minuta peccata ita operibꝰ bonis redimere: vt de ip-
ſis nihil videat remanere qđ ille ignis poſſit abſumere. Illi
autē qui capitalia crimina cōmittūt ſi ꝙdiu viuunt ea redi-
mere penitētie medicamentis noluerint: ad illū ignē de quo
j.Cor.iij. dixit apoſtolus. Ipſe autē ſaluus erit: ſic tamē quaſi p ignē:
ſicut iam dictū eſt: venire nō poterūt: ſed magis illā duram
Mat.xxv. et irreuocabilē ſententiam audituri ſunt. Diſcedite a me ma
ledicti in ignē eternū. Et ideo qui ab iſta ꝑpetua pena: et ab
illo purgatorio igne deſiderāt liberari: crimīa capitalia nō
admittant: aut ſi iam cōmiſerunt: fructuoſam agant peniten
tiam: et illa parua vel quotidiana peccata bonis operibꝰ re-
F dimere nō deſiſtant. Quibꝰ tamē operibus minuta peccata
redimantur: plenius vobis inſinuare deſidero. Quotiēs in-
firmos viſitamꝰ: in carcere clauſos: et poſitos in vinculis re
quirimus: diſcordes ad concordiā reuocamꝰ: indicto eccle-
ſie ieiunio ieiunamus: pedes hoſpitibus abluimus: ad vigi
lias frequēter conuenimus: elemoſynam ante oſtiū preter-
euntibus pauperibus damus: inimicis noſtris quotiēs pe-
tierint veniā indulgemus. Iſtis enim operibus et his ſimi-
libus minuta peccata redimūtur quotidie. Pro capitalibꝰ
vero criminibus non hoc ſolum ſufficit: ſed addende ſunt la-
chryme: rugitus ⁊ gemitus: continuata longo tēpore ac pro
tracta ieiunia: et largiores elemoſyne erogāde: vltro nos ip-
ſos a cōmunione eccl'ie remouētes: in luctu ⁊ in triſticia mul
to tempore permanentes: ⁊ penitentiam etiam publice agē-
tes: quia iuſtū eſt vt qui cū multorum deſtructione ſe perdi-
G derit: cum multorum edificatione ſe redimat. Ad extremū
non eſt impoſſibile vel incōgruum qđ ſuggero: vel ſic lugea-
mus extinctā noſtrā animam quomodo alienā carnem mor-
tuam plangimus. Si aut vxor aut filius aut maritꝰ mortui
fuerint: in terram ſe collidunt homines: capillos trahendo:
pectora tundendo: in luctu et penitentia vel in lachrymis nō
paruo tempore perſeuerant. Rogamus fratres: exhibeamꝰ
nos anime noſtre qđ illi exhibēt aliene carni. Et hoc videte
fratres ꝙ malū ſit vt lugeamus qđ non poſſumus ſuſcitare.
Carnē quā non poſſumꝰ ſuſcitare plangimꝰ: et animā nr̄am
mortuā nō plāgimꝰ: quā poſſumꝰ p penitētiā ad ſtatū priſti-
nū reuocare. Sed qđ nobis peius ē: corpꝰ mortuū plāgimꝰ
qđ amamꝰ: aīam vero mortuā quā nō amamꝰ nō dolemꝰ non
plāgimꝰ. Et ideo mutata vice icipiamꝰ plus dn̄m amare ꝙ
ſeruū. i. plus factorē corpis ꝙ corpꝰ. Plus dominā ꝙ ancil-
lam: id eſt plus animā ad imaginē dei factam: ꝙ carnē de li-
mo terre formatā: vt cum die vltimo caro noſtra putreſcere ⁊
a vermibꝰ deuorari ceperit in ſepulchro: anima in abrae gre-
mio angelorū manibus eleuetur: ⁊ in die iudicij recepto per
reſurrectionē corpore audire mereatur. Euge ſerue bone et Mat.xxv.
fidelis intra ī gaudium domini tui. Et vt hec (que ſupra di- H
ximus) cordibꝰ veſtris tenacius valeāt inherere: ⁊ ipſa apo Repetitio
ſtolica lectio plenius poſſit itelligi: breuiter ea charitati ve-
ſtre volo repetere. Omnes ſancti qui deo fideliter ſeruiūt le-
ctioni vel orationi vacare: et in bonis operibus perſeuerare
contendunt. Nec capitalia crimina / nec minuta peccata: id
eſt ligna fenum ⁊ ſtipulā ſupra fundamentū chriſti: ſed bona
opera: id eſt aurum / argentum / lapides precioſos ſuperedi-
ficantes: per ignē illū de quo dicit apoſtolus. Quia in igne
reuelabitur: abſꝙ vlla violatione trāſibunt. Illi vero qui ꝙ
uis capitalia crimina non admittant: et ad perpetranda mi-
nuta peccata ſunt faciles: et ad redimenda ſunt negligētes:
ad vitam eternam pro eo ꝙ in chriſtū crediderunt et capita
lia peccata non admiſerunt vēturi ſunt: ſed prius aut in hoc
ſeculo per dei iuſticiā vel miſericordiā (ſicut iam dictū eſt)
amariſſimis tribulationibꝰ ſunt coquendi: aut illi ipſi p mul
tas elemoſynas: ⁊ ꝓcipue dū inimicis ſuis clementer indul-
gent: per dei miſericordiā liberandi / aut certe illo igne: de q̄
dicit apoſtolus: longo tēpore cruciandi vt ad vitam eternā
ſine macula ⁊ ruga perueniant. Illi vero qui aut homicidiū
aut ſacrilegiū aut adulteriū: vel reliqua his ſimilia cōmiſe-
runt: ſicut iam dictum eſt: ſi eis digna penitentia non ſubue-
nerit: nō per purgatoriū ignem tranſire merebūtur ad vitā:
ſed eterno incendio ꝓcipitabunt ad mortē. Et ideo quotiēs I
in lectione apoſtolica audieritis. Si quis ſupra fundamen-
tum chriſti ſuperedificat aurū / argentū / lapides precioſos:
de ſanctis hoc et perfectis chriſtianis accipite: q̄ velut aurū
purgatū merebunt ad eterna premia ꝑuenire. Illi vero qui
ſupedificāt ligna: fenū ⁊ ſtipulā: de bonis chriſtianis: ſed ne
gligētibꝰ minuta pctā purgare: vt ſepe dictū eſt: itelligite: q̄
peccata ſi nec diuina iuſticia multis tribulationibꝰ purga-
uerit: nec vnuſqſꝙ elemoſynarū largitate redemerit: nō ſine
grandi dolore in illis implebit illud qđ dicit apl's. Si cuius
opus arſerit detrimētū patiet: ipſe aūt ſaluꝰ erit ſic tñ quaſi
per ignē. Nemo tñ ſicut iā ſupra dictū ē: ſeipm circūueniat:
vt h etiā ꝓ capitalibꝰ criminibꝰ ſi icurata remāſerit poſſe fie
ri credat. Et iō ſicut iā ſepe dixi: ꝙtum poſſumus cū dei ad-
iutorio laboremꝰ vt ⁊ maiora pctā poſſimꝰ euadere: ⁊ minu
ta ſine qbꝰ eē nō poſſumꝰ iugit amore inimicor ⁊ elemoſynar
largitate redimere: ꝓſtāte dn̄o ieſu chriſto: q̄ cū patre ⁊ ſpiri-
tu ſancto viuit et regnat deus in ſecula ſeculorum. Amen.

De ſanctis in genere ſiue cōiter.

De Apoſtolis.

¶ In feſtis ſanctorum apoſtolorū / de eo qđ ſcri-
ptum eſt in euāgelio ſm Lucam. Deſignauit do Luce.x.
minus et alios ſeptuaginta duos ⁊c. Sermo. j.
In quo exponit iter cetera illud dominicū. Meſ
ſis multa operarij autem pauci ⁊c.

In lectione euāgelij q̄ modo recitata eſt admone- Ser.xlij.
mur querere q̄ ſit meſſis de qua dominꝰ ait. Meſ- A
ſis quidem multa: operarij autem pauci. Rogate Luce.x.
dominū meſſis: vt mittat operarios ī meſſem ſuā
Tunc adiecit duodecim diſcipulis ſuis quos et apoſtolos
nominauit: alios ſeptuaginta duos: et miſit illos omēs (ſi-
cut ex verbis eiꝰ apparet) ad paratā meſſem. Que ergo erat
illa meſſis? Non enim illa meſſis in his gentibus erat vbi ni
hil fuerat ſeminatum. Reſtat ergo vt intelligamus iſtā meſ-

ſem fuiſſe in populo iudeorum. Ad illam meſſem venit domi
nus meſſis: ad illam meſſem miſit meſſores: ad gentes autẽ
nõ meſſores: ſed ſeminatores. Intelligamꝰ ergo meſſem fa
ctam in populo iudeorũ: ſementẽ in populis gentiũ. Et illa
enĩ meſſe apoſtoli electi ſunt: vbi iã cũ meteret maturũ erat:
B quia ibi ꝓphete ſeminauerãt. Delectat inſpicere agriculturã
dei: et oblectari donis eiꝰ et opera in agro eiꝰ. In hac enim
j.Cor.xv. agricultura operabat q̃ dicebat. Plus oĩbus illis laboraui
Sed vires ei dabant ad operandũ a dño meſſis: ideo ſubie
cit. Nõ ego ſum ſed gratia dei mecũ. Nam ſe in agricultura
j.Cor.iij. verſari ſatis oſtendit: vbi ait. Ego plantaui: apollo rigauit.
Hic autẽ apoſtolꝰ de ſaulo paulus: hoc eſt de ſuperbo mini
mus. Saulus enĩ a ſaule denominat. Paulũ enĩ modicũ eſt
j.Cor.xv. Unde nomen ſuũ quodãmodo interpretatus ait. Ego ſum mi
nimus apoſtolorũ. Ipſe ergo paulꝰ id eſt modicus et mini
mus miſſus ad gẽtes: ꝑcipue ad gẽtes ſe miſſum dicit. Ip
ſe ſcribit: nos legimꝰ: credimꝰ: predicamus. Ipſe ergo dicit
Gal.j.z.ij. in epiſtola ſua q̃ eſt ad Galatas. Uocatũ ſe iam a dño ieſu ve
niſſe hieroſolymã: et euangeliũ cũ apoſtolis cõtuliſſe: dexte
ras ſibi datas fuiſſe et ſignũ cõcordie: ſignũ cõſonãtie: q ab
eis ſe ipſi didicerãt in nihilo diſcrepabat. Deinde placuiſſe
dicit inter ſe z ipſos vt ipſe ad gẽtes: illi autẽ in circũciſionẽ
irent: ille ſeminator: illi meſſores. Merito etiam athenienſes
Act.xvij. q̃uis neſciẽtes nomen ſuũ ei dixerũt. Audiẽtes enim ab eo
C verbũ: quis eſt (inquiũt) hic ſeminator verborũ? Attendite
ergo et delectet vos mecũ inſpicere agriculturã dei in meſ
ſes duas: vnã tranſactã: aliã futurã. Tranſactã in populo iu
deorũ: futurã in populis gentiũ. Probemꝰ hoc: et vnde niſi
de ſcriptura dei: dñi meſſis? Ecce habemꝰ ibi in p̄ſenti capi
Luce.x. tulo dictũ eſſe. Meſſis multa: operarij autẽ pauci. Rogate
dñm meſſis vt mittat operarios in meſſem ſuã. Sed quia in
vbi s. illa meſſe futuri erãt cõtradictores et pſecutores iudei. Ec
ce (inq̃t) mitto vos ſicut agnos in medio luporũ. Euidẽtiꝰ
de hac meſſe aliq̃d oſtendamꝰ in euãgelio ſm Johãnem: ad
puteũ vbi fatigatus dñs ſedit: magna quidẽ acta ſunt ſacra
mẽta: ſed anguſtũ tẽpus eſt vt oĩa ptractẽtur. Qđ autẽ ad
p̄ntem rem ptinet audite. Suſcepimꝰ enĩ meſſem eãdem in
populis in quibꝰ ꝓphete predicauerũt: ideo enĩ illi ſemina
Joh.iiij. tores: vt apoſtoli poſſint eſſe meſſores. Samaritana mulier
loquit cũ dño ieſu. Et inter cetera cũ dixiſſet ei dñs quomo
do debeat adorari deꝰ: ait illa. Scimꝰ q2 veniet meſſias q̃ di
citur chriſtꝰ: z oĩa nos docebit. Et dñs ad illã. Ego ſum qui
loquor tecũ. Crede qđ audis: quid q̃ris qđ vides? Ego ſum
qui loquor tecũ. Qz autẽ illa dixerat: Scimꝰ q2 meſſias ve
niet quẽ annũciauerũt moyſes et ꝓphete: qui dicit chriſtꝰ.
Jam enim ſpica meſſis erat gignenda: acceperat z ꝓphetas
ſeminatores: apoſtolos expectabat matura meſſores. Mox
vt hoc audiuit credidit: et hydriam dimiſit et feſtinãter cu
currit: annũciare dñm cepit. Diſcipuli tũc ierũt ad emẽdos
panes. Qui redeũtes inuenerũt dñm loquẽtem cũ muliere:
et mirati ſunt. Non ſunt tñ auſi dicere ei quid vel quare cũ il
la loqueris. Admirationẽ apud ſe habuerũt: audaciã corde
preſſerũt. Huic ergo ſamaritane nõ erat nouũ nomẽ chriſti:
iam expectabat venientẽ: iã crediderat eſſe venturũ. Unde
crediderat: ſine moyſe ſeminauerat: ſed hoc expreſſiꝰ audi
te. Dñs tũc ad diſcipulos ſuos ait. Dicitis q2 adhuc lõge eſt
eſtas: leuate oculos veſtros: z videte albas regiones ad meſ
ſem. Et adiũgit. Alij laborauerũt: et vos in labores eoꝝ in
traſtis. Laborauit abrahã: iſaac: iacob: moyſes: ꝓphete la
borauerũt ſeminãdo: in aduentu dñi matura meſſis inuẽta
eſt. Miſſi meſſores cũ falce euangelij: portauerunt manipu
los ad aream dñicam vbi ſtephanus trituraret. Hic autẽ ac
cepit paulus ille et ad gentes mittit: z nõ tacet hoc in cõmẽ
Rom.xv. dando gratiã quã precipue ꝓprieꝫ ſuſcepit. Ait enĩ in ſcri
pturis ſuis: miſſum ſe eſſe predicare euangeliũ: vbi chriſtꝰ
nõ erat nominatꝰ. Sed iam q2 facta eſt illa meſſis: et omnes
D iudei q̃ remãſerunt: meſſem attẽdamus qđ nos ſumꝰ. Semi
natũ eſt enim ab apoſtolis et ꝓphetis. Ipſe dñs ſeminauit.
Ipſe enĩ in apoſtolis fuit q2 et ipſe meſſuit chriſtꝰ. Nõ enim
illi aliquid ſine illo: ille perfectꝰ eſt ſine illis. Ipſe enim illis
Joh.xv. ait. Quia ſine me nihil poteſtis facere. Seminãs ergo chri
ſtus iam in gẽtibus q̃d dicit. Exijt ſeminans ſeminare. Ibi
mittũtur meſſores metere: hic exijt ſeminãs ſeminare impi
ger. Quid enĩ pertimuit q aliud cecidit in via: aliud in pe

troſa loca: aliud inter ſpinas? Si iſtas difficiles terras time
ret: ad terrã bonã non perueniret. Quid ad nos: quid nobis
eſt iam de iudeis diſputare et loqui de palea: hoc ſolum ad
nos ne via ſimus: ne ſaxum: ne ſpine: ſed terra bona. Para
tum cor meũ vnde tricenũ: vnde ſexagenũ: vnde millenũ et
centenũ illud minus eſt: et illud plus eſt: ſed totũ triticũ eſt:
via non ſit vbi cõculcatum ſemen a tranſeũtibus velut auis
auferat inimicus. Saxum nõ ſit vbi modica terra ſtatim fa
ciat germinare qđ nõ poſſit ſolem portare. Spine nõ ſint: cu
piditates ſeculi: ſollicitudines vite vitioſe. Quid enĩ peius
ſollicitudine vite que peruenire nõ permittit ad vitã? Quid
miſerius q̃ curãdo vitam: amittere vitã? Quid infeliciꝰ q̃
timendo mortẽ cadere in mortem? Extirpẽtur ſpine: paret
ager: ſuſcipiãtur ſemina: perueniat ad meſſem: horreũ deſi
deret nõ ignis timeat. Ad nos itaq3 pertinet quos qualeſcũ
q3 dñs in agro ſuo cõſtituit operarios: dicere iſta vobis: ſe j.Cor.iij.
minare: plantare: rigare: aliquibꝰ etiã arboribus circũfode Luce.xiij.
re/et cophinũ ſtercoris adhibere. Pertinet ad nos hec fide
liter agere: ad vos fideliter capere: ad dominũ nos adiuua
re operãtes: vos credẽtes: oẽs laborãtes: ſed mundũ in il
lo vincẽtes. Quid ergo ad vos pertinet dixi: q̃d ad nos per E
tineat volo dicere. Sed forte alicui ex vobis videtur: quia
dixi ſuperfluũ aliquid me velle dicere: et apud ſeipſum lo
quens in cogitatione dicit. O ſi iam dimittat nos: iam dixit
quid pertineat ad nos: qđ ad ipſum pertinet q̃d ad nos? Pu
to melius eſſe in alterna et mutua charitate pertineamus ad
vos. De vna modo quidẽ vos familia eſtis: nos ex eadem q̃
dem familia diſpẽſatores ſumus omnes: ad vnũ dñm perti
nemus omnes. Nec qđ do: de meo do: ſed illiꝰ a quo accipio
et ego. Nam ſi de meo dedero: mendaciũ dabo. Qui enĩ lo Joh.viij.
quitur mẽdacium: de ſuo loquit. Debetis ergo audire quid
pertineat ad diſpenſatorẽ: ſiue vt in vobiſipſis ſi tales inue
neritis congratulamini: ſiue etiam in hoc ipſo inſtruamini.
Qz multi enim in hoc populo futuri ſũt diſpẽſatores: et nos
ibi fuimus vbi eſtis. Et nos qui videmur modo de ſuperio
ri loco conſeruis metiri cibaria: ante paucos annos in infe
riori loco cum cõſeruis accipiebamus cibaria. Epiſcopus
laicis loquor. Sed inde ſcio q̃ multis futuris epiſcopis lo
quor. Ergo videamꝰ quomodo nos intelligamus qđ prece
pit dñs eis quos mittebat euangeliũ predicare et mente pa
ratam meſſem videamus. Nolite (inquit) ferre ſacculũ: aut F
peram: aut calciamẽta: et neminẽ per viã ſalutaueritis. Et Luce.x.
in quãcunq3 domum intraueritis: dicite. Pax huic domui.
Si eſt illic filius pacis: requieſcet ſuper illũ pax veſtra. Si
quo minus ad vos reuertetur. Si requieuit: perdidi? Abſit
hoc a mente ſanctorũ. Ergo nec illud accipiendũ eſt carna
liter: ac per hoc forte nec ſaccus/nec calciamenta/nec pera:
maximeq3 illud vbi nobis ſi ſimpliciter ſine diſcuſſiõe accipi
amus: ſuperbia videt impoſita: ne queq3 i via ſalutemꝰ. Attẽ
damus dñm noſtrũ exemplũ verum et adiutorium: Probe
mus quia adiutoriũ. Sine me nihil poteſtis facere. Probe Joh.xv.
mus quia exemplũ. Chriſtus ꝓ nobis paſſus eſt. Petrꝰ di j.Petri.ij.
cit: nobis relinquẽs exemplum vt ſequamur veſtigia eius.
Ipſe dñs noſter loculos habuit in via: et ipſos loculos iude Joh.xij.
cõmendauerat. Patiebatur quidẽ furem. Sed ego a domi Cõcor.xij.
no meo diſcere cupiẽs dico. Dñe patiebaris furem: vnde ha q.j.exem
bebas vnde tolleret: me hominẽ miſerum et infirmũ monui plum.
ſti nec ſacculum portare. Tu portaſti loculos et erat vbi fu
rem patereris. Si non portares: nec ille inueniret quod au
ferret. Quid reſtat niſi q hic dicat mihi: intellige quod au
dis: noli portare ſacculũ. Quid eſt ſacculus? Pecunia clau
ſa: id eſt occulta ſapientia. Quid eſt: nolite portare ſacculũ?
Nolite fieri ſapiẽtes penes voſmetipſos. Accipe ſpiritũ ſan Rom.xij.
ctum. Fons in te debet eſſe nõ ſacculus: vnde erogat: nõ vbi
includatur. Hoc eſt et pera qđ ſacculus. Calciamenta quid
ſunt? Calciamenta quibꝰ vtimur coria mortuoꝝ ſunt: nobis
tegmina pedum. Per hoc ergo iubemur renunciare mortu
is operibus. Hoc in figura moyſes admonebatur quãdo do
minus loquẽs ait. Solue calciamenta de pedibus tuis: locꝰ Exo.iij.
enim in quo ſtas terra ſancta eſt. Quid tã terra ſancta q̃ dei
eccleſia? In illa ergo ſtemus: calciamenta ſoluamus: id eſt
mortuis operibus renunciemus. Nam de his calciamẽtis:
quibus calciati ambulamꝰ cõſolatur me idem ipſe dñs meꝰ
Si enĩ ipſe calciatꝰ non eſſet: non de illo Johannes diceret.

Luce.iij. Non ſum dignus ſoluere corrigiā calciamentorū. Sit ergo
obediētia: nō ſurrepat ſupba duritia. Ego (inq̄t) euāgeliū
impleo: quia nudo pede ambulo. Tu potes: ego nō poſſum.
Qđ ſimul accipimꝰ cuſtodiamus. Quomō charitate flagre
mus: īuicē diligamꝰ. Ac ſic fit: vt ego amem fortitudinē tuā
G et tu portes infirmitatem meā. Quid autē tibi videtur qui
non vis intelligere quēadmodū iſta dicta ſint: ⁊ cogeris ꝑ
uiter ipſi dn̄o calūniari de loculis ⁊ calciamētis? Quid tibi
videt̃? Ita ne placet vt iter agētes occurramꝰ charis nr̄is ⁊
eos nō ſalutemꝰ maiores: nō reſalutemus minores? Iam ne
euāgeliū imples q: ſalutaris ⁊ taces? Hic ꝟo nō viatori iter
agēti: ſed miliario ſimilis eris iter oſtēdēti. Ergo ſtoliditatem
deponamꝰ ⁊ verba dn̄i intelligamꝰ: et in via neminē ſa-
lutemꝰ. Non eni ſine cauſa hoc iubemur: aut nollet nos face
re qđ iuberet. Quid ḡ eſt: Neminē ſalutetis in via? Poteſt
quidē ⁊ ſimpliciter ſic accipi: q: iuſſit nos feſtinanter agere
iniūcta. Et hoc ita dixit. Neminē ꝑ viā ſalutaueritis. Tanq̄
diceret. Oīa ꝑtermittatis dū qđ iniūctū eſt peragatis: ea lo
cutione q̄ ſolēt dicta exaggerari cōſuetudine ſermocinandi.
Luce.x. Nec lōge ꝑgamꝰ: in eodē ſermone paulo poſt dicit. Et tu ca-
pharnaū q̄ vſq̄ ad celū exaltata es: vſq̄ in infernū depͥme-
ris. Quid eſt vſq̄ ad celū exaltata es? Nūquid ciuitatꝭ illiꝰ
menia nubes tetigerūt: aut ad ſidera ꝑuenerūt? Sed q̄d eſt
in celū exaltata es? Nimiū tibi felix videris: nimiū potens:
nimiū ſupba es. Sicut ḡ hoc exaggerādi gratia dictū eſt in
celū exaltaris ei ciuitati que non vtiq̄ exaltabat̃ in celū / aut
aſcēdebat: ſic ꝓ feſtinatione exaggerationis dictum eſt: ita
currite: ſic agite qđ iniūxi: vt ne nimiū quidē vos retardent
H agētes: ſed oīa ꝯtēnentes ad finē ꝓpoſitā feſtinate. Sed eſt
aliud qđ hic magis recogitē: nō diſſimile intelligere: quod
plus ꝑtinet ad me: ⁊ ad oēs diſpēſatores: ſed et ad vos audi-
tores. Qui ſalutat ſalutē dicit. Nā ⁊ antiqui in epiſtolis ſuis
ſic ſcribebāt. Ille illi ſalutē. Salutatio a ſalute nomen acce-
pit. Quid ergo eſt: Neminē in via ſalutaueritꝭ? Qui ſalutāt
in via: ꝑ occaſionē ſalutant. Video vos cito intellexiſſe: nec
tñ debeo iā finire. Non eni oēs cito intellexiſtis. Vidi in vo
ce ītelligētes plures: video ſilētio req̄rentes. Sed q: de via
loquimur: tanq̄ in via ambulemꝰ. Veloces tardos expecta
te: et pariter ambulate. Quid ḡ dixi. Qui in via ſalutat ꝑ oc-
caſionē ſalutat? Non ad eū ibat quē ſalutat. Aliud agebat:
aliud occurrit: aliud petebat: aliud trāſuerſo qđ ageret iue-
nit. Quid eſt ergo per occaſionē ſalutare? Per occaſionē ſa
lutē annūciare. Quid eſt autē aliud ſalutē annūciare: q̄ euā
geliū predicare? Si ergo ꝑdicas: hoc age ꝑ dilectionē non
per occaſionē. Sūt ergo hoīes qui ſua q̄rentes nō aliud pre
Phil.ij. dicāt euāgeliū. De q̄bꝰ apl's gemēs dicit. Oēs eni ſua q̄rūt
nō q̄ ieſu xp̄i. Et hi ſalutabāt: hoc eſt ſalutē annūciabāt euā
geliū ꝑdicabāt: ſed aliud q̄rebāt: et ideo ꝑ occaſionē ſaluta-
bāt. Et q̄d eſt h̄? Si talis fuerꝭ q̄ſquis es facis: imo nō talis
quiſq̄s facis: ſed forte talis aliq̄s q̄ facis. Si talis fueris nō
facis: ſed fit de te. Nā et tales admiſit apl's: nō tñ vt tales eſ-
Phil.j. ſent ꝑcepit. Et ipſi agunt aliq̄d: ⁊ ꝑficit̃ ex ipſis: aliud que-
I rūt: et verbū annūciant. Quid q̄rat annūciator ne cures: qđ
annūciat te ne velit. Quid vero attēdit: nō ad te ꝑtineat. Sa
lutē audi ab ore ipſiꝰ. Salutē tene ab ore ipſius. Noli iudex
eſſe cordis ipſius. Si vides eū alia req̄rentē q̄d ad te? Audi
Mat.xxiij. ſalutē. Que dicūt facite. Securū te fecit. Quid? Que dicunt
facite. Mala faciūt: q̄ facere nolite. Bona faciūt non in via
j.Cor.iiij. ſalutant: nō ꝑ occaſionē euāgeliū annūciāt. Imitatores eo-
rū eſtote ſicut et ipſi xp̄i. Bonus tibi ꝑdicat: carpe vuā de vi
te. Malus tibi ꝑdicat: carpe vuā pendentē in ſepe. Botrus
implicite in palmite īter ſpinas creuit: ⁊ de ſpinis nō germi-
nauit. Plane q̄ñ tale aliq̄d vides ⁊ eſuris: ſollicite carpe: ne
cū ad vuā manū mittis lacereris a ſpinis. Hoc eſt qđ dico:
ſic audi qđ bonū eſt ne malos mores imiteris. Predicet ex
occaſione: ſalutet in via: illi nocebit q̄ nō audiuit ꝑceptū xp̄i
Luce.x. Neminem in via ſalutaueritis tibi non nocebit. Qui ſiue a
tranſeūte / ſiue a veniēte ſalutē audis: ſalutē tenes. Apl'm au
Phil.j. di ſicut ꝓmiſerā admittentē iſta. Quid eni? Dū omni modo
ſiue occaſione / ſiue ꝟitate xp̄s annūciet̃: et in hoc gaudeo ſꝫ
et gaudebo. Scio eni q: iſtm mihi ꝓficere in ſalutē ꝑ veſtrā
obſecrationē. Tales igit̃ apl'i xp̄i ꝑdicatores euāgelij nō ſa
lutātes in via: hoc eſt nō aliud querētes vel agentes: ſed ger
K mana charitate euāgeliū annūciātes. Veniāt ad domū ⁊ di

cant: pax huic domui. Non ore ſolū dicūt: quo pleni ſunt fun
dunt: predicāt pacem et habent pacē. Nō ſunt tales de qua-
libus dictū eſt. Pax pax: et non eſt pax. Quid eſt pax pax: ⁊ Hiere.
nō eſt pax? Predicantes nō habent: laudant ⁊ amant: dicūt viij.
⁊ non faciūt. Sed tamen tu accipe pacē: ſiue occaſione: ſiue Mat.xxiij.
veritate chriſtꝰ annūciet̃. Qui ergo plenus eſt pace ⁊ ſalutat
Pax huic domui: ſi eſt illic filius pacis: requieſcet ſup̃ euꝫ
pax illius. Si quominꝰ: forte eni nō eſt illic filiꝰ pacis: nihil
perdidit qui ſalutauit. Ad vos (inq̄t) reuertetur. Reuertet̃
ad te que non diſceſſit a te. Hoc enim dicere voluit: tibi pro-
deſt quod annūciaſti: nihil ꝓfuit qui non ſuſcepit: non q: ille
inanis remāſit: ideo tu perdidiſti mercedem: redditur tibi
pro voluntate tua: redditur tibi pro charitate quā impendi
ſti: reddet tibi qui te ſecurū velit voce angelica. Pax in ter- Luce.ij.
ra hominibus bone voluntatis.

¶ In eiſdem feſtis. Sermo.ij. In quo dicit q̄ apoſtoli ſumme ſunt venerandi.

SI oīm ſanctoꝝ martyrū grata nobis debet eſſe ſo- Sermo.
lennitas: fratres chariſſimi: quāto gratior eorū q̄ xliij.
preſentē ſecuti ſunt principē martyrū? Si agnorū A
quāto magis arietū? Illoꝝ eni filij nō generatio-
ne carnis: ſed imitatione ꝟtutis facti ſūt oēs: q̄ poſteriꝰ vſq̄
ad mortē cōfeſſi ſunt xp̄m. Hos obtulerūt populi gentiū: de
quibꝰ pſalmꝰ ante cātauit dicēs. Afferte dn̄o filios arietum. Pſ̄.xxviij.
His primū dn̄s cū ad cōfeſſionē ſui noīs hortaret̃: nō ſolū ſe
ꝓmiſit victorie coronatorē: ſed et certaminis adiutorē etiā
in ipſis: et poſteros admonebat: q̄m qđ dicebat: ſcriptū po-
ſteris relinq̄bat. Illis ḡ ait exhortās eos. Cū autē adducēt Mat.x.
vos ad principes ⁊ poteſtates: nolite cogitare q̄d reſpōdea-
tis: vel q̄d loquamini. Nō eni vos eſtis q̄ loquimini: ſed ſpi-
ritus pr̄is veſtri q̄ loquit̃ in vobis. Meditari vetuit ⁊ cōfite-
ri ꝑcepit. Maluit eni auferre ꝑſumptionē humanā: ⁊ grām
dare diuinā: vt in ſemetipſis timidi ⁊ mūdo eſſent audaces.
Unde et in alio pſalmo vox martyrū dicit: quaſi ex parte hu
mane fragilitatis verēdo. Eripe me de inimicis meis deus Pſ̄.lviij.
meꝰ: et ab inſurgētibꝰ in me libera me. Et paulo poſt de au-
xilio diuino cōfidens dicit. Fortitudinē meā ad te cuſtodiā
Supra ceteras eni turbas fideliū necnon antiquoꝝ iuſtorū B
et ꝓphetarū eminētes apl'os ſuos volēs dn̄s oſtēdere dixit
ad eos. Beati oculi q̄ vidēt que vos videtis: ⁊ aures q̄ audi- Mat.xiij.
unt q̄ vos auditis. Multi eni ꝓphete ⁊ iuſti voluerūt videre
que vos videtis / ⁊ nō viderūt: et audire q̄ auditis et non au-
dierūt. Itē alibi. Iam (inq̄t) nō dicā vos ſeruos: q: ſeruus Joh.xv.
neſcit q̄d faciat dn̄s eiꝰ. Vos aūt dixi amicos: q: oīa q̄cūq̄
audiui a patre meo nota feci vobis. Item ait idem alio loco
Quecūq̄ alligaueritis ſup terrā: erūt ligata ⁊ in celo: et que- Matthei
cūq̄ ſolueritis ſup terrā: erūt ſoluta ⁊ in celo. Itē alibi ſciſci- xviij.
tāti petro q̄d ſibi ⁊ ſocijs ſuis ꝓfuiſſet reliq̄ſſe oīa: ⁊ ſequi re-
dēptorē: reſpōdit dicēs. Amen dico vobis q̄ vos qui ſecuti Mat.xix.
eſtis me in regeneratiōe cū ſederit filiꝰ hoīs in ſede maieſta
tis ſue: ſedebitis ⁊ vos ſup ſedes duodecim iudicantes duo-
decim tribꝰ iſrael. Iſti ſunt lux mūdi: q: ꝑ ipſos lumen fidei Mat.v.
et vere ſciētie primū dn̄s huic mūdo tradidit: et ab erroꝝ ac
pctōꝝ tenebris gētes ⁊ populos eruit. Iſti ſunt ſal terre: q: ꝑ vbi ſ̄.
eos terrigene cōdimētū ſaporis vite eterne ꝑceperūt: vt re-
ſtringerēt carnis laſciuiā: ⁊ a putredine pctōꝝ ⁊ vitiorū ver-
mibus ſuarēt illeſi. Iſti ſunt lapides ꝑcioſi: quos in funda- Apo.xxj.
mēto celeſtis edificij poſitos Johānes ī apocalypſi ſua de-
ſcribit: q: ꝑdicatio eoꝝ eccleſie fundamēta locauit. Unde ⁊
paulꝰ ait. Vos eſtis ciues ſanctoꝝ ⁊ domeſtici dei: ſupedifi- Ephe.ij.
cati ſup fundamētū apl'oꝝ ⁊ ꝓphetarū. Iſti ſunt duodecim
porte hieruſalē noue: q̄ de celo deſcendit: q: ꝑ ipſos ianuā fi-
dei primū intrauimꝰ: ⁊ īter ciues ſctōꝝ annumerati ſumus.
Hec ḡ ꝯſiderātes fratres kmi: q̄ tāti duces ppl'i nos docue- C
rūt: ſtudeamꝰ factis iplere q̄ illi iuſſerūt. Diſcamꝰ eoꝝ exem
plo mūdi diuitias ꝯtēnere: p̄ntis ſeculi voluptatē non ama-
re: regnū celeſte deſiderare: xp̄o nihil ꝑponere: ſed eiꝰ māda
tis in oībus obedire: pauptatē preſentiū rerū diligere: ꝟtu-
tū diuitias habere: ſapiētie theſauꝝ appetere: ſpiritales de
litias q̄rere: nulli īuidere: ſed oēs hoīes diligere: amicos in
deo ⁊ iīmicos ꝓpt̃ deū: q: hec eſt ꝟa ⁊ ſola dilectio. Nā amor
carnal' ⁊ vitioſus in ꝑcipitiū trahit: ⁊ ꝯparabit̃ odio. Vñ ſcri
ptū ē. Qui vult amicꝰ eſſe huiꝰ ſcl'i: iīmicꝰ dei ꝯſtituit̃. Iſti ḡ Jaco.iiij.

principes noſtri in amore dei ꝑfectiſſimi:⁊ in ꝓmoꝝ dile
ctione repleti:hinc potuerūt mūdi īpetū vincere:et cruentū
ſeculū domare:q2 nihil amauerūt in omī re niſi dei volūtatē
Ita et nos frēs diligamꝰ in oībus rebꝰ dei facere volūtatē:
et creatorē nr̄m amemꝰ in ſemetipſo:creaturā xō in ꝯditore
j.Joh.iiij. ſuo:⁊ ſic habebimꝰ ordinatiſſimā charitatē:Q2 deus chari
tas eſt:⁊ q̄ diligit hāc dilectionē diligit deū. Et ſi ita dilexe
rimus:diligit nos ipſe deꝰ:diligūt nos ⁊ ſancti aplī iudices
nr̄i et exorāt ꝓ nobis:vt in vniuerſali iudicio xp̄i cū ipſis in
ꝑpetuū coronemur. Qđ p̄ſtare dignet ipſe iudex et dn̄s nr̄ q̄
cū patre ⁊ ſctōſpū viuit ⁊ regnat deꝰ p oīa ſcl'a ſcl'oꝝ. Amen.

¶ Itē in eiſdē feſtis:Homelia de eo qđ ſcriptū
Mat.xj. eſt in euāgelio ſm Mattheū. Confiteor tibi dn̄e
pater ⁊c̄.q̄ habet de Verbis dn̄i.viij.fo.xxxix.

¶ Item alie homelie de eo qđ ſcriptū eſt in euan
Joh.xv. gelio ſm Johannē. Ego ſum vitis vera:et pater
meus agricola ⁊c̄. que habentur in expoſitione
doctoris. Tractatu.lxxx.fo.ccxiij. Et de Ver
bis domini.lix.fo.lxviij.

¶ Item alia homelia de eo qđ ſcriptū eſt in euā
vbi ſ. gelio ſm eūdē. Hoc eſt p̄ceptū meū ⁊c̄.q̄ habet ī
expoſitiōe doctoris. tractatu.lxxxiij.fo.ccxiiij

¶ Item alia homelia de eo qđ ſcriptū eſt in euan
Joh.xv. gelio ſm eūdem. Hec mādo vobis vt diligatis
inuicē ⁊c̄.que habetur in expoſitione doctoris.
Tractatu.lxxxvij.fo.ccxv.

¶ De vno martyre.

¶ In feſto vniꝰ martyris. Sermo.j. In quo di
cit ꝙ in martyrijs ſanctoꝝ cōſiderāda ſunt duo:
ſcʒ ſeuitia tortoris/et patientia martyris.

Ser.xliiij A TRiumphalis beati martyris. N. dies hodie no
bis anniuerſaria celebritate recurrit:cuiꝰ glorifi
cationi ſicut cōgaudet eccleſia:ſic eius ꝓponit ſe
Rom.viij quēda veſtigia. Si enī cōpatimur:et glorificabi
mur. In cuiꝰ glorioſo agone duo nobis p̄cipue cōſideranda
ſunt:indurata videlicet tortoris ſeuitia:et martyris inuicta
patiētia. Seuitia tortoris:vt eā deteſtemur. Patiētia mar
tyris:vt eā imitemur. Audi pſalmiſtā aduerſus maliciam in
pſ.xxxvj. crepantē. Noli emulari in malignātibꝰ:qm̄ tanq̄ fenū velo
citer areſcent. Qđ autē aduerſus malignātes patiētia exhi
Heb.x. bēda ſit:audi aplm̄ ſuadētē. Patiētia vobis neceſſaria eſt:
B vt reportetis ꝓmiſſiones. Coronata itaq̄ eſt beati martyris
patiētia:mācipata eſt eternis cruciatibꝰ tortoris incorrecta
malicia. Hoc attēdēs in agone ſuo glorioſus xp̄i athleta:nō
exhorruit carcerē. Ad imitationē capitꝪ ſui tolerauit ꝓbra:
ſuſtinuit irriſiones:flagella nō timuit:et quot ante mortē ꝓ
xp̄o ꝑtulit ſupplicia:tot ei de ſe obtulit ſacrificia. Qđ enī ꝑ
Rom.viij pināte aplo liberat alte retinebat:Q2 nō ſunt ꝯdigne paſſio
nes huius tēporis ad futurā gloriā q̄ reuelabit in nobis. Et
q2 momētaneū hoc ⁊ leue noſtre tribulationis eternū glorie
C pondus operat in celis. Huiꝰ ꝓmiſſionis amore a terrenis
ſuſpēſus ⁊ preguſtata ſupne ſuauitatis dulcedine ineffabili
Pſ.lxxij. ter affectꝰ:dicebat cū pſalmiſta. Quid mihi eſt in celo:⁊ a te
q̄d volui ſup terrā? Defecit caro mea et cor meū:deꝰ cordis
mei:⁊ pars mea deꝰ in eternū. Cōtēplabat enī q̄ntum in eni
gmate infirmitas hūana oculū mētis in eternitate figere po
teſt:quāta ſint ſupne ciuitatis gaudia:⁊ ea enarrare nō ſuffi
ciens admirādo clamabat. Quid mihi eſt in celo? Quaſi di
ceret. Excedit vires meas:excedit facultatē eloq̄ntie mee:
trāſcēdit capacitatē itelligētie mee:illud decus:illa gloria:
illa celſitudo:qua nobis a cōturbatione hoīm remotis in ab
Phil.iij. ſcōdito faciei ſue: Jeſus xp̄s dn̄s noſter reformauit corpus
D humilitatꝪ nr̄e cōfiguratū corpori claritatis ſue. Huiꝰ perfe
cte libertatis ꝯtēplatione nullū vitabat periculū:nullū hor
rebat ſuppliciū:et ſi millies poſſet mori:nō putabat ſe hanc
digne poſſe aliq̄ rōne ꝓmereri. Patiēter enī ꝑmittūt egroti
ſe a medicis ſecari:vri:⁊ varijs amaritudinū cōfectionibus
anxiari: vt tēporali tādē reſtituātur ſanitati. Quāto magis
vir beatꝰ lōganimiter tolerauit oēm acerbitatē tormētoꝝ tē
poraliū:vt coronaret in miſericordia ⁊ miſerationibꝰ/⁊ in bo Pſ.cij.
nis ſatiaret deſideriū ſuū? In torculari itaq̄ conculcari vo
luit:vt tanq̄ vua matura in vinū deficeret:et vinum malorū
granatoꝝ dilecto ſuo ꝓpinaret:quo mētes religioſe debria
te ſciūt viriliter cōculcare:⁊ ad eterna in retortis oculis anhela
re. Qui ḡ in tyrocinio ſuo mūdanas cōtēpſit diuitias:q̄ cor E
porales etiā refrenauit illecebras:qui in ꝓcectu militie ſue
multas eſt ꝑpeſſus iniurias:in ꝑfectione ſacrificij nil ſibi re
ſeruās:ſeipm̄ obtulit holocauſtū:bibēs illū calicē p̄cioſum:
quē ſedēs ad magnā mēſam ſacre lectiōis ſibi priꝰ ab inuita Ecci.xxxj
tore ſuo videat appoſitū. Cuiꝰ mors quātūcūq̄ videat in cō
ſpectu reproboꝝ deſpicabilis:in oculis tn̄ eiꝰ eſt p̄cioſa q̄ in
ſanctis ſuis eſt mirabilis. Ipſe enī p̄mo vocauit militē ſuū:
ipſe iuſtificauit:ipſe magnificauit:ipſe dedit ei pugnare:ip
ſe dedit ei ⁊ vincere. Lōge eſt diſſimilis hec militia munda F
ne militie:in q̄ victores exiſtimātur:q̄ qđ male deſiderāt aſ
ſequūtur:q̄ letātur cū malefecerīt: ⁊ exultāt in rebꝰ peſſimis Puerb.ij.
In xp̄iano ḡ agone manifeſta eſt pena:occulta victoria:ſm
qđ ex ꝑſona martyrū clamat pſalmiſta. Deꝰ tu repuliſti nos: Pſ.lix.
et nō exibis in exercitibꝰ nr̄is. Da nobis auxiliū de tribula
tione:q2 vana ſalꝰ hoīs. In deo facienꝰ virtutē. Tanq̄ ſi di
cerent. Victoria nr̄a:gloria nr̄a intus eſt:nō foris eſt. Foris
deſpecti:itus dilecti. Hinc eſt ꝙ eccl'ia in p̄ſſuris poſita infir
miora mēbra ſua cōfortat dicēs. In mūdo preſſurā habebi Joh.xvj.
tis:ſed nolite timere puſillus grex:q2 ego vici mundū. Sed
quō vicit mūdū? Factꝰ ē obediēs patri vſq̄ ad mortē. Quid
autē de morte? Propter qđ et deꝰ illū exaltauit/et donauit Phil.ij.
illi nomen qđ eſt ſup omē nomen. Quō vicit xp̄s:vincere ap
petat xp̄ianus:vt vbi eſt chriſtꝰ:eſſe mereat et xp̄ianꝰ. Audi
xp̄iane militie ꝑſecutor:ipm̄ xp̄m ꝓ militibꝰ ſuis ſic orantē
Volo pater:vt vbi ego ſum illic ſit et miniſter meus. Joh.xij.

¶ Item in eiſdem feſtis. Homelia de eo qđ ſcri
ptum eſt in euangelio ſm Johannē. Niſi granū Joh.xij.
frumēti ⁊c̄.que habet in expoſitione doctoris.
Tractatu.lj.fo.cc.

¶ De pluribus martyribus.

¶ In feſtis plurium martyꝝ. Sermo.j. In quo
exponit illđ pſalmiſte. Qui ſemināt in lachri.⁊c̄

PSalmus q̄ cantat dn̄o:videt ſanctis martyribus Ser.xlv.
cōuenire. Sed ſi mēbra xp̄i ſumus:ſicut eſſe debe A
mus:ad oēs nos ꝑtinere itelligamꝰ. Qui ſeminār Pſ.cxxv
in lachrymis:in gaudio metēt. Eūtes ibant et fle
bant:mittētes ſemina ſua. Veniētes autē venient cū exulta
tione portātes manipulos ſuos. Quo eūtes:et vnde venien
tes? Quid ſeminātes in lachrymis? Que ſunt ſemina:q̄ ma
nipuli? Eūtes in mortē:veniētes a morte. Eūtes naſcendo:
veniētes reſurgēdo. Seminātes opera bona:metentes mer
cedē eternā. Semina ḡ ſunt nr̄a quicq̄d boni fecerimꝰ. Ma
nipuli nr̄i qđ in fine recipiemꝰ. Si ḡ bona ſemina bona ſunt B
opera:q̄re ſeminantur cū lachrymis: Cū hylarē datorē dili ij.Cor.ix.
gat deꝰ? Hic primū videte chariſſimi:quō maxime ad bea
tos martyres xba iſta ꝑtineāt. Nulli enī tm̄ īpēderūt:q̄ illi
qui ſeipſos īpenderūt:ſicut dicit aplꝰs paulꝰ. Et ipſe īpēdar ij.Cor.xij.
ꝓ aīabus vr̄is. Impēderūt enī ſeipſos cōfitēdo xp̄m:⁊ im
plendo in eiꝰ adiutorio qđ dictū eſt. Ad mēſam magnā ſedi Ecci.xxxj
ſti:ſcito qm̄ talia te oportet p̄parare. Que eſt magna menſa:
niſi vnde accipimꝰ corpus xp̄i et ſanguinem? Quid eſt ſcito
qm̄ talia oportet te p̄parare:niſi qđ beatꝰ Johānes exponit
Sicut xp̄s ꝓ nobis aīam ſuā poſuit:ſic et nos debemꝰ ꝓ fra j.Joh.iij.
tribus aīas ponere? Ecce q̄ntum īpenderūt. Sed nunq̄d ſan C
cti martyres perierūt qñ ſecuritatē a dn̄o etiā de capillo ac
ceperūt? Perit manꝰ:vbi nō perit pilus? Perit caput:vbi
nō perit capillus? Vbi nō perit palpebra:perit oculꝰ? Hac
ergo accepta magna ſecuritate:īpenderūt ſeipſos. Operibꝰ
ergo bonis ſeminemꝰ cū tēpus eſt:dicēte aplo. Qui parce ſe ij.Cor.ix.
minat:parce et metet. Infatigabiles (inq̄t) cū tēpus habe Gal.vj.
mus operemur bonū ad oēs:maxime aūt ad domeſticos fi
dei. Et iterū. Bonū (inq̄t) faciētes nō deficiamꝰ: tempore
enī ſuo metemus. Qui defecerit in ſemine:non gaudebit in D
meſſe. Quare ḡ in lachrymis:cū oīa opera bona habere de
beāt hylaritatē? Equidē de martyribꝰ dici pōt:q2 cū lachry
mis ſemiauerūt. Fortiter enī certauerūt:⁊ ī magnis tribulatio

nibus fuerũt. Nã vt eoꝝ lachrymas xp̃s cõſolaret̃: tranſtu-
Mat. xvj. lit eos in ſe: et transfigurauit eos et dixit. Triſtis eſt anima
mea vſq̃ ad mortem. Uerũtamen fratres mei videt̃ mihi ꝙ
caput noſtrũ infirmiorib⁹ ſuis mẽbris compaſſum eſt: ne de
ſe forte mẽbra deſperantia infirma: ſicut eſt humana fragili
tas: morte ꝓpinquãte pturbarent̃: et dicerẽt nõ ſe ad dñm p-
E tinere. Nã ſi ptinerent gauderẽt. Prius ꝗ̃ xp̃s ſub perſona
martyrũ dixit. Triſtis eſt aĩa mea vſq̃ ad mortẽ. Pater ſi
fieri põt: trãſeat a me calix iſte. Quis h̃ dicit? Que poteſtas:
Joh. x. que īfirmitas? Audite q̃ dicit. Poteſtatẽ habeo ponẽdi ani
mam meã: ꝛ poteſtatẽ habeo iteꝝ ſumẽdi eam. Nemo tollat
eã a me: ſed ego pono eã: ꝛ iterũ ſumo eã. Hec poteſtas triſtꝭ
erat: q̃n faciebat qđ nõ faceret niſi voluiſſet. Poteſtate eniꝫ
fecit nõ cõditione: q: ipſe voluit: nõ q: iude⁹ potuit. Tranſfi
gurauit ꝗ̃ in ſe infirma mẽbra corporis ſui. Et forte de illis
Pŝ. cxxv dictũ eſt. Qui ſeminãt in lachrymis in gaudio metẽt. i. de in
F firmiorib⁹. Nõ enĩ in lachrymis ſeminabat ille ipſi⁹ xp̃i ma
ij. Tim. gnus p̃co q̃ dicebat. Ego enĩ iam imolor: et tẽpus mee reſo-
iiij. lutionis inſtat. Bonũ certamẽ certaui: curſum ꝯſummaui: fi
dem ſuaui. De cetero mihi ſupeſt corona iuſtitie: corona de
manipulis. Supeſt (inq̃t) mihi corona iuſtitie: quã reddet
mihi dñs in illũ diẽ iuſt⁹ iudex. Quaſi diceret. Reddet mi-
hi meſſem cui meipſum impendo ſementẽ. Hec v̄ba q̃tũ in-
telligim⁹ fratres exultãtis ſunt: nõ plorãtis. Nũquid q̃n iſta
dicebat: in lachrymis erat? Ad infirmos ꝗ̃ referam⁹ hec ver
ba: vt nec ipſi deſperẽt q̃ in lachrymis ſeminauerunt: q: et ſi
ſeminauerũt in lachrymis: trãſiet dolor ꝛ gemit⁹: tranſit tri
G ſtitia cuꝫ fine: et venit leticia ſine fine. Uerũtamen audiſtis
Pŝ. cxxv fr̃es k̄mi quõ mihi videt̃ ad omẽs ptinere qđ dictũ eſt. Qui
ſeminãt in lachrymis in gaudio metẽt. Eũtes ibãt ꝛ flebãt:
mittẽtes ſemina ſua. Uenientes autẽ veniẽt cũ exultatione:
portãtes manipulos ſuos. Audite ſi adiuuãte dño explica-
re potuero quẽadmodũ ad oẽs ptineat. Eũtes ibãt ꝛ flebãt
Ex quo naſcimur imus. Quis enĩ ſtat? Quis nõ ex quo viã
intrauit cogit̃ ambulare? Infans nat⁹ eſt: creſcẽdo ambulat
Mors finis eſt. In die iã veniẽdũ eſt: ſed cum exultatione.
Quis enĩ non hic plorat in via iſta mala: q̃n ipſe infans inde
H incipit? Utiq̃ infans q̃n naſcit̃: de anguſtijs vteri in huius
mũdi latitudinẽ fundit̃: de tenebris ꝓcedit ad lucẽ: et tñ de
tenebris veniẽs ad lucẽ plorare poteſt: ridere nõ poteſt. Eſt
enĩ vita iſta vt q̃n gaudes hic time ne fallat: q̃n hic plorat̃ ro
ga vt euadas: et tranſit tribulatio: et venit tribulatio. Et ri-
dent hoĩes et plorãt hoĩes: et qđ rident hoĩes plorandũ eſt.
Sed plorat alius damnũ ſuũ: plorat ali⁹ preſſurã ſuã: q: in
carcere eſt cõſtitut⁹. Plorat ali⁹ qđ amiſerit mortuũ aliquẽ
amicorũ ſuorũ. Ille hinc: ille hinc. Juſtus vnde? Primo de
his oĩbus. Juſt⁹ enĩ plorat v̄aciter plorãtes ſteriliter. Plo
rat plorãtes: plorat ridẽtes: q: et q̃ plorant de reb⁹ vanis in-
aniter plãgunt: et q̃ ridẽt de rebus vanis: malo ſuo ridẽt. Il-
I le vbiq̃ plorat: plus ꝗ̃ ipſe plorat. Sed veniẽt cũ exultatiõe
portãtes manipulos ſuos. Uides ergo hoĩem iuſtũ cũ facit
ij. Cor. ix. opus bonũ hylarẽ eſſe? Ita plane hylareſcit. Hylarẽ enĩ da
torẽ diligit de⁹. Quãdo enĩ plorat? Q̃n bona opera ſua orã-
do cõmendat. Orationes ſanctoꝝ voluit cõmẽdare pſalm⁹:
orõnes peregrinãtiũ: orõnes in hac via laborantiũ: orõnes
amantiũ: orõnes gemẽtiũ: orõnes eterne patrie ſuſpirantiũ
ij. Cor. v. donec ea viſa ſatietur q̃ nũc in merore ſunt conſtituti. Eteni
fratres mei q̃diu ſum⁹ in corpore: peregrinamur a deo. Nõ
deſiderat patriã peregrinatio ſine lachryma. Si deſideras
qđ nõ habes: funde lachrymas. Nam vnde dictur⁹ es deo.
Pŝ. lv. Poſuiſti lachrymas meas in ꝯſpectu tuo? Unde dicturus
Pŝ. xlj. es deo. Facte ſunt mihi lachryme mee panes die ac nocte?
Unde? Dũ dicit̃ mihi quotidie vbi eſt de⁹ tuus. Quis iuſt⁹
nõ habuit iſtas lachrymas? Qui nõ habuit: peregrinũ ſe eẽ
nõ voluit. Qua fronte ad patriã venit: qui nõ abſens ſuſpira
K uit? Nõne nobis quotidie dicit̃: vbi eſt de⁹ tuus? Diſcite fra
tres mei: diſcite de paucis eſſe. Bene viuite: ambulate viaꝫ
dei: ꝛ videte q: auditis: vbi eſt de⁹ tuus. Felices eritis cũ h̃
audieritis: infelices ſi dixeritis. Q̃n enĩ defendimus fidem
chriſtianã: et reſpõdet̃ nobis: ecce p̃dicat̃ vbiq̃ nomen xp̃i:
quare abundãt mala: q̃d aliud dicit̃ niſi vbi eſt de⁹ tu⁹? Qui
audit gemit: q: qui dicit perit. Sunt lachryme pior̃ũ: ſũt la-
chryme ſanctorũ quas indicãt orõnes eorũ. Bene operat̃ et
hylaris eſt: et plorat vt bene operet̃: plorat q: bene operatus
eſt. Plorãdo exigit bonũ opus: plorãdo cõmendat bonum
opus qđ fecit. Crebre ergo ſunt lachryme iuſtorũ: ſed in iſta
via. Nũquid in patria? Quare nõ in patria? Quia veniẽtes Pŝ. cxxv
veniẽt in exultatione: portantes manipulos ſuos. Felicitas L
venit: nũquid lachryma redit? Porro aũt illi qui hic inani-
ter plorãt: inaniter ridẽt: cupiditatib⁹ ſuis diſſipati q̃n frau-
dãtur gemũt: quãdo fraudãt exultãt. Plorãt ipſi in via iſta
plorãt ꝛ ipſi: ſed nõ in exultatione portãtes manipulos ſuos
Quid colligũt q̃ nihil ſeminauerũt? Immo colligũt: ſed qđ
ſeminauerũt: q: ſpinas ſeminauerũt: ignẽ colligunt: et eunt
nõ de fletu ad riſum ſicut ſancti. Eũtes ibãt ꝛ flebant mittẽ-
tes ſemina ſua: veniẽtes aũt veniẽt in exultatione. Illi a fle-
tu ad fletũ: a fletu cuꝫ riſu: ad fletũ ſine riſu. Quid enim illis
fiet? Quo eunt q̃n reſurrexerint? Quid niſi qđ dñs dixit. Li Mat. xxij
gate illis man⁹ et pedes ꝛ proijcite illos in tenebras exterio M
res? Age q̃d poſtea? Tenebre erũt, et dolor non erit? Forte
palpabũt ſed nõ dolebũt? Nõ videbũt: nõ cruciabũtur? Ab-
ſit. Non ſolũ tenebre erũt: nõ eis ſola tollit̃ ſpecies qua gau-
debant: ſed dat̃ etiã qđ in eternũ gemant. Ne cõtẽneres enĩ
tenebras: o q̃ſquis es flagitioſus: q̃ ſoles ꝓpter tua mala fa-
cta: et ꝓpter laſciua adulteria nõ ſolũ tenebras non horrere:
ſed querere: q̃ ſoles plus gaudere q̃n lucerna extinguit̃: non
tales tenebras habebis vbi gaudeas: vbi leteris: vbi te vo-
luptatib⁹ carnis oblectes: nõ ſic erũt ipſe tenebre. Quomo-
do erunt? Ibi erit fletus et ſtridor dentiũ. Tortor ſine defe- Mat. xxij.
ctu: tortus ſine defectu. Nec q̃ torquet fatigat̃: nec q̃ torquet̃
moritur. Erũt ergo eterne lachryme illis q̃ ſic vixerũt: eter-
na gaudia ſanctorũ: q̃n veniẽtes veniẽt in exultatione: por- Pŝ. cxxv
tãtes manipulos ſuos. Dicẽt enĩ tẽpore meſſis domino ſuo.
Domine adiuuante te fecimus quod iuſſiſti: redde quod ꝓ-
miſiſti nobis in eternum:

¶ In eiſdẽ feſtis. Sermo. ij. In quo dicit ꝙ ſi volumus peruenire ad cõſortiũ martyrum ꝙ cogitemus de imitatione eorum.

NOn martyriũ ſola effuſio ſãguinis ꝯſummat: nec Ser. xlvj.
ſola dat palmã exuſtio illa flammarũ. Peruenit̃ A
nõ ſolũ occaſu: ſed etiã ꝯtemptu carnis ad coronã
Abſq̃ iniuria ſanctoꝝ in pſecutionib⁹ defunctoꝝ
dicere liceat carnẽ afflixiſſe: libidinẽ ſuperaſſe: auaritie re-
ſtitiſſe: de mũdo triũphaſſe: pars magna martyrij eſt. Si ve
ro fratres dilectiſſimi ad cõſortiũ martyrũ vel ſacerdotũ vo
lumus pueníre: de imitatione martyrũ cogitemus. Debent
enĩ in nobis aliq̃d recognoſcere de ſuis virtutib⁹: vt pro no-
bis dignent̃ dño ſupplicare. Si enĩ tormẽta q̃ ſancti marty- B
res pertulerũt ſufferre nõ poſſum⁹: vel cõtra malas cõcupi-
ſcẽtias ipſis intercedẽtib⁹ repugnem⁹. Et q: nõ deſunt quo
tidiana pctã: nõ deſunt etiam quotidiana remedia. Nemo ſe
credat aliquã felicitatẽ, aut aliqđ verũ gaudiũ in hoc ſecu-
lo poſſidere. Beatitudo hic parari poteſt: poſſideri non po-
teſt. Duo ſibi tẽpora ordine ſuo ſuccedũt: tẽpus flendi, et tẽ-
pus ridendi. Nemo ſe circũueniat fratres: nõ eſt in hoc mũ- C
do tẽpus ridẽdi. Scio fratres: ꝙ omis homo gaudere deſi-
derat: ſed nõ toti ibi querũt gaudiũ: vbi oportet inquiri. Ue
rum gaudiũ in hoc mundo: nec fuit, nec eſt, nec eſſe poterit.
Sic enĩ ipſe dñs in euãgelio ſuos diſcipulos admonuit di-
cens. In mũdo preſſurã habebitis. Et iterũ. Mũdus gau- Joh. xvj.
debit: vos autẽ triſtes eritis: ſed triſtitia veſtra conuertet̃ in
gaudiũ. Ac ſic in hac vita cũ labore et dolore qđ bonum eſt
auxiliãte dño faciam⁹: vt in futuro ſeculo bonorũ fruct⁹ col
ligere cũ gaudio et exultatione poſſim⁹: ſ̃m illud. Qui ſemi- Pŝ. cxxv
nãt in lachrymis in gaudio metẽt. In hũc itaq̃ fratres cha D
riſſimi mundũ per peccatũ p̃mi hominis de beata paradiſi Geñ. iij
ſede ꝓiecti et quaſi in exiliũ miſſi ſumus: ac ſic in hoc ſeculo
patriã nõ habem⁹. Sic et apl̃s dicit. Dum ſum⁹ in corpore: ij. Cor. v.
peregrinamur a dño. Nõ ergo requiram⁹ gaudiũ in hoc mũ
do: quia ſicut ſupra dictũ eſt: verũ gaudiũ cõparari hic po-
teſt: poſſideri nõ poteſt. Non queras in via: qđ tibi ſeruat̃ in
patria. Et q: contra diabolũ xp̃o duce quotidie tibi pugna-
re neceſſe eſt: premiũ nõ requiras in prelio: qđ tibi ſeruat̃ in
regno. Non queras in pugna: qđ tibi ſeruat̃ in futuro cũ fue-
rit perfecta victoria Magis illud attẽde qđ apl̃s dicit. Om ij. Tim. iij
nes q̃ volũt pie viuere in xp̃o: pſecutionẽ patiũtur. Et iteꝝ. Act. xiiij.
Per multas tribulationes oportet nos intrare in regnũ dei

E Ita ergo agere debemꝰ vt ad principalē patriā redire felici
ter mereamur: Ubi nos parētes noſtri patriarche: ꝓphete ⁊
apoſtoli ſuſcipere vel videre deſiderāt: vbi etiā cōciues nr̄i
angeli ⁊ ciuitas illa celeſtis hierl'm ⁊ rex ciuitatis ipſi chri-
ſtus expanſis nos brachijs charitatis expectāt: vt ad ipſos
proſtrato diabolo: pleni bonis operibꝰ feliciter redeamus.
Scitis em̄ fratres qꝛ omnes negociatores ⁊ quicūqꝫ alia agē
tes interim in via ſunt ſolliciti vt in patria poſſint eſſe ſecuri:
Et tunc habēt verā leticiam: qm̄ cū magno lucro ꝑuenire me
rent ad patriā: Ita ⁊ nos dilectiſſimi fratres tunc animū no-
ſtrū preparemꝰ ad gaudiū: quādo peruenire merebimur ad
xp̄m. Interim mō gaudeamꝰ in ſpe: verū gaudiū poſtea ha-
F biturì in re. Qđ peius eſt: multi ſūt qui peruerſo ordine de vo
luptate ⁊ delitijs ⁊ luxuria ſeculi huiꝰ gaudere ſe credūt: ſed
quod in gaudio vident ſerere neceſſe illis erit cum luctu ⁊ la-
Luce.vj. chrymis recipe: qꝛ nō mentit ille qui in euangelio dixit: Ue
vobis qui ridetis nūc: qꝛ lugebitis ⁊ flebitis. Sic fecit ⁊ ille
Luce.xvj. infelix diues: qui purpura induebat ⁊ byſſo. Gaudiū quideꝫ
habuit in mūdo: ſed flāmas iuenire meruit in inferno. Laza
rus qui iacebat ad ianuam eius: triſticiā habuit in via: ſꝫ ve-
G rum gaudiuꝫ recepit in patria. Nos vero fratres chariſſimi
quantū poſſumꝰ: dei miſericordiā deprecemur: vt nobis ita
amorē vite eterne inſpirare dignet: vt plus patriaꝫ velimus
amare qꝫ viā ⁊ amplius de futuro qꝫ de preſenti ſeculo cogite
mus: Et ſic ſemꝑ in exilio mūdi huiꝰ agere ſtudeamꝰ: vt ad
futurū iudiciū cum libera ⁊ ſecura ꝯſciētia ornati bonis ope-
ribꝰ peruenire poſſimus: preſtāte dn̄o nr̄o ieſu xp̄o: cui ē ho-
nor ⁊ gloria cū patre ⁊ ſpiritu ſancto in ſecula ſeculoꝝ. Amen.

¶ In eiſdem feſtis. Sermo.iij. In quo oſtēdit ꝙ martyrum ſolennitates exhortationes ſunt martyriorum.

Ser.xlvij. Quotienſcūqꝫ fratres chariſſimi ſanctorū martyrū
A ſolennia celebramꝰ: ita ipſis intercedētibꝰ expecte
mus a dn̄o conſequi tꝑalia beneficia: vt ipſos mar
tyres imitādo accipere mereamur eterna. Ab ipſis
em̄ ſanctorū martyrū in veritate feſtiuitatū gaudia celebran
tur: qui ipſorū martyrum exempla ſequunt. Solēnitates em̄
martyrū exhortationes ſunt martyriorum: vt imitari nō pi-
geat: quod celebrare delectat. Sed nos volumꝰ gaudere cuꝫ
ſctis: ⁊ tribulationē mūdi nolumꝰ ſuſtinere cū ipſis. Qui em̄
ſanctos martyres inquantū potuerit imitari noluerit: ad eo-
rum beatitudinē nō poterit ꝑuenire. Sic ⁊ paulus aplꝰs pre
ij.Cor.j. dicat dicens: Si fuerimꝰ ſocij paſſionuꝫ: erimꝰ ⁊ conſolatio-
Iohā.xv. nū. Et dn̄s in euāgelio: Si mūdꝰ vos odit: ſcitote qꝛ me prio
rem vobis odio habuit. Recuſat eſſe in corpe: qui odium nō
B vult ſuſtinere cū capite. Sed dicit aliqs: Et quis eſt qui poſ-
ſit beatorū martyrū veſtigia ſequi? Huic ego reſpondeo: qꝛ
nō ſolū martyres: ſꝫ etiā ipſuꝫ dn̄m cū ipſius adiutorio ſi vo-
lumus poſſumꝰ imitari. Audi nō me: ſed ip̄m dn̄m generi hu
Matth.xj. mano clamanteꝫ. Diſcite a me: qꝛ mitis ſum ⁊ humilis corde.
j.Petri.ij. Audi ⁊ petrū aplm̄ admonentē: Chriſtus paſſus eſt pro no-
bis: relinquēs nobis exemplū vt ſequamur veſtigia eiꝰ. Si-
Ephe.v. militer paulus apoſtolus clamat: Imitatores dei eſtote ſi-
cut filij chariſſimi. Quid ad hec reſpondebimus fratres: vel
quā excuſationē habere poterimꝰ? Non tibi aliquis dicat vt
virtutes quas fecit deꝰ debeamus imitari. Iuſta poteſt eſſe
excuſatio tua: qꝛ virtutes ⁊ mirabilia facere nō omnibꝰ datū
eſt: iuſte ⁊ caſte viuere: ⁊ charitatē cū omnibꝰ cuſtodire: cum
dei adiutorio promptū eſt. Nam ipſe dn̄s nō dixit: Diſcite a
me mortuos ſuſcitare: ſuꝑ aquas ſiccis pedibꝰ ambulare: nō
Matth.xj. hoc dixit: ſꝫ quid ait? Qꝛ mitis ſum: ⁊ humilis corde. Et ite-
Matth.v. rū: Diligite inimicos veſtros: benefacite his qui oderūt vos
ſicut ⁊ pater veſter celeſtis: qui ſolē ſuū oriri facit ſuꝑ bonos
⁊ malos. Et iterū. Eſtote perfecti ſicut ⁊ pater veſter celeſtis
C perfectꝰ eſt. Et licet ſint alia multa in quibꝰ debemꝰ deuꝫ et
beatos martyres imitari: iſta tn̄ duo ꝑcipua ſunt: id eſt vt mi
tes ſimus ⁊ humiles corde: ⁊ inimicos noſtros totis viribus
diligamus. De diligendis inimicis fratres chariſſimi nullꝰ
In li.l.ho- vnqꝫ in veritate ſe poterit excuſare. Poteſt mihi aliqs dice-
mel.vj.c. re: nō poſſum ieiunare: nō poſſum vigilare: nunqd poteſt di-
cere: nō poſſum amare? Poteſt dicere: nō poſſum res meas
totas pauperibus dare: ⁊ in monaſterio deo deſeruire: nun-
quid poteſt dicere nō poſſum diligere? Si dixeris qꝛ nō poſ-
ſis a vino vel a carnibꝰ abſtinere: credimꝰ tibi: ſi aūt dixeris
quod nō poſſis in te peccātibꝰ indulgere: oīno nō credimus.
Et qꝛ nulla nobis remanet excuſatio: dum nō de cellario ſed
de corde ꝓferamus iſtā elemoſynā: iubemur implere: vt per
viam vite ad eternā mereamur patriā ꝑuenire. Nō ſolū ami- D
cos: ſed etiā inimicos diligamꝰ. His em̄ duobꝰ preceptis: id
eſt diliges deum ⁊ diliges proximū: quaſi duobus ſpirituali- Mat.xxij.
bus pedibꝰ ſi per viā vere charitatis voluerimus currere: ad
eternā patriam poſſumꝰ feliciter peruenire. Iſtis pedibꝰ cur
rebat apoſtolꝰ paulus quādo dicebat: Ego aūt ſic curro: nō j.Cor.ix.
quaſi in incertū. Qui ergo dilexerit inimicos ſuos: illud ī eo
impletū erit quod dn̄s dixit: Diligite inimicos veſtros: vt ſi- Matth.v.
tis filij patris veſtri qui in celis eſt. Elige mō quod tibi pla-
cuerit. Si inimicos dilexeris: nō ſolum amicꝰ: ſed etiā filius
dei eſſe mereberis. Si vero inimicos amare nolueris: propi
tiū deum habere nō poteris: quia ſcriptum eſt: Qui odit fra- j.Iohā.iij
treꝫ ſuū homicida eſt. Et iterū. Qui nō diligit: manet in mor
te. Et iterum: Qui odit fratreꝫ ſuum in tenebris eſt: ⁊ in tene- j.Iohā.ij.
bris ābulat: ⁊ neſcit quo vadat: qm̄ tenebre obcecauerūt ocu-
los eius. Et iterum alibi ſcriptū eſt: Itinera impiorū: qui in
iuriā retinent malefacti in mortē. Nunqd hec verba mea ſūt
fratres mei? De ſcripturis ſanctis ⁊ canonicis ꝓferunt. Ut ꝗ
nec homicide ſimꝰ nec in tenebris remaneamꝰ: ſtudeamꝰ nō
ſolū amicos ſed etiā inimicos diligere: vt piuꝫ ⁊ miſericordē
dn̄m poſſimus ſcḋm cautionis ſue vinculum libera conſcientia
cōuenire. Ipſe em̄ dixit: Si dimiſeritis hoībus peccata eo- Matth.vj
rū: dimittet vobis pater veſter celeſtis peccata veſtra: Si nō
dimiſeritis: nec pater veſter dimittet vobis debita vr̄a. Dili- E
genter attendite fratres: ⁊ ſcitote aliud eſſe in deum peccare:
aliud in hominē. Quādo em̄ in nos peccant homines: ſi peni
tentibus veniā non indulgeamꝰ peccatū incurrimus: quādo
aūt aliqui in deuꝫ peccauerint: ſi ſine diſcretione grandi in-
dulgere voluerimus: participes nos eorū peccati efficimur.
Dicit ergo dn̄s: Si dimiſeritis hominibꝰ peccata eorum: di
mittet ⁊ pater veſter celeſtis pctā veſtra: Rogo vos fratres:
quid delicatius: qđ benignius dici poteſt? In poteſtate no-
ſtra poſuit: qualiter in die iudicij iudicemur. Nō dixit vade
in orientem ⁊ quere iuſticiā: nauiga vſqꝫ ad occidentē vt acci
pias indulgentiā: Dimitte inimico tuo: ⁊ dimittet tibi. In- Luce.vj.
dulge: ⁊ indulget tibi. Da: ⁊ dabit tibi. Nihil a te extra te que
rit. Ad teip̄m ⁊ ad conſcientiā tuam te deus dirigit. In te em̄
poſuit qđ requirit. Non em̄ medicamēta vulneribꝰ tuis lōge
opus habes inquirere: peccatorū tuoꝝ indulgentiā ſi vis in
tus in cellario cordis tui poteris inuenire. Sed dicis: tanta F
mala me inimicꝰ meꝰ cōpulit ſuſtinere: vt eū nulla poſſim ra-
tione diligere. Attendis qđ tibi fecerit hō: ⁊ non attendis qđ
tu feceris deo. Si cōſcientiā tuā diligēter diſcutis ⁊ inquiris:
ſine vlla compenſatione maiora tu peccata cōmiſiſti in deū
qꝫ in te cōmiſerit homo. Et qua fronte vis vt tibi deꝰ dignet
dimittere multū: qui nō vis dimittere paruū? Si hec q̄ ſupra
diximꝰ ſpiritalia medicamēta ſicut deo ꝓpitiante cōſueſtis
libēter accipitis: ⁊ in erario ſancte cōſciētie veſtre recondutū
diligētiſſime cuſtoditis: auxiliāte dn̄o venena diaboli nō ti-
mebitis: ⁊ per odiū vel iracundiā aut nunqꝫ nobis animaruꝫ
vulnera ingerent: aut ſi forte ſurrepſerint: per charitatem ci-
to ad priſtinam ſalutem reuocant.

¶ In eiſdem feſtis. Sermo.iiij. In quo dicit ꝙ martyrū ⁊ fideliū chriſtianorū vox eſt: Si deꝰ ꝓ nobis quis contra nos.

Omniū quidē bonorū fideliū xp̄ianoꝝ: maxime tn̄ Sermo
glorioſoꝝ martyrū vox eſt: Si deus pro nobis: qs xlviij.
cōtra nos? Fremebat mundus aduerſus eos: ppl'i Ro.viij.
meditabant inania: ꝑncipes cōueniebāt in vnū: ex Ps.ij.
cogitabāt nouos cruciatꝰ: ⁊ penas icredibiles iueniebat ige A
nioſa crudelitas: Obruebant opprobrijs falſis: arguebant
criminibꝰ: cuſtodijs itolerabilibꝰ icludebant: vngulis arrabā
tur: ferro ꝑimebant: beſtijs ſubigebant: ignibꝰ cremabant: ⁊
dicebāt: Si deꝰ ꝓ nobis quis ꝯtra nos? Totꝰ mūdꝰ ꝯtra vos
⁊ dicitis qs ꝯtra nos. Reſpōdēt tibi: Et qs eſt totꝰ mundꝰ: qn̄
pro eo morimur per quē factus eſt mūdus? Dicāt dicant: au- B
diamꝰ audiamus. Si deꝰ ꝓ nobis qs ꝯtra nos? Seuire pn̄t:
maledicere poſſunt: calūniari poſſunt: falſis opprobrijs agi
tare poſſunt: Et vt breuiter dicā: poſtremo poſſunt nō ſolum

Pš.liij. corpus perimere:ſed etiã dilaniare:ꝛ quid faciẽt?Ecce enĩ
deus auxiliatoꝛ mihi eſt:ꝛ dñs ſuſceptoꝛ eſt anime mee. Mũ-
dus interfectoꝛ corpꝛis mei:dñs ſuſceptoꝛ eſt anime mee. Et
quid mihi obeſt ſi ſit mundus interfectoꝛ corpoꝛis mei:cum
dñs adiutoꝛ eſt anime mee:quando autẽ dominus eſt ſuſce
ptoꝛ anime mee erit reſtitutoꝛ ꝛ corpoꝛis mei. Quid mihi de
erit ſi mẽbꝛa mea dilaceraret inimicꝰ quãdo capillos meos
deus dinumerat?Exhoꝛtãs martyꝛes ſuos xp̃s ne ab inimi
Matth.x. cis perſecutoꝛibꝰ foꝛmidarent:Capilli inquit veſtri numera
ti ſunt.Quid ergo timebo damna mẽbꝛoꝝ:quando ſecurita
C tẽ accipio de numero capilloꝝ?Ergo dicamꝰ:dicamꝰ ex fi-
de:dicamꝰ in ſpe:dicamus flagrãtiſſima charitate:Si deus
pꝛo nobis quis cõtra nos?Ecce cõtra te eſt rex:ſi deꝰ pꝛo no-
bis quis cõtra nos?Ecce contra te eſt populus. Si deus pꝛo
nobis quis cõtra nos?Uñ ꝓbas o beate ꝛ glꝛioſe martyꝛ: vn-
de mihi ꝓbas quod dicis:Si deꝰ pꝛo nobis qs ꝯtra nos?Ma
nifeſtũ eſt eñ qꝛ ſi deꝰ pꝛo nobis quis cõtra nos:ſed pꝛoba qꝛ
deus pꝛo nobis. Nõ ergo pꝛobo:qꝛ filio pꝛopꝛio nõ pepercit
ſed pꝛo nobis omibus tradidit eũ?Hoc qđ ſequiť cũ apl's le-
gereť audiſtis. Cũ eñ dixiſſet:Si deꝰ pꝛo nobis quis cõtra
nos:tanq̃ ei diceret:ꝓba qꝛ deus pꝛo nobis:cõtinuo attulit
grande documentũ:ꝯtinuo introduxit martyꝛẽ martyꝛũ:te-
ſtem teſtiũ:illũ ſcilꝫ cui pater nõ pepcit:ſꝫ pꝛo nobis omnibꝰ
tradidit eũ.Hinc ꝓbauit apl's vere ſe dixiſſe: Si deꝰ pꝛo no
bis quis contra nos:qñ filio pꝛopꝛio nõ pepcit:ſed pꝛo nobis
omnibꝰ tradidit illũ.Quomodo nõ etiã ꝛ cum illo oĩa nobis
donauit?Quãdo cũ illo nobis oĩa donauit:ꝛ ip̃m nobis do-
D nauit.Terret te fremitꝰ mundi:cui donatꝰ eſt artifex mũdi?
Chꝛiſtũ nobis donatũ eſſe gaudeamꝰ:ꝛ nullos xp̃i inimicos
Johan.j. in hoc ſeculo timeamꝰ.Quis eñ nobis donatꝰ ſit videte. In
pꝛĩcipio erat verbũ:ꝛ verbũ erat apud deũ:ꝛ deꝰ erat verbũ
Ipſe eſt xp̃s:ipſe vnigenitꝰ filiꝰ dei:ipſe eſt gignẽti coeternꝰ
Oĩa per ip̃m facta ſunt.Quomõ nobis donata nõ ſunt:que p
ip̃m facta ſunt:qñ nobis donatus eſt ipſe p quẽ facta ſunt oĩa
Et vt ſciatis qꝛ ipſe verbũ caro factũ eſt ꝛ habitauit in nobis
deſidera expetẽdo datã tibi vitam xp̃i:ꝛ donec ꝑueniat tene
pignus moꝛtẽ xp̃i. Pꝛomittẽs eñ nobis victurum ſe eſſe no
biſcũ:nõ potuit nobis maiꝰ pignus dare q̃ moꝛi pꝛo nobis.
Mala inquit veſtra ꝑtuli:bona mea non reddã? Pꝛomiſit
cautionẽ:fecit pignꝰ.Dedit euãgeliũ:ꝛ tu dubitas credere?
Pꝛomiſit cũ hic inter hoĩes ambularet:cautionẽ fecit cum
euangeliũ ſcriberet:Ad pignus ipſiꝰ quotidie dicis:amen.
Pignꝰ qđ accepiſti:quotidie erogaꝰ tibi. Noli deſpe deſpe-
rare:qui viuis ex pignoꝛe:pꝛeſtante dño noſtro ieſu xp̃o:qui
viuit ꝛ regnat in ſecula ſeculoꝛum:Amen.

¶ In eiſdem feſtis: Sermo. v. In quo oſtendit quid eſt martyꝛium.

Ser.xlix. Certamine vniuerſoꝝ martyꝛũ fulciri atq̃ eoꝝ vi
A ctoꝛia quoꝝ natalis victricis glorie celebꝛatur:quo
robuſta fides ſit ad agonẽ paſſionis cõgreſſus ro-
boꝛari debemꝰ:certo ſciẽtes q̃ in omnibꝰ xp̃s pati
tur:ꝛ q̃ ad regna celoꝝ ſtatim cũ exultatione corpꝛis tranſfe-
runt:ꝛ cũ gentes hoꝛreãt in egritudine moꝛtẽ:hi in ipſa moꝛ
te conſequanť ꝑpetuã hereditatẽ. Per paſſionẽ vero tranſla
tionẽ magis credunt eſſe q̃ finẽ.Hec eſt arcana ſapiẽtia que
in electis tuis dñe nõ ꝑſuaſione colligiť:ſed de tuis martyꝛi-
bus ꝛ de fonte diuino virtutes oꝛiunť:quibꝰ viuere xp̃s eſt:ꝛ
Phil.j. moꝛi lucrũ. Triũphãtes in xp̃o ſua moꝛte ꝑctã lucrãtes:q̃q̃
qui in illo patiť omnino nõ moꝛiť. Cõfeſſionis eñ moꝛs non
eſt ſed hereditas vite. Martyꝛiũ eſt igiť indulgentia crimi-
nũ:virtutũ caput:occaſio iuſticie:dñice paſſionis imitatio.
O feliciſſimi martyꝛes renũciantes ſeculo:maluerũt melio-
ra nouiſſima eſſe q̃ pꝛima.Quoꝝ deniq̃ cõſummatio iuſtũ
B initiũ facit.Diuino tuo nutu omnipotẽs deus: glorioſiſſimi
martyꝛes xp̃i teſtes eſſe meruerũt. Uictoꝛiã quoq̃ meditati
confeſſi ſunt xp̃m in flagellis:in carceribus: in ergaſtulis:in
ſolitudine. Iuſtoꝝ eñ comes:ſemp debet eſſe cõfeſſio.O in
clyte beatoꝝ anime:ꝛ glorioſa victoꝛia martyꝛũ:inter quos
deuotiſſime femine ſimul ſeculũ ſexũq̃ vicerũt:pꝛeliãtes cũ
diabolo:foꝛtioꝛes viris toꝛquentibꝰ extiterunt:que carnifici
gratias agẽtes erant ſeuiẽti.Ab omnibꝰ eñ fidem expectat
deus omnipotẽs magis q̃ moꝛtẽ:ſed diabolꝰ qui cõfitentes
odit:coꝛonas pꝛeſtat inuitus. Facit martyꝛes quos occidit:
ꝛ cum dei ſeruos vincere contendit:contẽniť ipſe dum ſeuit.
Liberalitas ergo tua deꝰ hactenꝰ nobis martyꝛia ꝑpoſuit:
vt aduerſariꝰ quo adam eliſus eſt:a filijs ade cõſtanter elidi
mõſtraret. Uoluiſti eñ homiem nõ tñ de diaboli poteſtate
eruere p fidẽ:ſed inculcatoꝛẽ eius interficere per virtutes:vt
qui gaudemus xp̃i ſanguine moꝛtui:facilꝰ liberati ducẽtes
martyꝛia in chꝛiſto poſtea triumphemꝰ coꝛonati:p ip̃m dñm
noſtrũ ieſum xp̃m:qui viuit ꝛ regnat in ſecula ſeculoꝝ: Amẽ.

¶ In eiſdem feſtis. Sermo. vj. In quo dicit q̃ martyꝛum vox eſt omnia tolerare ꝛ de ſe nihil pꝛeſumere.

Quoniam dies ſanctoꝝ martyꝝ eſt:vñ potiꝰ aliqđ Sermo.l.
delectet nos dicere niſi de glꝛia ipoꝝ?Adiuuet noſ A
dñs martyꝛũ.Audiuimꝰ pauloante beatũ aplm̃ ꝑ-
dicãtẽ : Quis nos ſeparabit a charitate xp̃i? Iſta Ro.viij.
vox ẽ martyꝝ. Tribulatio:an ãguſtia:an ꝑſecutio:an fames
an nuditas:an periculũ:an gladius?Sicut ſcriptũ eſt: Pꝛo-
pter te moꝛtificamur tota die:deputati ſumꝰ vt oues occiſio
nis.Sed in his omnibꝰ ſuperamꝰ ꝑpter eũ qui dilexit nos.
Hec eſt vox martyꝛũ oĩa tolerare:ꝛ de ſe nihil ꝑſumere:illũ B
diligere qui glorificať in ſuis:Ut qui gloriať in dño glorieť.
Nouerãt ꝛ illi qđ nos cãtauimꝰ pauloante: Letamini in dño j.Coꝛ.j.
ꝛ exultate iuſti in deo. Si iuſti in dño letanť:iniuſti vero non Pš.xxxj.
nouerunt letari niſi in ſeculo. Sed ipſe ſunt pꝛime acies de-
bellande:pꝛimo vincende ſunt delectationes :ꝛ poſtea dolo-
res.Quomõ poteſt ſupperare mundũ ſeuientẽ:qui nõ poteſt
ſupare blandientẽ?Blandiť hic mundꝰ pollicendo honoꝛes: C
diuitias:voluptates. Minať hic mundus intendendo dolo-
res:egeſtates:humilitates.Qui non cõtemnit qđ pollicetur:
quõ ſupare poteſt quod minať?Habẽt delectationẽ ſuam di
uitie:Quis neſciat? Sed plꝰ hꝫ delectari iuſticia:delectare
diuitijs cũ iuſticia. Ubi aũt talis articulus tentationis incĩ-
derit:vt duo hec veniant in tẽtationẽ:diuitie ꝛ iuſticia:ꝛ non
poſſis habere vtrũq̃ equale:ſed ſi dimiſeris manum ad iuſti
ciã pereant diuitie:ſi dimiſeris manũ ad diuitias neceſſe eſt
vt amittas iuſticiã:modo elige:mõ pugna:modo videamus
ſi nõ ſine cauſa cãtaſti: Letamini in dño ꝛ exultate iuſti: mo- Pš.xxxj.
do videamꝰ ſi nõ ſine cauſa audiſti:Quis nos ſepabit a cha- Ro.viij.
ritate xp̃i?Equidẽ pꝛetermiſit oĩa quibꝰ blandiť mũdus:et D
te voluit cõmemoꝛare cui blandiť mundꝰ.Quare?Quia cer-
tamina martyꝛũ pꝛenũciabat:illa vtiq̃ certamina: vbi vice-
rũt perſecutionẽ:famẽ:ſitim:egeſtatẽ:ignominiã:ad extre-
mũ timoꝛẽ moꝛtis:hoſtẽ nouiſſimũ. Sed videte fratres:totũ
ars xp̃i facit. Admonet apl's:vt ꝑferamus charitatẽ dei mũ-
do.Quãtas anguſtias patiunť:qui volũt rapere res alienas
An ꝑſecutio ait:Et ipſa nõ frangit?Auaricia terreť:auarus
rapit ac timet penã:eſtuat in rapinã. Multi eñ famẽ patiunť
dũ acquirunt ꝛ faciũt lucra:quibꝰ pꝛecipimꝰ ieiunare:ꝛ excu
ſant ſe ſtomacho. Uacet illis tota die ſolidos numerare: ꝛ ie- E
iuni doꝛmiũt. An nuditas ait. Quid dicã de nuditate?Quo
tidie negociatoꝛes de naufragio nudi euadũt:ꝛ iterum naui-
gant ad periculũ. Unde quotidie periclitanť homines:niſi
ꝑpter diuitias acquirendas?Nec gladius ꝓhibet. Capita-
le crimẽ eſt falſitas:ꝛ tamen comitať hereditas. Si ergo hoc
mereť tempoꝛalis cupiditas:quare non mereať chꝛiſti here-
ditas?Auarus dicit in coꝛde ſuo:qui foꝛte non audet lingua
ſua.Quis nos ſepabit a cupiditate auri?Tribulatio :an an-
guſtia : an ꝑſecutio? Poſſunt ꝛ auari dicere auro: Pꝛopter Pš.xliij.
te occidimur tota die. Optime ergo dicũt ſancti martyꝛes in
pſalmo: Iudica me deꝰ:ꝛ diſcerne cauſam meã de gente non Pš.xlij.
ſancta. Diſcerne inquit tribulationẽ meã:tribulanť ꝛ auari.
Diſcerne anguſtias meas:patiunť anguſtias ꝛ auari. Diſcer
ne ꝑſecutiones meas:patiunť ꝛ auari. Diſcerne famẽ meã: p
auro acquirẽdo eſuriunt ꝛ auari. Diſcerne nuditatẽ meã:pꝛo
auro deſpoliantur ꝛ auari. Diſcerne moꝛtẽ meã: p auro moꝛiũ-
tur ꝛ auari. Quid eſt diſcerne cauſam meã? Pꝛopter te moꝛ-
tificamur tota die. Ille ꝑpter aurũ:nos ꝑpter te. Similes F
pene:ſed diſcreta cauſa. Ubi ergo diſcreta eſt cauſa:certa eſt
victoꝛia. Si ergo cauſam ĩtuemur:ſolẽnitates martyꝛũ ama
mus. Amamus in eis nõ paſſiones:ſed cauſas paſſionũ. Nã
ſi amaremus paſſiones:multos inuenturi ſumus qui peioꝛa
patiunť in cauſis malis. Sed ſi cauſam attẽdamus : crucem
chꝛiſti attendite. Ibi erat xp̃s: vbi ꝛ latrones. Similis pena Lu.xxiij.

Annotatõ ſed diſſimilis cauſa. Unus latro credidit: alius blaſphema-
nũeralis uit: Dñs tanq̃ꝫ de tribunali inter ambos iudicauit. Illũ qui
ordinis blaſphemauit in tartarũ damnauit: aliũ in paradiſo ſecũ con
ſermonũ ſtituit. Quare hoc? Qꝛ ⁊ ſi equalis pena: ſed ĩpar erat cauſa.
huiꝰ opis. Eligite ꝙ martyrũ cauſas ſi vultis ꝑuenire ad martyrũ pal-
mas per dñm noſtrũ ieſũ xp̃m: cui eſt glĩa in ſcl'a ſcloꝝ. Amẽ

¶ Itẽ in eiſdẽ feſtis: homelia de eo qđ ſcriptũ eſt
Matth. v. in euãgelio ſm mattheũ: Uidẽs ieſus turbas ⁊c.
q̃ ſumpta ẽ ex libro. j. de ſermõe dñi ĩ mõte. ca. j.

De vno confeſſore.

¶ In feſtis vnius confeſſoris: de ſeruo pigro qui
talentum acceptum noluit erogare. Sermo. j.

Sermo. lj. Domini fratres ⁊ coepiſcopi mei preſentia quidem
A ſua nos viſitare ⁊ exhilarare dignati ſũt: ſꝫ neſcio q̃
re nolunt me feſſum adiuuare. Hoc ideo charitati
veſtre dixi ipſis audiẽtibꝰ: vt quodãmodo audiẽ-
tia veſtra intercedat pro me apud illos: vt qñ eos rogo faciãt
⁊ ipſi ſermonẽ. Erogent qđ acceperunt: operari magis q̃ꝫ ex-
cuſare dignent. A me aũt fatigato ⁊ vix loquẽte: pauca liben-
ter accipite. Habemꝰ enĩ ex libellũ de beneficijs dei ꝑ ſanctũ
martyrem datis: pariter libẽtius audiamus. Quid ergo eſt
Mat. xxv quod dicã vobis? Audiſtis in euãgelio ⁊ bonoꝝ ſeruoꝝ me
ritũ ⁊ penã maloꝝ. Et malitia tota ſerui illiꝰ reprobati graui
terq̃ꝫ dãnati iſta fuit: quia noluit erogare. Seruauit ad inte-
grum qđ accepit: ſꝫ dominꝰ eius lucra querebat. Auarus eſt
deus ad ſalutem noſtrã. Si ſic damnat qui nõ erogauit: quid
debẽt expectare qui perdunt? Nos ergo diſpenſatores ſumꝰ
Nos erogamus: vos accipitis. Lucra querimꝰ: bene viuite
B Lucra eñi erogationis noſtre iſta ſunt. Sed etiam ad nos no
lite exiſtimare nõ ꝑtinere erogationẽ. Non poteſtis erogare
de iſto loco ſuperiore: ſed poteſtis vbicunq̃ꝫ eſtis. Ubi repre
hendit xp̃s defendite. Murmuratoribꝰ reſpõdete. Blaſphe
matores corripite: ab eoꝝ vos ſocietate alienate. Sic eroga
tis: ſi aliquos lucramini. Agite vicem noſtrã in domibus ve
ſtris. Epiſcopꝰ inde appellatꝰ eſt: qꝛ ſupintendit: qꝛ intendẽ
do curat. Uniſquiſq̃ꝫ ergo ĩ domo ſua ſi caput eſt domui ſue.
debet ad eum ꝑtinere epiſcopatus officiũ: quomodo ſui cre-
dant: ne aliqui ipſoꝝ in hereſim incurrãt: ne vxor: ne filiꝰ: ne
Ephe. vj. filia: ne ipſe ſeruus: qꝛ tanti eſt emptus. Diſciplina apl'ica pre
poſuit dñꝫ ſeruo: ⁊ ſeruũ ſubdidit dño: xp̃m tñ pro ambobus
vnũ preciũ dedit. Minimos vr̃os nolite ꝯtẽnere: domeſtico
rũ vr̃oꝝ ſalutẽ oĩ vigilãtia ꝑcurate. Hec ſi facitis: erogatis
Pigri ſerui nõ eritis: dãnationẽ tã deteſtãdã nõ timebitis.

¶ Itẽ ĩ eiſdẽ feſtis: homelia de eo qđ ſcriptũ ẽ in
Matth. v. euangelio ſm Mattheũ: Uos eſtis ſal terre ⁊c. q̃
ſumpta ẽ ex libro. j. de ſermone dñi ĩ mõte. ca. ij.

De virginibus.

¶ In feſt' ſanctaꝝ v̾ginũ: homelie de eo qđ ſcri-
Mat. xxv. ptũ eſt ĩ euãgelio ſm Mattheũ. Simile ẽ regnũ
celoꝝ decẽ v̾ginibꝰ ⁊c. q̃ habẽt de v̾bis dñi. xxij
et. xxiij. fo. xlix. ⁊ l. Et de q̃ſtionibꝰ euãgelioꝝ.
li. j. ca. xliij. Et ĩ li. lxxxiij. q̃ſtionũ: q̃ſtione. lix.

Finis.

Perlege ſermones cõmunes lector amice
Aedidit Aurelius quos pater atq̃ꝫ decus
Auguſtinus eos preſul Uenerandus ⁊ auctor:
Filiolis ſcripſit / protulit atq̃ꝫ ſuis.
Ordine ſed nullo: nec eñi ſcripta illa redegit
In numerũ / aut formam / contiguum vel opus.
Hos modo ſermones collegimus vndiq̃ꝫ ſparſos:
Atq̃ꝫ hunc congeſtum preſſimus inde librum.
Qꝫ ſi forte iuuat legere optima ſcripta / beati
Doctoris: preſens non verearis opus.
Multa vides: que nõ alijs ſunt ſcripta libellis:
Hinc tibi dictorum copia maior erit.

¶ Finis Sermonum de
Tempore et ſanctis.

¶ Diui Aurelij Auguſtini hipponẽſis Epiſco
pi Sermonum de tempore in hoc opere poſitoꝝ
ac cõmemoratorũ: ordinata ac breuis annotatio

Dominica prima Aduentꝰ domini ſaluatoris: Sermo. j. fo.
ccxxxvij.
Dñica ſecunda aduentus domini. fo. ccxxxvij.
Dñica proxima ante feſtum natiuitat' dñi ſaluatoris: de vni
tate trinitatis ⁊ incarnatione verbi. fo. ccxxxvij.
In vigilia natiuitatis dñi ſaluatoris de fide chriſti cõtra pa
ganos iudeos ⁊ arrianos. fo. ccxxxviij.
Item in eadem vigilia Sermo ſecundꝰ factus ad fratres in
heremo: qui inter ſermones ad eoſdem habetur decimuſ-
nonus. fo. ix.
In feſto natiuitat' ſaluatoris noſtri Jeſu chriſti: Sermones
xxiij. qui habent fo. ccxl. ſm ordinem.
Item in eodem feſto alius ſermo de eodem: qui habet inter
ſermones de Uerbis domini. xxxix. fo. lviij.
Item in eodem feſto: Homelia de eo quod ſcriptũ eſt in euã
gelio ſm Johannẽ. In pricipio erat verbũ ⁊c. que habet Johis. j.
in expoſitione doctoris. tractatu. j. fo. cxxxvij. col. iij.
Item in eodem feſto de eodem ſermo: qui habetur inter ſer-
mones de Uerbis dñi. xxxviij. fo. lvj.
Item in eodem feſto alius ſermo factus ad fratres in here-
mo: qui habetur inter ſermones ad eoſdem. xx. fo. ix.
In feſto Epiphanie dñi ⁊ per octauas eius. Sermones. vij
qui habentur fo. ccxlviij. ſm ordinem.
Item in eodẽ feſto alius ſermo factus ad fratres in heremo:
qui inter ſermones ad eoſdẽ habet. xliij. fo. xx.
Dominica intra octauas Epiphanie dñi de baptiſmo chri-
ſti. Sermones tres: qui habent fo. ccl.
Item in eadem dñica alius ſermo: qui habetur inter ſermo-
nes de verbis dñi. lxiij. fo. lxx.
Dominica p̃ma poſt octauas feſti Epiphanie de charitate
Sermo. j. fo. cclij.
In eadem dominica de eo ꝙ chriſtus tribꝰ modis in ſcriptu
ris intelligatur. Sermo. ij. fo. cclij.
Dominica ſecũda poſt octauas feſti Epiphanie de nuptijs
factis in chana galilee. Sermo. j. fo. ccliij.
In eadem dñica de charitate. Sermo. ij. fo. ccliiij.
In eadẽ dominica de verbis apoſtoli vbi ait: Non quod vo- Roma. vij
lo bonum hoc facio: ſed quod nolo maluꝫ hoc ago. Ser. iij
fo. ccliiij.
Item in eadem dñica Homelia de eo quod ſcriptum eſt in
euangelio ſm Johannem: Nuptie facte ſunt ⁊c. que habe Johis. ij.
tur in expoſitione doctoris tracta. viij. fo. cxlviij.
Item in eadeꝫ dñica alius ſermo de eodẽ: qui habetur inter
ſermones de verbis domini. xlj. fo. lix.
Dominica tertia poſt octauas feſti epiphanie dñi: de chari-
tate. Sermo. j. fo. ccliiij.
In eadem dñica de eo quod apoſtolus dicit: Non eñi quod Roma. vij
volo facio bonũ ſed qđ nolo malũ hoc ago. Ser. ij. fo. cclv.
Item in eadem dominica Homelia de eo quod ſcriptum eſt
in euangelio ſm Mattheum: Cum deſcendiſſet ieſus de Mat. viij.
monte: ſecute ſunt eũ turbe ⁊c. que habetur in opere de que
ſtionibus euangeliorum. li. ij. c. iij.
Dominica quarta poſt octauas feſti Epiphanie: De quat-
tuor ſpeciebus vel virtutibus charitatis. Ser. j. fo. cclv.
In eadem dñica de eo quod apoſtolus dicit: Delector eñi le- Roma. vij
gi dei ſm interiorẽ hominem ⁊c. Sermo. ij. fo. cclvj.
Item in eadem dñica: Homelia de eo qđ ſcriptũ eſt in euan-
gelio ſm Mattheũ: Simile eſt regnuꝫ celoꝝ homini qui Mat. xiij.
ſeminauit bonũ ſemen ⁊c. que habet in opere de queſtioni
bus euangeliorum libro. j. ca. xj.
Dominica quinta poſt octauas feſti Epiphanie: de eo quod
ſcriptum eſt in euangelio ſm Mattheum: Confiteor tibi Matth. xj
pater ⁊c. Sermo. j. fo. cclvij.
In eadem dominica: de iuſticia que ex lege ⁊ ea que ex fide
eſt. Et quomodo diabolus princeps ſit mũdi ex traduce
pcti. Et de ꝑfectione imperfecta ⁊ eternitate futura. Ser.
ij. fo. cclviij.
Dominica in ſeptuageſima: de lapſu mũdi ⁊ auaricia. Ser-
mo. j. fo. cclix.